The Ohio State University
3 2435 05259473 6
THE OHIO STATE UNIVERSITY BOOK DEPOSITORY
D AISLE SECT SHLF SIDE POS ITEM C
8 04 29 02 8 18 019 2

DATE DUE

To renew
call 292-3900

WRAPPED
FEB 18 1998

The Ohio State University
Form 10620

OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

A NOTE TO THE READER:

Because of its value and condition,
this volume has been microfilmed t
preserve its content.

Please check the Libraries' catalog
for location of a copy of that
microform.

8/27/1993
DG

Thank you,
The Preservation Offi

فاضل احمد

تشاعر نفعیانه

طنین مطبعه‌سی

١٣٢٩

STX

PL248
A95 T44
1913

نشر ایتدیکم بو نظملر سببیله ادبیاتده ارتجاع طرفداری اولدیغم ظن ایدلمسین . بن بو یازیلرله اسکی شاعرلرمزك طرز تخیل وبیـانندن مقتبس و « Humoristique » بر اثر یاپمق ایستدم .

ثانیاً اونلردن – حتی الك اوفاق – بر معنای تعریض وتهزیل چیقارمق پك قیمتسز وناچیز اولان بو یازیلره – کندیلرینك کسب اهلیت ایتمدیکی – بر پایه ویرمکدر !

بناءً علیه پك تمنی ایده‌رم‌که قصـیده‌لرمی اوقومق لطف وتنزلنده بولنانلر مقصدمك منحصراً لطیفه‌دن عبارت اولدیغنه هیـچ شبهه ایتمسینلر .

۲۷ تموز ۱۳۲۷ فاضل احمد

تشاعر نفعیانه

دیكله شعرم ای طنینك قارء پر كوهری
آچدی خامه‌م چون هما زیرا كه آرتق شهپری

ویر صماخ جانكی چونكه رباب نظممك
باشقه‌در آهنكی هم هیچ فالصو ایتمز تللری

نفعیٔ معجز بیانك ثانیٔ چالاكی‌یم
تابع فرمانم اولمش هجو و مدحك كشوری

غرق اولوردی قلزم حیرت ایچنده کورسه کر
نظممی شاه عجم ، سلطان فاس وبربری

بن رکاب نظمه پایم وضع ایدنجه اولدی هپ
پایمال رخش هجوم ، فجر آتی ، لشکری

حبذا بیك بارك الله خامهٔ کشور کشا
برغزا ایتدك که حیران ایلدك اسکندری

صد هزاران آفرین اول حله دوز طبعمه
کیم عروس شعره کیدیردی مجدد عنتری

مرحبا ای جاهد یکتا که اولدك سن بو کون
هپ قصائد آشنایان زمانك سروری

ساکه پك چوق بن سپاس ایتسه‌م کرکدر داورا
صیت خامه‌م همتکله طوتدی چون بحر وبری

قدر اشعارم بنم بیلمز ایکن اهل خرد
اولدیلر شیمدی متاع شعرمه هپ مشتری

ساغر مدحم بنم ناظرلری سرمست ایدر
هجومك هم تتره‌تیر دنیایی باالله نیشتری

رخشنی عرفانمك کر ایتمسه یدك سن تیمار
طاغده طاشده طورمیوب هیچ قیچ آتاردی سرسری!

سن سریر شانه اجلاس ایلدك نامم بنم
یوق ایکن بیچاره‌نك دنیاده براوت مندری !

بارك الله ای طنینك سرستون صفدری
خامهٔ آتشفشانی عرشه آص شمدنکری

نیزهٔ رستمشکار خامه‌كك مغلوبیدر
عالم اندیشه‌نك هرزال هیبتکستری

حمله ایتدك بی‌محابا بانق عثمانی‌یه سن
« خاکه سردك یاره‌لی برقوش کبی اول اژدری »

طعنه آغاز ایلینجه « تان » هله جاوید بکه
ضربه سوردك دلدلی بردن چکوب‌ده شمشیری

« تان » ده مان‌ده منفعت پیشنده حقا بی‌حیا
هپسنك سیلمش یوزین کویا که قصاب سونکری !

عرصهٔ مدحکده قوشمق ذوقی اسب طبعمك
کر چکرسه‌م‌ده عنانن دونمیور اصلا کری

شانکه لایق صفت بولمق ایچون بن جاهدا
طورمیوب هیچ عالم معناده کزدم هر یری

مرغ افکارم نهایت قالدی لکن بی‌مجال
دوشدی ارض حیرته مجروح اولوب بال و پری

کر فراموش ایلسه‌ك اولمز ولکن ای قلم
ای قلم ای عالم علم ودهانك صفدری

وصف بی‌پایانی سن شمدیکی ناظرلرك
چونکه آنلر اولدی ملکك اختران انوری

سویله با که نیچون آرتق چیقمیور اصلا سسك
اول صدارت چرخنك ای طوس طوپارلاق محوری!

بزم جم آیینی دنیایه کوسترمش ایکن
تا «ماریناد» قصری ایچره رفع ایدوب ده ساغری

صحن مجلس ایچره دویدم بکلیورمش ذاتکی
میر لطفی حاضر ایتمش تیغ وکرز وخنجری

دیکله سن توصیه‌سن بوشاعر آواره‌نك
طاق کیدرکن مجلسه بر «عدل واحسان» مغفری ..

(طلعت) نظاره هیچ قابل دکل ایتمك قیاس
روی اشعارمده‌کی شو حسن صاف واسمری

مير جاويد شیمدی مشغول درد استقراض ایله
دویماز اولدی ناله‌می آرتق صماخ مغبری !

مرحبا ای غزنوینك شوکت وجاهین طوتان
کر قصور ایتدیسه خامه‌م عفو قیل اول چاکری

کیمدر اول که نامکی کوش ایلیوب‌ده تتره‌مز
کورمك ایستردی کوزم براویله ار اوغلی اری !

حرب الٰهی ظن ایدوب مدهوش اولوردی کورسه‌کر
شخصکی رؤیاده یونانیلرك سرعسکری !

کاظمینك غیظی اولماز اجتهادم وار بنم
یوقسه سویلتمز ایدم بن کلك مضمونپروری !

کارینی اوقافه وقف ایتمش دیبورلر کاملاً
اهل حاللر وصف ایدرکن اول (شریف حیدری)

آسمان دین وعدلك نجمی بیلمم نرده سك
کل سمای نظممك اول سن دخی براختری

ذاتکه دیبای صحتدن کسیلسون جبه لك
دوشکه هم اطلس گردون اوله بر حیدری

حضرت حلاجه اولسون ای خداپای وکمان
کوکلرك طاق کبودی چرخ ارضك چنبری !

وکلانامه

— دیباجه —

ساقی بکا صوك شراب نظمی
تا کیم پیشورم کباب نظمی

دیکله‌ك بنی شمدی ای احبا
آلدم اله چون رباب نظمی

عاجزسه‌ده کر شو زار خسته
صانمه‌ك که ربابیدر شکسته

هرسويه وارير بنم طنينم
مضرابمی بر آلنجه دسته

— سبب تأليف نظم —

بر قاچ كيجه اول ای احبا
مفتوح اولەرق جهان رؤيا

منظور اوله كلدی اويله بر دوش
كيم فكرمی ايتدی لال ومدهوش

سز كچميكز دييوب ده رؤيا
خير ايليه اول جناب مولا

دوشمدی بنم عميق واعجب
تعبيری درين مآلی اغرب

نيچون آنی ايتمه‌يم حكايه
ياران كرام وباصفايه

فكريله بر آز تأمل ايتدم
دستمده خروشه كلدى كلكم

كوردكلرمى يازنجه هم بن
دوغدى شو اثر اوكمده بردن

— در تعريف رؤيا —

پيشمده آچلدى باب عالى
باقدم كه ايچى صموت وخالى

كيردم ايچرى خلاف عاده
اطرافه باقيوب زياده

كوردم كه اوكمده وار بر ايوان
اما كه ايچنده يوق بر انسان

اول سويه كيدوب توقف ايتدم
بر چوق شيه هم تأسف ايتدم

بر دنبره بر كورولتی اولدی
هر بر طرفم آدمله دولدی

بن بر كوشه‌یه صوقولدم اول آن
خوفمدن اولور ایدم هراسان

بر ذات دیره‌نوب آیاغه قالقدی
اطرافه درین درین باقندی

صوكره ایدیویردی اول سخنساز
شو صورت ایله كلامه آغاز

غزل

بیلك كیم سز بوكون بن ایشلری جداً فنا كوردم
شو استقراض خصوصنده دخی خیلی خطا كوردم

صدارت موقعن اشغال ایله هیچ ایتمه‌دم راحت
قعودمدن بری بن بالعكس اوردە جفا كوردم

ماريئبادده بر آز راحت ايچون كرچه سفر ايتدم
ولكن صانمه‌يك كيم اورده‌ده روى صفا كوردم

كيدر كيتمز ظهور ايتدى (ئه‌رنتاللر) (مه‌رنتاللر)
دها پك چوق اوزولدم بن نيجه يوزبيك اذا كوردم

اكر ايسترسه‌كز بردوغرى سوزسزلر بيلك كيم هپ
بوتون نظار افرنجى بزمچون پر ريا كوردم

صانيردم كه جهانده سويلرم بن دائما (حقى)
بونك بطلانى شمدى يقيندن بردها كوردم

تمامىء سخن

بو شعر ايديلير ايكن قرائت
هر چهره‌ده واردى خوف وضجرت

سامعلر ايچنده بر خوش الحان
قالقدى آياغه اولوب غزلخوان

بن دوغدم اورده کرچه آدین
اما ایدرم بو یرده یادین

بکزتدم آنی بزم امامه
باشنده کوروب بیاض عمامه

غزل

هر نه یاپدقسه قالیر صانمیه‌لم یانمزه
ایشته جاهد بیله قیمقده بوکون جانمزه

وکلا ناله‌سنی دیکلمز اصلا مبعوث
ای خدا مرحمت ایله بزم افغانمزه

باری یول کوستر آمان سن بزه ای صدر کزین
که بیلوب آکلایه‌لم نه‌یسه دوشن شانمزه

سن ده کر ایتمز ایسه‌ك بزلره هیچ عطف نظر
کیمدر آیا باقه‌جق حال پریشانمزه

مجلس ایچره طانیرم بن نیجه مبعوث عنیف
که دیلر کیرمکی چوقدنبریدر قائمزه

بنی دیکلر ایسه‌کز هپ چکیلیر یان کلیرز
اویدوروب پایمزی بز دخی یورغانمزه

تمامیٔ سخن

آلامنی ایتمه‌دن او اتیان
بر دیکری چیقدی مثل برکان
اطرافه صاچوب شرار حدت
برقاچ بیت ایتدی اول قرائت

غزل

« آه کیم بردم فلك رأیمجه دوران ایتمدی »
هپ‌لورانله بانقه‌یاپدی (تان) و (پلتان) ایتمدی

چوق وعدلر اولدی اما صد هزاران حیف کیم
هیچ بری شو درد استقراضه درمان ایتمدی

کرچه اولدم بن بوبابده خیلی دمدر چاره جو
لیك بانکرلر وفای عهد وپیمان ایتمدی

آرقداشلر بانقك ایتمش اولدیغی مکری بکا
سز بیلك کیم آدم اوغلی اوزره شیطان ایتمدی

آقچه بولمق مشکلاتن آکلامز حالا بوکون
اول که استقراض ایچون هیچ غربده سیران ایتمدی

کزدی توزدی ساده صانمه‌ك هم بیلك کیم جاویدك
قلبی پك چوق یاندی اما شرح هجران ایتمدی

تمامیٔ سخن

بردن دوریوبردی اول سخنور
اولمش کبی پك زیاده مغبر

بردیکری ایتدی نظمه آغاز
اظهار ایله بر صدای طناز

غزل

هانكى بر دردیمی بن صدر كزین یاد ایده‌یم
سن‌ده داد ایتمز ایسه‌ك بن كیمه فریاد ایده‌یم

معترضلر ینه پك چوقمش ایشیتدم بو سنه
بیلمزم كیم نه یاپوب آنلری برباد ایده‌یم

نه یاپارسه‌م یاپه‌یم كیمسه بنی دیكلمیور
بر مدد یوق بكا كه بن سزه امداد ایده‌یم

آته‌جقسه بنی پامبوق كبی (حلاج) دهر
ترك ایله موقعمی جمله كزی شاد ایده‌یم

تمامیٔ سخن

تأثیری ایله بو نظم محزون
حضاری اورتبه قیلدی دلخون

كیم جمله‌سی بردن ایلیوب جوش
ایراد نطق ایدردی مدهوش

محفلده نه انتظام قالدی
مجلسده نه بر نظام قالدی

بوقارغشه‌لق ایچنده بر ذات
شوشعر ایله ایتدی قدرین اثبات

غزل

بز نظارت ایشلرین وقتیله آسان بیلمشوز
فکرمز یاکلش ایمش حقا که نقصان بیلمشوز

خوفمز یوقدر ولکن تیغ و کرزونیزه‌دن
حضرت سرعسکری چون الده قالقان بیلمشوز

سورمشز دائم سمندی دورمیوب هرکوشه‌یه
پای‌اسب عزممز چون ملکی (هارمان) بیلمشوز

قورقمه‌دق مجلسدن اصلا جبر وشدت ایلدك
چونکه آرتق نولدوغن مبعوث واعیان بیلمشوز!

(طلعت) دنیایه یوقدر میلی اصلا مردلرك
« بز جهان معمورهسین معنیده ویران بیلمشوز »

تمامیٔ سخن

آلقیشلادیلر او مردی حضار
هپ بزدن ایدوب بونظمی تکرار

بر کوشهده واردی برده دانا
خوابیده کبی دورردی اما

بردنبره اولدی صانکه بیدار
یکدن اوکا دوندی چشم نظار

قالقدی آیاغه او ذات ممتاز
شرح دله ایتدی شویله آغاز

غزل

اویله سرمستم که ادراك ایتمزم دنیا نهدر
بن کیمم، ناظراولان کیم بودونن غوغا نهدر

حانیه‌دن‌ده قونیه‌دن‌ده دمفروشم کرچه بن
بیلمم اما صورسه‌لر حانیه نه‌در ، قونیه نه‌در

صاحب عرفان اولان بیلمز معارف نولدوغن
« عارف اولدر بیلمیه دنیا ومافیها نه‌در »

بن حیاتم علم وعرفانچون فدا ایتمش ایکن
هیچ معارف ایشلرنده بندن استغنا نه‌در

هرقضا واصل اولور انسانه (امراه) ایله
بن سقوط اندیشه‌سندن آ کلامم معنا نه‌در

— خاتمه —

بیك قهقهه قوپدی هرطرفدن
اول ذات قاله‌رق غریب وولهان

برقاچ کشی صکره‌دن سوز آلدی
هر دانه‌سی باشقه بحثه دالدی

لكن كوپوروب مثال اژدر
بر مرد يكانهٔ مظفر

اطرافه صاچنجه خوف وخشيت
ايثار ايله بيك شرار شوكت

هر كس كبی بنده رعد صاندم
قورقمدن همان او دم اوياندم

هوائیات و سیاسیات

ایشته ینه سازین بوکون
آلدی اله عاشق کرم

قارئلرم رقص ایلسون
ایتدکجه بن طرح نغم

اسدی ینه باد شتا
اولدی بزه دهشتفزا

قار یاغمدی کرچه اما
دوشمکده یاغمور دمبدم

هر بر سوقاق اولدی نهر
باتدی چامور ایچره شهر

هیچ کورمدی چشم دهر
بر بویله حال محتشم

قوردورملی آرتق صوبا
صوغمقده‌در چونکه هوا

نوش ایلیوب چای وبوزا
اولمق کرکدر مغتنم

لایق اولان اهل دله
خوش بشدرر یاران ایله

مبعوث ایله اعیان ایله
فوت ایتمیوب دنیاده دم

اولمقده‌در لکن فلك
کوندن کونه ظالم ، دونك

بحث ایتمکی ایستر یورك
احوالمزدن لاجرم

کلکم بنم کویا بر آت
جوش ایتمه‌ده مثل فرات

هر کیمسه چیقسون دیپلومات
کیم کندوسن خاکه سرم

ای ساقئ بزم صفا
نوش ایتمکی سومم بیرا

سن وير بكا كسكين شيرا
تا نظمه آغاز ايليه‌م

بر جام صون جاهد بكه
بر دانه‌ده جاويد بكه

كيم بعدما غم ييميه
اول ناظر خاتم شيم

اولكى كون ايتدى طنين
ناظرلرى حالدن امين

لكن ينه ايلر انين
حلاج افندى دمبدم

انسان بو كاه مبعوث اولور
كاهى ايسه محبوس اولور

بيلمم نيه مأيوس اولور
اول ناظر والا همم

انسان كهى نالان اولور
كه كاتب اعيان اولور

(مشتاق) اولور خندان اولور
كيتمز دنيادن الم

واردر نيجه ارباب فن
كيم اولدى بك پاشا ايكن

هيچ وارمى قالقوب دوشمه‌ين
سن سويله اى شاه عجم

ديكله سوزين بوقاصرك
هيچ مغبر ايتمه خاطرك

همم کور معارف ناظرین
باق وارمی اونده درد وغم

ای ناظری اورمانلرك
وارسه اکر دشمنلرك

بیهوده‌در افغانلرك
مبعوثلره اعیانه هم

کیتدی بهار کرچه اما
کلدی ینه دور وغا

مبعوثلره بیك مرحبا
ایتمکدرر شمدی اهم

ای قارئین باصفا
مجلسده بر برق قضا

اولمق ايچون دوقتور رضا
ايتمكده‌در صرف همم

مجلس كشاد اولسون هله
مژده ايدك اهل دله

كيم آله‌جق كلكن اله
بوشاعر نفعى قلم

بر نظیره

— نفعینك مشهور برقصیده‌سنه —

بوستانبول شهریمی یا بر بویوك تارلامیدر
آنده خلقك کاری دائم بوش یره غوغامیدر

وارمیدر توزله چامورله دولمه‌مش هیچ بر سوقاق
یوقسه بر یاغمور یاغنجه هپسی نهر آسامیدر

دور ایدنلر بوتواموایلرمی چار اقطارینی
اسب تازی کبی هپسی سویله چاپکپامیدر

بر اوفاق رحمت دوشونجه اك كوچوك ميدان بيله
قابل تعيين دكل هيچ كوللى يا درياميدر

يازلى قيشلى اولرك كريان اولور هپ داملرى
فرق اولنماز هيچ برى قالبورميدر مأواميدر

دهر ايچنده وارميدر هيچ برايكنجى آقسراى
وار ايسه كر طرحى بويله دلكش ورعناميدر

بر تميز ير كوسترك سز ديده‌مه هم سويليك
بو شهرده شهر امينى زمرد عنقاميدر

خيلى اصلاحات سوزى مسموعدر اما بيلمزم
هپسى حلاجيان افندى كارى بر خوليا ميدر

شمدى برده علت منحوسه كلدى روسيه‌دن
صورميور هيچ كيمسه‌يه كيم تارك دنياميدر

بن بو بابده بر طبیبدن چوق نصیحت دیکله‌دم
صورمدم لکن سوزی هیچ قابل اجرامیدر

اول طبیب بی نظیرك اسمی نعماندر ولی
کندی بیلمم شمدی آرتق بکمیدر پاشامیدر

چشم اعیان اوزره سورمه چکمکه (مشتاق) اولان
کیمدر آیا سویلیك اسمرجه بر بر نامیدر

اسمی هر کوش ایدن نیچون عجب لرزان اولور
مجلس ملت بزم بر محشر کبرامیدر

هیئت نظار ایچون وارمی سقوط اندیشه‌سی
یوقسه آرتق جمله‌سی مسرور و بی‌پروامیدر

ظنلری یا کاشمی چیقدی یوقسه کیم بو شاعرك
حضرت (پطریق) کبی هپ کوردیکی رؤیامیدر

سویلیك انصاف ایدوب لکن بوتون نظار بوکون
حضرت حلاج کبی لاف آتمه‌ده یکتامیدر

سن دعا ایلر ایکن نظاره بویله ای قلم
هیچ معارف ناظرین ذکر ایتمه‌مك احرامیدر

ذاتکی بومرتبه سرمست ایدن شی آصفا
جام کوثرمی ویاخود ساغر صهبامیدر

برزمان ناظرلره میدان اوقوردك شمدی‌ده
ای قلم مبعوثلره اوق آتمه‌نك هنکامیدر

دقت ایله چوق ولکن کندینی صاغلام طوتوب
عاقلك اندیشه‌سی چون هرایشك انجامیدر

دیکله اسماعیل پاشایی اما زنهار صورمه کیم
« دائما مضمون فکری بویله بی‌معنامیدر »

بر نظیره

کوش ایدوب پندم بنم سن بوسؤالی ایتمه هیچ
چونکه صورمقلق بونی معلوم شیلك اعلامیدر

رخش خامه‌مچون بنم سویله ایا توفیق رضا
وادیٔ مدحك سنك خارامیدر ، صحرامیدر

باشله آتش صاچمغه کرسی نشین شان اولوب
وعظکی کوش ایتملك اهل دلك بایرامیدر

بن سنك مجلوبکم سویله بکا سن طوغری‌یی
قصدك استعفامی جداً یوقسه استغنامیدر

حضرت قوزمیدی‌یی صیق صیق عجب احمر ایدن
هانکی بر مجهول فنارك شعلهٔ ابرامیدر

هر ایشك روح خفیسین میر لطفیدر بیلن
مجلسك کویا که کندی صاحب خدامیدر

بر طاقم ارباب عصمت واردر اما بیلمزم
هر بری یکدیکرندن عارف ودانامیدر

هجو ومدحه بکزه مز یازدقلرك شاعر سنك
بن بیله درك ایتمزم که قصدك استهزامیدر

حضرت نفعی ایله قدرك دکلسه هممعیار
میر اشرفدن دخی بیلمم فقط ادنامیدر

بعض جدی سوزلرین هیچ کیمسه جك کوش ایتمدی
یوقسه هپ تقدیر عالم بویله بی معنامیدر

قصيدهٔ دلفريب وروح آرا در وصف
اسماعيل پاشا

ينه باد شتا اسدى حريم كلستان اوزره
ينه برچوق بلوط چوكدى جبين آسمان اوزره

ستانبول شهرينك حالن تماشا ايليوب كويا
بوتون كوكلر كوزين ياشين دوكر شوخا كدان اوزره

يدكجه ضربهٔ بارانى نالان اولمه‌ده جاملر
ينه صانسار جريد اوينار بزم اسكى طوان اوزره

ينه او نامى وزنه كلمه‌ين علت بو كونلرده
بوتون تيره‌ئمه‌ده خلقى قاتوب توزى دومان اوزره

امور نافعه‌يله اوغراشان بر ذات بيهمتا
ينه اوينار بو كون آلتى درين برريسمان اوزره

بولوب بر (هلفريح) ياپدم يا استقراضى فكريله
صانارسڭ حضرت جاويد جهانه امتنان اوزره

كيم استيضاحه طالبدر عجب بر ذات عاليدن
كه كچمكده ايمش حكمى بو كون كون ومكان اوزره

نيچون منسى قالير آيا جناب رفعتڭ نامى
صانيرسه‌م كلمكى سومز اوناظر هيچ لسان اوزره

آنكچون باشقه كيفى محتويدر لعبت عالم
اويون اوينار صانيردائم او كنديڭ بو جهان اوزره

شکر اللهه طوپلاندی ینه اعیان ومبعوثان
دواساز اولمق اوزره فتنهٔ آخر زمان اوزره

کیمی مبعوثلرك لکن ینه بیك امتیاز ایستر
کیمی ایستر بوتون نظاری اویناتمق بنان اوزره

بری فرقه ، حبس ، دعوا ایشیله شمدی مشغولدر
اوکیم بردم کتاب یازمش ایدی فن ختان اوزره

او دانای هما رفعت جناب اسماعیل پاشا
ینه صالدی وله مجلس ایچنده انس وجان اوزره

بوتون حضاری غشی ایلر حقیقت اول سخنپرداز
صانارسك عندلیبدر جوشه کلمش آشیان اوزره

شهامتپاش ودهشتریز اولور اطرافه هپ شخصی
ییقارسه برفسی شویله هلال ابروان اوزره

امین اول داورا هر کس سنك مشتاق دیدارك
کرم قیل بر دولاش شهری بینوب تخت روان اوزره

نظردن صاقلاسون مولا دیه آصسه‌م نوله بونجق
فسك اوزره سنك آیا چیقوب بر نردبان اوزره

کچر براوق مثالی مغفر قلبن بوکا شك یوق
اگر تیر نگاهك گلسه برقاشی کمان اوزره

یوزونجه کشتیٔ نظمم سنك دریای وصفکده
اولور رایتکشای مدح کالکم بادبان اوزره

ولی هیچ ذاتکك تصویر عقل وحکمتی بیتمز
دخی توك بیتمش اولسه سویلکدن بردهان اوزره

بو کون هر محفلنده ملتك بیل که پاشا هر کس
چکر هپ در اوصافك سنك سلك بیان اوزره

بوتون انظار ملت کورملك ایستر ذاتکی الحق
دکل روی زمین بلکه مقامِ قدسیان اوزره

چیقوب اول سن‌ده برناظر ویا نظاره بر سرتاج
ایدوب حمله دویر بردانه‌سن هم شویله یان اوزره

خطا ایتدم دکل حدم سکا تعلیم عقل ایتمك
دوشن چونکه دعا قیلمق ایمش نظم آوران اوزره

اوله تمغای نامکله موشح نسخهٔ دوران
رژی تاباندرول وضع ایتدیکی مدت دخان اوزره

سنك هرجوهر نطقك ایلتسون بر سریع تاتار
توقادیله سیواس ایچره ، دخی بتلیسله وان اوزره

خدا افزون ایده عمرك ایا مبعوث عالیشان
شبابت پارلیه دائم او وجه نوجوان اوزره

تمنی ایلرم سندن که اکسیك ایتمیه چشمك
نگاه رأفتی بردم شو عبد ناتوان اوزره

اولنجه بعدما ذکرك بو نظم دلکشی هر کس
قرائت ایلسون پاشا مقام اصفهان اوزره

بجناب جاهد

سیاسیات جهادنده بو کون اولدك ینه غازی
زبان خامه‌کك دنیایی طوتدی چونکه آوازی

او شاهین هما شهپرکه شیمدی پیك اندیشه‌ك
کبوتر وش ایدر لرزان اوکنده باز وشهبازی

ایریشدیردك طنینك برطرفدن کوش افرنجه
طولاشدی دیکرندن نام وصیتك سمت شیرازی

سنك اول رتبه جاریدرکه حکمك روزکار اوزره
فلك برایستسه‌ك لاشك لدوس ایلردی پویرازی

قوشوبده ارض مدحکده غزال شانکی طوتمق
دکل برخامه‌نك کاری اکر اولسه دخی تازی

عجب صیاد مدهشسك که تیرك سربخاك ایلر
اوروب‌ده جان اوندن برنیجه غماز وقورنازی

قیرار یوزلرجه شهبازك پروبالن کهی خامه‌ك
اوچورتورسك کهی کوکده بالون واری نیجه قازی

آصلسون ششپر خامه‌ك سنك دیوار نظاره
دخی چنکال اعیانه طاقلسون طبعکك سازی

سکوت ایلرسك اکثر مجلس ایچره اما دیرلرکه
سنی حیران ایدرمش پك توقاد مبعوث ممتازی

تمنی ایلرم حقدن که ذات پاککی هر کون
او پاشای بلیغك ایلیه همبزم ودمسازی

جهاد اوستنده کچمکده بوتون روزوشبك حقا
مساوی ایلمش ربم سکا هم قیش ایله یازی

سنك کارك خروش ایتمك، هجوم ایتمك، آتش صاچمق
دیمك که بویله یازلمش بوتون آلنکده‌کی یازی

بو کونلك وصفکی شورده کسر خامه‌م عفو قیل سن
دعا ومدحك اولماز کرچه دنیاده چوغی آزی

بر آزده باشقه آهنك اوزره اوتسون طوطیٔ شعرم
بوتون ارباب طبعی غشی ایچون الحان طنازی

مدح جناب رضا توفیق
سرفراز شهیر اهل تحقیق

ایا شهر ستانبولك ارسطوی علمداری
مداد خامه‌م اولدی ایشته جوی مدحکه جاری

نه ممکندر سنك اوصافکی توصیف ایده وصاف
عجبمی ثقلت شانك قوپارسه وزن وقنطاری

کوپورمش فکرکه کافی دکلدر شیشهٔ مجلس
ایدرسك برهوا آنی چلیکدن اولسه منطاری

مزاد مالی صانیر بردم کورن دکانچهٔ مغزك
دماغکدر معارف سوقنك کویا که عطاری

اودکلو چست وچالاك اولدی شمدی اسب طبعك کیم
ایریشمز کرد پایی آرقه‌سندن پوسته تاتاری

سنك بر نکته‌که اولماز مساوی کلکمك بالله
تمام قرق طوبره دولدورسه بوتون دستان واشعاری

بوبوکدر پك سنك قدرك ولکن جمله فهم ایتمز
بنم ساده متاع فضلکك دنیاده سمساری

سرر بیك قهرمانی یرلره بازوی پولادك
دخی عاشق کرم آسا چالارسك ساز وبلغاری

سنك هپ بیلدیککك فنلر تمام بیك بشیوزه بالغ
حساب ایتدم بوکون بن شویله بر آشاغی یوقاری

زهی عرفان دانشمند ، زهی طبع سخنپرور
حبوبات فنونك فكرك اولمش صانكه آنباری

« سپه‌نسه‌ر » گرچه‌یم ایچره دخی اولسه دویار صیتك
اولور اشعاركك بر كون بوتون ایران خریداری

جهانده ای رضا هر سویه توجیه عنان ایتدك
نوله هیچ دورمیوب دور ایلسه‌ك شو چرخ دواری

قرائت ایله‌ده شو نظمی سن برقدرمی آ كالا
كلامندن اولور معلوم كشینك چونكه مقداری

اگر مقبول درگاهك اولورسه شعر ناچیزم
كیدوب تا بایزید ایچره دوكردم قوشلره داری

رضا توفیقی رهبر ایده ربم سكا هر دم
قبای عمركك صحت اوله هپ یوزله آستاری

بجناب احمد رضا بك

رضاء اللهی جلب ایتسون رضابك كامران اولسون
دخی یوزلرجه مبعوثه بوتون ییل اوچوبان اولسون

عناصر اتحادی تارلاسنده خیلی شی اکدی
یتشسون هر بری آنك برر یوكسك فدان اولسون

چراغان فلك اولسون آنك درگاهنه مشعل
چراغ ذاتی هم ده مجلس ایچره شمعدان اولسون

ایرشسون هیبت نامی آنك اقطار دورانه
ریاست طبل مبعوثانه دستنده چوكان اولسون

بوتون محصول عرفانی شو كلك نكته پردازك
دوكلسون خرمن وصفكده كونلرجه صمان اولسون

خروش ایتسون آنك یادی ایله دنیاده شاعرلر
طریق مدحی اوستندن نیجه كاربان روان اولسون

ایریشدی آصفا تا كوكاره انفاس احسانك
بر آزده باد الطافك زمین اوزره وزان اولسون

اكر سن اولمسه‌ك بیلمم نولور كردونهٔ مجلس
اكا قابلمی كه ذاتك كبی محكم عنان اولسون

زمین ملكه ركز اولمش معظم برچادیرسك سن
لطف قیل كیم سنك سایه كده عالم سایبان اولسون

سوپور جاروب همتله بوملكی قالمسون هیچ توز
توقات مبعوثنه امر ایت كه دامن درمیان اولسون

اوله قاپسول تفنك طبعكه تقدیری دنیانك
دخی مرمیٔ عضو كچون بنم خامهم نشان اولسون

دولاشسون رخش فكرك دشت وصحراده آتوب نعره
بوتون تازیلرك قوشسون زمین توزله دومان اولسون

اگرچه آولامق ایستر كوكل مدحكده بیك مرغی
ولی اجرایه قدرت یوق بوعاجزده اینان اولسون

سكا اویله دعا ایتمك دیلر كه طبع نقادم
بوتون اهل دله شمدنكرو وردزبان اولسون

شكاره سن چیقینجه تترهسون تأثیر ضربكدن
بودنیاده طوران اولسون قاچان اولسون اوچان اولسون

بجناب خلیل بك

مبعوث منتشا

مرحبا سر فرقهٔ ارباب جد واتحاد
ذاتکه ایتمك دیلر خامهٔم بوکون عرض وداد

چوق زماندر ایستیوردم سا که یازمق برغزل
شوق مدحکله یانوب اولمش ایدی قلبم رماد

هیچ تشرف ایتمه‌مشدم ذات پاککله ولی
کرچه واردی عفوکه وجدانم ایچره اعتقاد

اما (جم) ده بر کورونجه بن سنك تصویرکی
ایتدی بردن روحم ایجره نارحسرت اشتداد

باشلدی وصفکده کویا اولمغه خامه‌م همان
نیلیم ایتدم نهایت بن‌ده آ که انقیاد

اویله وزن وقافیه بن انتخاب ایتدم که هم
ساده نفعی ایلمشدر آنده کسب انفراد

افسر ایتمش فرقه ذاتك شمدی رأس فخرینه
سا که دیرسه‌م بن نوله آرتق کلاه کیقباد

ساده یارانك دکل اغیار دخی بیك پی سورر
بن سنك دیبای وصفك ایتمش اولسه‌م برمزاد

تخم مدحك اکدم ایمدی بغچهٔ افکارمه
کور هله محصولنی کلسون‌ده بروقت حصاد

باب حق ملته اولدك كليد ومنتشه
ثقلت جسمك سنك تزييد ايده رب عباد

اوينامز جسم كرانك محورندن ذره‌جه
كر سمای مجلس ايچره قوپسه يوزبيك كردباد

برحمائل بوينكه طاقسون سنك صدر زمان
كه ويررسه‌ك هيئت نظاره رأى اعتماد

شبهه يوقدر كيم بوكون شهر شهير منتشا
مالكيتله سكا اولمقده در رشك بلاد

ايستيور كوكلم كه اى، همنام عالئ خليل
طبل وصفك بن چالنچه رقص ايده اهل جهاد

بورده وير تصديعه شمدى خاتمه سن اى قلم
بعدما چونكه آچيقدر باب مدح وانتقاد

خيلى يورغوندر بو كونلر اول رئيس باصفا
چونكه فرقه ايچره ايتدى خيلى كوندر اجتهاد

فرقۂ ارباب وحدت ايلسون آ كه دعا
صدق واخلاص ايله همده هر شب وهر بامداد

قالمسون قلبنده اصلا نار درد واضطراب
دائما تفريح ايده صدرك انك اسدكجه باد

در وصف جنك نظار
با مبعوثين الأبرار

ایتمکده ایدی شو چشم ناشاد
افلاك شعرده نجم تعداد

هم اولمش ایدی شوکلك طناز
سرخ حقه‌سی ایچره لنکر انداز

بر زورق ایچنده ساده کاهی
فکرم ایدییوردی صید ماهی

بردن اوچه کلدی بر کبوتر
مغلوب تعب ، شکسته شهپر

باقدم که یمان مألدر بو
صوردم قوشه کیم نه حالدر بو

مبعوث توقاد مثالی بردن
اول مرغ غریب نوحه افکن

یومدی کوزینی آچوبده آغزین
کوستردی بکا درون مغزین

الک اوکجه فقط او مرغ طناز
تقریره شویولده ایتدی آغاز

دنیا قیریلور نیچون دوروبسون ؟
صوردم آکا بن آیا نولوبسون ؟

قوش ایتدی بکا که قوپدی غوغا
حفظ ایلیه ملکی رب مولا

بن ایتدم اکا که مرغ کلبن
مضمون کلامك ا کلامم بن

قوش ایتدی بکا که ای سخنساز
ایت شمدی او صحن جنکه پرواز

نظار ایله چونکه خیلی مبعوث
چینلاتمده ملکی مثل ناقوس

ناظرلری باصدیلر پوصوده
جان قورقوسی وار بوکون قموده

اول دمده بوفکر تیز ادراك
بردنبره اولدی چاك وچالاك

افسون ایله صان شوطبع سحار
اول جایه یتشدی مثل تاتار

باقدم اوکمه نیجه فضادر
کوردمکه اویر ولهفزادر

اول حال نه ایدی نعوذ باه
بن کوردم اویله برجدلگاه

تصویری نه ممکن اول خروشك
بر اویله جدال وجنك وجوشك

فردوسی‌یی ایتسه‌لردی مأمور
تصویرینه کر اولوردی مهجور

تنکندن او شاه نکته سنجان
صبیان کبی هم قالوب هراسان

اول غوغاده بیك زبان چالاك
ایلر ایدی ارضی صان چکا چاك

هم کورلر ایدی نیجه کمانکش
اطرافه صاچوب دخان و آتش

تام اورته‌ده فیلسوف دوران
بر الده قلیج ، بر الده قالقان

آغزندن آتاردی تیر تعریض
دنیایی ایدردی صوتی تهزیز

ضربیله دوشن فغان ایدردی
هم کندی توزی دومان ایدردی

بر چوق کشی اولدی تیره آماج
طوقماغی دوشوردی میر حلاج

ایواه دییوبن یره سریلدی
اعضاسی برر برر کریلدی

بیچاره‌جککك دخان آهی
افلاکه قدر چیقاردی کاهی

لکن ینه اول رضای توفیق
شوغلغله‌یه ایدردی ترفیق

بیك نعرهٔ پر شرار واخکر
چیقسون کیم ایسه دییوب غضنفر

غوغانی ایدر ایکن او تشدید
قاف طاغنه کیردی قرص خورشید

کالدی کیجه هم نهاری یوتدی
اردوی ظلام جهانی طوتدی

« آرتق بیراقك ! » باغیردی سردار
هیچ کیمسه‌یه لکن ایتمدی کار

یاندی بر ایکی چراغ ، معظم
بردن آتی سوردی صدر اعظم

بر حمله ایدنجه اول سلاحشور
یوز دشمنی ایتدی زار ومقهور

یکدن ینه لکن اول رضانك
کویا دله‌رك یوزین سمانك

بر واصل اولنجه رعد آهی
خاك اوزره قاپاندی بیك سپاهی

هیچ بر ایشه او دکلدی راضی
بچمك دیلیوردی کاو ارضی

تعریض اوقی لیك بولنجه غایت
میدانی بیراقدی پر شهامت

اردویه دونجه اول علمدار
تبریك یاغیوردی مثل امطار

دوشنده‌کی زره وکرز وخلعت
صاچمقده ایدی جواره دهشت

اطرافنی آلدیلرده یاران
شمشیرین اوپوب ملول ولرزان

ای شاه دیدیلر عنایت ایله
بر پارچه‌ده استراحت ایله

اول معرکه ایچره اما بردن
برغلغله اولدی دهشت افکن

در وصف جنك نظار

بيك صاعقه پاطلايجه بر آن
ناظرلرى ايتدى خيلى ولهان

جاويد ايله طلعت زمانه
اطرافه چالاردى تازيانه

پك صوصمش ايدى رئيس فرقه
دوشندن آتوب عبا وخرقه

باقدم باقيور شو حاله جاهد
(لاحول...) چكوبده اول مجاهد

اول دمده كوروندى لطفى فكرى
لايقدر آنك بويرده ذكرى

سز آتميكز آنى يبانه
چوق ولوله ويردى چون جهانه

ملك اوغرينه ايتدى اما اقدام
هيچ اولمدى كندى شاد وخوشكام

لطف ايتمز ايسه جناب معبود
الدن نه كلير نه ياپه محمود

قوزميدى افندى داخى بر آن
تا جانى ايچندن ايتدى افغان

اطرافه‌ده صالديردى كاهى
اما كه اونك شو آه و واهى

سامعلرى دلخراش ايدردى
هم استره‌وش تراش ايدردى

اول معركه ايچره خيلى جنكجو
قوشه‌قده ايكن نظير آهو

بردن بره مثل سیل جوشان
هرجانبه اولدی نوحه افشان

بر فرد فرید حیرت افزا
کیم امرینه رام ایمش کوتاهیه

(ارلر ایلری) باغیردی سردار
هپ قان تر ایچنده خیلی نظار

آت بغرینه اوردیلر اوزنکی
اوچمشدی قموسنكده رنکی

بر لوله کبی جناب (زهراب)
اطرافه صاچاردی سملی بر آب

الك صوکره خلیل اتحادی
اول غلغله ایچره اولدی نادی

هپ دیکلدیلر او ذاتی حضار
کوز یاشی دوکردی جمله نظار

هم جمله‌سی ایلیوردی توبه
شاهددی بوصحنه شیر وکربه

هیچ کیمسه‌ده قالمینجه طاقت
بولمش ایدی غوغالر نهایت

صوردم نره‌سی بوملك مفتوح
هم قاچ کشیدر شهید ومجروح

بر قهقهه قوپمسونمی بردن
آیا دیدیلر چوجقمیسك سن ؟

اکلنجه ایدی بوتون بوشیلر
اوغلم صاقین اولمه سن مکدر

بیك حیرت ایچنده ایتدم عودت
قالدم نیجه هم غریق فکرت

یازدم سزه بر ده شویله قصه
عارف ایسه‌کز آلك سزحصه !

بجناب حلاجیان

او قدر تیره ایدرکه سنی ربم آماج
آجیرم بن بیله شو حالکه میر حلاج

بنی دیکلارسه‌ك اکر قورقمه صاقین کیفکه باق
اکل ایدوب مائدهٔ مدحمی مثل کلاج

پندمی آتمه صاقین اویله یبانه لکن
چونکه دنیاده سنك دردینه یوق بشقه علاج

بن سنی خیلی « مدح » ایلدم اما کرچه
ینه بوشاعری سن قیلمه کوکلدن اخراج

سودیکی پوستلری چون خا که چالارمش دباغ
هپسنك قدرینی آکلار ینه اما سراج

کیمسه‌یه ایتمه تظلم دخی دونسه‌ك هر آن
فلکك قامچیسی آلتنده مثال طوپاچ

بك تحفدر بوجهان خیلی‌یی بی‌نان براقیر
یدیرر صوکره بقارسك ینه زرده ، سودلاج

ایتمه دنیا مالنه ذره‌جه عرض حسرت
هم نظارت المی قیلمه‌یه عقلك تاراج

بعدما سن دخی ایت صدر زمان واری همان
مشعل معدلتی کندینه نور ومنهاج

موقعکدن سنی دور ایتمیه اصلا فرقه
دست قدرت آته هم ده خصما که قیرباج !

بجناب موسی کاظم افندی

سرفراز فضلا کاظم افندیٔ زمان
قهوهٔ عافیتی نوش ایده فنجان فنجان

حضرت صدر زمانه قیله بیکلرجه دعا
آله‌رق دستنه برسبحهٔ در ومرجان

ایچه خوشاب صفایی دخی هردم آنك
کاسهٔ مکرمتی قاینایه مثل قزغان

ایده‌لر خاك درین سورمه بوكون هپ وكلا
ذات پاکی اوله هم مردم چشم اعیان

روی پاکیدر آنك مطمح چشم نظار
قهر خصم ایلمکه قاشلری تیغ بران

جملةً مفلس ایدردی وكلای غربی
سوق ارباب سیاستده آچایدی دکان !

طبع عالیسنه مفتوندر آنك اهل خرد
سوزلرین ازبر ایدرلر بلغای ایران

ایده‌یم ساده دعا چونکه دکلدر قادر
آنی تصویره بوكون خامهٔ نفعیٔ جهان

خالق ارض وسما مهر ایله ماه فلکی
بزم جودنده انك ایلیه برحفت (شامدان)

یاپیله دوشنه کشمیر شالندن خرقه
اوله دیبای سما ذاتنه اطلس یورغان

هفتهٔ تشاعر

کیف سورمکلك کرکدر نوش ایدوب میله شراب
دیرلر ارباب عقل چون دهره بردونمه دولاب

بی‌وفادر شیمدی عالم دیکلمزلر کیمسه‌یی
هم شکسته اولمسه دستنده‌کی کلك ورباب

خیر ایده احکام عصری حق تعالی ای عباد
چونکه ایشلر پك تحف واه اعلم بالصواب

دانهٔ بغدای کبی ازدی بزی ایتدی دقیق
چرخ دولت بر دونجه مثل سنك آسیاب

بر کچیرسه‌یدی اکر نظاری سیخ خشمنه
جمله‌سن توفیق رضا ایلر ایدی بالله کباب

اول رضا کیم دائما شمشك کبی دورماز چاقار
یاغدیرر باران هجوی هم‌ده مانند سحاب

بر بیوك دستان یازوب هم وضع ایدوب نامزدلکم
بن دخی مبعوث اوله‌م کلسونده وقت انتخاب

ایتمك ایسترسه‌ك تعالی سن سمای فیضده
اتحاد درکاهنه هیچ دورمه ایله انتساب

بر آغزدن ایلیورلرمش دعا هر صبح وشام
شهرك اعماری ایچون منفی اولان صنف کلاب

تیر استیضاح ایله ناظرلرك بر دانه‌سی
خاکه دوشمش روینه سرپمشلر اما چوق کلاب

خیلی دمدر طوطئ مجلس جناب اسمعیل
قالمه‌ده ساکت دیو محزون بوکون هرشیخ وشاب

اویله بر بلبل دوروركن سویلیك لایقمیدر
آشیانی اوزره اوتسون شیمدیدن بوم وغراب ؟

ساکه واردر خیلی عرضم ای زمانك (طلعتی)
حدتك جلب ایلمکدن ایلسه‌م‌ده اجتناب

شاعره چونکه سنکچون دائما بیك سوز قالور
نقش اوصافك ایله دولدورسه‌ده برچوق کتاب

هر زمان ایله تنفس سن (نسیم) مجلسی
نوش ایدوب (زهراب) مبعوثانی هم‌مثل‌خوشاب

جان قولاغیله ولکن کوش ایدوبده پندمی
بعدما اصلا کوپورمه اویله مانند حباب

هر کسه آتمه کمند وتیغی دائم ایلمه
هم لقای عصمتندن کیمسه‌نك رفع نقاب !

سا که خوش کلدك دیمك لازم بوکون ای حقی بك
مقدمکله ایلدك استانبولی چون کامیاب !

لنکر انداز اول بر آز مرسای راحتده بوکون
کاملاً کزدك عراقی چونکه بعدالانقلاب

دویدیغم پك باشقه‌در لکن بنم یاراندتر
رخشکه اولمش نظارت موقعی دیرلر رکاب

کر کیرسه‌ك سن دخی اول خلعت زیبایی بر
خرمن دولت ایچنده اوله اسبك پرشتاب

جوش ایدوبده شط کبی همم کلك عرفانم بنم
پیشکاه اهل طبعه صاچه یوز بیك درناب

سنسك اول سیاح دجله والفرات کیم دهرده
برآچوب درج دهن کر ایلسه‌یدك برخطاب

تیر صوتکدن سنك تیتردی روی کائنات
برق چشمکدن هله داغلر اولوردی هپ مذاب

نعل اسبی برق اوررمش یولده دائم ذاتکك
کوه قافدن کله‌دن اول ضیای آفتاب

بی‌چتر یاتدیغکه شاهد نجوم آسمان
هم دخی آیینه‌دار طلعتك چولده سراب !

ساکه شیمدی برحقیقت سویلك ایستر کوکل
کرچه مانعدر آنی عرضه برآز حس حجاب

یعنی کیم دارلاشدی اولدقجه حدود قافیه
هم‌ده توصیفك ایچون هیچ قالمدی فکرمده تاب

شول سببدن خاتمه ویرمك کرکدر بوسوزه
بر دعا ایده‌م فقط ذاتیکه ای دولتمآب !

دائما بیدار اوله عالمده جود وهمتك
دیدهٔ بختك هله هیچ کورمسون دنیاده خواب !

خانهٔ عافیتك هردم سنك معمور اوله
اختران طالعك هم دوشمیه مثل شهاب !

غزل

ملتك مجلسنی آلدی او رتبه ولوال
که کورنلر دیدیلر کیم چیقایازدی دجال

چیقدی خطبه اوقودی کرسیده برخیلی خطیب
دیدیلر هپسنه اما که یالانجی، قوال

او قدر اثقل ایدی کیم آتیلان سنك حروف
هیچ برین دپره‌ته‌مزدی دخی کلسه حمال

لطفی فکری بکی کر کورسه ایدی قارئمز
صحن غوغانك ایچنده اولویورکن جوال

بو نه فریاد دیو البته قالیردی مبهوت
همم بدستان ثناسنده اولوردی دلال

باد نطقیله دونار صانکه عروق خصما
یاقسه‌لر مجلس ایچنده دخی برچوق مانغال

معدهٔ ملتی تصحیح ایده آنك فکری
آجیدر سوزلری زیرا که مثال خردال

بئر نظارك ایچنده نیجه‌در شمدی وحل
فکرینه دوش اوله‌رق آتدی اوچاهه چنکال

داورا صوك ظفرك دویدی جهان ایچره بوکون
سبزواتجیله ماناو همده قصابله بقال

غزل

کر منجم سوزنی دیکلر ایسه‌ك بیل که شونی
برج نظارده سنك بختکی کورمش رمال

قالمدی درج دماغمده بنم در خیال
بویله اوندن صاتارم مدحمی مثقال مثقال

شو غزلله قیله‌یم سا که دعا سنده ولی
ایتمه هیچ نامی آویختهٔ میخ اهمال

چیقیور جان وکوکلدن اما کرچه بو دعا
دیکلمز ایسه قاریشمام آنی رب متعال

شیمدی برناظر اولوب ذوقنی سور شودهرك
یاپیشوب قالمه فقط اورده مثال طوتقال

تنظیر غزل فضولی
درمدح اسماعیل پاشا

روی رخشانك كورونجه شمدی شیخ وتازه‌لر
جمله‌سی سن بیلکه پاشا قلب وجانن تازه‌لر

بر كتاب ایچره كورولسه نام ووصف ومدحتك
« رشتهٔ جان برله عشق اهلی آنی شیرازه‌لر »

حدتك كه مجلس ایچره جلب ایدر بعض ذوات
كه كوروك آسا كلوب اول آتشی یلپازه‌لر

ذاتکه محتاج اولور لکن رئیسی مجلسك
هر طرفدن بر قوپنجه بیك چشید آوازه‌لر

کر عنان ملتی ویرسه‌یدیلر بر ذاتکه
ممکنی وارمیدی هیچ کیم اهل‌شورش آزه‌لر ؟

فجر آتی ایچره کورمش اولدیغم کودکلره
سویلدم که هرسوزك هیچ دورمیوب‌ده یازه‌لر

پنبه‌لرده صاقلنه هپ کوهر ذاتك سنك
ستر ایده اغیاره قارشی هم‌ده رویك غازه‌لر !

غزل دیکر

سوندورر باد الم شیمدی شو اسکی اوجاغم
کلخنه بکزه‌مه‌ده رنج فلکله دوراغم

تیر باران ایله اولمش ایدی ذاتاً غربال
بلدیه دخی کلدی ییقیویردی صچاغم

ذاتکه شکر ایده‌رم بن ینه ای رب عباد
قاصه خرسزلری چالماز ایسه طاسله طاراغم

غزل دیگر

آلداتیر کندینی بی‌شك بوجهان ایچره مدام
اول که دیرکیم کوره‌مز کیمسه بنم هیچ طوزاغم

مطبخ فکرمه مخصوص شوحلاوتلی غزل
بو صناعتده بنم کرچه کثیردر چراغم

صبحی بك اولدیغی کوندن بری بوشهره امین
اثر مدحتنه آچمدم اصلا قوجاغم

شهر ایچنده یوق ایکن غایتی شمدی چامورك
یخ وصفی اوزرندن نیجه قایسون قزاغم

عاشقم ، شاعرم اما بیلکز کیم یاران
نه سازم وار بوجهانده ، نه‌شرابم ، نه باغم

*
* *

غزل

هیئت نظار سرخوش ، جمله مبعوثان مست
اولسه لایقدر بوکون برقات دها اعیان مست

یوق ایمش نظار ایچون اندیشهٔ بحران دیو
رقص ایدوب کیفندن اولمش میرحلاجیان مست

کوش ایدنجه وجد واستغراقنی بر ناظرك
هپ معارف تکیه‌سنده اولدی سرمستان مست

ای رفیق محترم قوردك ینه بزم « جم » ی
ایلدك بودفعه‌ده اخوانکی حیران ، مست

بعدما کوش ایلیورکن نغمهٔ کلکك سنك
ساغر نظمم چکوب اولسون بوتون رندان مست

بر خراباتخانه‌در بو مملکت کیم آنده هپ
آمر ومأمور سرخوش ، عالم ونادان مست

غزل

بجناب خليل بك

کشتیٔ جسمك سنك فرقسزدرر واپوردن
قامتك همده دو بالا حضرت شاپوردن

شاهراه عزمك اوزره اولمیه اصلا دیکن
پای بختك صاقلایه همده فلك ناصوردن

بن کلوبده مجلسه کورمك دیلردم ذاتکی
آشمغه اولسهیدی چاری یوللری چاموردن

صارسه‌لر لايق ميان نازيكه بر اسكى شال
دوشكه بر كورك ياپلسه هم نوله سموردن

اويله لايقطع كه شمدى سيف مبعوثانمز
فرقى يوقدر هيچ بزم مطبخده‌كى ساطوردن

خانه‌مك درت كوشه‌سندن اولمه‌ده سيللر روان
آقسه‌كر بر كره‌جك چاتى بزم ياغموردن

ذاتكه مخصوص چيقارمق شمدى اى شاعر سنك
بويله طنبور نغمه‌سى الك اسكى برناقوردن

نظمكى تقليد ايدر خيلى بوكون اطفال ولى
لحن بلبل هيچ چيقارمى ويز ويز زيبوردن

تنظیر جناب اشرف

۱

هوا دوندنبری یاغمورله‌مش هم قاره دونمشدر
دخی اغصانی اشجارك بیاض ازهاره دونمشدر
بوتون کوزلر بوکون یونان ایله بلغاره دونمشدر
قمار مجلسلری ایچره نیجه هم پاره دونمشدر

۲

محرر اولدیغم کوندنبری بن زار وکریانم
صاغر اولمش فلك کیمسه ایشتمز آه وافغانم
کورن هیچ یوقمیدر شیمدی عجب چاك کریبانم
زواللی جسم بی‌تابم بنم بیماره دونمشدر

٣

بو کون اهل‌دله هیچ کیمسه ایتمز ذره‌جه رغبت
قصائد آشنایانی جهانك بولمه‌ده ندرت
اکرچه هرکسك آغزنده اما لفظ جمعیت
داغلمش اهل دللر فرقهٔ احراره دونمشدر!

٤

ایدر برچوق کورولتی هرسنه نظار ومبعوثان
چالار دیکر طرفدن دورمیوب هیچ طبلنی اعیان
ولی هپ بیلدیکم وجه اوزره خوابیده دورر هریان
نیجه یرلر هله کوندن کونه منطاره دونمشدر

٥

هنوز بر جاده آثار تجدد کورمدم هیچ بن
دخی برشی امید ایتمه‌ك صاقین سز فجر آتیدن
کوروب طوبره‌یله دستانم بوتون اعضا تنم بردن
کمال حیرتندن جمله‌سی دیواره دونمشدر

٦

غزل ، دستان ، دخی مانی ، قصیده هم نیجه مضمون
قویوب فغفور تصویره بنم فکرم یاپار معجون
ویرر اهل‌دله نسخه ، آچار فال هم اوقور افسون
خلافسز شمدی طبعم رمل آتان عطاره دونمشدر

٧

ییه‌ن حلوای اندیشه‌م بولور بر ذوق مستثنا
اولور نظمم دله نفح مسیحی‌وش صفا بخشا
رحیق مدحمی نوش ایلینجه اسمعیل پاشا
قیزارمش رویی کیفندن صانارسك ناره دونمشدر

٨

ناصل سورمك كركدر ذوقنی آیا بودنیانك
جیبنده هیچ‌ده پاره یوقسه بالفرض برده انسانك
تأمل ایلیك سز حالنی بر شمدی ایرانك
« اوملكك حالی چونكه بنده‌كی افكاره دونمشدر »

٩

کیدوب عسکر یاتیشدیردی ینه عصات حورانی
جناب صدر والانك جهاندر شمدی حیرانی
دکل قیه بوتون بطمانله طارتار لطف واحسانی
ترازوی عدل دستنده بر قنطاره دونمشدر

١٠

ینه ظنم چالشمقده قاتوب روزی شبه حلاج
سوزم کوش ایلیوب اولدی بوکون نظاره چون سرتاج
اوکوتمکچون اونین هرکس انك الطافنه محتاج
ید جودیله عالم چونکه بر آنباره دونمشدر

١١

یورك ایستر سوزه شمدی معارف بحثنه عائد
« بکا ویز کلمه‌ده هرشی ! » دییورمش ناظر عابد
صاغه صوله آثار حرف پك تحفدر حضرت جاهد
یدنده شرق وغرب برچفت صاناسك زاره دونمشدر

١٢

ریاض مصره دوغری شویله بر کیتدی فرید پاشا
زیارتده تجارت قصدی داخی وار ایمش کویا
موفق ایلیه ذاتین جناب حضرت مولا
اویولدن چون زمانده بر نیجه بیچاره دونمشدر

١٣

نیچون جاوید بکك آیا بوکون اصلا سسی چیقماز
نولور اولکی طرز اوزره نطق ویرسه بزه بر آز
آنی اشغال ایدر ظنم ینه بودجه‌یله استقراض
کساد آباد دولتده او چون سمساره دونمشدر

١٤

زمانك فیضی لازمدر بوتون بیلدکلره دکمك
نولوردی آتسه‌لر بر آزده شاعر صنفنه دکنك
لسان نظمی بوزمشدر بوکون چون برسورو کودك
عروس فکرتك دیباسی هم آستاره دونمشدر

دراحوال عالم

نیجه رمال ایله شیمدی نیجه اهل خدام
کردش چرخ فلکدن چیقاریرلر احکام

کیمی فکر ایلیوب انجامی چکر آه وانین
کیمیسی کوردیکمز شیلره دیر هپ اوهام

کیمیسی نهر مداراده چکر کلکی بان
زهد وتقوی ایله مشغول کیمی الحق هرشام

برینك صادق اما قولنه اکثر فعلی
دیکری بوش یره ایلر کیجه کوندوز اقدام

کندی افکارینیده ایلیه‌مزکن تصویر
صحن عرفانده بری ایتمه‌ده‌در میل خرام

او حقیقت کونشی سوندیمی یوقسه الان
کوندررمی ینه استانبوله بیکلرجه سلام

ینه ایران کبی مدهش‌می سیاست ملکی
نیجه‌در شیمدی او جادن عجبا کیم پیغام

صوصه‌رق سویلیه‌رك جوش ایده‌رك کفر ایده‌رك
جمله‌سی یاپمه‌ده‌در کندینه دائم ره‌قلام

کوش ایدنده یوقدر لاف و کذافی هر کون
هیچ قالیرمی دوشونك ذره‌جه صبر و آرام

بزلرك حالی نولور سویله ایا رب صبور
بونلری دیكلر ایسهك بویله صباحله آقشام

بیك كورولتی قوپیور كرچه ولكن هر یر
ینه هپ بیلدیكمز اسكی طراقله حمام

دیكلمز نصحمی چونكه بنم ابنای دهر
اولسهده دست حزینمده داووله زورنام

هم ایناتمز سوزمه یوق دیو لحیهم كیمسه
غلطه محكمهسندنده كتیرسهم اعلام

او سببدن ایدهرم نظم ایله بنده شیمدی
نكته سنجان زمانه نیجه مضمون افهام

شعرمی نسخه یاپوب قوینه قورمش دیرلر
وزرا و وكلا همده موالیٔ عظام

قورقرم یوم جزادن فقط ایمدی زیرا
کنهم دفترینی طوتدی سراسر ارقام

بر ایکی بیت ایله لکن ایدیورسه‌م شمدی
خوان مدحم وکلایه یکی باشدن اکرام

نزد یارانده اولوردم ینه بلکه معفو
عفو ایدردی صوچمی بلکه‌ده هم رب انام

ایشته چار عنصری مزج ایلدی حقی پاشا
قردش اولدی او فیضله نیجه پاولی ، یوردام

شمدی مفتونیدر آنك بوجهانده هرکس
دخی صفبستهٔ حرمت اکا صنف اغنام

آفرین ذاتکه ای حضرت رفعت پاشا
چونکه یتدی شوپوتسدام سوزینه حسن ختام

پك بليغانه ايمش سوزلرك اما هيهات
طفل ايكن ياپمامشك ذره‌جه اعلال ، ادغام !

خيلى ياكلش بوليور نطقك ايچنده بريسى
كه صف اهل فصاحتده اودر شيمدى امام

يازمغه بن بونى هيچ ايليه‌مزدم جرأت
ايلدى كندى ولى عاجزه پك چوق ابرام

سن كوجنمه بوسوزه چونكه دكلدر خالى
بويله نقصاندن افندم بلغاء اعجام

باغ مدحكده فقط اكمش ايكن خيليجه طورب
ربمك حكمتنه باق كه يتيشدى شالغام !

وصفنه باشلامه‌دن شيمدى جناب طلعت
سن اذن ويركه ايچم برشيشه راخ كلفام

پهلوانسك يكيتم دستكى طوتمز اصلا
رستم زال ايله كلسه نيجه سام وبهرام

قورقوتور دوغريسى بوشاعرى حتى شمدى
يد عزمكدهكى اوقلرله او مدهش صمصام

فصل وصفكده بكا شويله دييور پير فلك
« كه نه كوردى نه كورر مثلنى چشم ايام »

اوقومقله بنم اشعارمى ذاتك دائم
ديلرم ميوهٔ عفوك پيشهرك قالميه خام

يكيدن چيقميه دوركده سنك جنك ووغا
بختكك انفى هله كورميه هيچ درد زكام !

تنظیر غزل فضولی

« بنم تك هیچ کیم زار وپریشان اولمسون یارب »
زوکورتللك آتشنده همده سوزان اولمسون یارب

(طنین)لك باشنه قوندی دیو عنقاسی اقبالك
نه‌دن هرکس بوکون مسرور وخندان اولمسون یارب !

توقاد مبعوثی کرسی اوزره بلبل واری اوتدکجه
ناصل هرکس اکا مبهوت وحیران اولمسون یارب

سلامت قنغی جاده اولدیغین درك ایلین عاقل
عجب قابلمی که مشتاق اعیان اولمسون یارب

بودر سندن تمنی کیم جناب حضرت جاوید
ینه محتاج اقراضات آلمان اولمسون یارب

جناب حقی پاشانك بنای «عدل واحسانی»
خراب آباد عالم ایچره ویران اولمسون یارب

بوتون عالم مداراده ایکن بو خامهٔ شاعر
ناصل اقبال نظاره دعاخوان اولمسون یارب

بجناب سرمحررما

جراد آسا طوتنجه ساحهٔ عرفان ودعوایی
تشاعر ایتمکه قالقان نیجه کودکلر آلایی

عبا پوش سکوت اولمقلغی بن ایلیوب معتاد
تفکر ایتمکه دالمش ایدم احوال دنیایی

کلیم عزلتك اوستنده هم کانون ثانیده
کچیردم غصه وخسران ایله هرلیل یلدایی

ولی امیدمی قطع ایتمدم انعام باریدن
تمنی ایلدم آبدست آلوب الطاف مولایی

دیدم همم دهر ناهمواره ای چرخ جفاپرور
زمانده شیمدی یوقدر صانمه سن هیچ خاتم طائی

جهانك ایمدی وار برداور یکتاسی کیم جودی
ایدر الطافه مستغرق نیجه اعلا وادنایی

طنینجیٔ جهاد پرور جناب میر جاهد کیم
طارار هپ شانهٔ مدحیله زلف حقی پاشایی

عبادت آنده ، طاعت آنده ، تسبیح ودعا آنده
آکا سجاده ایتمشدر خدا بو روی غبرایی

خدا بذل عنایتله آکا صادق چومز قیلمش
محی‌الدین بك کبی امثالی یوق منلای دانایی

یازار برعرضحال شرح دل شیدا ایچون بنده
آکا تقدیم ایدرسه‌م کرباصوبده بر تمنایی

بوتون ایتدکلر کدن سن اولورسك نادم ومحجوب
عروس طبعمه او کیدیرر چون کاللی دیبایی !

بوسوزلر اوستنه عاجز کلیرکن بوس درکاهه
حضوره عرض ایچون شوماجرای محنت آزمایی

(فلیب) بی‌صلیبه راست کلوب بن کیفنی صوردم
دخی نقل ایلدم پك چوق آ کا درد سویدایی

نی کوش ایتمیوب لکن دیدی اورند دریا دل
ینه اول جاهد صیاد کوزندن اوردی طورنایی

بوتون مدیونلری داین قیلار شیمدی کف لطفی
اوکشف ایتدی طاشی آلتون یاپان ازهار سیمیایی

براق تصدیعی‌ده شیمدی آلوب دسته همان خامه
قصائد یاز آ کا تبریك ایچون بوجاه بالایی

او رتبه اولدی یوکسك لانهٔ عز وجلالی کیم
اکر ایسترسه صید ایلر بوکون دستیله عنقایی

دیدم مدح بلندی ذاتنك کرچه بزه واجب
ولی اول جاهد یکتا یوتار ظن ایتمه‌دولمایی!

یدی دریا مداد اولسه اولوب خامه بوتون اشجار
آنك وصفی ینه عاجز قیلار یوزلرجه منلایی

دعای پاککه هم شویله آغاز ایلدم کیم بن
هوای حار تسبیحم خروش ایتدیردی دریایی

دیدم کاشانهٔ صحت ایچنده او مقیم اولسون
طاغتسون بندکانه روزوشب قزغانله حلوایی

لباس عمر وعافیت کیوبده دوشنه ذاتی
چبوغلك تو تدوره دائم کیفله هم ایچه چایی!

ایکی نوجوان ایچون

اورته‌لق شمدی بزم بیك صاچه‌نك تارلاسیدر
مجلس ملت هله بر (تارهانا) چورباسیدر

اولدی برقاچ کون دیدی بوشاعره بر اهل دل
اورته‌ده دوران ایدن هپ منفعت غوغاسیدر

دائم اولسون هروقت اول اسمعیل پاشا فقط
کیم بوتون مبعوثلرك الك عاقل وداناسیدر

دست نازین صاقماز اصلا اتلی‌یه هم سودلی‌یه
دائما اكل ایتدیکی شی اتحاد حلواسیدر !

فخر مبعوثاندر او غافل اولمن صانمه‌یك
کیم توقادك ساده‌جه بر نوجوان پاشاسیدر

هر نه دم طرح قصائد ایلسه‌م ابیاتمك
نام ذیشانی آنك زینترس بالاسیدر

کوکلم ایچره دائما اول شاب هشتاد ساله‌نك
مهر جاهد دایه‌سی ، جاوید ایسه لالاسیدر

قیل عفو سن آصفا بو عاجزی چونکه بو کون
خامه ورد وصفکك بر بلبل شیداسیدر

چیق صدارت پوستنه سن چون سیاست شیخیسك
طوغریسی اول تکه‌نك ذاتك سنك احراسیدر

ساده بر یکتا نظیرك کلدی که بو عالمه
شمدی اعیان زمانك کحل چشم آراسیدر

اسمنی یازسه‌م سکار مشتاق ، اولوردك ذاتنه
چونکه طبعی همتك بی‌انتها دریاسیدر

شویله تعریف ایله‌یم اول اسم پاکی کیم سکا
حال ایکن ماضی اولور بوفیض مستثناسیدر

دورمیوب دائم سکر هرجانبه مثل جراد
کرچه اعیان مجلسی دیرلر انك مأواسیدر

بی‌محابا پارمغین صوقمش نیجه بیك اخکره
دست افسونکاری صان هر آتشك ماشاسیدر

پیرو برنا شیمدی بوبر چفت جوانك هر بری
روی ملك وملتك برچشم نور افزاسیدر

دفتر اهل فراست اوزره سرنامه بری
دیکری منشور عقلك بر بویوك طغراسیدر

افق مبعوثان ایچنده ماهدر بر دانه‌سی
دیکری هر ییلدیزك بر راصد یکتاسیدر

مشجر عرفان وطبعك عرعری اولکیسی
دیکری نخل (طنین)ك ایللك بیتن خرماسیدر

دائما همدم رجال دولته بر دانه‌سی
دیکری هر بزم خاصك طوطیء زیباسیدر

دورمیوب جیر جیر ایدر اولکیسی بر قوش کبی
دیکریسه حق بوکیم علم کلام منلاسیدر

راه وصفی آنلرك واصل اولور قاف طاغنه
کیتمه‌مك اول جانبه هپ یوللرك اولاسیدر

خانه‌سین معمور ایده خالق تعالی آنلرك
چونکه الحق هر بری جود وکرم مبناسیدر

طنينيه

طوتدی آفاقی ینه بردن بره صیتك طنین
بارك‌اه سعیكه هم صد هزاران آفرین !

حسرت ایچره منتظردی صوتكه پك لطفی بك
سوز هجرانك ایله هم ایلیوردی بیك انین !

كرچه اجرای وكالت ایتدی صدق وجد ایله
سنده‌كی چاشنی‌یی لكن ویرمدی اصلا (رنین)

وصف شانك کچسه لایق عرفینك دیواننه
سن امین اول قولمه ایستر ایسه‌ك ایده‌م یمین

سنسك اول نیزه فشان عالم غوغا که هپ
پیش حشمکده ایدرلر سونکولر وضع جبین !

هیئت نظار ایله ایتمك ایچون بر کون (کولش)
سینهٔ صد پاره که سن شمدیدن قاپلات مشین !

ششپر اخکر فشانی دورمیوب آل دستکه
چونکه آتش باشنه کچمك دمی اولدی یقین !

نفسکی ترك ایله لکن هوائی شیلره
دیکله پندم بردها سن ایتمه اسقاط جنین !

بیك تشکر ایله وار بر سرستونك که سنك
« کورمدی مثلن خلائق بلکه کورمز بعدزین » !

هم معاوندر اکا اول میر محیی‌الدین کیم
« ابن حاجب‌درکه فضلنده دربان کمین » !

چوقمیدر کر وصف پاکنده آنك بن دیر ایسه‌م
« مفتیٔ دور زمان ، علامهٔ روی زمین » !

آ کلا باق حد سرورم کیم ینه دوغدك دیو
شعری ترك ایتمش ایکن یازدم سکا مدح نوین !

اول ینه شمدنکرو دلاّل سوق اتحاد
اولمسون دیوان حربه اما کیم راهك قرین !

ایله برمدت دها یاردیم جناب حقی‌یه
پك بونالدی هرطرفدن چونکه اول صدر گزین !

نجم بختین بر کورنلر نجمی منلانك بوکون
نقد مدحین ویرمیورلر دوغریسی آرتق پشین

سن دعا ايله ولكن روزو شب ناظرلره
اوله كيم رحمت قيله اول رحمةً للعالمين !

صورسه‌لردى فكرمى لكن بنم نظار ايچون
دير ايدم كه « . . . عليهم اجمعين »

قصيدهٔ عدنانيه

ای الهی حکمتك هرذره‌دن تابان اولور
بردقیقه فکر ایدن یوز بیك سنه حیران اولور

سیما استانبولك حالین تصور ایلین
قلزم حیرت ایچنده شبهه‌سز غلطان اولور

قیش کلنجه هرطرف شوشهر ایچنده لاجرم
هپ چامورلر جوش ایدوب مستغرق طوفان اولور

باشلینجه توز ، صیجاق هم آرقه‌سندن بونلرك
ظن ایدرسك هرطرف آتش دولی(کلخان)اولور

شهرامینی دیکله‌مز ، هیچ باشقه‌سی ویرمز قولاق
هم اهالی ، هم جرائد بوش یره نالان اولور

دائما بیزار ایدر خلقی نیجه درد والیم
کاه اهالی علته ، که یانغینه قربان اولور

هرجهتدن هرزمان بیك برچشید آدم کلوب
که کیرر مبعوثلغه ، که داخل اعیان اولور

اورته‌لقده یوق ایکن هیچ براثر ، هیچ برحیات
نامی هرشیئك نه‌دندر عدل ایله احسان اولور

سز بیلك کیم شمدیجك بوشاعر عاجز بیله
هم قصائد طرح ایدر همده فقط لرزان اولور

يتمه‌مش كويا كبى بونجه مصائب بزلره
بر بقارسلك كه فلان ير مائل عصيان اولور

الك اوفاق برعارضه‌يله بويله بردن جوش ايدن
كه يمن ، كه آرناوودلق ، بعض‌ده حوران اولور

اولسه كر بر صدر اعظم اول توقاد مبعوثى آه
بن اميمم كه بو شيلر غرقهٔ نسيان اولور

داملاسه چون شيرجودندن آنك بر قطره‌جك
هفت دريا شبهه‌سز باشدن باشه آيران اولور

تاب حشمى دوشسه بر كز هم‌ده چشم قهرينك
قلبكاهى قاينايوب دشمنلرك قطران اولور

٥

هر نه‌دم ياغسه آنك باران رأيى مجلسه
ظن ايدرسك كيم اوجاده بر بويوك طغيان اولور

خامهٔ شاعر بوکون شو نقطه‌دن افسون ایله
داخل ابواب وصف حضرت عدنان اولور

میر عدنان زمان کیم خلقهٔ تدریسنه
شیمدی هپ داخل اولانلر بی‌ریا لقمان اولور

اول طبیب حاذقك سز کوش ایدك کیم پندینی
هرسیکیرلی آدمه نازك سوزی «قالمان» اولور

شویله وصف ایلرکه اول احوال غربی دائما
دینلینلر کندوسین هپ عاشق آمان اولور

چوق زمان تدقیق ایدر اطرافنی ایلر سکوت
شول سببدن آیریجه بیك مدحه شایان اولور

تخم وصفین هر نه‌دم اکسه‌م آنك بن مغزمه
بغچهٔ فکرم بویور برقوس قوجه بوستان اولور

« فهم کیم سیاح اقلیم دیار درکدر »
« وادیٔ ادراکنی سیرایتسه سرکردان اولور »

صارمساق دیکسه‌ك اکر سن طبعنك بوستاننه
سحر فیضیله آنك بر سنبل ریحان اولور

حاصلی تصویره قالقسه‌م جملةً اوصافنی
برسورو دیوان ایله تام اللی‌بش دستان اولور

هپ قصیده‌م طوغریدر اصلا خیالدر صانمه‌یك
کرچه دیرلر شاعرك اکثر سوزی یالان اولور

بن بدستانه قویارسه‌م کر نوله شو نظممی
اهل دللر ایجره بلکه برکوروب آلان اولور

بیك دریغا شیمدی هپ سرمایهٔ شعر وادب
بر طاقم اطفال النده جابجا تالان اولور

میر عدنانك دخی قلبی بوكا بیك واه ایدوب
اشك خون آلودی صانكه دانهٔ مرجان اولور

شاعرا كس نظمی آرتق بوصیجاقده چون سكوت
شبهه یوق كه الڭ زیاده باعث شكران اولور

اول معمر میر عدنان كیم سنك دركاهكه
فجر آتی هیئتی بركون كاوب دربان اولور

شرقی درمقام نیشابورك

دیسه‌م اول جاهد رنده :
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

تحمل قالمدی تنده
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

كلوب یانغین بوتون یاندق
كول اولدی هپ سپت ، صاندق

نیجه بیك وعده بز قاندق
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

یتر لطف ایله ایت عودت
طنینك چکمه‌ده حسرت

الا ای صاحب شهرت
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

ایراغ اولدكده سن بزدن
آتش دولدی بوتون وکلشن

دوراغمدر بنم کلخن
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

یتر چوق ایتمه آرتق ناز
نکاه ایله بزه بر آز

کلوب کچدی قوجه بر یاز
« عجب سن قنده‌سك قنده » ؟

سنی بکلر نیجه بنده
اوزون ایتمه فقط سن‌ده

قیزارسه‌م چون دیمه‌م بن‌ده :
« عجب سن قنده‌سن قنده » ؟

مربع در وصف کاظم بك

بن قصیده یازمغه ایتمك دیلرکن الوداع
مهر ذاتك باشلدی قیلمقلغه نشر شعاع

ایستدی خامه‌مکه درحال برمربع نظم ایدم
صفحهٔ دیوانم ایچره نامك ایتسون التماع

اول امانت بابنه شمدنکرو سن بر کلید
حق تعالی هب بوایشده ایلسون لحیه‌ك سفید

تكيهٔ جودك سنك مفتوح اوله عارفلره
« محسن فانی » کلوب درکاهکه اولسون مرید

دورمیوب قوشمقده‌سك شهرك بو کون درت یاننه
خیلی مأمورك دییورلر قیمشك هم جاننه

نیچون آیا ایتمیورسك ذره‌جه بذل کرم
حقی پاشانك باقوب‌ده عدل ایله احساننه

ایتمه‌مك ممكن دكل حقدن سكا نصرت طلب
اولسه‌ده دنیاده آدم شیمدی مبعوث حلب

غیرتك مشكور اوله لكن بكا سویلرمیسك
چیقمغه بو کشمکشدن وارمی هیچ بریول عجب ؟

تار وصفك اوزره مضرابم اورنجه بن همین
نشئه‌سندن رقص ایدر باقی صانكه هپ اهل طنین

چوق یاقیشدی دوشکه الحق امانت خلعتی
بعدما اولسه‌ك نوله عالمده غوث الکاظمین

سن نیجه سرکرده‌یی تنکیل وتهدید ایلدك
بر نیجه غمازی همده خیلی نومید ایلدك

اویله فر صالدك که حقا اول حلب اقلیمنه
هر کونین نافع پاشانك صانکه برعید ایلدك !

لطفکی بو جایه‌ده هیچ دورمه تمدید ایله سن
حیله‌کار اصنافی مجلسلرله تهدید ایله سن

شهر استانبول بوکون اولمش خرابات زمین
جهد وهمت صرف ایدوب ده بزم جمشید ایله سن

یانغینك محو ایتدیکی جایی طوته کاشانه‌لر
هر طرفده دور ایدلسون نامکه پیمانه‌لر

هپ خرابات اهلنك ایستر ایسه‌ك کولسون یوزی
هایدی امر ایت تاسحر مفتوح اوله میخانه‌لر

بر نیجه جادن بوکون قابل دکل ایتمك مرور
کیمسه‌ده ایتمه تحری ذره‌جه راحت ، حضور

دیکله‌ین یوق تعرفه ، کردونه‌لر هپ بیلدیکك
کیمسه‌نك رونده یوق باق ذره‌جه رنك سرور

قدرکی تقریر ایدن ایلر فدا جان وتنی
هم یولنماز جودیکك اصلا بکم طولی ، اکثی

حق تعالی شهر استانبولی سودیرسون سکا
حق تعالی اهل استانبوله سودیرسون سنی

خلیل نهاد

سهام الهام

محمود بك مطبعه‌سی
١٩٢١

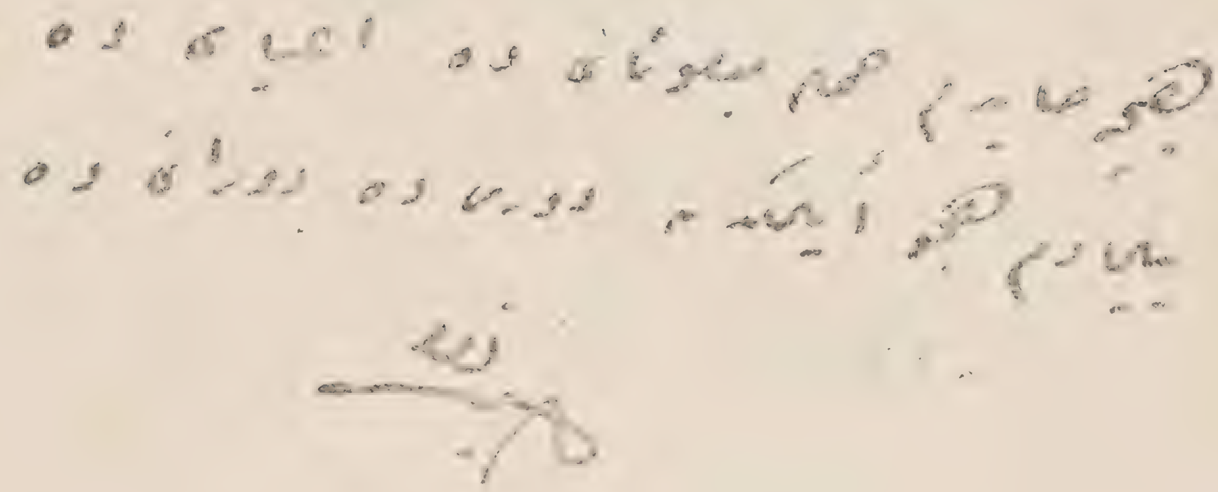

توحيد

نه خوشدی آلتی ییل أولکی چهرهٔ دنیا
یشیلدی هر نه یه باقسه‌ڭ یشیلدی سرتاپا

شمیم کاکل جانانی گزدیروب یریر
أسردی جانلره جانلر قاتان نسیم صبا

خطا دگلدی زمینڭ سمایه تشبیهی
زمین سمایه ایدردی زمینه غبطه سما

گچردی هردمی عمرڭ غریق ذوق ونشاط
خیال وخاطره گلمزدی غصهٔ فردا

ایچنده بر أزلی نوبهار اولان وطنه
سزا اولوردی دینیلسه‌یدی جنت المأوا

صاروب سمایی بلوطلر زمان زمان أیواه
خزان علائمی اولمشدی نا کهان پیدا

تأمل ایتمیوب أنجامی جهل وغفلت ایله
او اتحاد وترقی زجالی آچدی غزا

غزا دگلدی الٰهی او بشقه آفت ایدی
ظهوره کلدی بر عالم مثال روز جزا

سفر بر اولدی عموماً بیوك كوچوك هركس
حدوده سوق ایدیلوب طوتدیلر ره عقبا

گیدنلر اولدی شهید وأسیر ویا مجروح
قالان نفوسیده محو أیلیوردی قحط وغلا

فدا ایدلدی بوملكك گزیده أولادی
اولابدیلر آجیازدم وطن یولنده فدا

نه نوجوانلری گوردك كه قول باجاق گیتمش
خیالی منظره نك گوزلرمده‌در حالا

سفالت أیلدی تولید سوء اخلاق
بوحالدر بنی دلخون وقهر ایدن حیفا

تجارت أهلی ره احتكاره صاپمش ایدی
فقیر خلقی صویارلردی ایتمیوب پروا

دوائر اولدی عموماً مراكز رشوت
قورولدی صحنهٔ دولتده سفرهٔ یغما

واغون تجارتی اجرا ایدلدی هریرده
أكابر آلدی بویوزدن واغون واغون لیرا

یتیشمیور گبی گویا وطنده بونجه محن
زمینه ایندی سمادن اعاشه آدلی بلا

وثیقه أكمكی نامیله سیم سیاه برشی
صاپیلدی ملته لایق غدای صبح ومسا

بوخلقك أكثری هرگون تسئل أیلركن
سورردی بعض أدانی صفا ایچنده صفا

أولوم گزردی هوای وطنده هر لحظه
غدا ! غدا ! دیه أفغان ایدردی هر سیما

جهانی ضبط ایده‌جك اردولر بولوردی وجود
أولوب گیدنلری ممکن اولایدی گر احیا

ظفر بزم طرفکدر دییوردی « جمعیت »
جریده‌لر اولیورکن بویولده نغمه سرا

گونك برنده - آلهی نه روز ماتم ایدی ! -
بوغازده گلدی اوطوردی سفائن اعدا

نتیجه عالمه معلومدر نه عرض ایده‌یم
اوخائنان وطن قاچدیلر گیبوب شابقا

بوانهزامز أسبابدن دگل خالی
بیلور حقایق احوالی حضرت مولا

« قدیر ومقتدر وقادر ومقدر وحی
علیم وعالم وعلام واعلم واعلا »

« زهی مکون کامل که قدرتندندر »
یتیشمك اوت کبی یردن آلای آلای وکلا

بر نمونهٔ اعجازی صنع وحکمتنك
جمال وطلعت وأنور دینن اواوچ زوربا

کمال قدرت ایجادینك شواهدیدر
رفیع جواد وکمال ورضا سعید ملا

نمونه‌در غضبندن قوای ملیه
نه‌در اوغیظ ایله طاغلرده گوکرەین پاشا

ارادهڭ اولماسه شاید من الازل بویله
یوردمی هیچ قیزیل آلمایه طوغری أهل هجا

نه‌در قباحتی یارب نه‌سر مبهمدر
سورولدی مالطایه میر نظیف بی همتا

مراد ایدرسه‌ڭ أگر سن دونر بوگون وطنه
مسافرین کرام جزیرهٔ مالطا

سن ایسته‌دکده وجود وطندن آیریلدی
او قطعه‌لرکه ویردی اوزومله موز خرما

وجوده گلدی سنڭ قدرتکله بی شبهه
شو «کیرپی» دن ایکی اوچ ییل ایچنده أژدرها

نه‌رتبه حیرته دوشمه‌م اورتبه شایاندر
نه ناظر اولدی نه اعیان أمیریٔ دانا

نهادڭ اسمی آگیلماز یازارده دیوانلر
سکوت ایدر ینه مشهور اولور بزم یحیی

مساعد اولسه بودوران زبانه گلمسه توان
نه رازلر نه‌حقیقتلر أیلرم افشا

ایدوب عبادکه عقباده قصرلر احسان
عجب دگلمی که دنیاده ویرمه‌دڭ سکنا

جهانده صلح وصلاحڭ گورنمیور أثری
بوایشته اسمی اولوب جسمی اولمیان عنقا

آغاردی قاچ سنه اول سیاه اولان شوصاچم
ایلك صاچیله «جناب» م جوان نازك أدا

بن اولمادم دیه مبعوث قهر ایدن چوق وار
اولورده صوکره ایدر لطفی فکری استعفا

رضا یی پارسه سوق أیلهینده حکمکدر
أولوم براتنه وضع أیلمك ایچون امضا

بوکائناتده هرهانکی شی که حادث اولور
سنك وجودکی اثبات ایدر أیو یا فنا

برر طریق ایله هپ زنکین اولدی اقرانم
بنم قالان ره فرصتده هرزمان پایا

تمام عمرمی شعر وخیاله حصر ایتدم
« صحیفهٔ عملم معصیت خطیله قرا »

ترحم ایت که بنی خامهٔ شکسته ایله
محرر ألم ودرد قیلدی بونجه جفا

اوشاعرم که زمانك رجالی ایتمزلر
قصیدهلر دخی یازسهم بر التفات بکا

« نهال گلشن دردم که صو یرینه ویرر
بدا همیشه جگر قانی باغبان قضا »

دگلمی حیرته لایق که أولسهم آجلقدن
گوکلمده وار ینه هرآن بر آتشین سودا

او آهو گوزلی گوزل بیقرار ایدرده بنی
گچر یانمدن آتوب بر نگاه استغنا

بتون گوزللره سنسك بهار حسنکدن
ویرن گوزللکی هم ویرمهینده بوی وفا

عنایت أیله که حالم رفاهه یوز طوتسون
أومده قالمادی زیرا صاتیلمادق أشیا

بلای قحط وغلا وهمی ایله شام وسحر
« بر اضطراب وعذاب ایچره‌ام من رسوا »

قصیده‌سنده نه‌خوش سویله‌مشدی وقتیله
کمال ذاتکی توصیف ایچون فضولی بابا :

« زهی حقیقت ذاتکده لاف عقل وجنون
قاپوکده مقام مساوات پادشاه وگدا »

زمینی هزلده درد وطنله آه ایدرم
صاییلسه مرثیه لایق بو نظم خنده نما

امید ایدرکه گوکل مستحق عفو اوله‌یم
نهاد بی‌سرو پایم نهاد بی سروپا

۲۱ تموز ۱۳۲۶

یا قاریش

حقه یالوارمق
قول ایچون بر حق ؛
سنسك صاراجق
یارامی آنجق .
رزاق مطلق ،
حضورکه ، باق ،
چیقدم یالن آیاق !
چونسکه أی خلاق ،
اولدی اولاجق ،
قیریلدی ناجاق !
توتمیور اوجاق ،
مدده جاس جاولاق !
أی یوجه الله !

بودولت سنك ،
بوملت سنك ،
سعادت سنك ،
فلاکت سنك ،
هرنعمت سنك ،
هرنکبت سنك ،
جان ، جسد سنك ،
اسکات سنك ،
شو احمد سنك ،
قرهبت سنك !
هرولد سنك ،
نیك وبد سنك ،
او طلعت سنك ،
أی یوجه الله

انسانی قورتار ،
ایمانی قورتار ،
وطنی قورتار ،
باتانی قورتار ! .
بوجانی قورتار .
جانانی قورتار .
تورانی قورتار ،
ایرانی قورتار ،
جهانی قورتار ،

لسانی قورتار ،
اذعانی قورتار ،
أی یوجه الله !

یارامه آجی ،
بولدیر علاجی !
یتر بو آجی ،
طویور شو آجی !
ملت دعاجی ،
اول بزه ناجی ،
گوستر سراجی ،

یاپ بزی حاجی !
یاپمه بویاجی !
أی یوجه الله !

ایشیت سوزیمی ،
قورتار أوزیمی !
یومدم گوزیمی ،
گردم یوزیمی !
أی یوجه الله !

جلوسیه

ملتنك لسانندن :

ییللردر أی فلك بونه جور وجفا بزه
هر قهری هر بلا کبی گوردك روا بزه
درد وبلا ایچنده گذار ایتدی عمرمز
بز آغلادقجه سن ینه ویردك بلا بزه

بیلمم نه‌در گناهی بو بیچاره ملتك
کافی دگلمی چکدیگی یوقمی رها بزه

بخش أیله‌مش ایکن بزه حق هر فضیلتی
بیلسه‌ك نیچون رفاه وسعادت جدا بزه

دور ایتمه‌دك مرادمز اوزره سن أی فلك
قصدك نه أیله‌مکده دمادم أذا بزه

سنسك مسلط أیله‌ین اعدایی ملکه هپ
حربك مصائبی ینه سندن جزا بزه

طوتمش وطن سماسنی نکبت سحابی
بوی کدر گتیرمه‌ده باد صبا بزه

توتمز اوجاقلرنده دومان آشيانلرك
ويرمز بوبى نهايه طبيعت غذا بزه

هپ آغلامقله گچمه‌ده حيفا حياتمز
بر تسليت‌ده ويرميور اما بكا بزه

بيگانه‌يز حضور ورفاهه سبب نه‌در
هپ درد وهپ مصيبت اولور آشنا بزه

بر بى نهايه مقبره دوندردى ملكى آه
گوكدن اينوب أجل گبى قحط وغلا بزه

ياغين صاووردى گوكلره بيگلرجه خانمان
بر ملتز كه ديمسه روا بى نوا بزه

نالان وزار ايدن بزى سنسك سن أى فلك
سنسك أوت گورن بوجزايى سزا بزه

صبر أيله طور براز آليرز سندن انتقام
بر پادشاه أيله‌دى احسان خدا بزه

شوكتمآب بز اولو خاقان افندمز
نفس نفيس دولتى حقدن عطا بزه

اولدى جلوسى ملته بر عيد مسعدت
بى شبهه گلدى سايهٔ بال هما بزه

بر دورهٔ سعادته ايردك كه بعد أزين
مجلوب اولورسه چوق دگل عز وعلا بزه

حق أيله‌مش سعادتى تقدير ملته
بر بويله پادشاهى ايدوب رهنما بزه

هر بر کلامی نسخهٔ سر قضا گبی
هر بر ارادهسی صمدانی ندا بزه

آرتق عدم دیارینی طوتسون ملال ورنج
مولا میسر أیلهدی زیرا صفا بزه

بالای عرشدن‌می نزول أیلهمش عجب
وجه مبارکی نهقدر روشنا بزه

لایق دگل بو مرتبه تصدیعك أی نهاد
واجبدر أیلهمك دل وجاندن دعا بزه

اولسون سریر سلطنت اوزره أبد قرار
صاچسون گونش مثالی دمادم ضیا بزه

۱۲ تموز ۱۳۳٤

برای خوش آمدی شاه نوجوان

خوش گلوبسن أی شهنشاه عجم
خسرودارا شکوه وجم خدم

شاه أحمد وارث تخت کیان
نجل پاك شاه علی محترم

بخش ایدوبسن مین شرف استانبوله
مین یاشا أی میهمان محتشم

نوجوانسن یخشی شاهنشاهسن
یوخ شبیهك یرده أی مهر حشم

ملت ایرانه صالدك تازه جان
أیلشکن عزم صحرای عدم

ملك کسرا بو خراب آباد ایکن
أیلدك همت صالوب باغ ارم

کارزاره یخشی تدبیر أیلیوب
عسکر ایرانه چکدیردك قدم

خسروا شهر ستانبول یخشیدی
بونده آرام ایت اوزك بسیاردم

سهام الهام

دهرده دست صيادن يتيمه
دامن شاهانه‌كه كرد ألم

تاقيامت شير وخورشيدڭ شها
أيلسون ايرانى محسود امم

عصرده فردوسى‌يم اما اوزم
مدح أوصافڭده عاجز هرقلم

راست گتيمز كارمن دوران ايله
من حقيره أيليوبدر مين ستم

جوع ايله تن اول قدر بى‌تابدر
كيم صانور سن كربلادن گلمشم

٢٧ اغستوس ١٣٣٥

گیتدی !

ترك ایتدی بنی اوماه گیتدی
دلدن‌ده سمایه آه گیتدی

یوق بر سحری بولیل تارك
هپ کونلرمز سیاه گیتدی

حرب ایردی ختامه آك نهایت
میلیونله فقط سپاه گیتدی

هرگون دوزه‌لیر امور عالم
بزدن یازیق انتباه گیتدی

بوللق اوله‌جق دییوردم أول
قلبمدن او اشتباه گیتدی

معده‌مده چمن بیترسه چوقمی
بش ییل اوکا هپ گیاه گیتدی

نظار زمان مکملك مثالی
گه گلدی وگاه گاه گیتدی

جاناندن آلیر پیام املا
باشدن اوگوزل کلاه گیتدی

يحيايه محرر اوله ديردم
بندن صانيرم گناه گيتدى (١)

هنگامهٔ حادثات ايچنده
أشعارم اولوب تباه گيتدى

آلدانمه صاقين ديبورسه كيرپى
گوكلمدن اوحرص جاه گيتدى

بريخشى قصيده يازدى خامه‌م
اما كه چه‌سود شاه گيتدى !

١ ايلول ١٣٣٥

(١) اخطارمه رغماً برهفته قدر « صباح » ، اوقدر مدتده « زمان » باش محررلكنده بولونمشدى !

عروض شاعری

عشق سوز وساز ایله دنیاده پیر اولسه‌مده بن
شاعر وزن عروضم اوزکه وزنی ایسته‌من
غم دگل قیاسه‌مده حق بن فدای جان وتن
گردهانمدن هجا وزنیله چیقسه برسخن
دیده‌مه باتسون اولوب دستمده خامه‌م بردیکن

گرچه اولدم فاعلاتن اوغرینه زاروذلیل
گیچمن اول سودادن اولدقجه بکا عمر طویل.
صانمه ترك ایده‌م عروضی تا که اولسه‌م بن قتیل
قبرده گوش أیلیه‌م آهنك نازین گر یوز ایل:
« استخوان کله‌م ایچره طوتسه عقربلر وطن »

هیچ شك یوق سندن ایتمش بلبلان عشق نوا
عود وطنبور وکمان ونی دگل لازم بکا
ساکنان عالم بالایی مست ایتزمی یا:
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن .. خوش صدا
ویرمزم ساز عروضم ویرسه‌لر یوزمین تومن!

گوش ایدر نغمه‌ڭ سنك پرده بشر ، گوکده ملك
مست اولوب کندین آثار دریاده آغه هرسمك
تا أبد ایسترسه تقدیر ایتمسون قدرڭ فلك
نغمه سازاول بن دوامکدن گتورمم هیچ شك
وارایکن آرقه‌مده بریحیی کمال آسا یگن

برصدا طویدم گوکلدن جوی وش جوش ایت دیدی
بادهٔ نغمه‌ٔله أهل نظمی سرخوش ایت دیدی
أی نهادم سن هجا وزنی فراموش ایت دیدی
عقله صوردم هم غزل یاز همده‌می نوش ایت دیدی
« ساقیامی‌ده بقول مستشار مؤتمن »

آه أشعارمله أفغان أیله أی سوزشلی ساز
چوقیدر دستمده ایتسه‌ڭ نغمهٔ ناهیده ناز
اول جناب وفائق عالیه بوگون الهام ساز
أی قلم وزن هجا أهلینه رغماً طورمه یاز
نطقدن دوشسون نوای نازکی گوش ایتمه‌ین

کانون ثانی ۱۳۳٤

هجا شاعری

دیكله‌یك آغالر ، یانیقدر سازم ؛
شعرمده قوقیور جگر كبابی !
چوقدندر چیقمادی بنم آوازم ،
ایكله‌سین ألمده تورككٔ ربابی !

كیمنه دییورلر دوران شاعری ،
كیمنه عروضجی ، ایران شاعری ؛
بكاده دیسونلر توران شاعری !
گوزمده پارلایور توركلك سرابی !

تورانده پیرمز دده قورقوددر ،
صاچدیغی جوهرلر اینجی ، یاقوتدر ...
اوقومق بیلمزسه‌كٔ باری اوقوتدیر ،
گناهه گیرمزسكٔ یوقسه ثوابی !

هوالر آكدیرر طبقی مایسی
تورك‌قیزینك بویور دده یوقدر صاییسی !
أمین بك هپسنكٔ قبا دایسی !
گزییور أللرده اونك كتابی !

فیلسوف رضانڭ بولونماز أشی !
دینیلسون آدینه توران گونشی !
آلنجه ألینه اوآلتی بشی ،
آڭلارسڭ نه ایمش پارمق حسابی !

ساهری اونوتدم : أسکی عروضجی !
بوگونکی سورینڭ أڭزورلی قوچی !
ایشی وار ، یازاماز ، بوایشته صوچی !
صانمایڭ دوییور وجدان عذابی !

جناب بڭ کندینی شاعرم صانیر !
ایچنی بیلیرم : بزی قیصقانیر !
عرضحال ویره‌جك فقط اوتانیر !
یاپمایز بز اونی اوجاق بوابی !

بوهجا وزنه یاوان دییورلر ...
ایناڼما سن بوڭا ، یالان دییورلر ...
« سیفی » یه أڭ گوزل یازان دییورلر ،
مست ایتمش اوگنجی توران شرابی !

غزلجی دورینڭ أسکی بربیری ،
طیاره شاعری ، علی أمیری !
یکیلڭ فکرینڭ اولمش أسیری !
قورقارم شاشیرتیر بوتون شبابی !

هجاجی شاعرلر ، قوللاق قابارتك !
اویقویه دالمایك ، چوغالك ، آرتك !
سوزیمی دوشونك ، أیجه طارتك !
گوسترك « آتی » یه خطا ، صوابی !

هی نهاد ! عالمه چاتار دوروورسك !
طورنایی گوزندن آتار وورورسك !
سنده اوغراشان وارسه بیورسون !
طیقارسك آغزینه همان جوابی !

کانون ثانی ١٣٣٤

گورن گوزلر ایچون

مقیم جای عبرت اول شئون روزگاری گور
نه‌سویلیور گورن گوزه مناظر جواری گور
مقدراته حکم ایدن رجال پروقاری گور
وطن نه‌حاله گلدی باق براز اوشوره زاری گور
نصل خبر گتیردی صور بوییل گلن بهاری گور

نه‌آ ؟ گلادک بنفشه ، گل ویاسمنله لاله‌دن ؟
أوگده وارمی باق سنک بوگون نشان نواله‌دن ؟
اوصانمادکمی هرزمان سمایه رفع ناله‌دن ؟
فراغت ایت جریده‌دن ، رساله‌دن ، مقاله‌دن
غدا ! غدا ! دیوب گوچن صبی‌بی ، اختیاری گور !

دلنده حس غیظ وکین ، لبنده نغمهٔ ظفر
یولنده هرزمان دومان ، گوزنده خلق هپ نفر
شرابی ملتک قانی ، غداسی هپ بنی‌بشر
« دگل ملاله آشنا کلالدن‌ده بی‌خبر »
پاشا قیافتنده‌کی شقیٔ خون نثاری گور !

وطن دینن شومادره بچیلدی قانلی بر کفن
طورر می بردقیقه باق بوگون اوجرمی ایشله ین
دیارشرق کیم آرار گلیرمی خاطره وطن ؟
اوقانلی ألده برباوول ، باشنده شاپقه شادوشن
دیار غربه دائما آقین آقین فراری گور !

یازوب حکایه برزمان اولوردی تورکه ترجمان
فراغت أیلیوب همان «صباح »ه آتدی جسم وجان
مقاله‌سنده هپ عیان دوشوندیکی یارینکی شان
یارین دیمك بوگون اینان ، نهایت اولدی شادمان
شودونکی کبرپیدن دوغان بوگونکی ایشگذاری گور !

ألنده برقیریق قلم ایدر جهانه بیك ستم
شتومه قارشی بی‌ألم گولر حیانه دمبدم
دگل اوطالب کرم غداسی بویله هپ نغم
أسیر زلف خم بخم ندیم بزم جام جم
صحیح اولور نه‌سویلسه‌م نهاد هرزه‌کاری گور !

١٢ نیسان ١٣٣٥

شاعرك «آمنت» ی

برقدرت منحوسه وار ، أولمز ودیریلمز
مظلم ونهانی ، اوکا وجدانله ایناندم

طوپراقده یتیرمش ... بونی بیلمزمشم أول
بش ییل ییدیگم أکمگه ایمانله اینانذم

بوللق اوله‌جق ... بن بوتسلی‌یه ایچمدن
آج قالدیغمز گونلری نسیانله اینانذم

ملتده تحمل أزلیدر ؛ بوکا سسسز
یردن گوگه رفع ایتدیگی أفغانله اینانذم

ادبار براقاز بنی برلحظه ... نه‌یاپسه‌م ،
یار أیلیه‌مم بختمی دورانله اینانذم .

ختم أیله‌دی ایل مصحف آمالی ... بنم‌ده
عمرم گچه‌جك دفترودیوانله اینانذم

برآی دها شاید بوقیافتله گزرسه‌م
یوز قالمیه‌جق الفته جانانله اینانذم

أولدیردی بتون ملتی آجلقدن اعاشه
سیان طوتوب انسانلری حیوانله اینانذم

أكڭ طوغرى سفر برلگه برقاچ سنه‌در بن
عقبايه گوچن بونجه مسلمانله ايناندم

بى‌شبهه بوگوندر او قيامت دينيلن گون
« تورات ايله انجيل ايله قرآنله ايناندم »

ملتك بوگون اوستندن آشان سيل بلانك
يوقدر ، اولاماز نسبتى طوفانله ايناندم

اوچ بش كشينك ظلمنه قربان اوله‌رق آه
تاريخى بوگون يازه‌ده‌يز قانله ايناندم

« أيواه بو بازيچه‌ده بزلر ينه ياندق . »
توركك شو وجودنده‌كى ميننانله ايناندم

هر يرده أگر قحط و غلا بويله گيدرسه
طوپراق دولاجق گيت گيده انسانله ايناندم

« حقسزلق ايدن باشلرى برگون قوپاررلر »
تسليم سلاح أيله‌ين آلمانله ايناندم

أيواه ! كمال بك بيله ژورنالجيلق ايتمش
« آتى » ده گچن گورديگم اعلانله ايناندم

« ابناى بشر بربرينك قارداشى ... خوليا ! »
پك طوغرى ديمش ، فكرته بيلكه جانله ايناندم

توران وطنم ، وزن هجا ساز جديدم
شاعر اولور انسان بونى اذعانله ايناندم

« جمعيت » ى أولمش صايارم ... مير جوادك
هيچ طورمه‌يه‌رق آتديغى طيرپانله ايناندم

بن آغلادیغم طلعت ایسه طلعت دوران
بر گون گیرر استانبوله قالقانله ایناندم (*)

هیهات! شو ساهرگبی یوق بنده لیاقت
جمع ایتمکه شاعرلگی سامانله ایناندم

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
شاعرلگمه بن بوتون اوزانله ایناندم

۲۲ شباط ۱۳۳۵

(*) ایناندقلرمدن یالکز بو طوغری چیقمادی!

بیوك آننه‌ملك دعاسی

لطف حق ملته شایان اولور انشاءالله
دائما هرایشی آسان اولور انشاءالله

بیتوب آرتق نیجه ییللر چکیلن قهر و بلا
دردمز قابل درمان اولور انشاءالله

ییه‌جك شی ، گیه‌جك شی بوله‌رق راحت ایدوب
فقرانك یوزی خندان اولور انشاءالله

آسمانك شو بلا یاغموری آرتق دینه‌رك
شبنم نعمتی ریزان اولور انشاءالله

شرف وشانه شایسته اولان صلحی یاپوب
دولتك ییلدیزی تابان اولور انشاءالله

چکیلوب قحط وغلا قاف طاغنك آرقه‌سنه
زادوارزاق فراوان اولور انشاءالله

سنه‌لردنبری ظلم أیلیه‌رك أو ییقانك
دیلرم خانه‌سی ویران اولور انشاءالله

دولتك خزنه‌سی برگون دوله‌رق مانعر ایله
مملكت بر تومنستان اولور انشاءالله

اویه‌رق آلمانه دولتلره میدان اوقویان
هدف دانهٔ آلمان اولور انشاء الله

ملکی محو أیلیه‌رك صوڭره فرار أیله‌ینه
عالمك هریری زندان اولور انشاءالله

تا كوكندن چوغه وارماز ، دیلرم « جمعیت »
طاغیلوب محوو پریشان اولور انشاءالله

شومبارك وطنك اسمنه توران دییه‌نك
عاقبت صوڭ یری توران اولور انشاءالله

سنی «جمعیت»ه اغفال ایله ادخال ایده‌نك
صوڭ نفس همدمی شیطان اولور انشاءالله

عالمی مدح ایله یا ذم ایله فاضل احمد
گون گلور ناظر واعیان اولور انشاءالله

شو بزم مملكتك بعض محررلرینك
هم سوزی هم اوزی انسان اولور انشاءالله

اومقالات سیاسیه‌سی كیرپی بگمك
باش محررلگه چسبان اولور انشاءالله

فیض عرفان ودهاسیله كمال بك اوغلم
باب‌عالیده تاله‌یران اولور انشاءالله

توركك آلامنی آڭلاتمق ایچون محمد أمین
ایكله‌توب سازینی واتمان اولور انشاءالله [*]

---

[*] بروانتمان اوندیم ، مزه نیاغارا چاغلایانلرینك ، اوقیانوس طالغه‌لرینك لسان وهیجانلریله توركك حیاتنی ترنم ایده‌یم . . .

صلح قونغره‌سنه خطاب ـ محمد أمین

شو اعاشه ایشنه همت ایدوب نزهت بك
شهرتی دیلاره دستان اولور انشاءالله

دیلرم گوز هکیمی میر نظیفه رغماً
مرض دولته لقمان اولور انشاء الله

حق ملی‌یی ایتالیانلره اثبات ایدرك
شو جلال نوری مسلمان اولور انشاءالله

شرق وغربك طولاشوب احمد أمین هر یرینی
ینه « وقت » نده چیفرتغان اولور انشاءالله

دیه‌مم طوغریسی أشعار یازوب ده اوغلم
نائل ثروت وسامان اولور انشاءالله

۲۵ مارت ۱۳۲۹

دوری‌ده دورانی‌ده

هیچ صایدم جمله مبعوثانی‌ده اعیانی‌ده
بیلمادم هجو ایلمکدن دوری‌ده دورانی‌ده

اتحاد وائتلافك بربرندن فرقی یوق
عینی ماهیتده‌در نعمانی‌ده شعبانی‌ده

بز جهانك اویله برخاکندن ایتدك کیم ظهور
خلق هپ سیان طوتارلر جهلی‌ده عرفانی‌ده

مقبلاندن برضرر گلمزسه کافیدر گوکل
برگلور عندمده دهرك فقری‌ده سامانی‌ده

باق بشو استانبول سراپا اولدی بریانغین یری
فرق ایدن یوقدر بوگون معموری‌ده ویرانی‌ده

اولسه برطوفانده بردن غرق امواج ایلسه
مسکن نوح اوایی‌ده سکنایی‌ده سکانی‌ده

درده درمان بولمیوب همحال اولدم درد ایله
ایلدم نسیان نهایت دردی‌ده درمانی‌ده

التفات وجوری خوبانڭ أثر قیلماز بڭا
آجلغڭ دردیله بیلمم وصلی‌ده هجرانی‌ده

منفعت بخشنده بردر طوری هپ انسانلرڭ
عینی فطرت گوسترر داناسی‌ده نادانی‌ده

فرق یوق یازدن قیشڭ اصلا دگیشمز قوستومم
دهر دونڭ نجه برکانونی‌ده نیسانی‌ده

بزدوشوب دریاده ایصلانمش‌ده چیقمشلردنز
غم دگل یاغسون سمانڭ برفی‌ده بارانی‌ده

آتلارم خوف ایتمیوب آرتق بوغولمام گولده بن
چونکه گچدم اوچ ییل أول نهری‌ده عمانی‌ده

نرده‌سڭ أی شاهد نازندۀ صلح وصلاح
گچدی سیل أشکمز سیحانی‌ده جیحانی‌ده

پریوزندن آلتی ییل غیبوبتڭ آه أی پری
آتدی چاه حیرته انسانی‌ده شیطانی‌ده

گورمدم گوگلمجه بن دنیاده برأهل کمال
گورمم اصلا بواسه سنم قرقی‌ده طقسانی‌ده

شرح ایدرکن شاعر احمد هاشمڭ برشعرینی
أیلدم غائب تماماً عقلی‌ده اذعانی‌ده

فرق ظاهر دوراستبداد ایله حریتڭ
گورمشز گویا که بز فردوسی‌ده نیرانی‌ده

اویله برشکل عجیب آلمش که احوال جهان
غرق حیرت ایتدی مستر جورجی‌ده میلرانی‌ده

برزمانلر صاقلایوردم جانی برجانان ایچون
آلدی لکن شیمدی آجلق جانی‌ده جانانی‌ده

قرق‌غروش ویردم دون آقشام برقاوون آلدم دوشون
قرق غروش ویرسه‌م آلیردم باغی‌ده بوستانی‌ده

اللی دیر مطلق یارین آقشام گیدرسه‌م آلغه
یوق بو اصنافڭ الهی دینی‌ده ایمانی‌ده

دون گچرکن برترامواى آتلادم بیندم همان
آیلیوب حقه امانت جیبی‌ده جزدانی‌ده

آلدی باق گوك آلپ ضیا میرنظیفی یانه
غائب ایتدك یعنی بز ایرانی‌ده تورانی‌ده

زوربالر بخشندن آرتق صرف ذهن ایتمش پیام
نصح وپندم گوش قیلمش قلبی‌ده وجدانی‌ده

عهدوپیمان ایتمش اما قورقارم ایتمز ثبات
چونکه آسان اولدی بوزمق عهدی‌ده پیمانی‌ده

شهسوارم یتدی آرتق شیمدی دیکلنمك گرك
خصمه آتدڭ چوق زمانلر تیری‌ده طیربانی‌ده

دیکله‌ین یوق متصل سویلر طورورسڭ ای نهاد
سن اوقورسڭ یازدیغڭ مانی‌یی‌ده دستانی‌ده

٦ ایلول ١٣٣٦

پرئ صالح

سنه‌لردنبری دنیاده گورنمز أثری
بیله‌مم یرده‌می یا گوکده‌می ساکن او پری
چه بابلده دگل یا بولنور بلکه یری
دیه گوندوز گیجه ترك ایتمدم آلدن فتری
طورمیوب گشت و گذار أیلیه‌رك بحر و بری
آرادم یل گبی هر جانبه قیلدم سفری
آچدی شهباز خیال و هوسم بال و پری
شوق و امید ایله گوکلرده اوچوب دوندی گری
دیگله‌دم صبحه قدر ناله‌ٔ مرغ سحری
یاقه‌رق ایتدی کباب آتش حسرت جگری
صانیرم دوشدی بنم حصه‌مه أك چوق ضرری
دوشه‌رك دردینه زیرا که اونوتدم پوکه‌ری
فرق و تمییزدن عاجز قیله‌رق خیر و شری
خصم جان أیلدی یکدیگره نوع بشری
آه کالادم یوق بو ایشك قورسقوجه دنیاده أری
صوره‌یم برگیجه رؤیاده گوررسه‌م پدری
اوقودم گرچه فضولی ایله عاشق عمری

عصرڭ اولدمسه‌ده بر صاحب فضل وهنری
یازمامش وقت وعلمدار و پیام و ایلری
خبرم یوق گوزلم کیمدن آلایم خبری

سنی ملت نه‌زماندنبری فردادە آرار
کیمی دنیادە کیمی عالم عقبادە آرار
« کیمی یردە کیمی گوکدە کیمی دریادە آرار
کیمی طاغدە کیمی باغدە کیمی صحرادە آرار »
کیمیسی ثروت وسامان ایله یغمادە آرار
کیمیسی خوابه واروب عالم رؤیادە آرار
کیمیسی دیدهٔ دلبردەکی ایمادە آرار
کیمی بیهوش قالوب ساغر صهبادە آرار
کیمی محبسدە کیمی گوشهٔ منفادە آرار
کیمی جاندن گچەرك سایهٔ سهپادە آرار
« بیت مقدسدە کیمی کعبهٔ علیادە آرار »
کیمی توزان دیەرك تا قیزیل آلمادە آرار
کیمیسی سیم وزر وگوهر یکتادە آرار
کیمی الهامه طالوب لفظ مقفادە آرار
کیمی فکر ایتیوب أنجامنی غوغادە آرار
کیمی اعلامی گیدوب پارسه امضادە آرار
کیمی طاغلردە گزن اوفکەلی پاشادە آرار
کیمی حاشا دیەرك خوف ایله حاشادە آرار
یازمامش وقت وعلمدار و پیام و ایلری
خبرم یوق گوزلم کیمدن آلایم خبری

سویله هر نردە ایسەڭ قاندەمی عصیاندەمیسڭ
یوقسه امید وتوکلدەمی ایماندەمیسڭ

فقر وذلتده‌می یا ثروت وسامانده‌میسك
جهل وغفلتده‌می یا علم ایله عرفانده‌میسك
گلستانلرده سرایلرده‌می زندانده‌میسك
ملك فانیده ویا كلبهٔ ویرانده‌میسك
قلب عاشقده‌می یا دیدهٔ خوبانده‌میسك
بزم وصلتده‌می عزلتده‌می هجرانده‌میسك
عجبا انسانده‌می شیطانده‌می یزدانده‌میسك
یوقسه آلمانده ایتالیانده‌می یونانده‌میسك
عربستانده‌می ایرانده‌می توران‌ده‌میسك
صوبی قیپ قیرمزی سیحان ایله جیحانده‌میسك
سویله توراتده انجیلده قرآنده‌میسك
عقل واذعانده‌می عرفانده‌می وجدانده‌میسك
تاپمسك یازدیغی سوزلرده ویا تانده‌میسك
یوقسه ویلسونده لوئید جورج ایله میلرانده‌میسك
برك آلتنده‌می اوستنده‌می میدانده‌میسك
نرده‌سك بیلمیورم اورته‌ده یا یانده‌میسك

یازمامش وقت وعلمدار وپیام وایلری
خبرم یوق گوزلم کیمدن آلایم خبری

آچ گزوب همنفس ناله وفریاد اولدم
«آه ایله تخت سلیمان گبی برباد اولدم»
طلعتك، أنورك آمالنه منقاد اولدم
قوری أكمك ییه‌رك قابل ارشاد اولدم
نیجه‌دم هجو أكابر ایله معتاد اولدم
صاریلوب خامهٔ تنقیدمه جلاد اولدم
یلدیروب عالی أندیشه‌دن آزاد اولدم

قورقه‌رق بعض زمان أشرف زهاد اولدم
«گاه ویران وگهی وصل ایله آباد اولدم
ییقیلوب گاه غم هجر ایله ناشاد اولدم»
اویه‌رق عقله گهی طالب ایراد اولدم
درد سکنایه دوشوب أعجز أفراد اولدم
أهل سامانی گوروب قابل افساد اولدم
گیجه رؤیاده نه‌زنگینلره داماد اولدم
اوگا ایلا دیه مجنون سرآزاد اولدم
بوگا شیرین دیه بردنبره فرهاد اولدم
صاحب شهرت وشان شاعر نقاد اولدم
گرچه حکمتده سیاستده‌ده استاد اولدم
یازمامش وقت وعلمدار و پیام وایلری
خبرم یوق گوزلم کیمدن آلایم خبری

«قنده بولسه‌م آنی کیم یوقده دگل وارده یوق
نه‌فلك شش جهت وسبعهٔ سیارده یوق
حال ومستقبل وأوضاع ایله أطوارده یوق
یولده بازارده یوق أوده‌کی انبارده یوق
حلب وشامده یوق مکه‌ده أمصارده یوق
اطلس وأقمشه‌ده درهم ودینارده یوق
نیجه وصف أیلیه‌یم بن درودیوارده یوق
نیك وبدده دگل آسان ایله دشوارده یوق
عاشق زارده یوق دلبر مکارده یوق
گلده یوق خارده یوق باغ ایله گلزارده یوق
ظاهر وباطن واعیان ایله أسرارده یوق
یمن وهند وبخارا ایله تاتارده یوق

مکتب ومدرسه‌ده خانهٔ خمارده یوق
غم وشادیده‌ده یوق ساغر سرشارده یوق
زاهد وراهب وتسبیح ایله زنارده یوق
فسده یوق شاپقه‌ده یوق جبه ودستارده یوق
ساده اعیانده دگل مجلس نظارده یوق
بونه یوقلقدر امان یارده اغیارده یوق
یازمامش وقت وعلمدار وپیام وایلری
خبرم یوق گوزلم کیمدن آلایم خبری

۲ اغستوس ۱۳۲۶

زمانه دردی

اوصاندم آه بن قحط وغلادن
زمانلردرکه محرومم غدادن
دگل برمنفعت حاصل دعادن
امیدم کسمشم آرتق شفادن !

بلای جوعه دوشدم أیلرم آه
فقیره یوق ایدن امداد أیواه !
طویوب طهرانده آهم شاه نوجاه
دیمش برسس گلوبدر کربلادن !

قرا گلمق هرطرف کور برفنر یوق
گیدن نظاردن حالا خبر یوق
« اوزون یوللرده طوردم هیچ أثر یوق »
سلانیکدن گوچ ایتمش أشقیادن !

وفاسزلق ایدوب چرخ معاند
ایدلمش عاقبت توقیف جاهد
حساب ویرسون گچن احواله عائد
ماصاللر دیکله‌یوب گوك آلپ ضیادن !

نه‌وار یحیی کمالك سوزلرنده ؟
که فاضل احمدك هپ أزبرنده !
مسجل نامی شاعر دفترنده
نصیبی یوق فقط شعر هجادن !

فرار ایتدکسه‌ده أی صدر خوشکام
بحمدالله قیلدك دورك اتمام
وطن اوغرنده آلدك اویله بر نام
که حاصل اولدی بیك برماجرادن !

۶ شباط ۱۳۳۶

فاضل احمده

نوش هجوك شو يله دوچار هزال أيلر بنى
كيم گوردى بركاسه زهر ایچمش خيال أيلر بنى

داستانلر يازمغه حاجتمى وار برمصرعك
گولدیرر آزادۀ حزن وملال أيلر بنى

آن با آن دنيايى خوش سوزلرله گولدیردكجه سن
بوردرين حس رقابت بى مجال أيلر بنى

بندۀ ناچيزه سوز هيچ دوشمز اما نيله‌يم
« آرزو سرگشتۀ فكر محال أيلر بنى »

برطرفدن يول بولوب چاتدك نهايت جاهده
برمهارتدر بوكيم حيرانِ ولال أيلر بنى

لايموت اولدك آلوب شان وشرف وولتر كبى
طالع ناساز محكوم زوال أيلر بنى

طورميوب مانى يازاركن ديرايمش محمد أمين
نوركجيلك گيتدكجه برددلى قوال أيلر بنى

باشلاسه‌م شاید هجا وزننده نظم شعره بن
ملك شعره تورکجیلر مطلق قرال أیلر بنی

طویماسون أسرأری حمدالله صبحی ألحذر
طویسه زیرا شیمدیدن تورانه مال أیلر بنی

شاهد صلح وصلاحك قاش چاتوب یان باقسی
أیلیوب قدم دوتا هم شکل دال أیلر بنی

غاز ، شکر ادخالی پای تخته جائزمش مگر
برخبر کیم شاعر طوطی مقال أیلر بنی

بن کومور وردیله گر خاك سیاه اولسه‌م دخی
قبر آخر مستعد اشتعال أیلر بنی

خلق میدان تجارتده جرید اوینار بوگون
بختم اما سائق راه ضلال أیلر بنی

کهنه نظمم أز قضا گوردکده بو کیمدر دیو
أهل توران بیری بیرندن سؤال أیلر بنی

سوزلرم سندن بوگون برآفرین جاب أیلیوب
عرصهٔ صنعتده بر یحیی کمال أیلر بنی

۱۳۳۳

مراده يتمش

جانلر ويروب سنڭ كبى جانانه يتمشم
— فضولى —

محتاج فلس ايكن تومنستانه يتمشم
جنك ايشلرنده ثروت وسامانه يتمشم

دورانه منت ايتمديكم شول سببله كيم
نفسمدن اشتباه ايده‌جك آنه يتمشم

لعل وگهر ايچنده بولونسه‌م عجب دگل
من اويله تاجرم كه بدستانه يتمشم

خانه خراب بر كشى‌يم كه نيجه گزوب
ناگاه محتشم بر آپارتمانه يتمشم

ميدان كسب وكارده صاحبقران بن ايم
بر بخشى درگهه، يوجه بريانه يتمشم

باغ تجارته اوزم آتدم شتاب ايله
بر آسب چاپكم چمنستانه يتمشم

قنطاره اورديروب بوگرانمايه جسممى
فهم ايتمشم كه اونيدى بطمانه يتمشم

برشاعرم که وزن عروضی بگنمزم
وزن هجاده شعر ایله تورانه یتمشم

میر نظیفی سومه‌دمی شبان نوأدا
وارسون اوسویلسون که بن ایرانه یتمشم

تقدیم ایدوب رجال زمانه قصائدم
امید التفات ایله حرمانه یتمشم

دوران مساعد اولسه مقصوده غم دگل
لعبتگه فناده بن ادمانه یتمشم

آزاده‌یم اومرتبه بودونبوددن
ظن أیلرم که مجلس اعیانه یتمشم

رحم ایتمز اولدی حالمه بردم اوبی وفا
گرچه آنك گبی نیجه خوبانه یتمشم

هجو أیلرم همان کبرای زمانه‌یی
فاضل مثالی رتبهٔ عرفانه یتمشم

كانون ثانی ١٣٣٤

فاضل احمده

برقیریق سازم وار ، بعضا چالارم ؛
شاعرم ظنمجه بزده بیاغی !
اونوتوب آجاغی ، سیره دالارم
دالندن قوپه‌رق دوشن یاپراغی !

سازیمی آله‌رق گچن گون أله ،
اویدوردم برترکی شویله راست گله !
« صباح » ه یوللادم علی العجله ،
اورادر دیمشدم شاعر اوغراغی !

غزته شعریمی باصه‌جق دیه
سونجدن گیرمه‌دی اویقو دیده‌یه !
گوڭلمڭ صاییسی چیقدی یدی‌یه ،
گلمدی یازیمڭ باصیلمه چاغی !

صباحدن غیریسی هیچ بولونمازمی ؟
غزته .. عجبا شکرمی ، غازمی ؟
شعریمی باصه‌جق غزته آزمی ؟
دیدیگم تورکی‌یی یازدم آشاغی :

قوشمه‌گی اوقودم آلایجی شاعر !
وطنڭ حشاری ، چاپقین اوشاغی !
دیلكه دوشه‌نڭ ایشی بیتیكدر ،
گورمیور گوزلرڭ هیچ صولی، صاغی !

عصرنده برشاعر اولسه‌ده قورنه‌ی ،
یازدیغی شعرلر سنجه هیچ برشی !
نه‌یاپدی صورارم سكا أمین بك ؟
توران ایللرنده آچان بایراغی !

كوكره‌مش برآرسلان گبی گیدرسڭ ،
حامده ، نظیفه هجوم ایدرسڭ ..
هر كسی اوت گبی كسر بیچرسڭ !
نره‌ده بولدڭ اوكسكین اوراغی ؟

شاعرلر باغنده گورسه‌ڭ برفدان ،
هانیا دیه‌رك چیچكڭ ، میوه‌ڭ ؟
قوپارمق ایسترسڭ اونی باغندن
قارشیكده تیتره‌شیر دالی ، بوداغی !

عالمه چاتمقده جاهد یاتمش ...
سوزیكی ایشیدن دوغریدر صانمش !
كندیكی گورمكده گوزڭ قاپانمش !
آراشدیر دائما كوشه بوجاغی !

انسانك آزماسی أیی دگلدر ...
ذهنکی طوپلایوب شونی دوشون بر :
دینسزك حقندن ایمانسز گلیر !
چیقارسه بردلی ییرسك دایاغی !

عالمك مسلکی تجارت اولمش ...
قارنی طویورمق زیارت اولمش ...
هرکسه هرطرف عمارت اولمش ...
سن بیله «صباح»ه سردك یاتاغی !

شاقادر سوزلرم ، صاقین گوجنمه ...
قیزه‌رق بنده هجوه اوزنمه !
چیفته‌کی بیلیرم ، امان دپرنمه !
چوزولدی قورقودن دیزیمك باغی !

۱۳۲۳

توران مارشی

تورانه یوری موسمیدر شهرت وشانك
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك
قوش طوپلا امان اولدی دیورلو قیزیل ألما
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك

یا گلمش یوله طوغریله بودر راه وطن ، گل !
گورسونده اوتانسون سنی ایرانه گیدن ، گل !
پامال عروض اولمه‌دن اقلیم سخن ، گل !
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك

ظن ایتمه هجا وزنی یوز طوتدی زواله
قایدرمه امان کندیکی اندوه وملاله
رفع ایتمه صاقین ناله بولنمازسه نواله
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك

اول برقیزیل ایرماق گبی جوشان وخروشان
آلقیشلاسون آوازکی گوکلرده سروشان
جنتده ایشیتسون نغماتك اولو خاقان
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك

برمصرع ایشیتدم ینه أی نسل توانا
برمانی‌یی برقوشمه‌یی آکدیرمیور اما
توران یولنی گوستریور بزلره حقا :
چال سازینی أی نسل أدب وزن بنانك

١٥ شباط ١٣٣٤

بر گنج شاعره

— فاعلاتن ...

— یوق یوق شاعر ، سن بو وزنی ده گیشدیر ؛
عروض دوری چوقدن گچدی ، شیمدی هجا دوریدر .
بدلادر او شاعر که مانیلره یان باقار ؛
اوندن صوکرا غزل دیه ، قطعه دیه صاییقلار .

اودورت درتلر ، اواوچ اوچلر ، او آلتی بش ... بکا باق ؛
سنک اصل شاعرلکک اونلر ایله اولاجق .
اونلر ویرمش ، اونلر ویرر بولسانه برزینت ؛
سن اونلری آقشام ، صباح دورما همان تکرار ایت .

اگر جناب أ لکدهکی ربابکی ایسترسه ،
« آغیرنجه بانقنوطوار ، اونی براق ، آت ... » دیرسه ...
اوکا صاقین طمع ایتمه ، آجلقدن ده گبرسهك !

هجا شعری باشقه شعر ، پارمقلرله ایشلهنیر ؛
بو ساز باشقه بر آلتدر ، طبق بلبل گبیدر .
سن هجانك آهنگنی دویامازسك غزلدن .

۱۷ شباط ۱۳۳٤

أسکی وادیدن یکا

طوپلا کندک أی گوکل چوق طالمه سودادن یکا
چشم امعانك آچوب برباق شودنیادن یکا

اضطراب جوعدن براشتکای نازدر
دیدهٔ دلبرده برشی وارسه ایمادن یکا !

باق نصل برحاله گلمش ملت آجلقدن بوگون
برنظر قیل شویله برآن پیرو برنادن یکا

حرب ایچون أوغراشدی انسانلر سفربرلك ایله
اولدیلر آخر سفربر راه عقبادن یکا

حمدلله قالمامشدر بزده سارق قورقوسی
طوپلادق صاتدق نه وارسه أوده أشیادن یکا

گرچه تن عریان ، جیب ، معده م تهی أندر تهی
قسمتم اما آچیقدر مالیخولیادن یکا

شبهه یوق برگون اولوردم درد هجراندن هلاك
اولماسه یدی گر وصال امیدی رؤیادن یکا

بوز دوشر گویا که بردن آتش قلب اوستنه
مجلس یارانده سوز گچدکجه سرمادن یکا

دونکی یغما دورینك أرکانی حسب المصلحه
گیتدی مطبوعات أرکانیله دعوادن یکا

قهرمان سرستونن گور «صباح»ك کیم سورر
أسب طبعن دائما میدان غوغادن یکا

مدعاسن هرزمان اثبات ایدر أبیات ایله
پیریدر ناجی أفندی شعر وانشادن یکا

اتحادیونی تنقید أیلمکدن قورقادم
عشق ایدلدن دست یاور سله ملادن یکا (۱)

بعدأزین رحمتله یاد ایتمك گرك جمعیتی
خوش دیمك لازم گلور زیرا که موتادن یکا

بولدی وافر شهرت وشان شیمدی أرباب هجا
گرچه أشعارنده یوق برشمه معنادن یکا

باتدی کشتیء امیدی بغتةً تورانجینك
بادبان آچمش ایکن سمت بخارادن یکا

یوقمی حقم سویله‌یك انصاف ایدوب الله ایچون
بوش گوررسه‌م مجلس اعیانی اعضادن یکا

طوپلایوب طاسی طراغی دوشدی مبعوثان یوله
عزم ایله هربیریسی برکوه وصحرادن یکا

---

(۱) سعید حلیم پاشانك یاوری .

أَلحذر ! میدان نظمی بوشمی صاندڭ أی نهاد
آچ گوزڭ باق فاضل هجا و یکتادن یکتا

۲۳ کانون اول ۱۳۳٤

بالاد

شعرده بریکیلك وار ؛
هرکس بوکا متمایل ...
بویوك شاعر صاییلانلر
شیمدی آرتق شاعر دگل !

افلاس ایتدی أسکی شکل !
بوشه گیتدی بوتون أمك ...
شاشسون بوکا لوقونت دولیل [١]
شعر دیمك آهنك دیمك !

چولق چوجوق شعر یازار ؛
صنعتکاردر یکی نسل ؛
معنایه هیچ یوق اعتبار ؛
لازم اولان ریتم ، ایستیل ! [٢]

(١) فرانسز شاعری (٢) ریتم : آهنك ؛ ایستیل : اسلوب .

یاڭلش فکره اولما قائل ؛
معنایه‌ده آلدیرمه‌ یك !
بیلمیورسه‌ڭ گل ایشته بیل :
شعر دیمك آهنك دیمك !

ئه‌ره‌دیادن دم اورورلر ؛ [۳]
دیللرندن دوشمز ویرژیل ... [٤]
یازدقلری بوتون أشعار
یگی طرزده برر ایدیل ! [٥]

مقصدلری ملی بردیل ،
بیلمیوردم بونی گرچك !
شونی انکار دگل قابل :
شعر دیمك آهنك دیمك !

أسکیلرڭ وادیسی دار ،
اسانلری یك چتره‌فیل !
فکرت بگده بولونماز آر ؛ [٦]
شاعرمیدر اوأمبه‌سیل ! [٧]

حامد ، سن‌ده آرتق چکیل !
شعرلرڭ أسکی دوم‌تك !
شیمدی صنعت خیلی مشکل :
شعر دیمك آهنك دیمك !

---

(۳) فرانسز شاعری. (٤) لاتین شاعری. (٥) چوبانلغه عائد منظومه.
(٦) صنعت . (۷) حایلاز ، سرسم ، خمبیل .

مملكتده يوقش بوزار ؛ [٨]
گوسترلر بيك بر دليل...
فكر ، معنا شعری بوزار :
قدمايی دفتردن سيل !

منقدلر دگل عادل ؛
قافيه‌در گلسه‌ك ، گيتسه‌ك ..
بويله دييور چونكه بانويل [٩]
شعر ديمك آهنك ديمك !

أی گنج شاعر،اول دريادل ؛
شاعر اولان بويله گرك !
سن فكركی ايتمه تبديل :
شعر ديمك آهنك ديمك !

١٣٣٣

(٨) صنايع نفيسه . (٩) فرانسز شاعری .

مطبوعاتنامه

باق ستانبولك شو مطبوعات نوعرفانه
قارئينك لمعه‌پاش فیض اولور أذهانه

نامی وار عالمده آنجق قاله آلمم « تایمس » ی
اعتبار ایتمم اینان حتی فرنگك « تان » نه

برحقیقتدر سوزم بیهوده بن لاف أیلمم
برنظیری وارسه « آتی » نك قونلسون یانه

بویله برسس نایدن ، طنبوردن طویدکمی سن
گوش جانك ویر جلالك خامهٔ نالانه

گلستان معرفتده شوق ایله سیران ایدوب
درلو أزهار حقیقت طولدیرر دامانه

بحر أفکارنده پویان دائمی برجذرومد
قارئك ذهنن بوغار أمواج بی‌پایانه

هی نه فیض جاودانذر کیم اولور هر بر سوزی
لوء لوء شهوار عبرت عالمك آذانه

زمرهٔ أرباب عرفان ایچره مثلنی گورمدم
وارمی بیلمم بر تصادف أیله ین أقرانه

بر تصادف أیله ین یوقمش أوت آلدم خبر
« چرخ پیرك آند ویردم دیننه ایمانه »

وصف ایدلمز ذاتی اصلا بویله برقاچ بیت ایله
گلدی نوبت شیمدی یاران سخن سنجانه

أی قلم بیلمم نصل ایتسه‌م « صباح » ك وصفنی
برصفت بولسه‌م که شایان اولسه نام وشانه

واقف احوال عالم شیخ مطبوعاندر
نام نامیسیله فخر ایتمك دوشر اخوانه

برزمانلر صاحب مسئولی جمع زر ایدوب
اولدی استانبولده لایق میلیونر عنوانه

أسدی لکن «غاب غافیل» دن برمخالف روزگار [۱]
یول گوروندی بغتةً دیرانه ، مهرانه

دورهٔ ادبار گچدی بولدی اقبالن ینه
ایردی گویا پیومهران عمرینك نیسانه

برگناه ایتمشسه « آسواس » لطف ایدوب عفو أیلسون
قیبدی دوران عاقبت « دال کف » دین دیرانه

سرمحرر اولدیغی گوندنبرو میرکمال
نور آلمشدر صباحك چهرهٔ گریانه

(۱) غاب غافیل ، ارمنی شبوه‌سی : آپانسز .

ایشته قارئلر ، صورك حقا كه نادردر بوگون
بویله دوشماك برجریده أهلنه ، شایانه

وصفی هیچ بیتمز صباحك سویلسه‌م آقشام اولور
سعی واقدام أیله‌یم « اقدام » ك استحسانه

خیلی دملر ایتدی حقا نشر آثار علوم
فیض ویردی ملتك شبانه ، پیرانه

اویله اما برطرفدن دوندروب دولابنی
زر آقیتدی هراولوقدن راه شاد روانه

شانه شایسته « قارون جرائد » وصفیدر
صدهزاران غبطه بندن ثروت وسامانه

دیدهٔ عبرتله باق « تصویر أفکار » أیلیور
جمله نشریاتی شاهد صفوت وجدانه

أسکی یار بختیاری شیمدی برخصم « سفیل »
قائل اولمق ایسته‌مزدم بن بونك امکانه

کفرلر ایتمکده آمدشد قطار اندر قطار
عقل ایچون اصلا وصول امکانی یوق اوزانه

گون یکی مسلك یکی سرتاپا هرشی یکی
باقاز آرتق أسکی گونلردن قالان یارانه

ایچ یوزین بیلمم ایشلك زیرا روایت مختلف
اشتراك ایتمشدی دیرلر أسکی یغما خوانه

کسدی آوازین «طنین» ناقوس «جمعیت» ایکن
دوشدی برچیغلق سسندن اتحاد أیوانه

طاتلی ، آجی برسوزم یوق حکمنی ویرسون «زمان»
ایرمیور عقلم بنم زیرا شکر أثمانه

«حادثات» دهر مانع اولدی نشریاتنه
منتظردر شیمدی دورانڭ مساعد آننه

حصر «وقت» ایتمش بوگون نظاری اسقاط ایتمگه
باق نصل شمسیه‌سین آچمش بلا بارانه

شویله بویله «سوز» دگلدر سویله‌ین یوق اویله سوز
واقف اولماز دگمه قارء نکتهٔ پنهانه

برزمانلر حق یولنده ترجمانلق أیلیوب
قویدی برچوق بانقنوط «مستوره» دن جزدانه

همسوار اول حضرت «ملا»ی «استانبول» ایله
بی‌محابا سور کحیلانڭ وغا میدانه

گور نه حکمتلر ، حقیقتلر یازار «تقویم» نه
اسمن اویدیرمق محال اما عروض أوزانه [٢]

برخبر آلمق ایچون هپ بکلەرز «آقشام»ەدك
سوزش هجرانی بیلمز دوشمه‌ین هجرانه

چیقدی زنداندن نهایت بولدی «سربستی»سنی
أسکی وادیسنده آرتق باشلاسون سیرانه

---

(٢) یکی غزته .

«پرده»سندن گوستر چشم جهانه عالمی
«قاره گوز» برخنده‌زندر دورینه دورانه

یوق دیکنسز برگل اما وار گلسز چوق «دیکن»
باغبان بیلمم نه‌دن ویرمز صو خارستانه

حفظ «ثروت» أیلیوب کسب «فنون» ایتمك دیلر
شاعرانك منتظر بادهوا یازانه

بولدی اردوی جرائد بر «علمدار» بنام
خیلی دم اولمش که عطشاندر عدونك قانه

خطبه ایراد أیلیورکن دوشدی «منبر»دن خطیب
چکدی برهو ایردی حضرت رحمت رحمانه

تندباد دهر اوراقن پریشان أیلدی
ایتدیلر «مجموعه»یی چاك ایرمه‌دن تورانه

گلدی روحندن ندیمك برخطاب أی خامه صوص
«کیم باقار غیری نهادك نظم ناچسبانه»

صاغ قالان کیملرسه مولامز سلامتلر ویره
دهر فانیدن گیدنلر وارسه رحمت جانه !

٤ کانون‌اول ١٣٣٥

زورناده پیشرو اولماز

یتر آرتق ترجمه ، برازده روحکی یاز ،
دییوردی آرقداشم وحتی واردی براز .

بنده برقلیم وار ، أوت بنده انسانم ؛
داماارلرمده اولسه گرك بنده قانم ..

عثانی دوشونیوردی آرقداشمك بنی ؛
شاعر دوتالی ، دیدم ، اوگیجه کندی قلبنی .

ترجمه‌یی براقوب بوگون سزه کندمدن
بحث ایتمك ایستیورم ، سوگیلی قارئلر بن ،

قصوره باقامایکز ، برعجمی شاعرم ؛
شاعرلر آراسنده یوق بنم بردگرم .

برجلاد بیچاغنه بکزر آلمده قلم ؛
اوگنده تیتریورم هرنه یازمق ایستسه‌م !

ترجمه قولای برایش ... قورقوتمیور بنی پك .
دوغرو ، یاگلش یازارم ... بوشه گیتمز یا أمك !

منظومه‌نڭ بريری آتلانلمش ... نه ضرر ؟
لامارتينی ، هوغويی راحتسز ایتمز مزار !

هر کس فرنکجه بیلمز یوسف ضيا بك کبی ؛
دیکله‌تیرم قوالی چوقلرینه نی کبی !

نه دیمشدم ؟ کندمدن بحث ایده‌جکدم گویا ...
باشقه بحثه دالمشم .. اولور ، شاعرلك بویا !

نه یازه‌یم أی قارء ؟ عشقم یوق که یازه‌یم !
باشقه‌سنه ویرلمش غالبا بنم پایم !

شاعرلکدن دم اورمق هم‌ده عشقی اولمامق ،
دوغروسی پك تحف شی ! ایشیدنلر شاشه‌جق !

عالمی چکیشدیرمك ... ایشته بنم عشقم بو !
فضله سوزه نه حاجت ، آڭلادیکز روحمی !

بوقادار چالابیلدی ألمده‌کی قیریق ساز ؛
مشهور سوزدر ، دیرلرکه : زورناده پیشرو اولماز !

۱۵ ایلول ۱۳۳٤

دنیا دونرمش [*]

هرنه دم کیم بزم نوشانوشده ساغر دونر
پیش چشمانده رندك گویا هر یر دونر

مولوی آیینی تعلیم ایدر نظاروش
هرنیاز ایتدکجه بن ناز أیلیوب دلبر دونر

دور حریتده برفرصت بولوب والی اولان
چوق زمان گچمزکه پای تخته میلیاردر دونر

غایه‌سی گویا که علم و معرفت تحصیلیدر
تا دیار غربه‌دك انسان گیدرده خر دونر

ساده اونلردنمی گلمشدر فلاکت ملته
شیمدی هرمجلسده نام طلعت وأنور دونر

خوی جانك آلتنده‌در دیرلر قولای چیقماز اینان
اعتیاد سابقندن صائمه یغماگر دونر

ناگهان پیدا اولور چهره‌مده رنك اصفرار
هرنه‌دم کیم زنگینك آغزنده بحث زر دونر

(*) اعاشه‌نك دکرمنلر مقاوله نامه‌سی مناسبتیله .

اول دخی عاشق ایمش گویا سماع آیینه
« ائتلاف » ڭ قارشیسنده أفسر قیصر دونر

برزمان آیران ایچرکن « سانترال » دن دم اورر
سانترالدن صوکره چشمانده هپ « وینتر » دونر

نامی ملای ستانبولك آکیلدقجه همان
هرکسك آغزنده بحث سلهٔ یاور دونر

صبر ایت أی دل چکمه غم دونمزسه دولاب أمل
برصو آقسون باق نه دولاب ودگرمنلر دونر

خلقه هرگون بیڭ لطائف سویلهین شاعرنهاد
کلبهٔ أحزانه بی نشئه ومغبر دونر

٨ کانون ثانی ١٣٣٥

شرقی

آصفا گل وطنه جسمه گلسون جانم
گل پاشام گل بوده « جمعیت » ه برشان اولسون
صاقین آلدیرمه امان داور والاشانم
ویریلن یر دوکیلن قان أولن انسان اولسون

سویله‌نن سوزلری حقکده روامی گوره‌یم
ایشیدوب بونلری هرگون نجه راحت طوره‌یم
حسرتک یتدی یتیش پایکه یوزلر سوره‌یم
قولک أی داور اعظم سکا قربان اولسون !

گله‌جکسک بیلورم آه وطنه‌ دورسک
فقط أیواه که هرلحظه یالان سویلرسک
هله أحوال دوزلسون بوگون اولماز دیرسک
اولسون أی آلی آچیق آصف دوران اولسون !

۱۰ کانون ثانی ۱۳۳۵

شرقی

اورته‌لق دیڭسون، شو برقاچ آی مرور ایتسونده گور
اتحادیونی سن فرصت ظهور ایتسونده گور
هپ قلوبلر جابجا اعلان سرور ایتسونده گور
اتحادیونی سن فرصت ظهور ایتسونده گور

شیمدی برشی اولمیور زیرا هنوز یوق برقرار
بر نظاهر ایلسون کیملر ایمش أغیار ویار
وقتی گلسون باق نه دجال ونه مهدیلر چیقار
اتحادیونی سن فرصت ظهور ایتسونده گور

طور هله میدانی بوش بولسون گروه اشقیا
بایراق آچسون کیمیسی کیمیسی قاپسون برصوپا
بر آقین اولسونده سیر ایت باب عالیدن یکا
اتحادیونی سن فرصت ظهور ایتسونده گور

۱۱ کانون ثانی ۱۳۳۵

سلیمان نظیف

« بریاغیز چهره ، چاتیلمش ایکی خنجر قاشلر
ینه خنجر گبی کسکین ایکی معنالی نظر »

فکرتك یاپدیغی هیبتلی ، مهیکل تصویر
نجه نفعی یه دگل ذاتنه عائد گبیدر

طوری قاپلان کبی خوف آور قاب انسان
سوزی هرلحظه ایصیرغان گبی زهرین ، سوزان

قیوریلوب صفحهٔ أفلاکه چیقان دود گبی
گورینور چین جبیننده اوروح عصبی

میرحامد اونك استاد عظیم‌الشانی ...
چوقمی برمصراعنه ایتسه فدا نورانی ؟

شاعر وزن هجا دشمن بدکرداری
نظم ونثر اولملی فکرنجه هپ ایرانکاری

کیرمه‌مش ، کیرمه‌دی برفرقه‌یه درت بش سنه‌در
بعض بدخواهلرك فکری فقط ترسنه‌در

اولمامش یار اوکا برکون آغا اوغلی احمد
ایتمسون عکسنی اثباته جواد بك زحمت

سودیکی ، دویدیغی شی وارسه ، أمین اول ، کین‌در
دینی یوقدر دییه‌مم دوغریسی کینی دین‌در

« جودت » ك اسمی دیلاشدقجه اب ذکرنده
بالدیرانلر آچیلیر مزرعهٔ فکرنده

« کوپریلی » نامی آکیلدقجه همان پرفوران
دهن غیظ فشاننده غجیردار دندان

دیکلەمز « تورك سازی » نك نغمهٔ خاییده‌سنی
سور ألفاظ شتومك بیله نادیده‌سنی

هجو وتنقید زمیننده بولونماز اوکا أش
بی‌توقف آچار أطرافه « بطاریه‌یله آتش » [١]

« رهگذارنده قلیچ قویمامق عزمیله قینه
دولو دیزکین کیدییور هرکون آقیندن آقینه »

بوغار اسلوبنی آهنك هجوم کلمات
چارپیشیر صحن بیاننده تراکیب ، أدوات

---

[١] استادك براثریدر .

اووخ ! أی موحش أدا ناثر شایسته غرور
ایکلیور نای بیانکده نوای زنبور !

آ کلامازلر اوتهور، اوشکایات نیچون
دخل ایدنلر سکا تعریض وکنایاتك ایچون

صیغمیور قلب پلنگانه‌که غیظ وکینك
خون جودتله‌ده ممکن اوله‌ماز تسکینك

اویله، برکوکرەمش آرسلان گبی صالدیرمشسك
بتون أفکاری چه‌حیرته دالدیرمشسك

سکا بربالطه ویا بریتاغان لازمدی
سکا برخامه دکل گرزگران لازمدی !

٢٤ مارت ١٣٣٥

مارت

قیش چیقدی صانمه‌یك ینه دوکمق زمانیدر
زیرا که مارت آیلرك أك بی امانیدر

باران وبرف ، فیرطنه ... مارتك بوحدتی
دهرك فقیر ملته صوك امتحانیدر

یارب شوبوزلی پویرازه برآن گوکس گرن
عریان تنان ملتك أك قهرمانیدر

مندیل کسادلغنده بتون خلق بیقدیران
استانبولك شوزله‌سی مارت ارمغانیدر

مارتك دنیلسه حقلی شگلمی ، دوشون براز
براسمی مارت ، دیگری کانون ثانیدر

بردالعجوزی بگزه‌تیرم « حقپرست » ه بن
گویا بونك وزانی اونك بدزبانیدر

أی مارت بیلدیگك گبی تیتره‌ت وجودمی
برپالطوسز شتازده‌نك خانمانیدر .

گولمز ، گورنمز اولدی بهارك گوزل یوزی
عریان تنان اونك ینه حسرتکشانیدر !

فیلسوفك استغناسی

قابینه تام اولسون دیه گچنده ،
بکاده ویردیکز برمقام پاشام !
ملتك امیدی شیمدی هپ بنده ...
کندیمی حیرتدن آلامام پاشام !

مجلسده گچن گون آندیغم برلاف ،
غالبا صاییلمش پك بویوك برغاف !
گولمه یك سوزیمه ... شاقا برطرف ،
بویوزله یرمده قالامام پاشام !

أویمده راحتجه یازی یازارکن ،
نره‌دن دوش اولدم بوسودایه بن ؟
گتیرسه‌ك بکا صو سن قرق دره‌دن ،
دونوم أویمه والسلام پاشام !

یازارم ایسترسه‌م آیده بر کتاب . . .
چالارم دیلرسه‌م بعضاً ده رباب . . .
باقارم ذوقه ایچه‌رك شراب . . .
بوراده اوکیفی بولامام پاشام !

سیاست ایشلری طبقی معما !
اویمیور هیچ بری بنم قفامه !
فیلسوف رضایم ، عالمم اما ،
معارف ناظری اولامام پاشام !

۲۷ ماوت ۱۳۳۵

فیلسوف اعیانده

فلسفه دینیلن درین دکیزه
طبق دالغیج کبی باتمق ایسته‌دم ...
اینجیلر طوپلایوب چیقه‌رق یوزه ،
کندیمی ساحله آتمق ایسته‌دم !

برزمان دولاشدم ألمده سازله ،
آغلاتدم عالمی یانیق آوازله ...
گوکلمجه قاله‌رق ساده پیازله ،
اوقیریق سازیمی صاتمق ایسته‌دم !

مبعوثدم مجلسده داها ایلك سنه ...
بوقادار شهرته دویمایوب ینه ،
هریرده طانمش رضا اسمنه ،
آیریجه برشرف قاتمق ایسته‌دم !

کیمسه‌یی گورمیوب کندمدن اوستون ،
اولمشدم چیلغینجه شهرته دوشگون ...
اویه‌رق عقلمه ناصلسه برگون ،
ناظرلق ذوقنی طاتمق ایسته‌دم !

هر علمی ، هر فنی بیلنلردن ایم !
آرسطو اولاماز طلبه‌م بنم !
معرفت یولنده ییپرانوب تنم ،
اعیانده برکیف چاتمق ایسته‌دم !

٢٨ مارت ١٣٢٥

تصویر

وطنڭ أڭ آجی بر دورهٔ آلامنده ،
شوق و شادیله گچن برگوننڭ آقشامنده
محتشم برواغوننڭ سینهٔ آرامنده ؛
کوثر بزم صفا جامنی نوش ایتدکسه ...

بیله‌رك قیمتنی بانقنوطڭ ، سیم وزرڭ ،
پیشگاهکده‌کی قالیچهٔ شیراز أثرڭ
طاله‌زق نسج حریرینه شن دیده‌لرڭ ،
برمصور گبی تدقیق نقوش ایتدکسه ...

برشی آڭلارسڭ أوت بلکه اوشاعردن سن ،
برشی آڭلارسڭ اوننڭ شعر حریرندن ؛
یوقسه تعیین ایده‌مم مرتبهٔ صنعتنی ،

شویله تعبیر ایده‌یم : شهرتی بی‌حصر و حدود ،
اویله برشاعر نونکته‌که زنگین ، مسعود ،
آنجق استاد نظیف آڭلار اوننڭ قیمتنی ...

۳۰ مارت ۱۳۳۵

ندعانه

دوراندن اشتکایه گوکل حاجت اولمسون
سندن او بی‌وفایه صاقین منت اولمسون
آفتدر آگلاشیلدی بوگون شهرت اولمسون
بی‌شبهه‌در زوالی امان دولت اولمسون
برگون گلوب بنمده آدم طلعت اولمسون !

گه حالت تمارض وگه چهرهٔ عتاب
موقوف أفندیلردن آلنماز بوگون جواب
تك برآغیز آچیلمیور ، أبروده پیچ وتاب
لونلر دگل بوملکی ایدن غالبا خراب
بربویله افترایه امان جرأت اولمسون !

پارمق حسابی ! ایرمه‌دی دور تکاملك
تورانه طوغری قالمادی حیفا تمایلك
تاکی عروضه قارشی بوبیتمز تغافلك
یوغیسه برکلامه اونکله تحملك
برمصرع نهاده‌ده‌می رخصت اولمسون ؟

يحيي كمال ! گل ، يتر آرتق بو نازی قو
تا بويله ساكت اولمه امان احترازی قو
ترك أيله چوق دوشونمه‌يی ، دورودرازی قو
آيلر سورن شو ناز تحمل‌گدازی قو
فاضل بگك شكايتی برعادت اولمسون !

گلمز ضرر بوملكه او نظار گلمسه
طلعت دگل او أنور خونخوار گلمسه
حق برعنايت أيلسه تكرار گلمسه
اقبالی ايستەمز وطن ادبار گلمسه
الله صاقلاسون بزی برعودت اولمسون !

عمرم زواله ايردی بنم جوعدن مسيح
« تنك اولدی جسم وجانه بونه قبهٔ فسيح »
شعرك نه‌رتبه اولسه‌ده فاضل سنك فصيح
بهبود اولورمی شعردن آيا دل جريح
« ايته علاج بيهده گل زحمت اولمسون »

٥ نيسان ١٣٢٥

فاضل احمددن یحیی کماله

شعر دیگر دیکلهمم شعرك شه أشعار ایکن
باده ایچمم ، کوثرکدن جام دل سرشار ایکن
شاعر دیگر گوزمم حاصلی سن وار ایکن

صوصسون آرتق عود و طنبورك ، قوالك نغمه‌سی
آلویر بر فاضله یحیی کمالك نغمه‌سی

یازسه فاضل آیده ، حتی گونده بردیوان أگر
یازدیغك برتك غزل فکرنجه بیك دیوان دگر
غشی اولوب فاضل سنك نغمه‌کله هر آن بویله دیر :

صوصسون آرتق عود و طنبورك ، قوالك نغمه‌سی
آلویر بر فاضله یحیی کمالك نغمه‌سی

گرچه هجا و زمان اولقله بولدم اشتهار
ذاتکلك اما قلم مداحیدر بی‌اختیار
مطلع آتی‌یی تکرار أیلسون گنیج ، اختیار :

صوصسون آرتق عود و طنبورك ، قوالك نغمه‌سی
آلویر بر فاضله یحیی کمالك نغمه‌سی

٤ نیسان ١٣٣٥

علمدارك شكايتی

روحمده اولان غيظی نمايان ايده بيلسه‌م
برآنده بتون زهرمی ريزان ايده بيلسه‌م

قارئلرم آغلاردی بنم حالمه بالله
تشريح غم عالم زندان ايده بيلسه‌م

يافسه‌م اوقدر ... دشمن بدخواهی آريتسه‌م
قلبمده‌كی آتشلری وولقان ايده بيلسه‌م

آلچقلری قهر ايتمكه برچاره‌می يوقدر
يارانمی كندمله هم اذعان ايده بيلسه‌م

أی أنور خونخوار ! نصل قاتل ايدك سن
« حقيله بونی عالمه اعلان ايده بيلسه‌م »

جان ويرمكه راضی اولورم آه وطن آه !
برگون اوسنك دردكه درمان ايده بيلسه‌م

سيلاب بلا اولسه‌م اوخائنلری بوغسه‌م
سيحان گبی جيحان گبی طغيان ايده بيلسه‌م

گوكلمجه خيالمجه ياقوب هر يرى يقسه‌م
« چيلغينلغمى واصل پايان ايده بيلسه‌م »

يتمزمى اوننفاده گچن دور فلاكت ؟
شاياندر اگر بختمى شادان ايده بيلسه‌م

حقيله بوگون خدمت ايچون - گرچه ياشم آز -
لكن نه ضرر كنديمى اعيان ايده بيلسه‌م

يوق يوق بوتمنيلر اوزاق ... پايه‌مى بر گون
هم مرتبهٔ كبرپىٔ دوران ايده بيلسه‌م !

٨ نيسان ١٣٣٥

کیرپی دوران

صباح باش محررلکندن پوسته مدیر عمومیلکنه کچرکن

حصوله گلمه‌ده آرتق بر بر آمال
تبسم أیله‌دی بختم ، آچیلدی استقبال
حسوده رغماً ایدوب سعی وغیرتم ابدال
نهایت أیله‌دم عالی مقاملر اشغال
تفکر ایتملی‌ده بو مقامه بر گلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

گر کسه طلعت وأنور ، جمال دوراندر
گرك وزیر ومشیر وگر کسه اعیاندر
« گرك گدا وگرك کافر ومسلماندر »
رجال دولتی گوردم دوروزه مهماندر
تفکر ایتملی‌ده بو مقامه بر گلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

مقالەمی اوقویانلر دییورکه لذتی یوق
شو فاضلك بیله حتی « صباح » ه رغبتی یوق
اوسوزلرك بنم عندمده گرچه قیمتی یوق
آلکسانك فقط آرتق اوأسکی نیتی یوق
تفکر ایتملیده بو مقامه برگلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

وطنده مقصد وغایەم تحری ٔ حقدر
رقیب دیرکه فقط برکلاه قاپمقدر
بکا بوگون شو مقامم دیرم که ألیقدر
یاقین زمانەده ناظرلغم محققدر
تفکر ایتملیده بو مقامه برگلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

مقالەلرله شو خلقه عذاب ویرمکدن
فراغت أیلەدی کیرپی ، یورولمه آرتق سن
برازده کیفنه باقسون اوناتوان وطن
« صفا ایدن ایله بردر گیدیشده دردی چکن »
تفکر ایتملیده بو مقامه برگلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

بوقولتوغك اوزرنده اوطوردی چوق نادان
وزیرلر ، پاشالر ... برمنندی یوق اوسقان
بوگونده گلدی قورولدی شو کیرپی ٔ دوران
که گوردی ذاتنه عالم بومنصبی شایان
تفکر ایتملیده بو مقامه برگلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

یانده صاقلادی احمد رضا بك اوراق ! (۱)
دوشوندی بلکه‌ده دیرسه‌م یالاڭی احراق ؟.
اوزاته‌یم سوزی زیرا که ممکن اغلاق
بوملكك آڭلادم آسایشی دگل باقی
تفکر ایتملی‌ده بو مقامه بر گلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

مقامه آخر اولور ، گون بولور أوت پایان
فقط بوسفرهٔ یغمایه بر دوشر انسان
بورازی ایت جانی یانمش نهاددن اذعان
« که ایتدی حکمتی بومطلعنده درج وبیان .»
تفکر ایتملی‌ده بو مقامه بر گلیشی
زمانه اویمالی انسان بجرملی هر ایشی

۱۱ نیسان ۱۳۳۵

---

(۱) اتحاد ارکانه عائد اوراق

سوزلرم

سوء احوال زمانه ترجماندر سوزلرم
صانمه‌يك ياكلش ويا بعضاً يالاندر سوزلرم

سوميور طبعم بنم تلميحى‌ده ايمايى‌ده
كيمسه‌دن خوف أيله‌مم غايت عياندر سوزلرم

هر كيملكه حقنده تنقيداً نه‌يازمشسه‌م اينان
طوغريدر گوش ايت ، حقيقتدن نشاندر سوزلرم

ايتميوب غفلت همان قيد أيلسون احمد رفيق
شبهه يوق تاريخه زيرا ارمغاندر سوزلرم

ديكله‌ين حيرت ايدوب اصلا ايناغق ايسته‌مز
برعجيب أفسانهٔ آخر زماندر سوزلرم

سوزلرمدن منفعل اولماز معارف ناظرى (١)
حق عاليسنده زيرا پك نهاندر سوزلرم

---

(١) على كمال

حق وار کیرپیء دوران قاش چاتوب بغض أیلسه
چونکه بحث ایتدکجه ذاتندن یماندر سوزلرم

یاور اولسون حق جمیل پاشایه هرآن وزمان
مدح اوصافنده دائم داستاندر سوزلرم

تیر هجوه سینه گرمشدر نظیف قهرمان
ذاتنك عندنده گویا بی‌زباندر سوزلرم

یازدم اما آلمادم حالا علمداردن خبر
یاده هرآلدقجه نامن ناتواندر سوزلرم

واقعا سوز یوق بوگون یحیی کمالك شعرینه
ذاتیدر اما دیین آب رواندر سوزلرم

فاضل احمد بك نه‌دیر بیلسه‌م گورنجه نظمی
ذوقنه شایسته برطرز بیاندر سوزلرم

اشتیاق ووجد ایله « مشتاق » اوقورمش شعرمی
ظلمت زندان ایچنده شمعداندر سوزلرم (۱)

باق سلیم سری‌یی‌ده رقص ایتدیرر زیبك گبی
بویله شوقا شوق شاقراق شاقلاباندر سوزلرم

اختیار اولماز همان نظم بنان آسا اینان
گچسه ییللر دائما برنوجواندر سوزلرم

هیچ بگنمز سوزلرم ناهید هاشم بك فقط
گوردیگم گون ذاتی ألحق یاواندر سوزلرم

---

(۱) اوزمان بکر آغا بلوکنده بولونیوردی .

آفرین آلدم أمیریٔ سخن پردازدن
حقلی‌یم دیرسه‌م أگر معجز بیاندر سوزلرم

چوق گوزل ترتیب ایدر حامد افندی نظمی
بر مرتبه‌درکه رعنا آگلایاندر سوزلرم

سوزلرم دنیایه درس امتحاندر آن بآن
آن بآن دنیایه درس امتحاندر سوزلرم

کیمسه‌لر آلدیرمیور هجو أیلسه‌م ، کفر أیلسه‌م
أی قلم دم‌بسته اول زیرا زباندر سوزلرم

۵ مایس ۱۳۳۵

معارف ناظرینه مکتوب[١]

أی « رفیق » ڭ سلفی مرد وغا !
أی اولان قدری معلا ، بالا !

برزمان یاغدیروب أطرافه آتش
أی چالان شیمدی معارفده پالا !

سنی گولدیردی أگرچه دوران
آغلایور دردلی آلکسان اما !

بلبل ناطقهڭ آرتق صوصدی
نوبهار اولدی ده اوتمز حالا

گیجه بیلرده اونوتمام سنی بن
گوش جانمده‌در الآن اونوا

بنی آجلق بیله قورقوتمازدی
هرمقالهڭ بڭا اولمشدی غدا

(١) علی کمال

بعضی بربیت ایله برمصرع ایله
نه حقیقتلر ایدردک ایما !

بتون أشعارینی أزبرلته‌رک
سوه‌یرن سنسک اوناجی‌یی بکا !

نه زمان خامه‌کی آلسه‌ک ألکه
یاد ایدردی سنی روح شعرا

اونه مسعود زمانلردی امان
که صونردک دله بیک جام صفا !

شیمدی اما که پریشان حالم
خبرک وارمی بیله‌یدم عجبا ؟

باصمادی یازدیغم أشعاری صباح
گرچه ویرمکده ایدم بادهوا !

بکله‌دم خیلی زمان صبر ایدرک
آکلاماز چونکه قالیندر بوقفا !

عاقبت طوتدی قولمدن بریسی
دیه‌رک گل بری أی بختی قرا !

التفات ایتمه‌مش اولسه‌یدی نظیف
اوله‌جقمش أملم محو وهبا ...

آلوب آغوشنه طفل شعرم
« حادثات » اولدی بوگون طبقی آنا !

مقصدم عرض خلوص ایتمکدر
قرا بختمله ایدوب استهزا ...

صوره‌یم بن ده سنك حالكی بر :
خاطرك خوشمی نصلسك آیا ؟

یاپدیغك ایشلری اوگرندم هپ
ایدییورلر بكا سندن شكوا ...

چوق معلملره رخصت ویردك
بعضلر قالدی برنده ... مثلا :

بوی همنامك اومشهور كمال ،
نام دیگرله محبك یحیی !

« ایتمه‌دی سرینی عقلم تمییز » :
شو فوأدی نصل ایتدك ابقا ؟

« نامق » ك روحنی رنجیده ایدوب
علی أکرم بگه قییدك حیفا !

نه‌یازیقلرکه او « نجمی » یی بیله
اوفله‌یوب أیله‌ییوردك اطفا !

یا شو « فاضل (۱) » ده نه‌یاپمش بیلسه‌م ؟
اوده اولمش هدف تیربلا !

بونه نعمت که معلم دگلم
أیله‌مزدك بنی سن استثنا !

ضرب ایدر خواجهٔ دوران‌سنی ده
أهل تعلیمه نه‌در بونجه جفا ؟

---

(۱) احمدی یوق !

واز گچ آرتق بو تمیزلك یتیشیر
بعدما ایتمه صاقین بویله شاقا !

دوشدی فرصت‌ده قلم ایتدی بیان
یوقسه هرشیئه قاریشمام بن‌ها !

بیتمه‌دن سوز دها برشی دیه‌یم
چوق تحف گلدی اوایش چونکه بکا :

قوردیغك کوپریك اوستندن دون
گچدی کیرپیء زمان بولدی رها ...

شیمدی سندن طلب عفو ایدرم
أیله‌دم حدی تجاوز زیرا ...

چالیشوب ملته خدمت ایده‌سك
بیوك آننه‌م ایدیور بویله دعا

. . . .

قیره‌مم قافیه‌نك خاطرینی
آته‌یم رخصت ایدرسه‌ك امضا !

۱۲ نیسان ۱۳۳۵

نفعی یه نظیره

سورم هجوی فقط اویله بالاطراف دگل
یان گیدر دانه‌لرم مقصدم اتلاف دگل

پاك طینتلری آزرده دل ایتمز هجوم
هر کسك آینهٔ قلبی فقط صاف دگل

گولگه ایتمزسه یتر أهل زمان أهل دله
بو تمنیده گوکل قابل اسعاف دگل

وادیٔ هزل دییوب گچمه یکز خنده ایله
سوزم أرباب هجانك کی گبی لاف دگل

فاضل احمد بیله برشعرمی تنظیر ایتدی
فاضل احمد دییورم کوشه‌ده صراف دگل

ناظر اولمق اوقدر گوج دگل اما بو ایشه
بشقه أوصاف گرك بزده‌کی أوصاف دگل

اوچ گون أول اویمان کیرپی‌یه مکتوب یازدم
واصل اولمش اوله‌جق چونکه تله‌غراف دگل

پوسته‌نك ایشلرینی پوسته مدیری گوره‌جك
دقت ایت کیرپی بگم ناظر اوقاف دگل

نه‌روشدر بوروش سویله‌یك أی گنج ادبا
روش تازه دگل وادیء أسلاف دگل

یرلری طلعت وأنورله جالك نجه
نه جهنم نه‌ده جنت نه‌ده اعراف دگل

تند مشربلره یوق برستمم سرزنشم
پاکدر شعر نهاد اونلره اتحاف دگل

گوگل ایسترکه شو فاضله طانیشسه‌ق برگون
« أهل دل بربرینی بیلمه‌مك انصاف دگل »

۱۵ نیسان ۱۳۳۵

فرار

چوق زمان اولمادی ، برگون بورادن دور اولدی
نره‌یی جای سلامت او گنهکاره عجب ؟
ینه أسراری فرارڭ بزه مستور اولدی
مطلع اولمادیمی کیمسه او أسراره عجب ؟

« مجلس شر » طاغیلدن اوله گلمش ، حیرت !
اونڭ أرکانی حبس أیله‌مه‌مك برعادت
عاقبت بولدی اوشیطان‌ده فراره فرصت
آه ! بیلسه‌م که قاووشمشمی اونظاره عجب ؟

واروب اول ضابطه‌نڭ قطبی « خلیل » ی گورسه‌م
خاکپایینه رجالر ایدرك یوز سورسه‌م
آراسه‌م گیزلیجه آغزین شو سوألی صورسه‌م
یوقمی دردستنه ، توقیفنه برچاره عجب ؟

۱۸ نیسان ۱۳۳۵

وثيقه أكمكى

برلزوجتلى سيم سياه ماده ،
اوكا ملتجه بز غدا دييورز ؛
اختياره ، صبيه ، هرفرده
ويره‌رك صوكره بول شفا ! دييورز .

« براقوب شعره استعاره‌لرى ،
شونى اسميله ياد ايدك : طوپراق ! »
بودر آنجق اعاشه‌نك أثرى ،
يعنى برزهر مظلم مطلق !

گيجه گوندوز سنكله بسلنمك
بزى أولديردى عاقبت ، أكمك !
سنميسك ، سويله ، بيلديكم اوغدا ؟

برچاموردن ياپيلمه مرهمسك ،
قارا اكمك غدا دكل ، سمسك !
قوجه برآفرين اعاشه سكا !

١٩ نيسان ١٣٣٥

شهرامینی جمیل پاشایه

اسویچره‌دن عودتنده

عافیتله عاقبت گلدڭ گری
بز سڭا حسرت ایدك چوقدنبری
هرطرف اولمش بوگون یانغین یری
بز سڭا حسرت ایدك چوقدنبری

حق صیانت ایلسون جسم وتنڭ
جنت ایتسون شهری تدبیرڭ سنڭ
بعدازین ملت براقاز دامنڭ
بز سڭا حسرت ایدك چوقدنبری

دردینه استانبولڭ اول چاره‌ساز
پارقلرڭ بلبللری ایلر نیاز
گل پاشام آرتق یتر گل ایتمه ناز
بز سڭا حسرت ایدك چوقدنبری

۲۹ نیسان ۱۳۳۵

برلکده

هرآن ایکی قارده‌ش گبی برلکده ، برابر ،
هپ باش باشه ایتدکدی گناهی و ثوابی ؛
برلکده ، نه یاپدقسه ، نه ایتدکسه ، خیر ، شر ...
برلکده چویردکدی أوت قاچ سنه چنبر ...

برلکده ، برابر گوریلن ایشلرك ، أیواه ،
یالکز بکا ، یالکز بکا یوکلندی حسابی !
کندم گبی قاچماز صانیوردم سنی بالله !
قاچدك ودوشوردك بنی زندانلره ناگاه !

« برلکده اولورسه‌ق ینه برپارچه گولومسر »
مسعود گچن گونلرك اقبال خرابی .
یا آل بنی یاسن گله‌رك اول ینه همسر
« برلکده اوقوردق ینه برلکده ، برابر

ختم أیلیه‌لم ، گل ، شو غم آلوده کتابی ! »

۳ مایس ۱۳۳۵

یحیی کماله

سوزناك

فرقتڭ دردیله اولدم بی‌مجال
سویله یاهو نرده‌سڭ یحیی کمال ؟
نازدن بیقدم یتر آرتق بوحال
سویله یاهو نرده‌سڭ یحیی کمال ؟

نازی ترك ایت شاعرا ، لطف ایت‌ده گل !
آل پری‌ٔ شعردن رخصت‌ده گل !
گل‌ده سن ، لازم دگل ، بکله‌ت‌ده گل !
سویله یاهو نرده‌سڭ یحیی کمال ؟

شاعر وزن هجایه اولمه‌ أش
اونلرڭ اولسون عزیزم آلتی بش !
گل ترنم ایت ندیم شوخ وش
سویله یاهو نرده‌سڭ یحیی کمال ؟

عود ایله ، طنبور ایله یانیله گل !
برغزلله ، حاصلی برشیله گل !
ها اونوتدم ، فاضل احمد بکله گل !
سویله یاهو نردەسڭ یحیي کمال ؟

ویر نهایت نازڭ استبدادینه
گل نهادڭ طوت قولاق فریادینه
بیتدی حسرتدن ، یتیش امدادینه
سویله یاهو نردەسڭ یحیي کمال ؟

۶ مایس ۱۳۳۵

التماس

جلال مختار بكدن

باق براز ، حضرت ، شو فاضلدن يكا
برگون أول عرضحال ويرمش سكا

خوش تلقی أيله معروضاتنی
بللی حالندن صيقيلمش غالبا

فكر وتدبيرك آنا ختارمش سنك
آچ آنا ختار ئله برباب رها !

طوت قولندن قالدير اول بيچاره يی
دوشدی زيرا ، دوشمه ين آنجق خدا !

هپ بيلنلر سويليور : يانغين يمش
صاورولوب أشياسی اولمش برهوا !

برقيريق نی دن عبارت ثروتی
برده وار صيرتنده ييرتيق برعبا !

رحم ایت أرباب عروضك حالنه
قوی سورونسون شاعر وزن هجا !

أو تحری أیلیور قاچ هفته‌در ،
ایستیورلر غالبا درت یوز لیرا !

ویرمه‌مش انصاف حق موجرلره
ایسته‌نیرمی بویله فاحش بر کرا ؟

برتصور ایت ، نصل ویرسون بگم
فاضل احمد بك جلال ساهر یا ؟ [۱]

۷ مایس ۱۳۳۵

[۱] شیمدی ایکیسی‌ده بر اولدی !

یانیق خلیلدن تلغراف

تورککدر بویرلر ، دنیا ایشیتسون
چکملی بورادن دشمن آیاغی !
أی بیوك دولتلر ، أیی دوشونك
یونانك اولاماز ازمیر طوپراغی !

سسمه سس ویرر داغلر ، دره‌لر !
باشمده أفه‌لك روزگاری أسر !
بابامك آدینه چاقیجی دیرلر !
صانمایك اوغلنی اوندن آشاغی !

قلبمده چارپیور وطن دویغوسی
اورایه گیره‌مز أولوم قورقوسی
چاقیجی اوغلنك قاچدی اویقوسی
ازمیرك داغلری اولسون یاتاغی !

مارتینم ألمده ، بلده یاتاغان ،
آرقه‌مده أفعه‌لر برسوری آرسلان !
جاندن واز گچسون قارشیمه چیقان . . .
دشمنلر گوزمده بغدای باشاغی !

بابامك آدینه آند ویردم بوگون :
ازمیرك طوپراغی قانه بورونسون !
بوایشك صوگنی ویلسون دوشونسون ،
یانیغك سسنی دویسون قولاغی !

۱۸ مایس ۱۳۳۵

صلح قونفرانسنده

مسدس

واصل اولانده پارسه پرشوق وپرمسار
أركانِ قونفرانسه صالوب خوف بی‌شمار
آتدم رئیسه شویله‌جه برنظرهٔ وقار
فرق أیلیوب یوزنده اودم رنك اصفرار
گلدم سزکله بحث وجداله دیدم دیدی
سحر بیان سزای دهانکدرر سنك

ایثار ایدوب جهانه اوظلم سیاهنی
أبنای آدمك گوکه یتورمش آهنی
قیصرلرك قراللرك آلمش کلاهنی
قپلان مثالی غیظ ایله دیکمش نگاهنی
دور مظالم ایردی زواله دیدم دیدی
« منظور دیدهٔ نگرانکدرر سنك »

توحید ایدوب « رضا » ایله أفکار حکمتی
درت دولتك رجالنه صاچدق بلاغتی
اظهار قیلدق آنلره بیکلرجه حجتی
گوردم رئیس ایصیرمه‌ده انگشت حیرتی
باعث نه‌در اوزگده‌کی حاله دیدم دیدی
بومباردمان مثالی بیانکدرر سنك

ملت دگلدی سزلره اعلان حرب ایدن
اوچ بش أراذل اولدی اوقیصرله برگیدن
ترك ایللرندن آیربله‌ماز ذرهٔ وطن
قبریس ومصری ویرمگی حتی من ایستمن

خونم قیلەم بویولده اساله دیدم دیدی
ألحق بوسوز خیال یمانگدرر سنك

اسلامه أیلمك گرك أحسن معامله
عکسندن احتمالکه برگون ضرر گله
لایق دگل اموریته تورکك مداخله
گوش أیله سوزلرم قتی نازك بومسئله

گل صاپمه اول طریق ضلاله دیدم دیدی
باطل براجتهاد وگمانگدرر سنك

گوردم‌که یوخ بلی دیین اصلا خطابمه
منفی جوابلر گلور آنجق جوابمه
باقماز رجالدن بری یخشی حسابمه
یأس وکدر گلوب دل دولتما بمه

قیلدم ایشم خدایه حواله دیدم دیدی
چوخ انتظار بونده زیانگدرر سنك

۲۵ تموز ۱۳۳۵

گلور اما نه گلور

« پیام » ایچون

رستم مثالی رزمه شتابان اولوب گلور
قهر ایتمك اوزره خصمنی جویان اولوب گلور

بوقدر نظیری عرصهٔ بحث وجدالده
فضل وکمال ذاتنه حیران اولوب گلور

ایتمش هنوز صندلیٔ عزونازدن
مخمور جام نشوه خرامان اولوب گلور

چاتمش اوابروانی ، أگمش کلاهنی
گوزلر دییورکه آفت دوران اولوب گلور

آگدقجه ناظر اولدیغی أیام دولتی
همچون چراغ درد ایله سوزان اولوب گلور

أطرافی گورمیوبده یورورسه عجب دگل
بدمستیٔ سقوط ایله پویان اولوب گلور

« سرکشلك ایتدی توسن بخت ستیزه‌کار »
اول شهسوار چیفته‌یه قربان اولوب گلور

دستنده گوردیگك یا گیلوب صاعقه برقلم
برطرفه نایدر اوکه نالان اولوب گلور

برقولتوغنده آوروپا آثار حکمتی
برقولتوغنده حامل دیوان اولوب گلور

کفر وشتوم جان وگوکلدن زبانـنه
احمد أمینی یاد ایله جوشان اولوب گلور

یاد « جلال » ایله بوگون آتش درونـنه
گویا « وه‌زوو » گبی علو أفشان اولوب گلور

گلمکده ناز ایدر گلور اما پیام ایله
أمراض ملك وملته درمان اولوب گلور

نظم نهادی یاده گتیردکجه آن بآن
طنم بودر بنم‌که هراسان اولوب گلور

۳۰ تموز ۱۳۳۵

قورشمه

دنیانڭ صفاسی قالمادی آرتق ؛
آجلغه تحمل زیرا توکندی !
خزانه ایریشدی بهارم یازیق !
داها دون بوگوگل نه‌قادار شندی !

اوأسکی گونلرم یاده گلدکجه ،
یأسمدن اولیور گوندوزم گیجه !
نه‌عروض آگلاتیر بونی نه‌هجه !
اوذوقی طاداندہ ینه بوتندی !

اعاشه دینیلن بربلا چیقدی ،
معده‌یه چاموردن برشیلر طیقدی !
ایناننما دیرلرسه خالص باچیقدی !
او أکمك دوغریسی بیلمم نه‌دندی !

نه گونه قالدقدی هی گیدی دنیا !
نعمتدن صاپیلدی قوری فاصولیا !
أسکیدن یمزدك اولسه‌ده حق
هرآقشام صوفراده خنکار بگندی !

برزمان اولمشدم آجلقدن سرخوش ،
جبمده پارا یوق ، معده‌مده بوم‌بوش !
بریاندن آجلق ده‌دیردی : دورما ، قوش !،
قارنی دویورمق نه‌یمان فندی !

اصلنه دونرمش دنیاده هرشی ،
آتلادی میدانه علی‌کمال بك !
باشلایور غالبا ینه بر هی هی !
« پیام » دن آلمالی شیمدی هرپندی !

نه‌یمان ناظردی فیلسوف رضا !
اوسته‌ده شاعردی فیلسوف رضا !
هرفنده ماهردی فیلسوف رضا !
سیاست ایشنی أیی بیلندی !

خاطره گتیردم مرحوم بابامی ،
ایل اوغلی قاندیرر دیردی آدامی ..
نه اولمشی قالدی بکا نه خامی ..
گیج قالدك دیدیلر فقط ایرکندی !

یاشامق زور اولدی ، شاشیردم قالدم ...
دوغریسی بوگونلر چوقجه دارالدم ...
سازیمی برزمان بداوا جالدم ،
سازلرك ایچنده یوقكن منندی !

گچنده یازمشدم بر « دیدم دیدی »
اونی‌ده شو « وقت» بداوا ییدی !
ویرسه‌لر آلمازدم نه بش نه یدی !
نه‌دیرسك بوایشه أمین أفندی ؟

هی نهاد ! سوزیكی دیكله‌ین وارمی ؟
قوشمه‌كه انسانلر قولاق آصارمی ؟
صورارم بن سكا اوقودیلرمی ؟
دیوانلر یازمشدك داها گچندی !

۱ اغستوس ۱۳۳۵

جدال «وقت» بانهاد

وقت مزاح ایریشدی دم ابتسامدر
أسباب ابتسام بودم بنده تامدر
«وقت» ڭ اوحالی خاطره گلدکجه آن بآن
بیگانه‌یم کدورته کیفم تمامدر
«وقت» ڭ اوانفعالنی بیهوده صانمه گز
زیرا اونجه هم قومه‌دی هم درامدر
بروقعهٔ عجیبه که بی‌مثل وبی‌منند
گوش أیلیوبده گولمه‌ینك ذوقی خامدر
نقل أیلسون اووقعه‌یی خامه‌م زمانیدر
گولدیرسه اول قدر سزی آنجق «پیام» در
طویسون بوگون اوواقعه‌یی گولك ایسته‌ین
اولسون همیشه خاطری آزاده غصه‌دن

یازمش ایدم گچن ینه برشعر بی‌بها (۱)
کیم لفظی دلپسند ایدی معناسی دلربا
اول ایشگذار « وقت » آپاروب صورتن مگر
درج أیلمش ستوننه هم صورمه‌دن بکا
ایتدم لسان شعر ایله یخشی براعتراض (۲)
اول نازنین وقته مگر قیلمشم جفا
خوش براطیفه أیلدم اما که کفر ایمش
وقتک محررینه رحم أیلسون خدا
حیرتده قالشم نه‌دیه‌م آه بیلمزم
« مفعول وفاعلات » یه قیلدم من التجا
ممکن دگل بوحادثه‌دن عبرت آلمامق
فکر أیلیوب اوحالتی حیرتده قالمامق

تدبیر شتم أهل نوا قیلدک أی أنیس
« فکر غلط خیال خطا قیلدک أی أنیس
برق سحاب جهلدن اوقلر چکوب همان
بربر حواله شعرا قیلدک أی أنیس
صنعت حرمسراسنه حرمت روا ایکن
تحقیر شعر أهل هجا قیلدک أی أنیس
حاصله طارقاک قیلوب افکارینی پسند
من بی گناهه سنده جفا قیلدک أی أنیس
معنای شعری آگلامادک خود نه سویله‌یم
جورک پریٔ شعره روا قیلدک أی أنیس
برنظره قیلمه‌دک شعرایه دریغ وآه
صاپدک براوزکه راه خطایه دریغ وآه

---

(۱) صلح قونفرانسنده ، صحیفه ۱۰٤
(۲) قوشمه . صحیفه ۱۰۹

حيرتده قويدی حق بوکه ذاتم او انفعال
وقتك او انفعالنه ويرمزدم احتمال
شعر ترمده اوزکه معانی قیلوردی ناز
اولمق گرکدی فهم ایچون اما که أهل حال
میرنظیف گوش ایدیجك اول حکایه‌یی
انگشت حیرتن ایصیروب قالدی بونده لال
عبرتله باخ غم شعرا شرحن ایتمکه
سبق أیله‌مشمی شیمدی‌یه‌دك بویله برمثال
چوخدر حکایت ألم وقت پرجفا
« ألبته چوخ حکایت اولور موجب ملال »
رحم ایت فضولی قبرده گوش أیلیوب سوزم
معروض سنك جوروستمدر بودم اوزم ؛

أی عندلیبی « وقت » نك أی خوشنوا أمین
أی آوروپا لسانلرینه آشنا أمین
أی باش محرر أی قلمیله قیلان جدال
أی هرمقاله‌سی بزه هرگون دوا أمین
أی بی گناه مجرمی سورگون دیارینك
درد وطنله باغری یانیق بی‌ریا أمین
بلبل مثالی چکدك اولغمه‌ك جزاسی
أی سانسورك بلالرینه مبتلا أمین
آتدك خدنك جورگی دلدك بوسینه‌می
أی قدر شعری بیلمه‌ین أی بی‌وفا أمین
یاد ایت نهاد حادثهٔ وقتی هرزمان
نقل أیلدکجه حیرته طاسون بتون جهان

۸ اغستوس ۱۳۳۵

« استقلال » ك تعطیلی مناسبتیله

رؤف احمد بك لساننذن :

قالدیروب باشم باقارکن افق میناقامه بن
گورمیوب أطرافی دوشدم برعجائب دامه بن

یرده شایان تماشا بیك مناظر وار ایکن
باقمم آرتق گوکلره دیکمم گوزم أجرامه بن

شاهد اولسون جمله یاران طوغری یولدن شاشمزم
صاپمزم آرتق مجازه دوشمزم ابهامه بن

بن ده بیلمم کیم نه یم حاکمی مستنطقمی یم
رغبت ایتمم بعد أزین هرشیئی استفهامه بن

صاپدیران راه مجازه هپ وطن سوداسیدر
« یوقسه نردن دوش اولوردم بوخیال خامه بن »

گوکلمم بیهوده اصرار أیلدم ظن ایتمه یك
بروسه یه گیتدم سلیم صرله استحمامه بن

عقله اویدم برزماندر پك بگنندم کندیمی
صیقجه باقدم غالبا آینهٔ أندامه بن

بویله برأنجامه بن ایتمزدم اصلا انتظار
انتظار ایتمزدم اصلا بویله برأنجامه بن

سویله أی نوع بشر بیتمزمی غوغای زمان
بگزه تیرسهم حقلی یم انسانلری یام یامه بن

پرخطردر آکلادم « تصویر أفکار » ك یولی
عاقبت اویدم « صباح » ه باخصوص « اقدام » ه بن

حکمتندن هرایشك دم اورمیوب ایتسون سکوت
چونکه تفهیم أیلدم هرحکمتی « افهام » ه بن

دور ایله ایجاب ایدر دائم مماشات أیلمك
« گر بگا اویمازسه أیام اویارم أیامه بن »

۱۹ اغستوس ۱۳۳۵

شكايت

رؤف بك أفندی ، دیگله یك براز :
سزگله حسبحال ایتمك ایسترم . . .
براقك ایگله‌سین ألمده شو ساز ،
ایچیمه صیغمیور چونكه كدرم .

فلانك حقنده یازمه دیدیگز . . .
شاعره قاریشمق اولورمی جائز ؟
سانسورمی اولدیگز ذات عالیگز ؟
دوغریسی بوایشده سزه مغبرم .

فلككك قهریله باغرم یانیقدر ؛
حیاته كوسكونم ، یوزم آصیقدر ؛
یالاندر دیسه‌م‌ده اوگی آچیقدر
یولنی شاشیرمش بردربدرم .

بویله گون گورمدم دوغدم دوغه‌لی ؛
نه‌یورغان براقدم أوده نه‌خالی !
فلاكت آغارتدی صاچی صقالی ؛
گچدكچه گونلرم دها بترم .

اورته‌لق برحاله گلدی‌که بوگون ،
دشمنلر ایدییور وطنده دوگون ...
اواتحادجیلر دیمزمی دوشون :
نره‌ده طلعتم ، هانی أنورم ؟

استقلال ایسترم گوزل وطنده ؛
نه‌حمایه لازم بزه نه‌ماندا !
چیزمه‌دن یوقاری چیقه‌مازسه‌مده
آخورده ماندایه گوره یوق یرم !

غزنه بهالی ، چیقیلماز باشه ،
اوچ دانه اوقویان اوچ توغلی پاشا !
گوندرك ، آلامام ایکی غروشه ،
اولسه‌ده ایچنده کندی أثرم !

٤ اغستوس ١٣٣٥

نه‌سی وار ؟

عشقك بوگون باشمده أسن خوش هواسی وار
اما که معده‌مك ينه بيك اشتكاسی وار

چيقماز اوأسكی ذوقی گوڭلدن بوشهرك آه
اول ذوقه قارشی شيمدی‌ده قحط وغلاسی وار

قابلميدر أمين بگه شاعر دگل ديمك
حامد بگك عروضی آنك‌ده هجاسی وار

برتك غزل‌ده سويله‌مز اولمش بزم كمال (١)
هرلحظه شاعرم ديه بوش ادعاسی وار

بوقدر جلال نوری بگك برمعادلی
اول سرمحررك نه‌عجائب ذكاسی وار

براويله فيلسوف شو رضا كيم مننديی يوق
اما براز دماغی بوزولمش شوراسی وار

---

(١) يحياسی وار !

هپ انکلیز رجالی رضانڭ محبیدر
« بیڭ همزبان وهمدمی بیڭ آشناسی وار »

بودونبود دهره نهایت بولنمیور
خامهم نه‌رتبه أیلسه اتیان دهاسی وار

برکون کلوبده ناظر اوله‌یدم دییور نهاد
باق باق اوشاعرڭ نه‌یمان ابتلاسی وار

۹ اغستوس ۱۳۳۵

جلال ساهره مکتوب

أی تاجر اتحاد پرور
طویدم که دگل یولنده ایشلر !

بحرانده ایمش معاملاتڭ
طولمش دیدیلر ذمملہ دفتر !

دوران سکا یار ایکن مقدم
بیلمم نیچون اولدی شیمدی مغبر ؟

حکم أیلر ایدڭ مثال پاشا
گر یوقدی معیتکده یاور !

شاعرلکی دور ایدوب نهاده
اولدکدی برآنلی شانلی بانکر !

« بیلمم که نه روزگار أسدی »
صاورولدی هوایه بانقنوط ، زر !

شرکت دینیلنجه مشترکدڭ
بریانده دخی هلال احمر !

ایشلر بوزولوب زمان دگیشدی
بیلمم دوزه‌لیرمی گلسه أنور !

شکر ایت ینه سن بوحاله هرآن
جاهد ایله گیتمه‌دك برابر

بش ییل یاشادك سفاهت اوزره
عاجز بوله‌مازدی نان أسمر !

تسکین ایچون اضطراب جوعی
دیوانلری أیلدمدی أزبر !

کسبکله قناعت أیله یاهو
آرتق یتیشیر چویرمه چنبر !

تاجرلك ایشی یمان بر ایشدر
شاعرلگه عودت ایت برادر !

بن ملك عروضی أیلدم ضبط
سن ملك هجاده اول مظفر !

سن عشق ترنم أیله بن هزل
سن اول موسه‌دوره بن‌ده وولتر !

گچسون گونمز قناعت اوزره
دینسون بزه شاعر قلندر !

ظن ایتمه‌که آجلق أیلر اهلاك
شاعرلری هپ خیال بسلر !

آهنك ایدرك ربابمزله
هرگون ویره‌لم سنکله قونسر !

« برشی دیه‌جکدم آه اونوتدم »
عقلم بنم ایشته بویله أکثر !

ها ... برخبر آلدم اون گون أول
اولدم اوخبرله چوق مکدر

خیرسزلر آشیرمش أودن أشیا
گرچکمی بو ، اصلی وارمی مونشر ؟

بیلدیر بکا اصلی یوقسه شاید
مکتوبمه برجواب گوندر

تاجر دیه أیلدم خطابی
شاعر دیه‌جککن أی سخنور

أی ناشر نور « فجر آتی »
گل یاز بزه شعر مژدآور

۲۹ اغستوس ۱۳۳۵

بایرام تبریکی

رؤف احمد بکه

رؤف بك ، بایرامك مبارك اولسون ،
چوق اوزون عمرلر ویرسون سکا حق ...
دیله‌رم یوره‌گك سونجله دولسون ،
یوزکده آق اولسون صاچلرکده آق !

بایرامی سوردم بش سنه اول ؛
گوکلمده جوشاردی بیك درلو أمل ؛
بولوردم دائما اوپیله‌جك أل ؛
کیم دیردی اوگونلر خیال اوله‌جق !

وطنك افقنه گولگه‌لر دولدی ؛
اوگوزل باغلرك گللری صولدی ؛
بیلمم که نه‌ایچون سیم سیاه اولدی ؟
قربان قانلرینی آکدیران بایراق !

برقاچ گون قورتولوب سانسور آلندن ،
آلالم برنفس همم سن همده بن !
تبریکار أفندم سکا « پشیناً »
دوغریسی دایاندی کمیگه بچاق !

استقلال ! استقلال ! دییوب گیدرز (۱)
دون کیشوتمی نه‌یز تارتارمی‌یز ؟
بایرامده قورقارم قالماسون یمنز
عزیزم ، ماندایه آمان أیی باق !

۳ ایلول ۱۳۳۵

(۱) نه یاپه‌لم ، برقرارده برالله !

بایرامدن صوکره

هایدی گیج ، رؤف بك ، ماصه باشنه !
بایرامی گچیردك توقاتلیانده ؟
شیمدی ده سرمه پوست نشان طاشنه !
گل سویله نه‌لر وار « تایمس » ده « تان » ده !

بایرامده حیاتم هیچ ده گیشمه‌دی ،
أوده‌ده برمعتاد یمك پیشمه‌دی !
دیورلرکه بکا ماندا شیشمه‌دی !
باقیمسزمی قالمش عجبا خانده ؟

« استقلال » بکلیور سنی عزیزم ؛
نه‌اولدی ، خبر ویر ، ماندامز بزم ؛
آکلادم سسندن ، دیور یمسزم
گوزلری دیکیلوب قالدی صمانده !

الکه آل ینه قلمی مونشر ؛
دوراجق زمانمی ؟ دورما ، یازبویر ؛
قورقه‌که یازیکی سانسورلر چیزر ؛
اونلرڭ کوزلری آرتق « زمان » ده !

بن قربان کسمه‌دم ، بلکه کسدڭ سن ؛
دکلم نصابه مالك چونکه بن !
قویوندن باشقه‌سی عادت دکلکن
دویدم‌که مصلح بك کسمش برماندا !

٥ ایلول ١٣٣٥

نه‌دیدی نه‌دیدم ؟

دیدی وارمی عقلم ایرمز شی دیدم بر یا ایکی
دیدی نه ؟ دیدم شو استقلال برماندا ایکی

دیدی اضمحلال ملکه قاچ سبب واردر عجب
دیدم اوزکه برسبب یوق جهل بر یغما ایکی

دیدی أڭ چوق باعث خوفڭ اولان شیلر نه‌در
دیدم أڭ چوق قورقوتان البیسه بر سکنا ایکی

دیدی کیمدر باش محررلر ایچنده أڭ یمان
دیدم أی غافل علمدارڭ کی بر ملا ایکی

دیدی کیمدر شاعران دورده مشهور اولان
دیدم اول نخل أدب فاروق بر یحیی ایکی

دیدی یحیی باش محرر اولدی دیرلر طوغریمی
دیدم ألبت بونده واردر برسبب حق ایکی

دیدی کیم استاد امیرینڭ نظیری وارمیدر
دیدم أی سرو روانم نهر بر دریا ایکی

دیدی مصلح بك نیچون اویماز رؤف احمد بگه
دیدم ایش بو بزده لکن اورته‌ده کهیا ایکی

دیدی هجا و زمان کیمدر عجب سویلرمیسك
دیدم عبدعاجزك بر فاضل دانا ایكی

دیدی کیم آیا نه‌در شاعرلرك سرمایه‌سی
دیدم أی شیرین زبانم لاف بر خولیا ایكی

دیدی فریاد ایتدیرن دائم نه‌در شاعرسنی
دیدم آهو گوزلرك بر ناز و استغنا ایكی

دیدی برشی وارمیدر انسانی مست ذوق ایدن
دیدم أی دلبر نهادك شعری بر صهبا ایكی

۱٤ ایلول ۱۳۲٥

سوز طوتالمره

طوپلا عقلك باشكه گوشك براز دورانه طوت
دست ساقیٔ زماندن سن‌ده برپیمانه طوت

آشیانسز قالدك أی مرغ هوا كس نغمه‌گی
پروبال آچ باغ دوران ایچره گیت برلانه طوت

عاقبت عریان قالوب اولدك صویولمش بر صوغان
كیم دیمش أی عاشق مفلس سكا جانانه طوت

راه توران سد ایدلمش اتمه غفلت شاعرا
گل نظیف آسا عزیزم گوشكی ایرانه طوت

أیله ذاتك دهرده غواص دریای علوم
گوهر أفشان اول رضا توفیق‌وش دردانه طوت

برچوق اولسه‌م دیرم «استانبول» ڭ ملاسنه
ایستر عاقل طوت اوزم ایستر ایسه‌ڭ دیوانه طوت

نامهٔ مخصوص یازدم دون جلال مختاره بن
گل دیدم حضرت شو فاضل احمده برخانه طوت

باش محرر اولدڭ آرتق قورقمه أی یحیی کمال
طورمه استانبولده برآن شیشلیده کاشانه طوت

فاضلا ! هجو ایت رجال دوری هرگون طوت سوزم
طعنهٔ دورانه کندڭ دائما بیگانه طوت

پیشگاهمدن چکیل أی شاعر وزن هجا
اوتمه بایقوشلر مثالی گوشهٔ ویرانه طوت

گوردم اول هزلڭ پریسی پرچمن دوکمش گلور
شاهد أندیشه سن مشاطه‌لق ایت شانه طوت

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن طوت قولاق
نغمهٔ شعرم طویوب ذاتڭ بودم مستانه طوت

قطره‌سندن مست اولورسڭ بادهٔ گفتارمڭ
گل سوزم طوت طوتمه دیرلرسه ره‌میخانه طوت

شویله بویله سوز دگلدر سن‌ده سویله بویله سوز (۱)
سوزلرم هپ طوت دیمم کافی گلور بردانه طوت

(۱) چالدم ولی میری مالی چالدم .

چوق تفاخر ایتمه شاعر فاضل احمد بك طویار
اول سلیمانك یاننده همتك مورانه طوت

شاعرك دائم آشوب طوتمقدر رأندیشه‌سی
سوزلوم ایستر حقیقت طوت دیلر أفسانه طوت

صاقلا كندك كیرپینك شرندن أی غافل نهاد
دشمنك مور اولسه دیرلر كیم اوزك مردانه طوت

۹ ایلول ۱۳۳۵

استقلال و ماندا مناقشه‌سی

آ كلاشيلماز بر طاقم آمال ايله
گونلر آيلر گچدی قيل وقال ايله
قصدكز بيلسه‌م نه‌در آياسزك
قارئينی طورميوب اشغال ايله

شبهه يوق غايت وطنپرورسكز
لكن اثبات أيله‌يك افعال ايله
ايسته‌يك اما تأمل أيله‌يك
حاصل اولماز غايه استعجال ايله

باری بر گون ملادن عبرت آلك
متصل اوغراشمه‌يك اعلال ايله
« ژانژاق » ی عقباده بيزار ايتديكز
ذوق ايدركن وولتر وپاسقال ايله

مشكلات حاله تدبير أيليوب
يورمه‌يك أفكاری استقبال ايله

طورمیوب هرگون جدال أیلرسه‌گز
یاد اولنماز نامگز اجال ایله

باق رؤف بك ماندا آرتق گیتمیور
قاغنی طولمش چونکه هپ أثقال ایله

سن‌ده مصلح بك دوشرسك شهسوار
گزمه هرگون أسب استقلال ایله

ألویریر غوغا ، باریشمق وقتیدر
گونلر آیلر گچدی قیل وقال ایله

۱۹ ایلول ۱۳۳۵

عقلم ایرمیور

معنای حادثاته بنم عقلم ایرمیور
کیفیت نجاته بنم عقلم ایرمیور

آنجق مماته ایردی بنم عقل قاصرم
دیرسه‌م اینان حیاته بنم عقلم ایرمیور

توران نه‌در ، هجا نه‌دیمکدر ، نه‌در بودیل ؟
شاعر بوترهاته بنم عقلم ایرمیور

اصلا اوقونمیان شو نوانو جرائدڭ
گوستردیگی ثباته بنم عقلم ایرمیور

شاعر أمین بگڭ اوعجائب کتابنڭ
« متننده‌کی لغاته بنم عقلم ایرمیور »

قارپوز وزیرتاپوز دیه هرگون آتوب طوتان
« برذات وار اوذاته بنم عقلم ایرمیور »

هجو ایتدیگم ذوات ایدییور بذل التفات
اما او التفاته بنم عقلم ایرمیور

لکن نه عکسی قافیه بولدڭ بوگون نهاد
أی خامه طور بو « آت » ه بنم عقلم ایرمیور

٢١ ایلول ١٣٣٥

ندامت

رفيق خالد بكه

اعتراف أيلرم ، قصورم چوق ....
بن بوگون شعر ابتسامله ،
ينه شوق وسرورتامله ،
فقط أڭ خالص احترامله ،
ايشته عرض ندامت أيليورم ،
يعنی جبر طبيعت أيليورم !
سوزلرمدن گوجنديگڭزسه أگر
حقڭز واردر ، اعتراف ايدرم ،
سويله‌دم بكله‌نلمدك شيلر ...
كيرپيدن بحث ايدردی هرأثرم .
شونی لكن بيانه حاجت يوق
كه‌نه‌يازدمسه هپسی هپسی يالان !
دويولور دائما لسانمدن :
برآلای ، بلكه ... برنشيده ، خاير !

بوزمان اویله برزماندرکه
بکا هپ خنده أیلیور الهام ...
یاز ، دییور ، دورما یاز ، دییور أیام ...
گوجنیرلر دییوب‌ده یازمازسه‌م
بیلسه‌گز سز نه‌لر نه‌لر اوله‌جق
آچه‌جق اتحادجیلر بایراق !
هجو ایدوب بن رجال دورانی
طبتی برنغمه ، برترانه گبی ،
سویلرم ماجرای هجرانی
خلقی أگلندیرن فسانه گبی ...
او آلای اویله برلساندرکه
ایشیدن غشی اولور سرورندن
یازه‌جقدر قلم یارین‌ده اینان :
بر ماصال ، بلکه ... برقصیده ، خایر !

۲۲ ایلول ۱۳۳۵

ظفرنامه

رؤف احمد بکه

آفرین أی زمرۂ أرباب عرفان سروری
عرشه آص شمدنگیرو کلك ثریا جوهری !

خامه که نوله یمین أیلرسه أصحاب قلم
برغزا ایتدك که خشنود أیلدك قارئلری !

ألده خامهك اویله برشمشیره بگزرکیم سنك
شویله دیرسه نفحۂ معجز بیان واردر یری :

« غمزۂ خوبان گبی جاری اوجندن ینه خون
بویله قالورسه أگر یکرنك ایدر بحر وبری »

سویله ین دستگده کلك پرگهرمیدر عجب
« کیم نظیر اولماز آکا الا کلیمك أژدری ! »

بشقه برشیدر نه شمشیر ونه خنجردر نه تیر
شهسوارم نرده بولدك اول عجائب ماوزری ؟

دشمنك سیران ایدرکن أسب استقلال ایله
درعقب برحملهٔ زورگله تپدیردك گری !

اویله بوسرعتله قوشدیردڭکه سرکش ماندایی
چارپه‌رق برآنده أزدڭ أستر وأسب وخری !

جوش ایدوب بیك داستان نظم ایتسه لایقدر رضا
« حکمت فکر وخیالڭ فیلسوف أکبری ! »

هایدی چیق میدانه یاهو نرده‌سڭ یحیی کمال
برغزل طرح أیله کیم عقباده طویسون أنوری

خامه‌ران همت اولسون فاضل احمد بك دخی
وارسه جرأت ایشته میدان سخن گلسون بری !

أیلرم دامن اوپوب استاد أمیریدن رجا
أبرنیسان وش نثار ایتسون جهانه گوهری

باش محررلر قومندانی رؤف بك کیم فلك
گورمه‌مشدر بونجه دمدر بویله بر جنگاوری

شوق اوصافڭله اوچق ایسترم بن گوکاره
عندلیب طبعمڭ اما قیریق بال وپری !

فضله یورغون دوشدی‌خوش باق بول صمان ویرماندایه
تاکه برگون گوزلوندن گیتمسون تاب وفری !

٢٤ ایلول ١٣٣٥

یحیی کماله

أی وەرلن اولمق ایستەین ، أی شانلی نغمەکار ،
أی هرنواسی قلبمە جوشش ویرن هزار !
برمصرعیله عالمی رقصان ایدن پوئەت !
أی شعری برگونش گبی أفکارە منعکس ،
معنای شوخی قلبە ویرن درلو درلو حس ،
روح ندیم شاطری شادان ایدن پوئەت !

أی بردم آلمق ایستەمیوب قالە دورینی ،
نظمندە سویلەین بزە هپ لالە دورینی !
برشرقیسیلە هرکسی بردمدە مست ایدن ...
هم ترك ایدن أمین بگە پارمق حسابنی ،
هم چالمیان اوشانلی عروضك ربابنی !
دیللردە نام وشانی دستان ایدن پوئەت !

کسدك نه‌دن ترنمی أی بلبل غرام ؟
گللرده یوقمی شیمدی اوأولکی ابتسام؟
هیچ گلمه‌ین بهاره‌می أیلرسك انتظار ؟
برشرقی ، برغزل‌ده‌می چیقماز اوسازدن ؟
یتمزمی بیقدی گوگلمز آرتق بونازدن ؟
دورغونلغی حضوزی پریشان ایدن پوئه‌ت !

ساهر وداعی چکدی دیپورلر تجارته ...
آرتق پری‌ء شعرینی میل ایتدی دعوته !
دهشتلی بررقیب اوله‌جقمش نهاده اؤ ...
خوفم اودرکه هجو ایده‌جك اوگیجه‌دن سنی !
تنبللك ایتمه ، گل یازیویر ، دیکله‌یوب بنی !
« تصویر » ه انتسابنی اعلان ایدن پوئه‌ت !

هپ شاعران ترنم ایدر ، أیله برخیال ،
آنجق سنك سسك ایشیدلمز ، نه‌در بوحال ؟
یوسف ضیایه ، سیفی‌یه برباق‌ده اولمه لال ؛
چال سن‌ده برهوا یتر آرتق بوانفعال !
— چالمم نهاد ایتمه رجا ...
— وای گوزم کال !
چال ، أی نهادی سازینه حیران ایدن پوئه‌ت !

۲۶ ایلول ۱۳۳۵

فریدیه

نه‌دلده نشئه وامید وکام قالمشدر
نه‌دست ساقیء دورانده جام قالمشدر

درخت دولته صیق صیق صو ویرمه‌دمی عجب ؟
که بویله میوهٔ امید خام قالمشدر

چکیل دییوردی دمادم صدای وجدانم
عناد بنده فقط بردوام قالمشدر

یگانه صدر حکیم وسیاسیء دهرم
آرسطولر بکا نسبت عوام قالمشدر

امور دولتی تدویر ایدردی تدبیرم
وطن دیارینه بندن نظام قالمشدر

کسیلدی تاب وتواندن قوای ملیه
کمال عجز ایله قارشیمده رام قالمشدر

صدارتمده مرادم نه ایسه ویردی زمان
« همان برآلمدیغم انتقام قالمشدر »

بتون ممالکی دشمندن أیلدم تطهیر
آلنمیان گری بیت‌الحرام قالمشدر

او قونفرانسی شاشیرتان فرید دوراندر
سیاستمدن اومجلسده نام قالمشدر

نه‌لر نه‌لر یاپه‌جقدم چکیلمسه‌یدم آه
« جریدۀ أملم ناتمام قالمشدر »

بوگون علیهمه دونمش جریده‌لر أفسوس
تهمده سویله‌ین آنجق پیام قالمشدر !

۱ تشرین اول ۱۳۳۵

«یکی گون» ه شرقی

یتیش گل ، عرض اندام ایت ، امان گل !
گورش أیامیدر أی پهلوان گل !
مساعددر بوگون آرتق زمان گل !
گورش أیامیدر أی پهلوان گل !

براقدك خیلی دم میدانی بوم بوش !
مسرتدن رقیبان اولدی سرخوش !
گیبوب کسبت شتابان اول ، آتیل ، قوش !
گورش أیامیدر أی پهلوان گل !

« پیام » اولسون ورودکدن خبردار ،
دوشونسون بعدأزین « تصویر أفکار » !
سنك میدان سنك آرتق بوبازار ،
گورش أیامیدر أی پهلوان گل !

نه‌خوش برشرقی یازدم باق سنکچون :
مفاعیلن مفاعیلن فعولن !
آتیل ، چیرپین بولنماز بویله برگون ،
گورش أیامیدر أی پهلوان گل !

۷ تشرین اول ۱۳۳۵

بن ده نامزدم !

هر کس مبعوث اولمق ایستیور بوگون ...
یا بن دورورمی‌یم ، نه‌م أکسیك بنم ؟
یاشم ده مساعد ، باشم ده دوزگون ،
برازده بویولده پیپرانسون تم !

منفعت دوشونم ، حقدر غرضم !
فلکه قارشی‌ده بوقدر نیازم !
قره دگیزلی‌یم ، لاز اوغلی لازم !
وطنك اوغرینه ئولنلردنم !

مکتب عالیدن مأذون دگلم ؛
شهادتنامه‌لی مجنون دگلم !
شهرته ، ثروته مفتون دگلم ،
أفندی ! بوش صانمه ، کیزلی معدنم !

سوزم سوزدر بنم ، قوری لاف دگل !
عالمی آلداتان برجاف دگل !
یاپدیغم فیلسوف گبی غاف دگل !
دوشونوب سویله‌ین أهل سخنم !

فاضل بك نامزدلك وضع ایتدی گچن ...
ویروب قراریمی اوگا اویدم بن !
أی دوات گمیسی دورما ؛ آچ یلکن !
فاضل بك قاپداندر ، بن سردومنم !

۲۶ تشرین اول ۱۳۳۵

نه کبی ؟

سویله أی کاك سخنور فاضل دانا گبی
بویله خاموش اولمه هردم خامهٔ یحیی گبی

گفت وگوی دهره وقف گوش ایدوب اول نغمه‌ساز
اولمه ساکت مجلس اعیانده‌کی اعضا گبی

پیرو اولمق ایستیور طبعم ندیم شاطره
باق نه‌دیر استاد شوخم بلبل گویا گبی :

« حبذا نوك قلم کیم شوخدر هرجنبشنك
طرف أبروی جواناندن گچن ایما گبی

أبر نیسان وش سرأوراقه اول گوهرنثار
تا که قد چکسون نهالان هنر طوبا گبی

بزم أهل طبعده دور أیلسون ألدن أله
نظم شوقك تخم پاك لالهٔ حمرا گبی »

جلوه‌گردر نکتهٔ نظممده معنای نشاط
مست ایدر أرباب ذوقی سوزلرم صهبا گبی

هجو وتنقید أیلرم دنیایی بی‌خوف وخلاف
« هرسوزم اثبات ممکن هندسی دعوی گبی »

هرزمان سوز سویلم اما که بعضاً ایستسه‌م
سویلرم دیوریکلی طاهر نادیٔ یکتا گبی

شاعریت طبعه قدرتدن ویرلمش رتبه‌در
دائما توجیه ایدلمز رتبهٔ بالا گبی

ساهرا امضا گبی آت قوالایمه نام مستعار
هایدی چیق میدانه مون شر آتدیغم امضا گبی

بی‌محابا گیردیگك وادی دگل وادیٔ هزل
صاپ اووادیدن که قالدڭ آنده بك یایا گبی

مکتب هزالڭ یگانه خواجهٔ دانا‌سی‌یم
دیز چوکوب قارشیمده مشق أیله الفبا تا گبی

نوبتم گلمزمی برگون بیتدی صبرم الامان
ناظر اولمق بنده اولمش طبقی برسودا گبی

بزم مطبوعات برآهنك دیگر کسب ایدر
اولسه‌لر هپ باش محررلر سعید ملا گبی

قونفرانسی مات ایدردم باش مرخص اولسه‌م آه
صدرداماد شهنشاهی فرید پاشا گبی

شرقی یازسون انتخابات عشقنه یحیی کمال
بسته‌لر عشاقدن عاجز رؤف یکتا گبی

فاضل احمد بك یازوب بش بیتی حاوی برغزل
یوتدیرر دنیایه دائم گچمه‌ین ایرا گبی

اتحادیونی مبعوث أیلمز ملت بوگون
ایچلرندن بعضلر اما که مستثنا گبی

ایستیور تورانجیلر هپ شیمدی مبعوث اولمه‌یی
مجلسی رؤیاده گورمشلر قیزیل آلما گبی

نابدید اولمش نهایت طلعت وأنور ، جمال
گوستررکن دهره دارات وحشم دارا گبی

دوو استبدادی یاد ایتدکجه گریاندر گوکل
آه او أیام سعادت گچدی بر رؤیا گبی

حضرت استاد أمیری أیلیوب حدت دیدی
« دنیه » یی قوللاندم عمرمده بن دنیا گبی (۱)

نکته وادیسنده یوقدر برنظیرك أی نهاد
طبع هزالك خروشاندر بوگون دریا گبی

۱۷ تشرین ثانی ۱۳۳۵

---

(۱) مبنی علی الحکایه .

انتخابدن صوكره

نعمان أفندی لساندن :

خط زرله طورمیوب یازسون فلك أیوانه
انتخابم ویردی رونق اتحادك شانه

اویله برساعتده چكدم بغتةً برتلغراف
كیم یتیشدم انتخابمك أڭ مساعد آننه

مژدهٔ اقبالمی وقتا كه تبشیر ایتدیلر
طلعتی بواسه‌مده یوز سورسه‌م دیدم دامانه

گوره‌مشدر چشم دوران بویله بر بازوی زور
« قافلر طاقت گتورمز حملهٔ شیرانه »

روزگار اتحاد آرایی هرج ومرج ایدوب
دوشدی احمد راسم عبدعاجزك آلت یانه

لافی قویسون فاضل احمد بك آلای لازم دگل
بگزه‌مم بن ائتلافك دال طبان شعبانه

اولمیوب حیفا موفق ماندلجی میر رؤف
قاغنیسیله دوندی بوم‌بوش كابهٔ احزانه

کیمسه‌لر بیلمز بوگون احمد فریدك دردینی
خواب راحت اوغراماز چشمان أشك أفشانانه

شاعر وزن هجا محمد أمین بك آغلایور
چونکه گیتمکمش أمل فندقلیدن تورانانه

قاره‌لر گییسون همان بیچاره یوسف آقچورا
آغلاسون آه أیلسون یانسون بوگون خسرانانه

انتخاباتك سحابی سیله ویرمش عالمی
یاغمامش یاغمور فقط قارپوزجینك بوستانانه

منتخبلر ذهنی چلمش چویرمش « قبله‌لی »
مفسدت ایقاع ایده‌ب گیرمش أمیری قانانه

نامزدلك أیلمش اعلان بزم شاعر نهاد
باقمامش عالم یازیق بیچاره‌نك اعلانانه

لطفی فکری بك ایچون ألحق سزادر سویلسه‌م :
« شاهبندر نصب اولنمش ناز شهرستانانه »

ملکی استخلاصه عزم ایتدم بوگون شاهد اولك
آند ویردم هم جلال نوری بگك عرفانانه

دیرسکز کیم سن جلاله یوق یره ویردك قسم
کیم اوبی عرفاندر آنك کیم باقار عرفانانه

برزمانلر ذاتی آمناکه بی‌عرفان ایدی
قارئین أیلردی حیرت فکرینه اذعانانه

شیمدی اما دیپلوماتدر أهل عرفاندر تمام
چیقدیغنی گوندنبرو حضرت روما سیرانه

جذریء صاحب دها منشیء بی‌مثل وبها
کیم ایریشمز عقل قارء نکتهٔ پنهانه

بکزه‌مز احمد أمینه یا ولید ویونسه
« فائق اولمشدر هزاران وجه ایله اقرانه »

حضرتم ملت وکیلی اولدیغنی گوندنبرو
یاغ سورولمشدر یاوان « سرکنکبین » لك نانه

قصر مبعوثانده بزلر یان گلوب سوردکجه ذوق
ائتلاف أرکاننك اندوه گچسون جانه

۲۵ کانون اول ۱۳۳۵

لطفی فکری بکدن مهران افندی‌یه

غیر ایله آیا نه‌در توحید عنوان ایتدیگک
قونتراتلر عقد ایدوب دنیایه اعلان ایتدیگک
« عهد بنیادن مروتدرمی ویران ایتدیگک
قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگک »

أڭ نهایت زیرتاپوزلر پندینی گوش أیلدڭ
آب کوثر ظن ایدوب قارپوز صویی نوش أیلدڭ
سرخوش اولدڭ عهد وپیمانڭ فراموش أیلدڭ
« قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگک »

أیلمشکن آلتی آی مدتله برپازارلغ
« جرممز نولدی‌که بزدن أیلدڭ بیزارلغ
بز غمڭ چکدك سن ایتدڭ اوزکه‌یه غمخوارلغ »
« قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگک »

آلمش اولسه‌یدم خبر شاید دونن دولابدن
هیچ مبعوثلقدن استعفا ایدرمیدم یا بن
بی‌وفالق آتشندن یاندی حیفا جان وتن
« قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگك »

بیل‌که آخبار طوله‌دن مدت آیاق دیرتمزم
آلمه‌دن مین بانقنوط بردم قاپوکدن گیتمزم
جان وتن اولدقجه عزممدن فراغت ایتمزم
« قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگك »

آهمز فریادمز مهرانه قیلماز هیچ اثر
طاپشور أی باد صبا درسم یولندن برخبر
لطفی فکری مصرع آتی‌یی هپ تکرار ایدر
« قانی أی ظالم بزمله عهد وپیمان ایتدیگك »

۱ کانون ثانی ۱۳۳۶

نەدیرلرسە دیسونلر

نعمان أفندی‌یە

جمعیتە اول بندە نەدیرلرسە دیسونلر
مبعوث اولە گور سن‌دە نەدیرلرسە دیسونلر

بریل أسیور صورمەکە پویرازمی لدوس‌می
دونسون شو دگرمن‌دە نەدیرلرسە دیسونلر

زورقچۀ اقبال کبوتر گبی اوچسون
آچ أنگینە یلکن‌دە نەدیرلرسە دیسونلر

اور بالطەیی ، یار ، طوغرا ، کسوب بیچ قوجە اوستە
آل دستکە بررندە نەدیرلرسە دیسونلر

آلدیرمە گچن سوزلرە فندقلیدە یان گل
طورد قچە بوجان تندە نەدیرلرسە دیسونلر

فریاد ایلە گلزاری هزار آتشە ویرسون
سن گل گبی ایت خندە نەدیرلرسە دیسونلر

گیج قالمه امان قوش یتیشوب کندیکه یر بول
گیر سفره یه چوپلرنده نه دیرلرسه دیسونلر

أبنای وطن آج گزییورمش نه ضرر وار
« ایچ باده یی گلشنده نه دیرلرسه دیسونلر »

أرباب حسد صورت حقدن گورینورلر
میل أیله هرینده نه دیرلرسه دیسونلر

برطوربه دگلدرکه ایلڭ آغزی چکوب بوز
آلدیرمه آدام سنده نه دیرلرسه دیسونلر

بر گون گله جك سن دخی ناظر اوله جقسڭ
گول عالمه اول شنده نه دیرلرسه دیسونلر

مجلسده نهانیجه گیدوب اوسته می بر گون
تبریك ایده یم بنده نه دیرلرسه دیسونلر

۲ كانون ثانی ۱۳۳٦

یکی گون مبعوثی

أی یونس دوران بتون أبحار سنکدر
سیر ایت تك وتنها !

سطحنده وقعرنده نه کیم وار سنکدر
« پنهان وهویدا »

« سن کیم گله‌سك مجلسه بریرمی بولنماز
باش اوزره یرك وار »

منقارکی آچ ، نوبت گفتار سنکدر
أی طوطیٔ یکتا !

اولدك ینه مبعوث شو برقاچ گون ایچنده
اولسون گوزك آیدین !

خوف أیله آرتق بتون أدوار سنکدر
« یوق منتك اصلا »

ظلم ینه أولکی اویون باشلایه‌جقدر
آت زاری دوشونمه !

بی‌شبهه زیان وارسه بزم ، کار سنکدر
أی سرد دوبارا !

بك صورمه بوکون ملتك آرتق نه‌سی قالدی
عزمکده ثبات ایت

چوقدنبری بوم‌بوش قالان انبار سنکدر
سن ایت اونی املا !

برباده صونوب أیلك ایستر سنی سرمست
ساقیٔ زمانه

دستکده طوران ساغر سرشار سنکدر
ایچ ، باغنی صورما !

بذل أیله وطن اوغرینه هب نقد حیاتی
اول ملته منجی !

تأمین ایدرم ذاتکی هربار سنکدر
مجلسده‌کی اعضا !

طلعتده کلور مجلسه برکون چوغه وارماز
امیدکی کسمه

« سندن یکادر سوز ینه بازار سنکدر
أی نادیٔ دانا !

۲۰ کانون‌ثانی ۱۳۳۶

منتخب ثانیلره

احمد راسم لساندن :

گوکل که دشمن اولوبدر عن‌الغیاب سزه
روادر أیلسه‌م آتشلی برخطاب سزه

نه‌حقله سز بکا نعمانی ایتدیکز ترجیح
« سؤال اولورسه بوسزدن نه‌در جواب سزه »

کسکا دیمکدی مرادم اولوب اوزم مبعوث
جزا گوننده صورلسون بسی حساب سزه

سهام قهر ایله حیفا دلیندی جسم نزار
تمایل أیله‌مز آرتق دل خراب سزه

فقیره قیلدیغکز جوری خامه آکلاته‌ماز
کمال سوزش ایله یازسه برکتاب سزه

وطن ایشنده صورلماز خطالر ایتدیککز
« یتر فغان ایله بن ویردیگم عذاب سزه »

ایکنجی دفعه قزانمق امیدی غالب ایدی
طاقیلدی نیلیه‌یم اوزکه برنقاب سزه

أمل بناسنی سزلر ایدوبسکز ویران
« ویریدر آهم ایله ویرسه‌م انقلاب سزه »

۲۰ کانون ثانی ۱۳۳۶

نظیره

علی أمیری افندی حضرتلرینك غزلنه

بخش ایدوب برگون جسارت علم وعرفانم بكا
هایدی هجرت اول دیو أمر ایتدی وجدانم بكا

نامزدلك أیلدم اعلان اصولاً بن دخی
او گیجه‌دن تبریكه گلدی جمله یارانم بكا

خصمی یمك ایسته‌مشدم طاش ویروب برحمله‌ده
اویله اما طاش چیقاردی اوسته نعمانم بكا

بیل كه یوز بیك بیتدر دیوان أشعارم بنم
فخر ایچون كافی گلور ألبته دیوانم بكا

نقطه‌سز بیك بر غزل حتی قصائد یازمشم
ساده ایل عالم دگل كندمده حیرانم بكا

بن سراپا نقطه‌سز یازدم یازك سز نقطه‌لی
بی محابا سویله‌یك اول دمده اقرانم بكا

بشقه میدان ایسترم بن توسن عرفانمه
رهگذارمدن چکیل طار گلدی میدانم بکا

« حق بنی انطاق ایدر بن حق انطاق أیلرم »
بویله برفیض دها بخش ایتدی یزدانم بکا

آن بآن گچدکجه یادمدن یوورجاق قبله‌لی
« آتشین برآفت جان اولدی هرآنم بکا » (۱)

خائنان دین ایله طولمشدر اللهم وطن
« دستمه ویر ذوالفقاری سویله آرسلانم بکا » (۲)

منتخبلر انتخاب ایتسون دیلرسه ایتمسون
ألویرر زیرا أمیری شهرت وشانم بکا

۲۴ کانون ثانی ۱۳۳۶

(۱)،(۲) مصراعلر استادکدر .

بیلمزلر

شو مبعوثانکه مجلس ایچرەدر اعضایی بیلمزلر
« اوماهیلرکه دریا ایچرەدر دریایی بیلمزلر »

دیار غربی گزمشلر بتون دنیایی گورمشلر
غرابت بونده کیم حالا بزم قونیایی بیلمزلر

وطن کشتیسنک واردر بوگون یوزلرجه قاپدانی
آچارلر بادبان اما رەمرسایی بیلمزلر

دمادم دور ایدر هپ بانقنوطلر خلق بیننده
سوأل ایتسەک فقط اوستندەکی امضایی بیلمزلر

بوگون میدانی بومبوش ظن ایدوب آت اویناتانلر وار
بوحالی مالطەدن سیر أیلەین اعدایی بیلمزلر

آرارلر دامنن تقبیل ایچون فضل وکمال أهلی
أمیری آدلی فاضل بوعلی سینایی بیلمزلر

عروضک خصمیدر پارمق حسابیلە یازانلر هپ
یازارلر قوشمە ومانی فقط املایی بیلمزلر

کمال وجد واستغراقدن دمبسته قالمشدر
نیچون یازماز دینلر صنعت یحیایی بیلمزلر

بوگون آزاده‌در تنقیددن أرکان مطبوعات
چیقار میدانه چوق سورمز سعید ملایی بیلمزلر

رضا پاشایه اسناد خطایا أیله‌ین وارسه
گچن أحوالی گورمزلر فرید پاشایی بیلمزلر

گولرلر لطفی فکری‌یه بوگون بالجمله مبعوثان
صفادن یان گلوب مجلسده استعفایی بیلمزلر

گورنلر شوخیٔ طبعم صانیرلر خاطرم شادان
واروب بازاره هرگون صاتدیغم أشیایی بیلمزلر

صورارلر هانگی قوتدر ایدن مبعوث نعمانی
رؤف احمد بگی نقل أیله‌ین ماندایی بیلمزلر

صانیرلر غایه‌مز گولمك ویا گولدیرمك اولمشدر
بوهزلیاتدن قصد ایتدیگم معنایی بیلمزلر

نهاد أطرافه باق زیرا عجائبدر بوانسانلر
حقارت ظن ایدرلر نکته وآلایی بیلمزلر

۲۷ کانون ثانی ۱۳۳۶

قدومیه

حازم بك ایچون

خوش گلدڭ أیا أدیب اعظم
ذاتڭله نظارت اولدی خرم
تشریفڭه منتظردی عالم
دستمده قلم طوررمی أبكم
شادی وسروره ترجماندر

أی شاعر پرغرور ودانا
« قورنه‌ی» له « راسین » ، « هوغو »، « ئه‌رده‌یا »
« تشبیه اولنورمی سانڭه زیرا
عالمده أثرلرڭ هویدا
آنلرده بر ایكی داستاندر »

أشعار اوقوسهك گیدردی هوشم
وقف أیلر ایدم نوا که گوشم
دپرندی گوکلده شوق وجوشم
گویا که بودمده بادهنوشم
ذوقم ، طربم بوگون عیاندر

أی ناظر بینظیر دوران
دولت گمیسنده شانلی قاپدان
ملت ینه اولدی شاد وخندان
« شمدنگیرو نجم بختی هرآن
خورشید سپهره همعناندر »

قیزدیرمه امان شو اتحادی
ناظرلغه اولدی چونکه بادی
صور ، آکلا نهدر بوگون مرادی
ترك أیله تمرد وعنادی
ترك ایتمز ایسهك ایشك دوماندر

کفر أیلیهرك بتون جهانه
چوق آزدی شو کیرپیء زمانه
برصورت ایله بولوب بهانه
گوندر آنی بشقه برمکانه
زیرا که زهرلی بریلاندر !

۱۲ شباط ۱۳۳۶

بوحازم بكك فائق عالى بكله حسبحاليدر
وآندن التماس تدارك مافى الباليدر

أى شاعر بى‌منند فائق
أى همدم جان پسند فائق

واليلر ايچنده پرمعالى
يعنى‌كه أديب فائق عالى

آلدم سنى مستشار يايدم
عمان أدبدن انجو قايدم

فائق طوت ألم‌كه خسته‌حالم
سنسز اوچه‌مام شكسته بالم

ناظرلق ايشى يمان برايشمش
ايشلر بوزولوب جهان دگيشمش

«من خسته‌يى ايتديلر نشانه
بر رنك ايله تيرامتحانه

گرچه بیلورم بو برستمدر
تکلیفی بونك غم اوزره غمدر

اما نیجه ایتمك اولور اکراه
بر واقعه‌در که دوشدی ناگاه

أی بخت وفاسز اولمه سن هم
همراهلق ایت بزمله بردم »

أی قدری بلند مستشارم
سایه‌گده سنك امیدوارم

آثار کرامت أیله اظهار
« بردیرن أگر کرامتك وار »

« سن قیل هنری بن آله‌یم آد
سن چك ألمی بن اوله‌یم شاد »

برنیجه مخالف و موافق
یعنی وکلای روزسابق

دابسته اولوب خیال خامه
تدریج ایله گلدیلر مقامه

اما که بودم بزمدر أیام
من بعد اوله‌جق وطنده بیرام

فائق دیمه شاعر یگانه
حازم دیمه ناظر زمانه

فائق دیمه برندیم دوران
حازم دیمه ترك ایلنده روستان

فائق ایشی هپ کلام موزون
حازم « پوئه‌زی » ده مثل مجنون

فائقده خیال وحس وصنعت
حازمده مآل وفکر وحکمت

فائق صدف زمانده بردر
حازمده آنکله بیك تفاخر

فائق چمن دها نهالی
حازم فلك رها هلالی

ایشته بوایکی أدیب أشهر
« بر بیرینه اولدیلر برابر »

« اول باقدی بو کا نشاط بولدی
بوگوردی آنی مقید اولدی »

سعی أیلیه‌لم عزیز فائق
گوندردی اوزم جناب خالق

تودیع ایده‌لم نظیفه برایش
دور أیلسون مثال درویش

« تصویر » ده حسبحال یازمق
برفائده ویرمیور محقق

هم سویله که یازمسون پیامه
یار اولمم آڭا دوشرسه دامه

أطرافی تمیزلەمك مرادم
دیرتمکه باشلیور عنادم

نورالدینه هم ویروبده رخصت
گلسون دییورم خلیله نوبت

بیلمم که بوفکره سن نه‌دیرسك
ظنم بوکه چوق پسند ایدرسك

برگون شو نهاده آفرین وار
زیرا که حقیقت ایتدی اظهار

باق باق نه‌دییور اوصاف شاعر
ظن أیلیورم که حق ظاهر :

(کفر أیلیه‌رك بتون جهانه
چوق آزدی شو کیرپیٔ زمانه

برصورت ایله بولوب بهانه
گوندر آنی بشقه برمکانه)

وقتا که ایشیتدم اول کلامی
کوڭلمده یر ایتدی کیرپی نامی !

أی رأیی منیر مستشارم
آلام وطنله گریه‌بارم

بن آغلایوردم فنا گیدیشلر
تدبیر ایده‌لم دوزلسون ایشلر

بن فکر ایده‌یم سن أیله تحریر
رؤیا گوره‌یم سن أیله تعبیر

گیرمزسه أگر نظامه عالم
فائق أسف ایتمه چکمه سن غم

دنیایی ایدوب اودم فراموش
« بن نظم اوقویم سن آگه طوت گوش »

۱ مارت ۱۳۳۶

نه دیرلر ؟

سر دولتده ظاهر سایهٔ بال هما دیرلر
خبرلر طاپشور وبدز مالطه‌دن باد صبا دیرلر

وطن کشتیسی طوتمشدر سلامت ساحلن گرچك
خطا دیرلر اوآدملرکه یوق بر ناخدا دیرلر

شکایت أیلیوب تورانجیلر محمد أمین بگدن
نیچون أوتمز عجب اول بلبل باغ هجا دیرلر

دگلدر ساده شاعر فیلسوف اعیان ویا دوقتور
نه دیرسه‌ڭ طوغریدر اول ذات عالی‌یه رضا دیرلر

نه حکمتدرکه طویمق بیلمیور یغماگران یارب
دیشندن آرتیروب ویردکجه ملت ور دها دیرلر

بو ییل بزلر قزاندق جملةً بادهوا بریاش
مرور أیلرسه شاید پالطوسز فصل شتا دیرلر

ملك ظن أيله ينلر كيرپئ فتانی وقتيله
گوروب فسق وفجورين گوكدن ايتمش بر بلا ديرلر

قوروب بر كوپری گويا آق دڭز أمواجی اوستندن
همان تورانه گچمك ايستيور گوك آلپ ضيا ديرلر

أمينم چوق زمان گچمز كه نعمان وجلال نوری
بولوب بر يول اولورلر ناظر و اعيان كلا ديرلر

قلندر مشرب اولسون چكمسون غم لطفی فكری بك
قلندر مشربان دعما كدر خذما صفا ديرلر

طالوب دريايه ماهی‌وش همان گلسون ديو جاهد
جلال ساهر ايدرمش روز وشب جاندن دعا ديرلر

هجا يارانڭ چشمانی هپ تورانه دونمشدر
دونر لكن نظيفڭ چشمی ايراندن يكا ديرلر

مسلمان اولدی ديرلر گوز طبيبی جودت مشهور
« زهی ايمانی يوقلر كفر سويلرلر خطا ديرلر »

ايدر اظهار عجز أرواحی قبض ايتمكدن عزرائيل
دوام أيلرسه چندان ماه أگر قحط وغلا ديرلر

پيدرمش مانديه سرمايه‌سين مير رؤف احمد
نهاد ايسترمش « استقلال » دن يتمش ليرا ديرلر

اولورلر منفعل شايد أوزم برسرزنش قيلسه‌م
چيقوب بر بی‌حيا بيك كفر سويلرسه شاقا ديرلر

زمانڭ چوقدر أی فاضل هجاگو شاعری اما
بزز مشهور اولان نفعی سنکا أشرف بکا دیرلر

اوغافللرکه دیرلر ساکه دائم ترك هجو أیله
« دیمزلرمی خطا تغییر قیل حکم قضا دیرلر »

بتون دنیایه اعلان مباهات أیلسه‌م چوقمی
اوقورمش دائما نظمم مشیر عزت پاشا دیرلر

نهادڭ غالبا یاعقلی یوق یا نقدی پك چوقدر
دمادم گولدیرر دنیایی هپ بادهوا دیرلر

١٣ شباط ١٣٣٦

سلیمان نظیفدن رضا توفیقه

فیلسوف بکا باق ، بکا باق بکا !
عقلکی ، فکرکی طوپلا باشکه !

حقمده کچن کون زوزك دیمشسك ،
بوعنوان أزلدن ویرلمش سکا !

بینمده أسمه‌سون حدت روزکاری ،
بوغار سنی صوکرا قوپان فیرطنه !

فضله‌جه دوکولمش صیواسی ینه
عقلکك دیواری ایستر بادانا !

بیلمزسك غالبا ناصلی آوجی‌یم ...
اوچاماز قارشیمده قاز ، اوردك ، طورنا !

چالیم صاتمه بکا اعیانم دیه ...
باشکی چویر باق وطندن یکا !

قوشمه‌یی ، مانی‌یی دیکله‌ین وارمی ؟
اوتمه‌سون آغزکده اوچاتلاق زورنا !

باشی یوق ، قیچی یوق هیچ برسوزکك
آغزیکی آچدکمی باشلار جورجینا !

چالاری بوزولمش ساعت گبیسك
کندیکی ظن ایتمه پریمادونا !

علمکه ، فضلکه حرمتم واردر ،
آثارك دولدورر ، ایکی ماؤونا !

لکن بعضاً اویله صاچمه‌لارسك که
قاتیلیر گوله‌دن دلی قاتینا !

هرشیئی بیلیرم صانیرسك اما
صورسه‌لر بیلمزسك نرده آطنه !

اوقادار قیزدیرمه قفامی یوقسه
اولورم سنکله گلین قاین آنا !

۲۳ شباط ۱۳۳۶

عجبا اویله‌می ؟

چیقوب ایشلر یولندن بشقه برمجرایه گیرمشدر
چیقان میدانه أول کوشهٔ تنهایه گیرمشدر

بوگون قارپوزجینك أندیشه گوردم هرکلامنده
مگر ملی قوا بگقوزده برترلایه گیرمشدر

صدای جنبش أمواجه وقف گوش ایدن یونس
همان نرده‌یسه مطلق آتلایوب دریایه گیرمشدر

ورودندن خبر آلمشسه ملی اردونك گوك آلپ
دگزدن کوپریلر قورمش قیزیل ألمایه گیرمشدر

گلورسه مالطه‌دن وهمیله صدراعظم محکوم
دایاق أندیشه‌سی ذهن سعید ملایه گیرمشدر

ایریشمشدر أمینم « وقت » ی تبریك أیلمك وقتی
بوگون زیرا اوبردور ظفر پیرایه گیرمشدر

گچن گون اضطراب جوع‌ـن رفع ایتدیگم آواز
چیقوب أفلاکه گوش حضرت عیسایه گیرمشدر

۲۱ حزیران ۱۳۳٦

ترکلك فریادی

پری‌ءناز صلحك دردِ هجریله پریشانم
دموع یأس ایله چاغلار مثال چشمه چشمانم
دم وصلت ایریشمزمی عجب یتمزمی هجرانم
لوئید جورجم ، رئیسم ویلسونم ، أی موسیو میلرانم !

برای صلح پیمان ایده‌لی سزدن وفا گورمن
بن اول بیمار غوغایم که دنیاده شفا گورمن
« وفا و آشنالق رسمنی سزدن روا گورمن
لوئید جورجم ، رئیسم ویلسونم ، أی موسیو میلرانم !

بوصلحك اسمی وار آنجق شرائط برکتاب اولدی
قرائت أیلدم اما یانوب بغرم کباب اولدی
براز انصاف ایدك ظلم آشدی باشدن بی‌حساب اولدی
لوئید جورجم ، رئیسم ویلسونم ، أی موسیو میلرانم !

عجب یتمزمی سیل آسا آقان قانلر ، گیدن یرلر
بتون أشیامی صاتدم قالمیوبدر کهنه بر منذر
بوترك أولادی چوق شی ایستمز حق حیات ایستر
لوئید جورجم ، رئیسم ویلسونم ، أی موسیو میلرانم !

قباحت وارسه شاید نه صلیبك نه هلالكدر
معاصی وجرائم ظلمت جهل وضلالكدر
بو مسئولیت آنجق طلعت وأنور جمالكدر
لوئیدجورجم، رئیسم ویلسونم، أی موسیو میلرانم!

اوزاقلردن خبرلر طاپشوروب باد صبا گلدی
ایشیتدم گوش جانه صبحدم برخوش ندا گلدی
جوار اسكداره غالبا ملی قوا گلدی
لوئیدجورجم، رئیسم ویلسونم، أی موسیو میلرانم!

۲۲ حزیران ۱۳۳٦

نه‌دن بشقه ؟

صفامی وار دله خولیای خامدن بشقه
نه‌وار چکیلمکه لایق شو جامدن بشقه

وطن سماسنی طوتمش سحائب نکبت
گورنمیور گوزه برشی ظلامدن بشقه

نه‌خوش زمان ایدی یارب زمان استبداد
یاپلمادق نه‌قالیردی حرامدن بشقه

زمانمزده‌کی پارمق حسابی شاعرینك
لسانی هرشیه بکزر کلامدن بشقه

دوام ایدرسه بوسانسور بو بولده برمدت
جریده قالیه‌جقدر پیامدن بشقه (۱)

غداسی برزمان اولشدی ملتك چورچوپ
گیرردی معده‌یه هرشی طعامدن بشقه

(۱) شیمدی دکل أفندی اوده برزمان ایمش!

أثر دنیامکه لایق اوشاعرك نه‌سی وار
دیلنده برغزل ناتمامدن بشقه
أمیری نامنه قلبمده طویمادم برشی
« کمال صفوت ایله احترامدن بشقه »

زمان زمان گولیور صاندیغك شو چهره‌مده
نه‌رنکلر گورینور ابتسامدن بشقه

کمال المده دمادم سهام آثار طوریرم
کمانکشك نه‌سی واردر سهامدن بشقه

۲۶ تموز ۱۳۳۶

بللی دکل

نابدیده

گلدی خط روینه اما نه‌زمان بللی دگل
گلشن دور جمالنده خزان بللی دگل

آچه‌ماز آغزنی زیرا بوکولور غنچه کبی
کوچوجکدر اوقدر کیم اودهان بللی دگل

یاندی کول اولدی کوکل آتش عشقیله آنك
یاندی اما نره‌دن چیقدی دومان بللی دگل

شو کوکل بلبلی گل روینه حسرت چکه‌رك
نه‌قدر أیلیه‌جك آه وفغان بللی دگل

نیتم چاره بولوب وصلنه ایرمك ایسه‌ده
شیمدی برشی دیه‌مم چونکه پلان بللی دگل

ایتسه‌کز خانه‌می تشریفه تنزل برگون
بولنور بریه‌جك یاغلی یاوان بللی دگل

طوغری چیقمازسه سوزم صانمه سببدن عاری
چونکه شاعر سوزیدر طوغری یالان بللی دگل

صورسه‌لر سویله‌یه‌مم طوغریسی اوچ ییل أول
بوغازمدن نه‌قدر گچدی، صمان بللی دگل

معده بوش، کیسه تهی ، أوده‌کی انبار خالی
نه‌کرامتله طورر تنده بوجان بللی دگل

قابه‌رق دیتدی‌یی هر کس قوشیور چشمه‌لره
طولدیران بوش گتیرن بلکه قیران بللی دگل

بللیدر ساز عروضك نغمات شوقی
نه‌هوا چالمه‌ده‌در ساز بنان بللی دگل

گوزل أشعار یازار سوزده شو احمد هاشم
وارمی معناسی ویا یوقمی اینان بللی دگل

ییلده برشرقی ویا قطعه یازان یحیایه
نره‌دن گلدی بوشهرتله بوشان بللی دگل

اوله‌جق ناظر أوقاف أمیریٔ زمان
اوله‌جق بللیدر اما نه‌زمان بللی دگل

بن‌ده بیلمم که نهادکمی أمیری‌نڭمی
نابدیدکمی بونوشیوه بیان بللی دگل

٤ اغستوس ١٣٣٦

آغلايانلر

سليمان نظيفه نظيره

باشندن دولتڭ چوقدن اوچوب گیتمش هما آغلار
وطن درديله هرشب گوكده أنجم پرده‌ما آغلار

بتون دنيايی ياقق عزم قطعيسيله بی‌آرام
جبال اوستندن آتش ياغديران ملی قوا آغلار

صيجاق گونلر گچوب أيام سرماياده گلدكجه
گچن قيشدن قالان صير تمده ييرتلمش عبا آغلار

بوگون هركس برر صورتله گريان و پريشاندر
ره‌توران قپانمشدر ديوب گوك آب ضيا آغلار

كمانڭ بشقه‌در ألبت قوالڭ بشقه آهنگی
مفاعيلن عروض آغلار صايوب درت درت هجا آغلار

طعامك مجلس يارانده بعضاً بحثى گچدکجه
گچن أيامى ياد أيلرده معدهم اشتها آغلار

شو دورآندن بولوب فرصت کتاب دردى شرح ايتسهم
حبيب آغلار، رقيب آغلار، طبيب آغلار، دوا آغلار

طويوب ميرنظيفك مالطه‌دن فرياد وافغانن
گولركن دهره بى پروا نهاد خوشنوا آغلار

٥ اغستوس ١٣٣٦

بکامی اویله کلیور ؟

بکا احوال جهان خیلی عجائب گلیور
بولشه‌ویکلر نظردقتی جالب گلیور

متصل ولی ایدیبور درد وبلا بربرینی
برمصیبت گیدیبور بشقه مصائب گلیور

دور حریته نسبت بکا استبدادك
روزی‌نوروز شبی لیل رغائب گلیور

وطنك بر ایکی ییلدر بکا بیلمم که نه‌دن
بعض سیمالری بردنبره غائب گلیور

دائما تیکسینه‌رك طوتدیغمز یانقنوطك
یوزی یا أللیسی بریرده نه‌جاذب گلیور

نه‌زمان گورسه گوزم یولده جلال مختاری
بی‌تردد دییورم ایشته محاسب گلیور

صدر ذی‌هیبت دامادی آشکارکن ذهنه
صاحب حکمت وحشمت قوجه راغب گلیور

بعضاً استانبوله گیجه‌جکه جناب أللده صوبا
نه‌یالان سویلیه‌یم خاطره جانب گلیور (۱)

صاریلیر بردیره‌گه دوشسه‌ده صیق صیق قابینه
تلغراف ایشلری کیرپی‌یه مناسب گلیور

« درسعادت » ایکی اوچ آی یاچیقار یاچیقه‌ماز
ایکی شقك عجبا هانگیسی غالب گلیور (۲)

بعضاً أشعار أمیری‌یی اوقورکن پرشوق
درعقب خاطره سعدی ایله صائب گلیور

۷ اغستوس ۱۳۳۶ .

(۱) مبنی علی الحکایه !
(۲) ایکنجی شق غالب کلدی .

مفاعلن مفاعلن

قوجالدی شن کوکل یازیق حصوله گلمه‌دن أمل
میان یاری صارمه‌دن کمان اولوب بوکولدی بل

بلای عشق یار ایله معیشت اولدی بر بلا
چیقوبده برغنی گوکل بو بینوایه ویرسه أل

شو پوسته تلغراف اداره‌سنده وارمی ایش عجب
مدیره جرأت أیلیوب کشیده أیلسه‌می تل ؟

نه بولسه هضم ایدر کسیلمز اشتهای معده‌نك
یمك بولنسون أوده اشتهایه گلمیور کسل

صفاسی أسکی گونلرك دونر گلورمی بردها
شو صلحی گورمك ایسترم گلوب یتیشمه‌دن أجل

جبل صدامه سس ویرر وطنده یوق طویان سسم
وطنده یوق طویان سسم صدامه سس ویرر جبل

نه‌غم بوگون أگر بنم بیلینمیورسه قیمتم
زمان گلورکه سوزلرم اولور وطنده هپ مثل

هجاجیلر ایچنده یوق دگل گوزل یازان فقط
او آلتی بشله ایشله‌ین ضیا وسیفی أك گوزل

قوشوب کماله سویله‌یلم دوشونمسون اوزون اوزون
مفاعلن مفاعلن گلور وجوده بوغزل !

همیشه مست وبی‌مجال ایکن شراب جوع ایله
نهاده باق اوصانمه‌دن یازار طورر بلا بدل !

۸ اغستوس ۱۳۳۶

عتاب

علی کمال

خامه بیلور ایتمگی یخشی خطاب
ایگلیه‌یم دیگله أی عرفانمآب

عقلگی آل باشگه برگز دوشون
روز قیامتده اولور برحساب

ألده قلم آنمه سوزك هر یگا
ویرمه شو قارئلره هرگون عذاب

آیریسی یوق غیریسی یوق ملتك
جمله‌مز أولاد وطن شیخ وشاب

تفرقه‌دن گلدی بلا بزلره
اولدی بویوزدن نیجه بیك انقلاب

گل شو اوجاق یخشی آرتق سوپور
دیگله‌مگه قالمادی ملتده تاب

« دور فصاحت » سوزی اولمش سکا
هرگون اوقونمقله توکنمز کتاب

ظلمته دیرسك دایی بعضاً رئیس
وارمی بوسوزلرده عجب برثواب

أنوره زیرزوپ دیه‌زك ویردك آد
زیرتاپوز عنوانی‌ده بر انتخاب

گلدی ویاگیتدی خلیل پهلوان
راضی‌یسك مالطه‌دن ایتسون شتاب

« آقشام » ك أطفالنه دیرسك فینو
حاولامه‌دن أیلیوب اجتناب

زوربالرك نغمه‌سی آرتق یتر
بزلره چال نشئه ویرن بررباب

دیده‌کی آچ باق وطنك حالنه
قاپلامش آفاقی سیه برسحاب

قحط وغلا محو ایدیور هر یری
نصفی بوگون ملتك اولمش تراب

گیتدی رضا پارسه امضا ایچون
گلمدی حالا اورادن برجواب

بونجه زمان سعی ایدرك أیلدك
آوروپاده علم وهنر اکتساب

ملته گییدیردی جهالت کلاه
بیلمیه‌رك سن‌ده اورر‌سك چوراب

ایچمه امان قطره‌سنی أیله رد
صونسه أگر ساقیٔ غفلت شراب

« مست چیقوب صالمه نظر هریکا
گورمه روا کیم اوله عالم خراب »

خامه‌کی وقف أیله وطن اوغرینه
حسن مثال ایستر ایسه‌ك وار جناب

صانمه أوزم زوربالرك یاریدر
ایتمه‌مشم بریره بن انتساب

بی‌طرفم یعنی وطندن طرف
طاقمامشم چهره‌مه برگون نقاب

ایستدی گوگلم سکا پند أیله‌یم
صانمه چویرمك دیلرم بردولاب

آلنم آچیقدر یوزم آقدر بنم
بویله اولان قورقیوب أیلمز عتاب

دیگله نهادك بویانیق نطقنی
ایستر ایسه‌ك اوستنه ایچ بوزلی آب

۷ اغستوس ۱۳۳۶

نائلیٔ قدیمه نظیره

هوای عقله اویوب اسکداره‌دك گیدرز
جنونه همدم اولوب اشتهاره‌دك گیدرز

گونك برنده بش اون باتقنوط گچرسه آله
گچوب شو کوپری‌یی پرنشوه « بار »ه‌دك گیدرز

قوالی دیکله‌مه‌دن بی‌حضور اولورسه قولاق
کمان ونی چالنور بردیاره‌دك گیدرز

فقیره یوقسه اگر مملکتده بر سکنا
حصیری صیرته اوروب برکناره‌دك گیدرز

بویازده چیقدی نهایت برأسکی قوستوم ایله
شتایه پك دیه‌مم صوك بهاره‌دك گیدرز

طبیبه آکلاته‌مازسه‌ق بودرد سودایی
چکوب طبانجه‌یی بز انتحاره‌دك گیدرز

دوام ایدرسه بوقحط وغلا بوشدت ایله
غدا! غدا! دیه مطلق مزاره‌دك گیدرز

گچرسه قویروغی برگون شو کیرپینك أمله
آنکله قونیه‌ده برکوهساره‌دك گیدرز

معاشمزله گچینمك محال اولورسه أگر
صاپوب تجارته تا احتکاره‌دك گیدرز

عروض وزنی دگل ساده کاری خامه‌مزك
هجاده قوشمه یازوب اعتذاره‌دك گیدرز

پیامه بندمز ایتمزسه تا أبد تأثیر
زمان گلور باش آچوب انکساره‌دك گیدرز

دگل شو مالطه‌یه گیتمکدن احتراز ایتمك
عدم دیارینی بز اختیاره‌دك گیدرز

برآفرین ایدر احسان بوشعره ألبته
یارین أمیریٔ شهرتشعاره‌دك گیدرز

نهاد نظمگی شاید بگنمه‌ین وارایسه
مزار نائلیٔ غمکساره‌دك گیدرز

۹ غستوس ۱۳۳۶

ساز شاعری

یارین آقشام سزده‌یم ،
سزڭ أویکزده‌یم ...
دوپورمالی قارنمی ؛
چوقدندر پرهیزده‌یم !

گچن آقشام بریرده
ره‌ستی ویردم پوکرده !
بوزیانڭ آجیسی
أوده‌کی معده‌لرده !

چوق گورمه‌یکز بگم ،
طباغی تمیزله‌یم !
بگزیمه قان گلسین‌ده
برپارچه سمیزله‌یم !

شو آجلق نه‌لر ایتدی ،
« عمرمی هدر ایتدی »
بوزوگورتلك صوگناه
بنی دربدر ایتدی !

زنگینلك برفصلمش ،
افلاسه متصلمش ،
هجاجیلره صورك
پاراسزلق ناصلمش !

چیقمازه دوشدی یولم ،
بلیرسز صاشم ، صولم ...
بوزوگورتلك ألمدن
« طوتدی ... بوکولدی قولم ... »

هرزمان یاز اولسه یدی !
صیجاقده آز اولسه یدی !
بن بویله‌می چالاردم
ألمده ساز اولسه یدی !

۱۴ اغستوس ۱۳۳۶

فضوليانه

سچمزسه چوقمی دیدهم بعضاً قرادن آغی
زیرا دوما نلیدر پك شاعرلرك دماغی

برلحظه خواب راحت گورمزمی دیده یارب
فرق ایتمز اولدم آرتق دنیاده باغی طاغی

قارپوز دییك رجاله اولماز خطالی برسوز
برترلادر بوطوپراق محصولی بال قباغی

طیرماندی چیقدی کیرپی برطاغ باشنده طوردی
برگون گلوبده دوشسه بردن قایوب آیاغی

فاضل بگك صداسی آرتق طویولماز اولدی
دیرلرکه سردی حضرت بربانقه‌یه یاتاغی

بریول بولوب اودلبر کولباصدی أکل ایدرمش
دون گوردم آل آل اولمش بی‌رنك اولانی یناغی

بیهوده صرف أنفاس أیلر طوردر کالم (۱)
سوندرمك ایستیورمش هردم نوتن اتجاغی

یك اویمه روزگاره ـ احل گورنمز اولدی
ایندیو براز رئیسم یلکنلری آشاغی

مجنونمی‌یم صاتاشمم اصلا رفیع جواده
زیرا که پهلواندن مطلق بیرم دایاغی

آزاده اولدم آرتق بن مالطه قورقوسندن
آجلقله بی‌فر اولمش گورمز گوزم اوزاغی

پرواسی یوقدر اصلا غرق اولسه موج قهره
زیرانهاده دیرلر بحرسیاه اوشاغی

۲۸ أغستوس ۱۳۳۶

---

(۱) علی !

تلسز تلغراف

أميرى افندى‌يه نظيره

چوقدى ديرسه‌م غمزهٔ جانانه تلسز تلغراف
غمزه وارمش چيقمه‌دن ميدانه تلسز تلغراف

خم بخم زلف پريشان تلغرافڭ تلليسى
هر نگاه نازى هر آن جانه تلسز تلغراف

گورمه‌مز ايكدن گلور گوردكجه بن مفتونى
يان ويرر اما جگر مستانه تلسز تلغراف

درد سكنادن خلاص اميدى ظاهردر بوگون
گلدى زيرا خانهٔ ويرانه تلسز تلغراف

برخبر طاپشورماز اولدڭ مالطه‌دن آه أى نسيم
بارى چكسه‌م زمرهٔ يارانه تلسز تلغراف

رغبت ايتمش كلبهٔ احزانى تشريف ايتمگه
آلدى جاناندن دل ديوانه تلسز تلغراف

دوشمسون امیده آرتق یوق موافق برجواب
چکمسون محمد أمین تورانه تلسز تلغراف

گلمیور اصلا یرئ صلحه دائر برخبر
برسوأل ایتسهم چکوب شیطانه تلسز تلغراف

نکته‌دن محروم ایمش گویا نهادك سوزلری
چکدیلر دون کیرپیء دورانه تلسز تلغراف

٤ ایلول ١٣٣٦

غالب دده گبی

علی کمال

دیرلرکه قباحتلر قیصر یا قرالکدر
دیرلرکه صلیبکدر دیرلرکه هلالکدر
فکرمجه بوسوزلر هپ أوهام وخیالکدر
زیراکه قباحتلر أنورله جمالکدر

تنویر ایدن أفکاری معنای مقالکدر
قویمه قلمی ألدن سوز میر کمالکدر

دون مجلسی سیر ایتدم بی خوف وخلاف اولمش
تکلیف وتکلفدن اعضاسی معاف اولمش
پرنشئه رضا توفیق آتمش سوزی لاف اولمش
یعنی ینه برسابق بردنبره غاف اولمش

تنویر ایدن أفکاری معنای مقالکدر
قویمه قلمی ألدن سوز میر کمالکدر

سن مجلس نظاره لايقمی دگلسك يا
دعوای حميتده صادقمی دگلسك يا
نظاره سياستده فائقمی دگلسك يا
مجلسده دگلسه‌كده سابقمی دگلسك يا

تنوير ايدن أفكاری معنای مقالكدر
قويمه قلمی ألدن سوز مير كمالكدر

توتسونمی اوجاق حالا بر اوفله امان سونسون
آفاق دومان صارمش سعی أيله همان سونسون
يوق اويله نفس ايت كيم غايتله نهان سونسون
ملتده بو هيچ سونمز آتشلی فغان سونسون

تنوير ايدن أفكاری معنای مقالكدر
قويمه قلمی ألدن سوز مير كمالكدر

مشعل طوته‌رق حضرت گوستر بزه منهاجی
كافی بومصيبتلر اول ملته سن ناجی
سايه‌كده سنك برگون اولمق ديلرز حاجی
ياز طورمه ، امان طورمه امداده گلور ناجی

تنوير ايدن أفكاری معنای مقالكدر
قويمه قلمی ألدن سوز مير كمالكدر

۸ ايلول ۱۳۳۶

أدبيات دليقانليلرينه

چنابك جوابی

وقتيله نه‌خوش ديمش اوكافر (١)
يعنی كه ظريف موسيو وولتر :

« بيك فاره‌يه چاتمه‌دنسه انسان
بر آرسلانه جنك ايتسون اعلان »

بر سوز بوكه نجه محض حكمت
وولتر برك اولمسونمی جنت !

أطفال زمان چكرگه آسا
قارشيمده بنم اولنجه پيدا

بردن بوسوز اولدی عقله وارد
تشريح مآلی نجه زائد

جاهل دليقانليلر ! چوجوقلر !
أی جبلری بوش گزن قوپوقلر !

(١) كافه‌ر اوقونه‌جق .

خوفم اولەماز هجومکزدن
اوشون گلورم عمومکزدن

مخدوم « صفا » ایمش « پیامی »
بیلمم کە نەدر اونك مرامی ؟

صفوتلە پدر یاپاردی چوق غاف
مخدومی فقط بتون بتون صاف !

ظن ایتمەییکز صفا یتیمی
فکرجە اوبر ذکا یتیمی .

قصدك نەقوزوم پیامی یاوروم ؟
آنمق بکا سوز روامی یاوروم ؟

تنقید ایدیلیرمی یازدیغم شی
قارشیکدەکی کیم سنك کوچوك بك ؟

دستکدەکی یای گریلسون چوق
دگمز بکا چونکە آتدیغك اوق

یاوروم سکا ایشتە طوغری برسوز :
صاف اولمە آچیق گوز اول آچیق گوز !

بیلدکسە أگر آزسطر کیمدر
ایشتە اونم منقدمدر !

أی زمرۀ غافلین شبان
انسان بوقدر اولورمی نادان ؟

قصد ایتدیککز نەدر یاشمدن ؟
برنامەمی گلدی اویناشمدن ؟

أركك اولانك ياشيله آنجق
اوغراشمق ایچون قادینده وار حق !

فرض ايليكز كه اختيارم
گنج اولمغه وارمی اقتدارم ؟

سزلر گبی بنده نوجواندم
مشهور زمان فلان فلاندم !

أيام شباب گلدی گچدی
مانند سراب گلدی گچدی !

سزلر دخی اختيار اولورسز
ذاتم گبی بختيار اولور سز !

همسالكزم ديدم‌می آيا ؟
بيلمم نه‌ديمك بويولده دعوی ؟

فكر ايليكز اولورمی هيهات !
ياش آزلغی موجب مباهات ؟

بيلمم كه شرف‌می يگرمی بش ياش
اولمازسه اگر عقللی برباش ؟

تصديق ايدرم قوجالدم اما
دستمده قلم طورر توانا !

۳ تشرين‌اول ۱۳۳٦

مرثیه

علی أمیری افندینك «تاریخ وادبیات» مجموعه‌سنه

آه مجموعه‌م سنك یادیله دیوان آغلاسون
شاعران نظم أیلسون بیگلرجه دستان آغلاسون

تارمار اولدك کتاب بخت ناسازم گبی
دفترك ییرتیلسون أی حاسد پریشان آغلاسون

چیقدی أیلول چیقمه‌دن تشرین أول نسخه‌سی
نوبهار اولسونده برآن أبر نیسان آغلاسون

گلشن دورانده برگلدستهٔ عرفان ایدك
گل یانوب سنبل أگیلسون لاله‌لر قان آغلاسون

گونلر آیلر دور ایدوب صولدقجه أوراقك سنك
تیتره‌سون برك خزان رنك بهاران آغلاسون

ماتمكدن كائناتك گولمسون برگون یوزی
یرده جوی خوش روان گوكلرده باران آغلاسون

جاهل ونادان اولان گرلسون سوينسون قبله‌لی
آه وأفغان أيليوب أرباب عرفان آغلاسون

سندن اوگرندك نه‌در طياره تلسز تلغراف
فن ، هنر ، فكر وذكا وعقل واذعان آغلاسون

عد ايدلسون هر صحيفه‌ك بر كتاب معرفت
صف صف اولسون جملةً مكتب نشينان آغلاسون

حضرت طاهر چكوب بر آه يازسون مرثيه
حسرتندن أيليوب چاك گريبان آغلاسون

أشك هجرانك نثار ايتسون يشار شادى گبى
محيیٔ شعر وادب اولسون غزلخوان آغلاسون

بو زمانلر التزام حق ايدوب أيلردى لاف
حق پرستم نره‌در طويسونده هجران آغلاسون

أى سكوتك بسته‌كار زارى أى يحيي كمال
ألده خامه‌ك لال اولوب حسرتله هر آن آغلاسون

طوپلانوب بر باندو تشكيل ايتسون أرباب هجا
برهوا چالسون كه طوپدن أهل توران آغلاسون

درس حكمت ويردى هر آى دوره اوچ ييلدنبرى
بر تأمل أيليوب نظار واعيان آغلاسون

گوزلرم باقدقجه هر آن صفحهٔ فياضنه
بردن اولسون بيرى سيحان بيرى جيحان آغلاسون

آه ! مجموعه‌مله ایفا ایتدیگم خدمتلری
وارسه تقدیر ایتمه‌ین بر کیمسه وجدان آغلاسون

گورمدیم حرمت زماندن شاعر اعظم ایکن
یاد ایدوب عقباده نامم روح حسان آغلاسون

ملک معنانڭ أمیری‌یم بودر عنوان بڭا
شهرت وشان بولمامشسه‌م شهرت وشان آغلاسون

ساده یاران آغلاسون أغیار گولسون سویله‌مم
گوز یوموب صاچلر یولوب أغیار ویاران آغلاسون

پیشگاهمدن چکیلسون دائما یان یان قاچوب
هیبتمدن دشمنم اولسون هراسان آغلاسون

أی بنم «وقت» م بوگون برسنسڭ أفغان أیله‌ین
مالطه‌دن احمد أمین دونسونده دوران آغلاسون

برتأثر طویمیور أیواه مطبوعاتمز
باری «تایمس» اوگردنوب ایتسون فغان «تان» آغلاسون

آغلادم هرآی غزل انشاد ایدوب جانان ایچون
یازدیغم أشعاری یاد ایتسونده جانان آغلاسون

زمرهٔ شبان کتبخانه‌مده جمع اولسون بوگون
آذ بانگ گوزلر نگاه ایتسونده یان یان آغلاسون

هپ صائلمشدر اینان مجموعه‌نڭ موجودی یوق
وارسه شاید آلیان اولسون پشیمان آغلاسون

سهام الهام

آلمادم گوکلمجه سندن انتقام أی قبله‌لی
آرزوی انتقام قلب ویران آغلاسون

سلسله‌گدن ایتمدم حقیله مجموعه‌مده بحث
علم أنساب آغلاسون أبنای انسان آغلاسون

برطرفدن سینهٔ دورانه اوق آتسون نهاد
برطرفدن نایه دونسون جسمی هرآن آغلاسون

صایمشم بیلک کره مجموعه‌م اوتوز برنسخه‌در
أیلسون، قیمت شناسان نسخهٔ جان آغلاسون

آغلایوب بربیت یازدم بنده هربرنسخه‌یه
سهو ایدوب باصدیسه نقصان شیمدی مهران آغلاسون

۱۰ تشرین اول ۱۳۳۶

مسالمت سیاستی

لطفی فکری بکه

پیام صباح ، ٦ تشرین اول ١٣٢٦ ، باش مقاله

خاطرلره گلمیورمی بیلمم ؟
دفعات ایله سویله‌مشدم أقدم :

فکرمجه فنا سیاست آنجق
بردر اوده بی‌سیاست اولمق !

بادیٔ ضررده اولسه حضرت
برایشدر اوطوتدیغك سیاست !

اماکه بوگون مسالمتدن
بر حسن نتیجهٔ بکله‌مم بن !

فکرمده خطا دیمم‌که یوقدر
انسان اولانك خطاسی چوقدر

پك بشقه‌ده اولسه اعتقادم
یا گلمش اوله‌مازمی اجتهادم ؟

چوق طوغری سنك‌ده بلكه فكرك
گوندوز گیجه هپ او اولدی ذكرك !

ایجاز و وضوحه میل و رغبت
اولمش بكا مقتضای خصلت !

وقتیله دیمش اسان شناسان
اسلوب بیانه عین انسان ...

ایجاز ... بوایشته نجه معتاد
برجلوه‌كه شاد بلكه ناشاد !

ایجازه نمونه هرمقاله‌م ،
هرگونكی اوشاه أثر مقاله‌م !

خامه‌م یازه‌رق پیام أیام
ایجازی آنكله أیلر اتمام

فكرم‌ده سوزم‌ده پك آچیقدر
دیرلرسه اینانما چاپراشیقدر !

« طرز سلفه تقدم ایتدم
بربشقه لغت تكلم ایتدم

ظن ایتمه‌كه شویله بویله برسوز
گل سن دخی سویله بویله برسوز »

ایضاحه سزا سیاستك وار
ایضاح ایده‌یم آچیلسون أسرار ...

ظنمجه شودر سنك مرامك
هیچ اولمیه‌جق خیال خامك :

نظار ایله آه کالاشوب بالاطراف
باغیلره خوشجه سویلك لاف !

فرض أیله‌که مقصد اولدی حاصل
هیئت‌ده اوشهره اولدی واصل ..

سن أیلیه‌رك خطابه آغاز
اولدك شو زمینده نکته‌پرداز :

(چیقماز یوله صاپدیگز باشام آه !
دولت دوشر انقراضه بالله !

گیتمز دیه‌رك وطندن ازمیر
گوردك که اوجاقده بیتدی انجیر !

بیلمزمیسگز نه اولدی آیا ؟
باشدن باشه گیتدی هپ ترا کیا !

ایش گورمگه اقتدارگز یوق !
اوغراشمغه بزمدارگز یوق

« حلواجی‌یه طبله‌کار لازم
اول کارده اقتدار لازم »

گوندن گونه ویردیگڭزده میدان
أطرافه تعرض ایتدی یونان

آلویردی یتر بویولده سودا
برشکل عجیبه گیردی فردا

ایجاب ایدییور فراغت ایتمك
بر بشقه طریقه طوغری گیتمك !

استانبوله گلمه‌گڭز نه‌خوشدر
اوغراشمه ، دیدیشمه چونکه بوشدر

استانبوله گلمك ایسته‌مزسه‌ڭز
اوپچره‌ده باری شویله گزسه‌ڭز !

گل ، گل دییورم ، قوزوم پاشام ، گل !
استانبوله اوله بویله أنگل !

« أیواه ! نه‌بر نه‌یار قالدی »
استانبول اویادگار قالدی !

تأثیر ایدرك بوخوش خطابه
اونلر دخی باشلاسون جوابه :

(لایق بوسوزڭ تشکراته
غرق اولدی گوگللر التفاته !

رقت ویرییور بویولده سوزلر
دقت ایدیگڭز یاشاردی گوزلر !

برچیقماز اولان طریقه واردق
قاش یاپتق ایچونده گوز چیقاردق

تسلیم ایدیگز شو حالی اما
ظن ایتمیگز او بر معما :

یوقدر دیه‌لم موفقیت
واردریا گوکلده حسن نیت !

آلسون دوشونوب ده باب‌عالی
پیش نظره هر احتمالی !

قورتارمق ایچون تفرعاتی
بوردن ایده‌لم تشبثاتی !

یتمش صاییلیرمی شیمدی خدمت
برکره دوشونمیور حکومت !

بیلمش اولگز که توبه ایتدك
زیرا که ره خطایه گیتدك ...

برقاچ کشیمز اولورکه مون شر
اسویچره‌ده راحت ایتمك ایستر !

لکن ینه ایستر أکثریت
سزلرله وطنده عرض خدمت !)

ایپسز رجبیله ، أدهمیله
سامی دینیلن اوهمدمیله

تشکیل ایدرك اوشانلی پاشا
برمثلی بولنمیان تماشا

گیرسون آقین أیلیوب شو شهره
ویرسون یکی بر نظام دهره !

برشی دیمم أی دوشونمه‌ین ذات
« هیهات دیرم هزار هیهات ! »

دنیاده اولورمی بویله برشی
برکره تصور ایت قوزوم بك !

جانیلری عفو ایدرسه دولت
اولمازمی بو ایشده برجنایت ؟

ایتمك دیلر أخذثار مظلوم
بیلمم بودگلمی سنجه معلوم ؟

صافیت قلبه اولمه قربان
هیچ یوقمی عزیز سنده اذعان ؟

گیتمك بورادن قولایدر اما
گلمك اورادن قولای دگلها !

برگون ایشیدیله نجه برسس
یا سویله‌مسونمی شویله هرکس :

« قالدی اوراده أسیر حیرت
نه‌تاب گذر نه‌فکر عودت ! »

باغیلری جلبه سطوت ایستر
گوندرملیدر حکومت عسکر !

فکرمجه بودر یگانه تدبیر
اولسون دیلرم سزای تقدیر !

بیهوده تعند ایتمه ، ایتمه !
گل دیکله کالی گیتمه ، گیتمه !

« گیتمه !.. یوریمه !.. عنایت ایت ، طور !
قهر ایت ! کرم ایت ! جنایت ایت ، طور !

۱۲ تشرین اول ۹۳۳٦

قطره ایچمم

هلال اخضر جمعیتنه

خیلی دمدر قطع الفت أیلدم ساغرله بن
چونکه مستم بادۀ لعل‌لب دلبرله بن

خلوت جانانده‌یم میخانه گلمز یادمه
تا أزلدن صانکه سرمست اولمشم کوثرله بن

آیده یاخود ییلده برگیرسه‌م أگر میخانه‌یه
بیل‌که زاهد گیرمشم أندیشۀ دیگرله بن

زادۀ ام‌الخبائثدر اینان بنت العنب
عقد بزم وصلت ایتمم اویله بردخترله بن

لبلرندن بوسه چین اولدم اومست عشوه‌نك
نشئه ویرمز بویله می نوش أیلسه‌م کوثرله بن

ایچمك میدیله جانانك شراب لعلنی
هپ صاتوب أشیامی قالدم أسکی برمندرله بن

حوض کوثردنده حتی ایستهمم نوش أیلمك
حشر اولورسهم طاقبت طلعتله یا أنورله بن

قطره ایچمم سم قاتلدن سوزم سوزدر نهاد
عهد ومیثاق أیلدم جمعیت أخضرله بن

١٧ تشرین اول ١٣٣٦

دوشدی !

بونه بیتمه‌ین فلاکت گوکل آه وزاره دوشدی
نصل آه‌وزاره دوشمز وطن احتضاره

باقه‌رق شئون دوره قلم اولدی هجوه مائل
دوشونوب تتیك بولنمق بوسفر کباره دوشدی

وکلا تبدل ایتدی نصل اولدی بن‌ده بیلمم
دوشه قالقه أسکی مجلس یوریوب کناره دوشدی

اوزون اولسون عمری عزت پاشامزده اولدی ناظر
هله چوق شکر نظارت یداقتداره دوشدی

بوله‌رق نصلسه بریول نیجه مفلس اولدی زنگین
بزه هپ معاشمزله گچینوب اداره دوشدی

چیقه گلدی قیش صوغوقدن تن زاری آلدی رعشه
یدی ییللق أسکی پالطو ینه اعتباره دوشدی

کمینك‌ده یوق نصیبی ایکی آیده برجگردن
اوگا کندی قسمتندن بزم أوده فاره دوشدی

ایدرك جهادی اعلان اورجال دور یغما
گوز آچوب یومنجه بز هر بری بر دیاره دوشدی

یری واردر اولسه حیران دوشونوب شو حالی انسان
ایکی شرق یازدی یحیي ینه اشتهاره دوشدی

بونه حلی مشکل ایشدر که نهادك عقلی ایرمز
کیمی صاتدی أودن اشیا کیمی احتکاره دوشدی

متفاعلن فعولن نه بلالی وزن ایمش بو
قلم اولدی لال وأبکم سوزم اختصاره دوشدی !

۲۵ تشرین اول ۱۳۳٦

سن اولماسه‌ك . . .

برلشمه تشكليلنى مناسبتيله

كيرپى ايچون

سن اولماسه‌ك ... سنى شايد دوشونمسه‌م ، كيرپى ،
« بيليرميسك نه اولور ؟ »

سما آچيلماسه بر آن ، زمينه ياغسه تيپى ،
بدن هوا ايله برچارهٔ تأنس آرار
وبولور ؛

فقط سكوت ايله ممكنمى ائتلاف ايتسون
اوكيرپى اسمنى يازدقجه تيتره‌ين قلمم ،
بم بوشنن قلمم ؟

« سن اولماسه‌ك ... سنى بولمق خيالى اولسه محال »
يازارمى‌يم عجبا ؟

قالير قلم أبدياً ألمده أبكم ولال ،
دوشوب همان يره حقه‌مله پارچه پارچه اولور ...
نه قبا

گلير آلای اوزمان هم نهاده هم قلمه !
يازاری يز سنی غيب ايتسه‌ك آه بن ، قلمم ،
بو ناله‌زن قلمم ؟

« سن اولماسه‌ك ... بو صميمی بر اعتراف ايشته !
سن اولماسه‌ك يازامام :

« سنكله رابطه‌مز خوش بر ائتلاف ايشته ؛
فقط تحف ، ينه برلشمك اولميور قابل !
آقشام

يازوب شو فظمی گولوشدك پری شعرمله :
امان شو كيرپيكی خوشدر آلايله قيزديرمق !
بو بزده اولدی مراق !

۱۲ تشرين ثانی ۱۳۳٦

أمانتك سسى

كومور حكايه‌سى

« ترنم أيليور سسك
نه سويليور بيليرميسڭ؟»
ديیورکه : « صبرايدڭ براز ، كوموردە وار، اودونده وار ...

چيقار بوگون يارين قرار ،
ايدڭ قراره انتظار !

امانتڭ كومورليله پرحرارت خيال ،
وجود وروحه جان گلير ... يانار اوجاق، توتر باجا ...

گولر چوجوقلر ، آنه‌لر ،
گولر هپ آشيانه‌لر ...

ديیورکه فن وجوده زندگى ويرر صوغوق هوا ...
بوبويله‌در ، أمين اولڭ ، اينانمامق اولور خطا !
ياغارسه قار چابق أرير ، آچار هوا ، گولر سما !

بولور حيات لانه‌لر ،
فيصيلداشير ترانه‌لر ...

طبیعتك بو فیضی تازه جان ویرر گوکللره ؛
خلاصه : « ایشته لیل اولور، طلوع اولور، نهار اولور

شتا گچر ، بهار اولور ،
زمین شکوفه زار اولور . »

فقیر خلق أمانتك سسیله بختیار اولور !

ترنم أیلیور سسك ،
نه دردسك بیلیرمیسك !

۱ کانون ثانی ۱۳۳۶

ایلری !

پیام صباح ، ۱۳ کانون اول ۱۳۳۶ ، پیام ایام

ایلری ! هایدی ، امان ، آرش ، ایلری !
یوری ! برلحظه دونوب باقمه گری !
کاسه‌لر پارلادی قارشیکده ینه
ایره‌جکسك ینه یغما دمنه !
دیکله أطرافی آیاق سسلری وار
أسکی مجلسده چاناق سسلری وار !
یاغلی قویروقلری یوتمق دمیدر ،
گچن أیامی اونوتمق دمیدر !
باق ، طوپاللر ینه دپرتدی آیاق ،
گلیورلر سکه‌رك ، آتلایه‌رق !
آیی گوردم گیجه بن رؤیاده ،
عجبا گلدیمی بایرام زاده ؟
گلیور مطبعه آچمق صره‌سی ،
پارا آلمق ، پارا صاچمق صره‌سی !
پارا ، پاررا ، پارا ، پاررا !
آلکزدن بزی مولا قایرا !

ایلری ! هایدی ، امان ، آرش ، ایلری !
یوری ! برلحظه دونوب باقمه گری !

مسکنت دوری ختام بولدی بوگون،
باشلایور بر ایکی گون صوگره دوگون ...
گلدی شاقراق اوشاقیرداق دملر
دونه‌جك اورته‌ده جام جملر !
باق نصل چیقدی دومان گوکلره باق !
اودون آت ، طورمه ، علولنسون اوجاق !
آه ، اوگونلر ، اوواغونلر ، ایرالر ...
کاغد اولسون ، پارادریا ، نه‌ضرر ؟
کاسه‌لیسك نه‌دوشر حصه‌سنه ؟
دیه‌نك ویرمه قولاق پك سسنه ...
حصه میلیونده براولسون کافی ؛
کاسه‌لیسك جبی طولسون کافی !
حال حاضرده اهانتلرله ،
اوفضاحت ، اورذالتلرله
وورابیلدکاریکز صانکه نه‌در ؟
دوشونك بر ، ایکی یا اوچ سنه‌در ...

ایلری ! هایدی ، امان ، آرش ، ایلری !
یوری برلحظه دونوب باقه گری !

چیقمیور شیمدیکیلردن برشی ...
بو توکل ، بوتحمل تاکی ؟
بوزماندن سکا برفائده یوق ،
شیمدی گوکلردن اینن مائده یوق ...

فقط اونلر گلیور ، ایتمه مراق
ایشك ایشدر ینه ، گول ، کیفکه باق !
شاقلابانلر ، اوحین اوغلی حینلر ،
نه یاپارلر ، هله برگلسینلر ...
گله جکلر ، سنی تأمین ایدرم ،
کیم بیلیر ، بلکه اوگون بن گیدرم !
اوجاغك سیسلری چیقمش باجایه
هایدی وجدانکی سیسلرله بویا !
بویا وجدانکی ، هر بر یریکی !
گوستر أندامکی ، صاچ جوهریکی !
نه أتکار اوپه جکسك ، طوراما ن !
اوزمان ایشته سنکدر میدان !

ایلری ! هایدی ، امان ، آرش ، ایلری!
یوری ! برلحظه دونوب باقمه گری

۱٤ کانون اول ۱۳۳٦

نامق كماله نظيره

نجل أكرمه

دل عشقه طوتولدى حالى يوقدر
آه أيليه جك مجالى يوقدر

چوقدنبريدر فراقه دوشدى
جانان ايله حسبحالى يوقدر

سوداى كنار شويله طورسون
رؤياده بيله وصالى يوقدر

بو منصبه ايركه سويله سونلر
ناظر گبى انفصالى يوقدر

دولت گميسنده ملتڭ آه
قاپدان اوله جق رجالى يوقدر

هجو أيليه رك پيامى برگون
قيزديرمه نڭ احتمالى يوقدر

آتسه م نه قدر سهام الهام
حيرت! ينه انفعالى يوقدر

سلطاندر أميرى ملك نظمه
ازل سلطنتك زوالى يوقدر

طاهرلرى چوق زمانك اما
ديوريكليسنك مثالى يوقدر

أرباب هجا آتوب طوتارلر
يازدقلرينك مآلى يوقدر !

ميداندەدر ايشته اوغلى أكرم
عصرك ديه‌مم كمالى يوقدر

تقدير ايده‌مز بونظمى كيرپى
أشعار ايله اشتغالى يوقدر (١)

أيواه ! نهادى ديگله‌مزلر
زيرا كه اونك صقالى يوقدر !

٢ كانون ثانى ١٣٣٧

---

(١) معماقيه يكى سنه مناسبتيله دون أل قالديروب خشوع ايله دعا ايدركن خبرى اولمقسزين آغزندن :

شب يلدا بيتوب صباح اولدى

كلام موزونى صدور ايتمشدر !

زمانه

ییللرجه دوام أیلدی دعوای زمانه
ایرمزمی عجب غایته غوغای زمانه

بیلمم که قیامتده‌میدر صبح سلامت
تاکی بواوغورسز شب یلدای زمانه ؟

دستمده تهی قالدی بنم جام امیدم
مست أیلدی نادانلری صهبای زمانه

مطلق بزه میدانده چادیر قوردیره‌جقدر
بردرلو تمل طوتمادی سکنای زمانه

برراده‌یه گلمش که بوگون قیمتی ألحق
بر فس بیله آلماز بزه لیرای زمانه

گلمش دیدیلر میر رؤف احمد دوران
بن أزدی صانیردم اونی ماندای زمانه

کیم دیردی که کاتب اوله‌جق بانقه‌ده برگون
دنیایه گولن فاضل دانای زمانه

غرق ایتمشیکن کیرپی‌یی بیك ناز ونعیمه
أنك صوکره طوتوب آتدی اولالای زمانه

دوندردی جلال ساهری شاعرلگه دوران
عنوانی ایکن تاجر یکتای زمانه

هرمصرعی برجسته ایمش میر کمالك
بین‌الشعرا ذاتی ئه‌رەدیای زمانه

دشمنلری ألبته چکر صیغه‌یه بربر
بولسون هله برفرصتی ملای زمانه

ایسترسه اوهجاو زمان طاهر دانا
هجویله ایدر آدمی رسوای زمانه

جوش أیلیوب أولکی گون استاد أمیری
غرق ایتدی بزی موجنه دریای زمانه

شاکردینه استادی نه‌دن منفعل اولسون
برسوزکه چیقارمش بونی أبنای زمانه

منفوری آنك کوپریلیدر هرکسه معلوم
فرعونی بیله‌زمی اوموسای زمانه

شاکرد اوله‌بیلمك بیله استاده نه‌دولت
عندمده بودر رتبهٔ بالای زمانه

هر بر سوزی بر قند مصفای ظرافت
بیلمم او قدر طاتلیمی حلوای زمانه

قومپانیه‌سی خارجده دکل کندی ایچنده
حیرت ویرییور خلقه ترامْوای زمانه

أی باد گذر آنقره‌دن بر خبر اولسون
یوللرده گوزم گلمدی پاشای زمانه

منقاریمیسك بلبلك أی خامه نه‌سك سن
شایان سکا دیرلرسه أگر نای زمانه

دنیانك اموریله گچر وقتی نهادك
گویا که صانیر کندینی کهیای زمانه

۳ کانون ثانی ۱۳۳۷

كفت و كو

چوق حريص اولمه كوكل سن كيسهٔ تجارتك
غل وغشدن اول معرا أودهكى انبارتك

بى‌توقف غم ديارينه آثار دوران بنى
اول قماربازك ألنده قالمشم بن زار تك

ايچمزم بنت هجازكه صونديغى پيمانه‌يى
« تلخ شربتلردن اكراه أيله‌ين بيمارتك »

مير حامد شاعر وزن هجادن خوف ايدوب
كوشهٔ عزلت طوتوبدر خلع ايدلمش چارتك

غمم دگل شبان جنابه صالسه مين سنك جفا
سينه‌سين زيرا گروبدر حضرتم ديوارتك

افترا ايتمش ديينلر بزده وار قحط رجال
آيده بر ناظر ظهور أيلر ايكن منظارتك

أى فلك صهباى غمله طولدى آرتق جام دل
قطره استيعاب ايتمز ساغر سرشارتك

شاهد صلحك خم زلفن گوزوب شب تا سحر
« طولا نورم هرطرف اودلاره دوشمش مارتك »

زلفنه دل باغلادقجه عمرمز کوتاه اولور
شاعر وزن هجانڭ یازدیغی أشعارتك

گلده گور میزاب خامه‌مدن نه گوهرلر چیقار
هر سوزم طاق گوش جانه لؤلؤ شهوارتك

ایستیور عار ایتمیوب یاپمق بنای دولتی
ساده بر دیوار یاپمق بیلمه‌ین معمارتك

بیلمیوب نفهم هوس طاپشورمشم شاعرلگه
ذوق نوشین یوغیکن عالمده کسب وکارتك

عادت اولمش دمبدم ایتمك بکا رفع ندا
بویله بازار جرائد ایچره بر سمسارتك

گولدیررسڭ عالمی بادهوا غافل نهاد
شعر هزاڭ خنده‌لر أیلر وفاسز یارتك

برکره

گوکل بیك کره فریاد ایتسه ایتمز داد برکره
جفا اولمش اوشوخ ناز ایچون معتاد برکره

شکایت أیلمم بختمدن اصلا دوشسهم ادباره
فلکدن ایتمدم عمرمده استمداد برکره

مقرردر سفر کشتیٔ دولت بادبان آچدی
وزان اولسونده سیر ایت سن موافق باد برکره

آتار بیك درلو جوهر ساحل امکانه هرموجی
خروشان اولمسون دریای استعداد برکره

ویررکن خلقه هرگون درس حکمت خوش بیانمله
هجا گوسك دیوب ویرمش شو دوران آد برکره

ندامت أیلدم طلعت ایچون یازدقلرمدن هپ
فقط یازمش بولوندم هرچه باداباد برکره

اوبر دور سعادتمش که گلمز مثلی آتیده
نصل اولمشسه گلمش دور استبداد برکره

طوتوب رام أیلرز برگون پریٔ صلحی زلفندن
« دویرمش طاغلری شیرین ایچون فرهاد برکره »

سکوت ایتمش بوگون دیوریکلی طاهر نادیٔ دوران
حذر قیل ، جان ودلدن ایتمسون فریاد برکره

أمیری خسته اولمش دون خبر آلدم تأثرله
شفایاب اولسه یارب حضرت استاد برکره

باصلمق اوزره‌در مجموعهٔ أشعارمز اما
صباحلقه صاحبندن اولمیور امداد برکره !

اولور آزاده خاطر فاضل احمد درد سکندادن
نهاد اولسون قضارا صاحب ایراد برکره

٦ شباط ١٣٣٧

باقی کبی

یارك بنی جانمدن اوصاندیردی جفاسی
صبرك تملندن چوکیور کهنه بناسی

بنیم نگاهیله ایدر قلبمی اغفال
بیچاره گوکل جان آله‌جق نقطه بوراسی

اسپانیاده بعضاً شاتو انشا ایدرم‌ده (۱)
هرآی ویره‌مم منتظماً خانه کراسی

آیلر اوليور گلمه‌دی عزت پاشا حالا (۲)
خوش گلدی اوکا آنقره‌نك آب وهواسی

مغرور اوله‌رق طبعنه برگون نه‌دیمش باق
باقی اوگلستان سخن نغمه سراسی:

---

(۱) اسپانیاده شاتو انشا ایتمك ، مالیخولیا ایله اوغراشمق معناسنه فرانسزجه بر تعبیردر .

(۲) برکون صوکره تشریف بیورمشلردی .

« مداح اوله‌لی چشم غزالانه باقی
اوگرندی غزل طرزینی رومك شعراسی »

بوقدر دیه‌مم حق او استادمك اما
أهل سخنك شیمدی بزایم راهنماسی

فهم أیلسه‌لر نكتهٔ أشعارمی شاید
منع ایتمگه سانسورلرك اولمازدی رضاسی

خنجرمی نه‌در خامه‌سی بیلمم كه نهادك
تیزدر اونی آكدقجه زمانك وكلاسی

مفعول ومفاعیل ایله باقی گبی یازدم
دورك بونی ادراك ایده‌مز أهل هجاسی

۱۷ مارت ۱۳۳۷

قصیده

مصطفی کمال پاشا ایچون

فیض نیسان اولدی ساری باغ وبوستان اوستنه
« شوق مستولی تمام أجزای أکوان اوستنه »

صحن جنتدن نشان ویرمش مناظر سوبسو
قوندیلر گلشنده بلبلر نهالان اوستنه

بوسحر بیدار اولوب ناز اویقوسندن نوبهار
رنك وبودن پرده چکمش شهر ویران اوستنه

جانه جان بخش أیلیور أنفاس مشکین صبا
آل طوقوندیرمش گچرکن زلف جانان اوستنه

صبحدم عزم أیلدم گلخانه پارقندن یکتا
غمله اسرار ایتدیگم برایل هجران اوستنه

شوق وشادیدن گوگل بیهوش اولوب چکدم همان
دفتر آلامکه برخط بطلان اوستنه

آه سندن چوق زماندر چالامشدم بویله گون
أی فلك عمرم فدا اولسون بواحسان اوستنه

جوش ایدوب طبعم ندیم آسا کمال شوق ایله
« بیت اوقورکن شیوهٔ ساقیٔ فتان اوستنه »

عالمك شوقن پریٔ شعردن صوردم دیدی :
شهر شهر آیین ایدر پاشای دوران اوستنه

اویله بر پاشا که همنام حبیب کبریا
ییلدیرملر یاغدیرر اردوی یونان اوستنه

اویله برپاشای ملك آرای روشن رأی کیم
« شمعنك پروانه‌وش خورشید لرزان اوستنه »

« هیچ سلامت یاقه‌سن گورسونمی دشمن کیم قودی
قهری بیك برپنچه هرتار گریبان اوستنه »

حق پامال أیله‌ین اعدای دینی قهر ایچون
عهدومیثاق أیله‌مش شمشیر بران اوستنه

برغزا ایتدك که أی پاشای گردون اقتدار
قلب اسلام أیلیور شکران شکران اوستنه

ذوالفقار حیدر کراردر سیفك سنك
بن یمین ایتسه‌م سزادر شیمدی قرآن اوستنه

« عصمت » ڭ کافی گلور یونانی محو ایتمك ایچون
گلمه‌مش دنیایه اصلا برقوماندان اوستنه

عصمتك بی‌شبهه یازمشدر مبارك نامنی
خامهٔ منشیٔ قدرت طاق أیوان اوستنه

أيلرم حقدن تمنی جان ودلدن عن قریب
سود گوتور آت لشکر یونانی عمان اوستنه

ثروت وسامان فدا مجروح غازیلر ایچون
اولدی فرض امداده قوشمق أهل ایمان اوستنه

درشهوار اولدی وصفکدن نهادك هرسوزی
گور نصل تأثیری وار طبع سخندان اوستنه

نظم شوقم حضرت پاشاگبی مشهور اولور
دوشمم آرتق بعدما بن شهرت وشان اوستنه

یك موافق اولماز اما فرط شوقمدر سبب
برغزل طرح أیلهیم آشفته جانان اوستنه :

دوشدی کاکللر ینه رخسار تابان اوستنه
بردمت سنبل صاچیلمش ورد خندان اوستنه

نرگس فتانی گور بیمارلق اظهار ایدر
غالبا قصدی ینه قان أیلمك قان اوستنه

هپ گوکللر تارینه بند اولمه‌یی أیلر خیال
عالمك غوغاسی اول زلف پریشان اوستنه

صف صف اولمش باق هجوم أمریله کافر غمزه‌لر
برگناهی اولمیان بر تك مسلمان اوستنه

بوق دیمشلر فتنه اقلیمنده اول کافر گبی
أل قویوب ایمان گتوردم قلب ووجدان اوستنه

ناز واستغناسی جانمدن اوصاندیردی بنی
تیتریور اما ینه بیلمم نه‌دن جان اوستنه

رو ینه باقدقجه بن حدت ایدوب یان یان باقار
فرصتن بولسه‌م گتیرسه‌م کافری یان اوستنه

یازسه شایاندر بوگون قیمت شناسان سخن
یازدیغم هر بیتی برلوح زرأفشان اوستنه

أی قلم دمبسته اول آرتق دعا هنگامیدر
گوهر اولماز صاچدیغك هر در عرفان اوستنه

عسکر اسلامه نصرت بخش ایدوب هر روز وشب
حضرت پاشایی حق ایتسون نگهبان اوستنه

دور ایدوب گچدکجه هرسالنده دهرك نوبهار
شبنم رحمت دوشه خاك شهیدان اوستنه

۷ نیسان ۱۳۳۷

وار

بنده یحیادن فزون شاعرلك استعدادی وار
شاعر ماهر بن ایم یحیانك آنجق آدی وار

بشقه برطرز اوزره‌در تحریری‌ده انشادی‌ده
طرز تحریرندن اعلا شیوهٔ انشادی وار

قنده اول دملرکه فریاد أیله‌ین گوکلمدی آه
شیمدی سس گلمز گوکلدن معده‌نك فریادی وار

طورمیوب تولید ایدر دائم سیاست مادری
لایعد أولادی وار احفادی وار دامادی وار

اختیار اولمش دیوب لاف أیله‌ینلر چوقسه‌ده
پیروبرنانك جناب اسمنده بر استادی وار

بیلمیور اصلا سهاممدن پیامڭ صاحبی
بلکه بیڭ اوق آتدم اما سینهٔ پولادی وار

کیرپینڭ آکدقجه نامن تویلرم دیم دیڭ اولور
هرکسڭ حقنده زیرا گوزنده بیڭ اسنادی وار

خوفی یوقدر طعنهٔ دورانه آلدیرماز نهاد
ألده زیرا بی‌امان برخامهٔ نقادی وار

۱۲ نیسان ۱۳۳۷

برابر ترنم :

فاضل احمدله

صباحدن پیامه

برصوغوق شربتله دوچار زکام ایتدک بنی
آقصیریقدن تیقصیریقدن تلخکام ایتدک بنی
آکشی دارولرله محروم منام ایتدک بنی
« بریاریم بندگله بدمست پیام ایتدک بنی
نیم صون أفکارکی زیرا تمام ایتدک بنی »

سازکک گوشتمیوب اصلا گریاش تارینی
ظیرظیر ایتدک گوشمک پاتلاتدک آرتق زارینی
برزمان گوش ایتمیوب ملیجیلر گفتارینی
« اول قدر تکرار قیلدک کیم عرب أشعارینی
بش مقالەیله أفندم درسعام ایتدک بنی »

اقتضا أیلرکن اولمق دائما سندن اوزاق
غافل آولاندمده بن وقتیله ایتدم اتفاق
دیکدیگک قاریوز نهایت چیقدی خالص برقباق
« أك سکوتی آدم اولمشکن بوگون بن ایشته باق
آزدیروب باشدن ینه میر کلام ایتدک بنی »

اویله آقتورسك كه اصلا عقلم ایرمز اوینكه
ایستمسه‌ك برآنده قورسك شمس وماهی قوینكه
هیچ سلامت ساحلن گورمز بینن قالیونكه
« بعدما طورمازسه آغزم هپ گناهی بوینكه
چونكه سن دلتشنهٔ نقض صیام ایتدك بنی » (۱)

یگرمی بش بیك نسخه حق فضله سورسه‌م چوقیدر
جملةً یارانی رغبتدن دوشورسه‌م چوقیدر
هیئت موجوده‌یی سیلسه‌م سوپورسه‌م چوقیدر
« شوق اوصافکله جوش ایتسه‌م کوپورسه‌م چوقیدر
ییرته‌رق تقویم صبرم بی‌قوام ایتدك بنی »

عقل وادعانك مشوش رأیی وتدبیرك غلط
اول سببدن زادهٔ فكرك طوغار دائم سقط
بردگل اون بش مقاله‌ك نجه دگمز برمناط
« بولمادم مدحك ایچون بن کندیمه پیرو فقط
یوق ایكن اصلا جماعت سن امام ایتدك بنی »

بیك دوشون بر یاز عزیزم أل قویوب وجدانكه
بشقه میدان گوستر آرتق توسن عرفانكه
گوز یوموب یاشلر دوكوب دوشدم بوگون دامانكه
« آه گل قیل رحم وشفقت بعدما مهرانكه
نیم صون أفكارگی زیرا تمام ایتدك بنی »

۲۹ مایس ۱۳۳۷

(۱) صیام ، پرهیز معناسنه .

تمنی

ولید بکه

أسکیدن یاپدیغمز ایشلری تجدید ایده‌لم
پرشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم
جمله أفکار ومساعیمزی « توحید » ایده‌لم
پرشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم

عجبا نه‌یدی سبب مالطه‌یه اعزامك ایچون ؟
آه وزار ایتدم اوسوزشلی سرأنجامك ایچون
برتسلی بوله‌لم چکدیگك آلامك ایچون
پرشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم

وطن آفاقنه نصب أیلیوب أنظارمزی
جان ودلدن ویره‌لم اوغرینه هپ وارمزی
ینه تصویر ایده‌لم عالمه أفکارمزی
پرشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم

سخن أربابی مقالاتکه راغبدر پك
اجتهادك نظر دقق جالبدر پك
احتیاط اوزره بولنمق‌ده مناسبدر پك
پرآشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم

هر زمان غایه‌مزك رهبری وجدان اولسون
سعیمز هپ وطنك دردینه درمان اولسون
دوشمه افراطه نهادك سكا قربان اولسون !
پرآشوب دوری‌ده دورانی‌ده تنقید ایده‌لم

۳۰ مایس ۱۳۳۷

بحر طویل

— ١ —

مصراع أول

أی جهان أدب ومعرفتك محترم ومحتشم استادی سنك قدرکی تقدیر ایده‌مز کیمسه سن علامهٔ یکتای زمان فاضل فرزانهٔ دورانسك أفندم سکا نسبتله آرسطو وفلاطون بیله جاهل صاییلور شبهه‌می وار شاعر اعظم سکا دیرلر نه فضولی ایله نفعی نه ندیم ونه‌ده باقی نه‌ده نابی نه‌ده حامد سکا شاکرد اوله‌ماز چونکه سنك اون ایکی جلد اولدی اودیوانك أفندم بونی بن سندن ایشیتمش وله وحیرته دوشمش‌ده دوشونمش ایدم آیا بونه قدرت نه فطانت نه کیاست نه‌ذکادر بونه دهشتلی دهادر که دوشوندکجه دوشوندیردی بوشاکردکی زیرا که أفندم قدمای شعرا وادبادن کیمه دنیاده نصیب اولدی بو عرفان یاگورلمشمی طویولمشمی یازلمشمی عجب شیمدی‌یه‌دك اون ایکی جلد اوستنه دیوان ایشیدن وارسه گورن وارسه یازان وارسه بیورسون که آچیقدر اوکا میدان شو حقیرك اونی الزامه شتاب أیلیوب اعطای جواب ایتمسی دوچارعتاب ایتمسی هروجه ایله آساندر اینان اولسون أفندم نیجه شاعرلری گوردم سنه‌لر وار فعلاتن فعلاتن دیه برشرقی ویا برغزل اولسون یازه‌ماز یازسه‌ده اکمال ایده‌مز صوکره بوآدملره شاعر دینیلور آل سکا بردانه‌سی یحیی !

مصراع ثانی

ایشته شاعرلری هپ بویله زمانك سکا معلومدر ألبت
سکا معلومی نه لازم که قلم آلمیه اعلامه جسارت چکه مز کیمسه سنك
فضلکی عرفانکی مشتاق کمالاتك اولانلر اوپوردستکی دامانکی
استاد هنرمندم أفندم بوگون ایرانده توراندده یوقدر سکا
ثانی طانیرم بن بونی آنی بو حقیقتلری عالم بیلور اما که بو تلمیذ
حقیرك گبی تسلیم ایدن اولماز غزلیاتکی أبیات خوش آیاتکی
هر آن اوقویوب جوشه گلوب سرتسر أزبر ایدرم صوگره ده تقلیدینه
تنظیرینه تخمیسنه جرأت ایدرك نشر ایدرم هر کسی حیرتلره مستغرق
ایدوب نام آلورم شان آلورم یعنی سنك شهپر فضلکله سمالرده
اوچوب شوق ایله حیران قالورم سن بنی تشویق ایدرك شاعر
مشهور زمان ایلدك أرباب حسد جمله غرض باغلادیلر بندۂ ناچیزکه
اما ینه هر دم ره نارفته یه کیتسه م ده نه وار چونکه سنك سایۂ لطفکده
همان خصمی قهر ایتمك ایچون ألده عصادر بو قلم چکمم ألم آلسه
دنیا بکا بیك درلو ستم دشمنی ألبته وألبته بن اسکات ایدرم مات
ایدرم عالمه عرفانمی أقرانمه رجحانمی بیك درلو براهین ودلائل
ایله اثبات ایدرم حضرت استادم أفندم ویرهلم قول قوله ذاتکله
بتون عالمه میدان اوقویوب قبله لیلردن دخی خوف ایلمیوب حدینی
جاهللره هپ بیلدیرهلم اویله که گورسونده شاشیرسون بونی دنیا!

۱۰ ایلول ۱۳۳۶

بحر طويل

— ٢ —

على كمال

أكر مقصود أثرسه مصرع برجسته كافيدر

ديكله أى ميركمالاتسميرم سكا احوال دل زارى حكايت ايدهيم دردمى بوبنده دوكوب عرض شكايت ايدهيم چونكه سوزك طوغريسى بن ذات أديبانه كه چوق منفعل اولدم طويه‌رق سويله‌ديكك پرسوزى حدت ايله حيرت طولدم دوشونوب يأسه طالوب لال قالوب صاچمى يولدم شونى رعنا بيله‌سك‌ها ديه‌مزسك بكا اصلا شونى ياز يا بونى ياز بويله سوز اولماز يازارم هرنه‌يى ايسترسه قلم أمريكى انفاذ ايده‌مم حقمى تسليم ايدر عالم سكا شايد شونى ياخود بونى ياز ديرسه شو مهران اوكا باش اوستنه أمر أيله‌مى ديرسك آقاجان

ایشته باق استاد جناب اورته‌ده کیفنجه قلم اویناتیور هر نه‌دن ایسترسه‌ه بوگون بحث ایدییور کیرپی دوران‌ده کذلك اوده حریته مالك شوکا دائر بوکا دائر دیه‌رك بعضی صودن بعضی صابوندن بوگون ایستر ایسه شوندن یارین ایستر ایسه بوندن بزه سوزلر بوله‌رق دیکله‌تیور نایی آلدقجه همان ایکله‌تیور باق دها دون براوفاجق بیلدیز ایکن قوص قوجه بر آی دده اولمش گویه گوندوز طوغه‌رق عالمی حیرتلره الغا ایدییور نقش بر آب ایله گوکلی آلداتیور اونلره سوز یوقده بنم یازدیغم آثاره‌می سوز وار آستمکار گچن گون سکا آلفونس دوده‌دن شاه أثر اطلاقنه شایان نیجه کالای دلارای صنایع ایله آراسته أنواع لآلیء معانی وبدایع ایله پیراسته بر توجه گوندرمش ایدم هرنه‌یه مبنی ایسه درج أیله‌مدك سن سبب وحکمتی بیلمم که نه‌در آکلامادم بن عجبا ترجمه یاکلشمی دیوب خیلی اوزولدم شاشیروب بعضی‌ده گولدم نه یالان سویلیه‌یم خاطره گلمزدی بوحال اولدی نهاد أبکم ولال ایشته حقیقت بودر استاد کال ایتمه تعجب سکا دیرسه‌م که أگر گیتمه‌مشم پارسه ذاتك گبی اما بیلورم بن‌ده فرانسزجه‌یی مون شر ژووو زاسسور « Je vous assure » سنی تأمین ایدرم بن دخی اکتور اوقودم اوسته‌ده حتی غرامه‌ر هم‌ده‌رومانلر دها برخیلی أثرلر اوقودم أیلدم أزبر نیجه آثار فرنگانه‌یی اسلوب بدیع اوزره ایدوب ترجمه نشر ایتدم اوصورتله زمانمده تمایز ایدرك شهرته یتدم بونی بر قول مجرد گبی فرض ایتمه حقیقتدر اینان صانمه یالان صاچمه صاپان لکن اینانمازسه‌ك أگر اور محك تجربه‌یه ایشته قلم ایشته کتب ایشته

فحول ایتمه‌ذهول أیله برآز عاجزه انصاف و مروت ایده‌مم طوغریسی
بیلك قید ایله بیك شرط ایله خدمت شعرا قیددن آزاده‌در ألبت
آچه‌رق شهپر خولیایی اوچار قوش گبی طبقی بونی تصدیق ایدر
ایلك اوگجه شو کسریه‌لی صدق قلمم رام اوله‌ماز أمرگه هر آن
بگا یوقدر باقه‌جق یان چکه‌مم منتی قارشیمده بنم اولسه‌ده دوران
وار ایکن باشده اوسانسور دینیلن درد بلاسنده ایدرسك بگا رحم
أیلیوب بشقه جفا وا أسفا وا أسفا قالمدی عالمده وفا أیلمم امید شفا سویله
امان میر هنر منمم عجب سنده‌می سانسورسك أفندم أگر
اویله یسه بگندم بنم أی شهرتی بالا و معلا و بلندم بیلورم آه أثر ایتمز
سگا پندم گچه‌مز فندیگی فندم یاقالاردم سنی بالله أگر اولسه‌یدی
کمندم بولورم بن دها چوق قافیه اما که اوشندم کدرم چوق فقط
أیواه شو عالمده بنم دادرسم یوق آتیور أهل جفا سینهٔ ویرانمه
بیك اوق کیمه شکوا ایده‌یم بن دخی شاشدم طاله‌رق بحر طویل
ایچره بوگون شویله‌جه طاشدم فعلاتن فعلاتن دیه سطحنده و قعرنده
شناورلك ایدوب موجه‌لر آشدم سنی هپ بوغمق ایچون بویله صاواشدم
بونی قارئلرم ألبته که چوق گوره‌میوب أیلر بنی تصدیقه شتاب اولدی
شکایتلرم أیواه کتاب آل نظر دقته ایسترسه‌ك أگر ایسته‌میوب بویله
گیدرسه‌ك سگا یوق بشقه خطاب ایتمم عتاب ایشته گوزم شیمدی
بودر صوك سوزم اما ینه اوبابده هر حالده فرمان سنگدر .

٨ تشرین ثانی ١٣٣٦

تفاخر نفعیانه

بنم اول شاعر هجاو رجال دوران
خوف ایدر أهل زمان شعر شرربارمدن

مقبلان همت اومار خامهٔ مداحمدن
خائنان رعشه طویار نعرهٔ آزارمدن

جستجو أیلرم أطرافی برای تنقید
شر قاچوب قورتیله‌ماز دیدهٔ بیدارمدن

بکا یان گوزله نظر أیلیه‌مز أهل فساد
بنی گوردکده یانار شعلهٔ أنظارمدن

اویله بریولده طورر ضابطهٔ فکرم که
سرکشان حوزهٔ قهرنده أریر نارمدن

قلزم سرزنشم جیب وکنارم پردر
موج هجومله یقانمش اولان أشرارمدن

سرفرو أیلیه‌مم کیمسه‌یه دورانه بیله
قورقو یوق دلده نه‌اقبال ونه‌ادبارمدن

« بشقه‌در فیض هنر کلك فسونسازمده »
درس عبرت آلنور شیوهٔ گفتارمدن

نکتهٔ هزلمی أرباب فراست آڭلار
جاهلڭ حصه‌سی یوق نکتهٔ أشعارمدن

أهل دردڭ دلی بردمده اولور مست نشاط
ایچسه برقطره أگر ساغر سرشارمدن

بڭا دیرلرسه بوگون نفمیٔ دوران یاراشور
ادعا ایتمیورم بللیدر آثارمدن

بن بوحالتله تنزلی ایدردم هجوه
نیله‌یم قورتیله‌مم کیرپیٔ مکارمدن !

شاعرك ديكر اثرلرى

تاراسقونلى تارتارن [آلفونس دوده‌دن] مطبوع

كوچوك افندى . . [» »] « وقت » غزته‌سنه

تفرقه ايدلمشدر .

دكرمنمدن مكتوبلر [» »]طبع ايدلمك اوزره‌در

جق . . . . . [» »] » » »

شرح مضامين طبع ايدلمك اوزره‌در

برابر ترنم » » »

خطا ، صواب

(١) یدنجی صحیفه‌ده اون آلتنجی مصراعڭ باشنده‌کی کلمه «بکا» اوله‌جق .

(٢) اوݣ آلتنجی صحیفه‌ده اون اوچنجی مصراعده‌کی «متالی» کلمه‌سی « مثالی » اوله‌جق .

(٣) آلتمشنجی صحیفه‌ده‌کی دردنجی بیتڭ ایکنجی مصراعی :

خوش گورنمك ایستیورمش اتحاد أرکاننه

صورتنده اوله‌جق و بوندن صوڭره شو بیت علاوه ایدیله‌جك :

یاغسه بیڭ تهدید گوکدن ویرمز «استقلال»نی

باق نصل شمسیه‌سین آچمش بلا بارانته

(٤) سکسان ایکنجی صحیفه‌نڭ باشنده‌کی « کیرپی » کلمه‌سی « کیرپیء » اوله‌جق .

(٥) یوز اون آلتنجی صحیفه‌ده‌کی ایلك قطعه‌نڭ دردنجی مصراعنده‌کی « کدم » کلمه‌سی « کدرم » اوله‌جق .

(٦) یوز یکرمی ایکنجی صحیفه‌ده صوڭ مصراعده‌کی « مژد » کلمه‌سی « مژده » اوله‌جق .

(٧) ایکی یوز اون سکزنجی صحیفه‌ده‌کی ایلك بیتڭ ایکنجی مصراعنڭ صوڭنه « دوشدی » کلمه‌سی علاوه اولنه‌جق .

(٨) ایکی یوز یکرمی برنجی صحیفه‌نڭ طقوزنجی سطرنده‌کی « فظمی » کلمه‌سی « نظمی » اوله‌جق .

(٩) ایکی یوز اوتوز طقوزنجی صحیفه‌ده اون برنجی مصراعده‌کی « یامال » کلمه‌سی « پامال » اوله‌جق .

احمد راسم

نثر حرب نثر صلح

و

ترياكي سوزلري

....

صاحب وناشری : قناعت کتبخانه‌سی صاحبی الیاس

هر حقی محفوظدر

درسعادت — قناعت مطبعه‌سی
١٣٣٤

قناعت کتبخانه و مطبعه‌سی
بابعالی جاده سنده نومرو ۲۰

افادهٔ طابع

قناعت کتبخانه‌سی اوچ سنه‌یه قریب بر زماندنبری دوام ایدن حربك تولید ایلدیکی مشکلاته رغماً - بدایت مشروطیتدن اعتباراً کندیسنه مسلك اتخاذ ایتمش اولدیغی - آثار کزیده نشریاتنه دوام ایده‌رك محترم قارئلرینه جناب شهاب الدین افندینك «نثر حرب نثر صلح وتریاکی سوزلری» عنوانلی اثرینی تقدیم ایدر.

کتبخانه‌مزك اوته‌دن بری علمی، ادبی الك قیمتدار آثاری طبعه دلالت ایلدیکی بتون قارئین عثمانیه‌جه مسلم اولسه کرکدر. فی الحقیقه سکز طقوز سنه‌دنبری علوم اجتماعیه و تاریخیه کتبخانه‌سی عنوان عمومیسی آلتنده نشر ایلدیکی بیوك اثرلردن، الك آزکار براقان، فقط مملکتمزك الك زیاده اولدیغی یوزلرجه مکتب کتابلرندن، جناب شهاب الدین، حسین جاهد، توفیق فکرت بکلر کبی الك محترم ادیبلرمزك الك کزیده مؤلفاتندن آکلاشیلیر، که قناعت کتبخانه‌سی یالکز کندی استفاده‌سنی دوشونمه‌مش، بلکه هر شیدن اول مملکتك علم و معرفتنه صمیمی خدمتلری اخص آمال اتخاذ ایله‌مشدر.

حرب عمومی کاغد فیأتنی بلکه‌ده اون مثلی یوکسلتدیکی وبتون وسائط و مالزمهٔ طبعیه‌نك فیأتی‌ده او نسبتده آرتدیغی حالده قناعت کتبخانه‌سی بر طرفدن مکتب کتابلری کلیاتنی اکمال ایتمك، دیکر طرفدن‌ده آثار مخلده‌یی طبعه دوام ایلمك خصوصنده اصلا تردد ایتمه‌مشدر.

بو سوزلری تفاخر ایچون دکل، تحدیث نعمت مقامنده یازییورم ویك غائله‌لی بر زمانده کتبخانهٔ عرفانیمزی جناب شهاب الدین بك افندینك اشبو اثریله تزیینه دلالت ایله‌یکمدن طولایی مباهی بولنیورم. جناب شهاب الدین نامی ذکر ایدیلنجه بشقه بر سوز سویله‌مك زائددر. اونك ایچون بو کزیده اثری محترم مشتریلرمزه تقدیم ایدرکن غوائل عدیده آره‌سنده کندیلرینی بویله بر کتاب مطالعه‌سیله ممنون ایتمك ایسته‌ین کتبخانه‌مز حقنده‌کی توجهلرینك بقاسنی رجا ایتدیکمی سویله‌مکله اکتفا ایده‌جکم.

قناعت کتبخانه‌سی صاحبی الیاس

— ١ —

شرحب

فلسفهٔ حرب

انسانلر کبی جمعیات بشریه‌ده یاشامق و بویومك ایستر. و بر هیئت مجتمعه‌نك تحفظی ایله تأمین ونشوونماسی فتح اراضی وضبط نفوسه توقف ایتدیکندن بر طرفدن مدافعهٔ وطن ومدافعهٔ اهل وطن، دیکر طرفدن توسیع حدود و تکثیر تبعه آرزولری هر ملت ایچون طبیعی‌در. بر معتاد بو داعیهٔ مشروعه‌نك سوقیله اختیار حرب اولنور؛ مع مافیه رد وتحقیر ایچون، صرف غیرت ملیه ویا دینیه سائقه‌سیله آچیلمش حربلرده یوق دکل‌در.

حال حرب اولا افراد جمعیتی بری برینه یاقلاشدیرر، ثانیاً جمعیات مخاصمه‌دن اوزاقلاشدیرر. لهذا ضمنی ویا صریح بر قرار امت اولمادقجه حرب آچیلماز. مبدء مصادمه‌دن اعتباراً افراد ملت بینده‌کی اسباب اختلاف، ضدیت اجتهاد، غیریت منافع، غیریت مسالك، هپسی ولو شرط امهال ایله ایله اولسون اونوتولور: آرتق خصمك هزیمتی بتون قومك دلخواه مشترکی‌در.

محققدرکه صنایعك ترقیسی محارباتی تنقیص ایدییور. ترقیٔ صنایع آنجاق انقسام اعمال ایسه کثافت نفوسیه‌نك بر نتیجهٔ ضروریه‌سی اولدیغنه کوره محارباتك سیر کاشمسی کثیرالنفوس جمعیتلرك یعنی بویوك دولتلرك ثمرهٔ تشکلیدر، دینه‌بیلیر.

قلیل‌النفوس عشیرتلر آره‌سنده محاربه بر امر دائمیدر. عربستان و آفریقا چوللرنده «غزوه» دیدکلری بو مصادماته «انسان واشیا آوجیلغی» تعبیری دهامناسب دوشر؛ چونکه عشیرت مجادله‌لرینك باشلیجه ایکی سائقی واردر: قتل اعدا و اجرای یغما! بو بر نوع صیادلقدرکه پوستنی آلمه ایتمك ایچون آرسلانی اولدورمکه بکزر. فقط آره‌لرنده‌کی وحدت دینیه، وحدت عرقیه، وحدت لسانیه، وحدت عرقیه کبی روابط قویه‌یه رغماً لاینقطع جارپیشان بو شرذمه‌لرك سبب منافسه‌سی عجبا منافع اقتصادیه‌دن دها اساسلی بر شی دکلیدر؟ بو مسأله‌یی حله تشبث ایدن متفکرین دییورلرکه: بین‌العشائر مناسبات فکریه وتجاریه پك محدوددر، اهل عشیرتك اموالی کبی افکاری‌ده قرارکاه عشیرت داخلنده محبوس قالیر؛ بو جهتله بر عشیرتك افرادی ایله دیکرینك اعضاسی آره‌سنده معارفه یوق کبیدر. حالبوکه انسانلر طانیشمادقجه سویشه‌مز؛ هر مجهول بزه دائما عدم امنیت و طولاییسیله خوف وحذر تلقین ایدر. طانیمادقلرمزه بیك دورلو اعمال و نیات مضره

اعاره ايده‌رك آز چوق دشمن صفتی ویرر وحفظ نفس ایچون کندیسنی دفع وقلع ایتمك ایسته‌رزه. مثلا روماليلرجه خرستيانلرك چوجوق يدكلری معتقداتنندی ؛ ينه بونك كبی بتون قرون وسطی موسويلرك سحربازلغنه ايمان ايتمشدی. بونلر هيچ شبهه يوق كه خرستيانلرك و موسويلرك ايی طانيلمامسندن متولد ، غلطات ظنيه ايدی. ايشته طانيشمامازلقدن نشأت ايدن افكار باطله واوهام مغفله‌يه بناءً بين القبائل تأسيس مصالحه ممكن اولمايور. فقط آره‌لرنده علائق علميه و اقتصاديه موجود اولان بويوك ملتلر بری برينی طانير وطانيشدقجه ميل مصادمه آزاليير ؛ سوء ظنلر وسوء تفهملر پيدر پی آره‌دن قالقار؛ وهم يرينه علم قائم اولور. بر جمعيت ديكرينك محاسن ومساويسی حقنده بر فكر سالم ايدينير. ديكر جهتدن بر جمعيتك ديكرندن جر منفعت ايتمه‌سی ايچون چارهٔ يكانه حرب اولماديغی ومحاربه‌دن دها غنی وسخی استفاده يوللری آچيق طورديغی آكلاشيلير. وبونلر تحقق ايدنجه طبيعيدركه سلاحه مراجعت فرصتلری حوادث نادره صره‌سنه كيرر.

اقوام ابتدائيه ميانننده حرب بر حال طبيعی ايدی. آبدات ومحكوكات عتيقه شهادت ايديوركه ايلك اجدادمزك بتون حيات خارجيه‌سی محاربه ، اسارت وغنيمت كلمه‌لريله اجمال ايديله‌بيليردی. اونلرك الك مهم منقبهٔ اجتماعيه‌سی پك اوزون وپك قانلی بر آقيندی. و هر مقابلهٔ صفوف مدهش وبی امان

بر قتل عامدی ؛ مغلوب ایچون اسارت ابدیه ایله اولومدن باشقه عاقبت منتظر دکلدی .

بشریت دوربداوتده قالدقجه بو شدائد حربیه دوام ایتدی. حرب آنجق حضریت [*] ومدنیتك تأسسندن صوكره برشكل اعتدال آلمشدر . حربه اشتراك ایدن عسا كرله غیر مسلح اهالی‌یه آیری آیری معامله ایدلمك لازم كلدیکی آنجق صوك عصرلرده حس اولندی. شمدیکی نظریات اجتماعیه‌یه كوره غایهٔ محاربین امحای دشمن دكل، تنكیل دشمن ویا تمثیل دشمندر.

بوندن باشقه بوكون اعلان حرب ایچون اسباب جدیه آرانیور؛ آنجق صلح ایچنده حلی قابل اولامایه‌جغی تحقق ایدن مسائل حیاتیه ایچون سلاحه مراجعت اولونیور. شمدی، اسکی زمانلرده اولدیغی كبی ، بر دره‌بکنك كیفی ویا بر امیرك ذوقی ایچون قان دوكولمز. محافظهٔ موجودیت كبی برسبب مجبر اولماسه‌یدی بر محاربهٔ حاضره‌یه قاریشیرمی ایدك ؟

مع مافیه حربك پك موثر بر عامل اجتماعی اولدیغنی انكار ایتمه‌مه‌لیدر. حرب هیچ اولمازسه ایکی محاربدن بری ایچون موجب تمی اولور ؛ مغلوبی پارچه‌لایان نتیجهٔ حرب غالبك حجمنی آرتیرر. كمال بك مرحوم كندیمزدن بحث ایدركن :

جهانگیرانه بر دولت چیقاردق بر عشیرتدن، دیمشدی.

---

[*] حضریت sédentérité مقابلی‌در. ضدی nomadisme درکه بدویت وسفریت كلمه‌لریله ترجمه ایدییورز .

استثناء ایدلسه تحقق ایدرکه هر جهانکیر دولت برعشیرتدن چیقمشدر : یونانیلر ، روماليلر ، عربلر کبی . فقط شوراسی شایستهٔ دقتدرکه حرب وظفر آنجق عشیرت اصلیه‌نك قوهٔ تمثیلیه‌سی مساعد اولدیغی مدتجه بر عامل ترقی اوله‌بیلیور ؛ و عشیرت اصلیه‌ده بر نوع طویغونلق حاصل اولوب‌ده عناصر مفتوحه‌یی تمثیلده اظهار استغنا ایتمکه باشلادیغی آندن اعتباراً حرب وضرب « عامل ترقی » صفتنی غائب ایدییور .

حد کماله ایرن انسان ایچون ترقیده دوام آنجق تناسل طریقیله ممکن اولدیغی کبی کمال‌رسیده دولتلر ایچون‌ده توسع و ترقی انقسام طریقی ایله ممکن اوله‌جغی ملحوظات فنیه‌دن ایسه‌ده هر جمعیت آنجق نفسنی‌دوشنمکله موظف اولوب خود اندیشانه اولمایان هر حس وفکر مردود وملعون بر اثر اهانت کبی تلقی ایدیله‌جکی جهتله هیچ بر دولت و هیچ بر ملت بهانهٔ ترقی ایله انقسامه راضی اولاماز .

حرب پك مؤثر بر عامل اجتماعیدر ، دیمشدم . فی الحقیقه حربه حاضرلنمق ایچون برلشمك وحربده تأمین غلبه ایچون توحید مساعی ، آمره اطاعت ومتحداً حرکت لزوملری حس اولنور . وبو لزومه بناءً مناسبت تابعیت ومتبوعیت تأید ونفوذ حکومت تشدید ایدر . حرب اولماسه هیچ بر زمان انسانلر بر رئیسك زیر اداره‌سنده طوپلانمغه احتیاج حس ایتمزلر وکوردیکمز ترقیات اجتماعیه‌یی کوسترمزلردی ؛ کوچك

جمعیتلر حرب ایچون وبیوك جمعیتلر حرب وفتح سایه‌سنده تشکل ایتدی .

*
* *

حروب مسعوده یعنی غلبات مکرره سایه‌سنده وجوده کلن بیوك دولتلر ، غریبدرکه ، حربك آزالماسنه وصنایعك چوغالماسنه ساعیدرلر. بوکون میادین مدنیتده فداکارانه دوکولن قانلر یارینکی دور مدید صلحك فدیهٔ نجاتی اولدیغندن امین اولمالی یز. شمدیکی دوکوش یرلری مستقبلك بازار محللری اوله‌جق ، مخاصمات حاضره‌یه بدل یالکز رقابت اقتصادیه قاله‌جق ... زیرا الیوم آکلاشلمشدرکه سلاح قوتیله هر هانکی بر عرق هر عرقی تمثیل ایده‌مز ؛ حتی اکثر عروق نا قابل تمثیل‌در. بوندن باشقه ترقیسی میزان مدنیت اولان صنایعك بخار و الکتریقیت کبی قوای طبیعیه قدر بازوی بشره‌ده احتیاجی حس اولونیور ؛ دیو حربك آغزینه انسان آتمغه یالکز بز دکل هیچ بر دولت عاقله ، مجبوریت قطعیه حس ایتمدکجه راضی اوله‌ماز. انسانك بوکونکی قیمتی اسکی زمانلرده‌کی بهاسندن پك چوق یوکسکدر .

حربك آزالماسی صنایعك ترقیسی ایله برلکده فکر حریتك توسعنی تأمین ایدر. ادوار صلح و سکون اوزادقجه دوائر استبدادیه یرینه دوائر مشروطیه قائم اولور ؛ نفس واحده‌ده محبوس طوران صلاحیت اداریه افراد ملته انقسام

ایدر. وطبیعیدرکه محورادارهٔ دست تحکمدن قورتولوب افکار رجاله مودوع اولنجه صیق صیق وبلا لزوم مجبر اعلان حرب ایدلمز.. دیمك که حربك آزالماسی حریتك توسعنی تأمین ایتدیکی کبی حریتك توسعی ده، کویا وظیفهٔ شکرانی اولمق اوزره، حربك آزالماسنی انتاج ایدر.

بر غریبه‌ده شودرکه اوزون و شدتلی محاربه‌لر اوزون و اساسلی صلحلری جلب ایدییور. زیرا بویله مدهش مصادمه‌لر غالب ایله مغلوب آره‌سنده اونوتولماز بر یادکار خصومت براقیر، ناقابل طی بر مسافه کبی آره‌لرینه کیرر. افکار وحسیاته قدر ارتقا ایدن بو آیریلق ملت غالبه‌نك امید تمثیلنی آزالتیر. امید تمثیل اولمایجه آرزوی فتوحات اویانماز و ... وسیلهٔ حرب آرانماز !... برده الماسی آنجق الماس پارلاتدیغی کبی قوتی‌ده آنجق اطرافده کیلرك قوتی چوغالتیر. هر دولتك قوتی دول مجاوره‌نك قوتلریله آز چوق متناسب در، مغلوب بر داها مغلوب اولمامق ایچون، غالب موقع غالبیتندن دوشمه‌مك ایچون متمادیاً ومتقابلاً قوتله‌نیر وسلاحله‌نیرلر و آره‌لرنده ارکیچ برنوع توازن قوا حاصل اولورکه اك موثر مانعهٔ حرب ایشته بو موازنتدر.

فقط شمدیلك بز اوجنده پارلاق بر مظفریت امیدی وماوراسنده اوزون بر صلح نتیجه‌سی ایله حرب حاضره بذل وجود ایده‌لم: بوکونك اك طوغری فلسفهٔ حربی بودر!

حرب حاضرك سببی

ژاپونیا وكلاسندن متهكم برذات دیمشدی :

— بز آنجق ربع متمدنك تقدیرینه لایق نفائس صنعت وجوده كتیرمكه موجودیتمزی كوستردیكمز مدتجه عالم مدنیت بزی كندی خارجنده عد ایتدی. وقتا كه قیلیجمزی بیله‌دك، یكدیكرینی متعاقب آچدیغمز ایكی محاربه‌ده برقاچ یوز بیك چینلی‌یی وموسقوفی كسمكه موفق اولدق، بوقانلی هنرمزی كورونجه اوروپا بزی وحشیلر عدادندن چیقاردی، مدنیلر مرتبه‌سنه ترفیع ایتدی !

حرب حاضرك صفحات فجایعنی تخیل ایدركن اقصای شرق دیپلوماتنك اومستهزی سوزلرینی خاطرلادم. فی‌الحقیقه معاشر مدنیه صیره‌سنه كچه‌بیلمك ایچون برملتك سونكوسندن برقاچ میلیون انسانك قانی طاملامالی ! صاحیونك نشیدهٔ خولیاسنه رغماً ابدهٔ تمدن حرب دیدكلری سرت‌قیااوزرنده‌در. بن كندی حسابمجه دوكوشمك بشرك مقتضای فطرتی اولدیغنه معتقدم ؛ و الك ایی دوكوشن ملته الك مدنی دیمكده دیلم تردد ایتمز. مقاتلهٔ جاریه‌نك بیوك قهرمانلرینه نسبتله آتیلالرك ،

جنکیزلرك ، هلا کولوك بر مینی‌مینی قوزی کبی قالملری نجه بك طبیعی‌در !

بو محاربه‌ده بکا پك جلی کورونه‌ین بر جهت وارکه اونی موضوع مصاحبه اتخاذ ایدییورم : معلومدرکه اوچنجی صنفدن ایکی پهلوان بیله اورته‌ده طرف غالبه موعود بر کچی اوغلاغی اولمادقجه مصارعه یورغونلغنی کوزه آلدیرمازلر . واقعا اسکی زمانلرده مذهب محاربه‌لری ، حیثیت محاربه‌لری ، شان محاربه‌لری ، سطوت محاربه‌لری وارمش ؛ حتی [پەلوپونز] محاربهٔ مشهوره‌سی کبی بر کومروك مسأله‌سندن متولد مصادمه‌لر بر مستثنی ایمش . فقط ترقیٔ مدنیت بو شرف و شوکت محاربه‌لرینی اورته‌دن قالدیردی . آرتق منحصراً منفعت یولنده حرب ایدیلیور . شمدی آره‌ده دیشه طوقونه‌جق بر مکافات اولمادقجه ایکی دولت بر برینه سلاح چکمز . مثلا روس ـ ژاپون محاربه‌سی مانچوری یوزندن آچیلدی ؛ بو کون یکدیکریله قهارانه بوغوشان دول متمدنه آره‌سنده بن کندی حسابمجه مانچوری قطعه‌سی کبی معین بر هدف احتراص کورمیورم . اوحالده نه ایچون حرب ایدیلیور ؟ بونی حل ایتمك فائده‌سز دکلدر ، صانیرم .

مناسبات اقتصادیه وباخصوص ادخالات و اخراجات ملل متمدنه آره‌سنده بر نوع منافسهٔ منافع تولید ایتدی ؛ یکدیکریله اخذ و اعطا ایدن اقوام آره‌لرنده بر صوغوقلق حس ایتمکه

باشلادیلر. دادوستد بهانه‌سیله اللر بربرینه یاقلاشیرکن کیتدکجه آرتان برحس منافرت روحلری یکدیکرندن اوزاقلاشدیرییوردی. بخار و الکتریق ماکنه‌لری حدودلری موهوم حالنه کتیرورکن « اجانبکریزلك » بر نسبت متزایده آلدی. روسلر موسویلری سوریبور، آمریقالیلرله آوسترالیالیلر چینلیلری قوغیور، بولغارلر یونانلیلری تیمه ایله قاپی طیشاری ایدیبور، فرانسه واسویچره‌ده ایتالیان عمله آزچوق کورولتولو نمایشلرله استثقال ایدیلیور و باخصوص آلمانلر - بلکه یالکز تورکیا مستثنی اولمق اوزره - هیچ برطرفده بر ذرهٔ غریبنوازی یه تصادف ایده‌میورلردی. مسافرپرورلك آنجق وسائط مناقله‌دن محروم کویلرده قالدیغی کبی اجانبه التفات - کورنیکمز بیك درلو آثار کفرانه رغماً - بزه منحصردر. بالخاصه صوك قرق اللی سنه‌ده اجانبکریزلك اوروپاجه بر مسلك سیاست حکمنی آلدی. بونك‌ده اك بیوك سببی آلمانلرك هر ساحه‌ده اظهار ایتدکلری ترقیات خارق‌العاده اولمشدر. آلمان نفوسی و آلمان مصنوعاتی قابنه صیغمایان مایعات کبی هرطرفه طاشیوردی. عالم تجارت حتی انکلیز وحتی فرانسز بازارلری آلمان معمولاتی آلتنده أزکینلك حس ایتدی. برقاچ عصر اول خیال وحسه تبعیتلریله مشهور اولان آلمانلر، صوك یوز سنه ظرفنده خیال وحسی کنج قیزلره براقه‌رق ساعت کبی منتظماً ایشلر برر محاسب اولمشلردی: آرتق مظلم ومغلق فلسفه مسأله‌لری ایچنده

وقت كچیرمیور ، فابریقه‌لر آچیور ، بانقه‌لر تأسیس ایدییور ، وعد ثروت ایدن هر تشبثه آتیلیورلردی . آلمان نره‌یه کیتسه تربیهٔ فنیه‌سی ، متانت بدنیه و فکریه‌سی ، مکملیت آلات وادواتی سایه‌سنده اورانك مجادلهٔ حیاتیه‌سنده نفسی ایچون تأمین غلبه‌ایدییوردی. پارسده بیله تسلیم اولنیوردی که اجزای طبیه، عدسات فوطوغرافیه، آلات الکتریقیه خصوصنده آلمان صنایعی بتون جهانککنه غلبه ایتمشدی و دائرهٔ مظفریت کیتدکجه توسع ایده‌جکدی . [٧١ - ١٨٧٠] محاربه‌سنده پروسیالیلرك نفوسی فرانسزلرك نصفی راده‌سنده ایکن شمدی ضعفی مرتبه‌سنه چیقمشدی : آلمانیا آرتق نه آلمان نفوسنه ، نه آلمان محصولاتنه کفایت ایده بیله‌جك قدر کنیش دکلدی . آلمان بازاری آلمان معمولاتنه طار کلیور، آلمان لیمانلری آلمان سفائن تجاریه‌سنه طارکلیور، آلمان طوپراغی آلمان چوجوقلرینه طار کلیوردی . هامبورغده ضیق نفس حس ایدن آلمان تجارت بحریه‌سی علی التدریج آنورسی بنمسه‌یور، بلچیقالیلری قوشقولاندیرییوردی؛ بروکسل پارلمنتوسنده اعیان اعضاسنك اك ممتازلرندن أدمون پیقار بر قاچ سنه اول ایراد ایتدیکی نطق مشهور ایله آنورس لیمانی ایله آلمان کمیلرینك کیتدکجه اویوشمقده اولمالرینی مملکتك موجودیت آتیه‌سی ایچون بیوك بر تهلکه کبی کوسترمشدی. أدمون پیقارك تلاشی نابمحل دکل، فقط بی‌فائده ایدی. آلمان طوفان فعالیتنه قارشی

مینی مینی بلچیقانك انتباهی نه یه یارایه بیلیردی؟ مع مافیه الی باغلی طورمش اولامق ایچون انکلتره یه مراجعت ایدلدی، فرانسه یه مراجعت ایدلدی، حتی کوچك هولاندایه مراجعت ایدلدی. معهود انکلتره وبلچیقا اتفاق عسکریسی بو تشبثلرك ثمره سی در. سه دان محاربه سنی متعاقب آلمانیانك کسر شوکت وحشمتی مقصدیله تکلیف ایدیلن بین الدول قونغره یی قبول ایتمه مش اولدیغندن طولایی دیزینی دوکن انکلتره آرتق آلمانیانك تعطیل انبساطنی، دینه بیلیرکه، اقدم مقاصد اتخاذ ایتمشدی؛ همان بتون اندیشهٔ سیاستی او مقصده مصروفدی. آلمانیایی توهین املیله بش آلتی سنه اول بلچیقایی فرانسه وهولاندا آره سنده تقسیم ایده رك خصمه قوتلی قومشولر حاضرلامق تصوری بیله لوندره یی غیجیقلادی؛ فقط واسطه نك تأمین موفقیته عدم کفایه سی بو خیالی قوه ده براقمشدی. کوچوك، فقط فعال وفداکار بلچیقا ایله اتفاق عسکری احتیاطه دها ملایم کلدی، باخصوص که عینی مقصدله ایتلاف مثلث منعقد بولنیوردی. فضلهٔ اولادی وفضلهٔ مزروعات ومصنوعاتی ایله مدنی قومشولرینك حیات تجاریه وحتی حیات سیاسیه سنی تهدید ایدن آلمانیایه قارشی فرانسز پاره سیله روسیه تسلیح ایدیله جك، صوك فداکارلقلرله انکلیز دونانماسی برقات دها تقویه اولنه جق، استحضارات درجهٔ مطلوبه یه واصل اولنجه ایلك فرصت اختلافدن انتهاز ایدیله رك آلمانیا ایله محاربه یه کیریشیله جکدی، او محاربه یه که

نتیجه‌سی عند الحساب آلمانیانك خاتمهٔ رفاهتی و انهدام مبانیٔ قوت وفخامتی اوله‌جقدی. انکلیز شیطنت سیاسیه‌سی بواغورده الك خرده نقطه‌لری بیله کوزدن قاچیرمیه‌رق چالیشیور، چالیشیوردی. فقط او شیطنت مشهوره بر حقیقتدن غفلت ایتدی: قانون تاریخ! .... وقایع عالمی سوق و اداره ایدن بازوی تقدیری هیچ برقوهٔ احتیال بوکه‌مزدی. انکلیز دامکاهی ضربهٔ قضا ایله نا تمام قالدی. انکلتره‌نك حاضرلادیغی حرب واقعا ظهور ایتدی، فقط حاضرلادیغی کبی ظهور ایتمدی. وعدهٔ ملحوظه‌نك انقضاسندن اول قونداق آتش آلمشدی. انکلیزلرك هیچ اولمازسه ایکی سنه صکره بکله‌دکلری حربی قانون تاریخ تعجیل ایدیویردی. آلمانیانك قوت وسطوتنی تدمیر ایچون حاضرلانان هاله اونك قدرت وشوکتنی برقات دها تشهیر ایتدی. شیمدی مصادمه‌لر واهمه‌سوز بر شدتله دوام ایدییور و ایده‌جك، تا که انکلتره هر موفقیتدن قطع امید ایتسون! سبب محاربه آلمانیانك قلع موجودیتی دکلسه بیله بی‌شبهه سعادت اقتصادیه واهمیت سیاسیه‌سنك امحاسیدی. بو مقصد مشئوم ایچون نه‌لر خراب اوله‌جق وکیملر أزیله‌جك؟ شئون حربیه‌نك جریان حاضرینه نظراً بوسؤاله جواب تدارکی پك زور دکلدر. دها شمدیدن بر طرفده بلچیقا کبی والبعث بعدالموت سرینه مظهریتدن باشقا بسلیه‌جك امیدی قالمایان، صربستان کبی اندیشهٔ ممات ایله تتره‌ین دولتلر، دیکر جهتده

بولغارستان ورومانیا ، ایرلاندا ، فنلاندیا ، لهستان کبی آمال
عزیزه‌لرینه قاووشمق زماننك یاقلاشدیغنی اومان ملتلر ،
واورتاده بزم کبی حیات ملیه‌سنی وطنهٔ انقراضدن قورتارمق
ایچون ایثار جسم وجان ایدن قوملر کورییورز و بو هائلهٔ
عظمی مواجهه‌سنده الك طوغرو سوز اولمق اوزره (برهنوس)ك
ایکی بیك سنه اولکی قول معروفنی تکرار ایده‌رك : «اینواه ،
مغلوبلرك حالنه !» دییورز .

مصاحبهٔ حربیه

حرب حاضره دائر قونوشولورکن برذات دیدی که:

— فی الواقع انکلیز پك چوق یالان سویلەمز، فقط: «رسمی انکلترەنك قول وفعلنده هیچ طوغرولق کورمدم!» دیین ده سوزلرك اك طوغروسنی سویلەمش اولور. شهادت وقوعات ایله ثابتدرکه انکلیز دیپلوماسیسی نەسویلسه خلاف حقیقت، نه یاپسه خدعەدر. مذهب منفعتك بومتعصب راهبی ایجاب استفادەسنه کوره اغفال، اضلال، نقض عهد، امانته خیانت، امنیتی سوء استعمال، ساختەکارلق، هرمعیبی وهر فضیحەیی، هرشیئی ارتکاب ایدر؛ دین یرینه ریایی، فطانت یرینه دسیسەیی، حق یرینه قوتیقویەرق علم حالنه «سیاست» دیمش. یوز سنەیی متجاوز برمدتدنبری جهات اربعه وقطعات خمسەدن آلیور، قاپیور، یوتیور وهیچ برزمان سوء هضمی خاطرینه کتیرمکسزین: «دها، براز دها، براز دها!» دییور....
برعصردن بری ارضك یوزینی قیزارتان بیوك محاربەلرك همان کافەسنده انکلترەنك پارماغی ویا سونکوسی واردر: کندی آچمادیغی حربلرك کیزلی سببی کندیسی اولور، بالذات قاریشمادیغی

محارباتی بالواسطه قاریشدیرر ؛ بوکون مصافحه ایتدیکی دولتله یارین مصادمه ایدر ، یارین قوجاقلاشه جغی ملتله بوکون چارپیشیر. برکون باقارسکز ، آلمانیـا ایله برلشـمش ، واترلوده بیوک ناپولیونك ییقلماز اردوسنی ییقیور ؛ ایرتسی صباح کورورسکز ، ناپولیونك اردوسیله ال اله ویرمش ، روسـیه‌نك بحر سـیاه سـواحلنی یاقیور ؛ برکون صوکره ایشـیدیرسکز ، ایرانك مزارینی قازمق ایچون موسـقوف قازاقلریله تشریك مسـاعی ایتمش ! حسب الظاهر نه‌دواملی مودتی ، نه‌دواملی عداوتی حس اولنماز ، فقط حقیقتده بتون جهـانك خصم جانیدر . آنجق بغدادیی اوکوتنجیه قدر دکرمنجی‌یه کولر یوز کوستر : فاشودا حادثه‌سنده برلینه‌صیرتدی ، مصرمسأله‌سنده پارسه ییلشیوردی . اتفـاق مثنایی خیرپالامق ایچون روسیه ایله ژاپونیـا آره‌سنه قوره لقمه‌سنی آتار ، اتفـاق مثلثی ضعیف دوشورمك ایچون ایتالیا چیزمه‌سنه طرابلس غربی طولاشدیرر ؛ هرطرفه قونداق صوقار . مع مافیه بتون تواحتیـالات جنـائیه انکلتره‌نك مانع حرب وحامئ صـلح کچینمسـنه حائل اولماز . متوفی مارکی دوسالسبه‌رینك مانشن هاوزده ایراد ایتدیکی نطق مشهوری تخطر بویورکز ؛ مارکی دول معظمه تسـلیحات متمادیه‌سـنك دهشتنی وحرب مستقبلك مدنیت خرستیانیه‌یه ــ بوتعبیر مارکی‌یه عائددر ، ــ ایراث ایده‌جکی عوق عظیمی تصـویر ایتدکدن صوکره دول متمدنه‌نك کافهٔ مسـائل بین‌المللی خلوصپرورانه

بر میل ایتلاف ایله حل ایده‌رك وفاق عمومی‌یه طوغرو
یورومه‌لرینی وبویله‌جه انسانیت ایچون ابدی بر دور آسایش
وسعادت آچمالرینی تمنی ایتمه‌مشمی ایدی ؟ ودها یکی زمانلرده
آسکوئیتك سلفی قامپل بانرمان لوندره‌ده ایراد ایتدیکی نطقده :
« آلمانیایه کلنجه ایکی ملتك منافعی اعتباریله آره‌مزده بر سبب
منافرت کورمیورم ومملکتین آره‌سنده اخیراً ابراز ایدیلن
غیر رسمی آثار مخادنتی مع السرور تلقی ایدییورز ... »
دیدکدن وبین الملل اختلافاتك یکانه چارهٔ تسویه‌سی قوت
اولمادیغنی اعتراف ایتدکدن صوکره انکلتره ایچون صلح عمومی‌یی
تأمین ایتمکدن دها شرفلی بر وظیفه اولامایه‌جغنی سویله‌مه‌مشمی
ایدی ؟ حال بوکه ایچریسنده قان دوکدیکمز مقاتلهٔ عمومیه‌نك
منابع انفلاقنی آرایکز، امینم که بریتانیا آطه‌سنده بوله‌جقسکز؛
زیرا [پرنسیپ] ك جنایت مجنونانه‌سی بوکونکی هائلهٔ بی مثالك
سبب ظاهریسی بیله اولمادیغنده هیچ کیمسه‌نك شبهه‌سی
یوقدر ... دیکر جهتدن : همان بتون حربلری آچان انکلتره
اشتراکه مجبور اولدیغی حربلرده دول سائره کبی حرکت ایتمز؛
هر شیئی کبی اردوسی ده ـ تعبیر مناسب ایسه ، ـ بر انتریقه‌در .
باقکز ، حرب حاضرده ملل سائره اك عزیز وقیمتدار
اولادلرینی صف آتشه سوق ایدرکن انکلیزلرك « عسکر »
نامیله ادرنه‌یه آتدقلری بتون « اجلاف » در ، اردوسنه بر
« جماعت اوباشان » دینه‌بیلیر . فی الحقیقه انکلتره‌ده خدمت

عسکریه تحت مجبوریتده اولمادیغی ایچون هنکام محاربه‌ده
سنجاق آلتنه آنجق ناموسیله چالیشه‌رق نفقه‌سنی تدارکدن عاجز ، سرسری ، خائب وخاسر حریفلر پاره خاطری ایچون طوپلانیر . بویله محبس و منفا نامزدلرندن مرکب بر اردونك ضایعاتی مملکت ایچون برنوع طهارت اولدیغنه کوره رسمی انکلتره‌نك بوکون محاربه میدانلرنده دوکدیکی قانه آجیمامقده نه‌قدر حقلی اولدیغی محتاج تأمل‌در . بوکون ملل سائره مصادمه‌لرنده نورسیده ذکالر ، کنج لیاقتلر ، مملکتلرینك پارلاق امیدلری وزنکین وعدلری ، یارینکی فن ، یارینکی ادب وصنعت ازیلیرکن انکلتره دیو حربه آنجق جلاده موعود مجرم ویا مظنهٔ سوء باشلرینی اوزاتیور . بو حرکت کندیسنك غافل ولایعقل متفقلرینه قارشی هیچ اولمازسه قانلی بر استهزادر !..

تاریخ وبالخصوص علم المعاشر بزه کوستریبورکه محاربه‌لرك اك صعب التضمین ضرری برملتك تازه وزنده عناصرینه ایراث قلت ایتمسی‌در . وظیفهٔ تناسلك جیلیز ، صولغون ، طورغون ویوصونلو قانلره قالماسی برجمعیتك حیات استقبالی ایچون اك وخیم تهلکه‌لره میدان آچار . سوق فقر ایله منقرض اولمش بر دولت کوستریله‌مز . مثلا فرانسه‌یه باقکز : [١٨٧٠] محاربه‌سنك آچدیغی قورقونج قرحهٔ مالیه‌یی بالنسبه پك قیصه بر مدتده مرتبهٔ التیامه کتیردیکی حالده ناپولئون مظفریات مشعشعه‌سنك فرانسز عالم شبابنده آچدیغی بوشلغی هنوز

طولدوره‌مادی. بیلیرسکزکه اوسترلیچ وامثالی ظفرلر فرانسه‌یه اوچ ملیون کنجه مال اولمشدی. الیوم فرانسه‌ده کورولن علائم انحطاطك الك جدی سببی بو ضیاع عظیم دولاییسیله خون ملتك دوچار فقر ووهن اولماسی‌در. منابع ذریتی صاف وسالم قالان ملتلر ایچون مغلوبیت بیله برتازیانهٔ ایقاظ وبرمقدمهٔ فتوحات اولیور: آلمانیانك شوکت حاضره‌سنه باقکز، بونی [یه‌نا] هزیمتنه اسناد ابدنلرك آلدانمادقلرندن امینم. اوپارلاق فرانسز مظفریتی نتایجی اعتباریله کوتو برفرانسز انهزامی اولدی. فی‌الحقیقه پروسیا تاریخ انتباهی [یه‌نا] ضربه‌سنی متعاقب باشلایور: بعدازین پومرانیا چوللری بی‌نظیر اورمانلره، براندبورغ بطاقلری جنت مثال قوریلره منقلب اوله‌جق. پروسیالیلر سادووا وسه‌دانده ایکی بیوك قومشولرینه قارشی احراز مظفریت ایتمه‌دن اول طاغلرده و صحرالرده طبیعته، فابریقه‌لرده واعمالاتخانه‌لرده دمیره وچلیکه، ودیار ذکاده فنون وفلسفه‌یه حاکم اولدیلر. مولتکه‌دن اول شوپنهاور، بیسمارق ایله برلکده فره‌دریق نیچه یتشدی. متین بر تربیهٔ فکریه اوزرینه کوزل برتربیهٔ عسکریه آشیلاندی: حتی بوایکی تربیه‌دن هانکیسی سه‌دان مظفریتنی تأمین ایتدیکی تماميله کسدیریله‌مز. بیسمارقك مشهور سوزی خاطرلرده‌در: « ١٨٧٠-٧١ غالبیتنی مکاتب ابتدائیه معلملرینه مدیونز! » بوکا مقابل مارهشال دومولتکه خاطراتنده دییورکه: « مظفریتلرمزی مکاتب

ابتدائیه معلملرینه مدیون اولدیغمزدن بحث ایدیلیور . لکن یالکز فن بر آدمی وطن اوغرنده ، بر وظیفه ایفاسی ایچون وبر فکر حرمتنه فدای حیاته حاضر اولهجق بر مرتبهٔ حمیته اعلا ایدهمز . مکتب خواجهسی دکل مربیٔ حقیقی اولان سلك عسکری ، اون آلتی سنه دنبری لاینقطع اولاد وطنه اردوده ویریلن تربیهٔ بدنیه وفکریه محارباتی قازاندی ! » شبههسز بویلهدر ، فقط آلمانیا ایچون شایان حمدوثنا برشی وارکه فرانسه کبی سودای فتوحات ایله قانی اسراف ایتمیهرك ایستدیکی تربیهٔ عسکریهیی قبول وتلقی‌یه مستعد اولاد وطن بولماسیدر . آلمانیا بر حربك آقیتدیغی خون حیاتی تضمین ایتمدکجه یکی بر حربه کیرمیور ، ناپولیونك سنین موفقیتندهکی فرانسه کبی بر سرعت برقیه ایله دکل بر آز بطی وفقط امین بر صورتده مظهر اتساع اولیور . آلمانلر آسمه قاباغی کبی اوچ کونده چارداغك تپهسنه فیرلامق ایستهمدیلر ، چام کبی آهسته ومتین بویودیلر . انکلترهنك بتون بین الملل معاملاتنه برکذب وحیله طوقومهسی دیدم ، آلمانلرککنه بتون حساب دییهجکم . کوته ، قانت ، بیسمارق ومولتکه آلمانیانك مربع روحیدر . کوتهنك افکارنده ، قانتك فلسفهسنده ، بیسمارقك سیاستنده ، مولتکهنك ادارهٔ حربیهسنده ، هپسنده بر منظرهٔ ریاضیه حس اولنور . بر آلمان ایستر خارجیه ناظری ، ایستر سیغورطه کاتبی اولسون ، هیچ برشیئی تصادفه براقمق ایستهمز ؛

ارضه بر آز شطرنج تختهسی کبی باقار ونظرنده هر خطوهٔ حیات بر منصوبه‌در . ایشته خاطرمه کلدی : حرب حاضرك ایلك ساعتلرنده ایدك . آلمانیا سفارتخانه‌سی ارکانندن بر ذات ایله عواقب هائله‌یه دائر کوروشیوردق . مخاطبم دیمشدی که : « امین اولیکز که بزده هیچ برشی تصادفه براقلمامش ، هرشی اولجه حساب ایدلمش‌در . ایشته سزه شمدیدن خبر ویره‌بیلیرم : آیك شوتاریخنده اردومز فلان یرده بولنه‌جق ، فلان موقع مستحکمك اسقاطنه شوقدر کون تخصیص ایدلدی ، ایکی آی صوکره آلمان بایراغی فلان یره‌قدر کولکه‌سنی یایمش بولنه‌جق... الی آخره ! » بوکون دییه بیلیرم که بوقبل الوقوع اخباراتك قسم اعظمی حرف بحرف طوغری چیقدی . . . شمدی حدودلرینه مکتبلرینی ، دارالفنونلرینی ، دستکاهلرینی بوشالتان آلمانیا ایله ملل متمدنه اوزرینه حبسخانه قاچقینلرینی قوصان انکلتره‌یی تصور ایدیکز : استحقاق ظفر کندیلکندن تظاهر ایدر !

تورك عسكری

اره صره كندی كنديمدن صورارم : « تورك عسكرينه بتون عساكر عالم فوقنده بر قيمت تأمين ايدن نه‌در ؟ » بو سؤاله قارشی آلديغم جوابلری تلخيصاً ديه جكم كه زيرا تورك عسكرنده برنسبت خارق‌العاده‌يه پيوسته اولمش فضيلتلر واردر.

ايضاح ايده‌يم :

اولا استحقار منافع . . . شو خاكی اونيفورماسی ايچنده آغيرلغنی اوموزلامش ، پيشكين چهره‌لی ، بيگانهٔ نمايش ولا قيداشتهار نفرك صيد منفعت آرزوسيله هيچ برعلاقه‌سی اولماديغنه يمين ايتمزميسكز ؟ برتورك ، سلاح آلتنده بولندقجه ، فكر استفاده‌يه اوقدر يابانجی قاليركه روحی حس انتفاعدن معرادر دينه بيليره بو خصوصده نفرلرمزك صميميتی اينانيلميه جق بر درجه‌يه چيقيور ؛ اينانيلميه جق ، ديبورم؛ زيرا انسانلر بر معتاد خودكام اولدقلری ايچون منافع ذاتيه‌سنی بر فائدهٔ عموميه اوغرنده بالكليه اونوده جق قدر غير انديشلكه كوچلكله اينانيرلر : خاتم طائی‌يه متعلق روايات سخايه ماصال ماهيتی ويرمه‌مشميز ؟

هر حال وحركتی بزه قناعت ویرییورکه تورك نفری الندهكی تفنكی ضابطنك امری اوزره استعمالدن هیچ ، هیچ بركار ، جنی شان و شرف بیله بكله‌میور ؛ بر چای منبعندن چیقوب منصبنه كلدیكی كبی بر تورك نفری اوجاغی باشندن قالقار ، سلاحی باشنه كلیر؛ صو نصل آقیورسه نفرده وظیفه‌سنی اویله طبیعی ، اویله وقور و اویله بی قید منفعت ادا ایدر.

مشهور بر انكلیز جنرالی دیرمش که : «عسكرلرمزی دها روزبیف معده‌لرنده ایكن حربه سوق ایتمه‌لی ! » بزم عزیز نفرجكلر ایسه آجمی ، طوقمیدرلر ، اك نافذ نظر هیچ بر زمان كشف ایده‌مز ؛ دائما عینی متانت ، عینی وقار وعینی استحقار منافع ..

عسكرلرمزك بو فضیلتنی منحصراً صلابت دینیه‌یه اسناد ایدنلر وار. فقط صنم وصلیبی هیچ بر زمان كوزلری اوكندن آییرمایان روس نفرلری بزمكیلردن دها آز متصلب دكل ایكن نیچون عینی مزیت فدا كارانه‌یه مالكیتدن چوق اوزاقدرلر؟....

ثانیاً اطاعتی ، اووخ ، تورك عسكرینك او شان تقدیس اطاعتی... روزكار نصل بولوطلری بكندیكی طرفه سوق ایدرسه، بر والده النددن طوتدیغی مینی‌مینی یاوروسنی نصل ایستدیكی یره كوتوره بیلیورسه بیوك و كوچك ضابطلرك زیر اداره‌سنده قهرمان بولوكلر، طابورلر و آلایلرده اویله جه‌ادنی اشارت اوزرینه اوچورومه ، یانغینه ، ییلدیرمه ، الم‌ه و اولومه صالدیرر .

ثالثاً شجاعتی ... بر شجاعت که صعب التصویر وصعب ـ التصور، تهلکه نه قدر بویوك اولورسه تورك عسكرينك جسارتی او نسبتده بویومشدر. بزم نفرلرمزی اثنای مصادمه‌ده كورنلر یكزبان اوله‌رق اعتراف ایدیبورلرکه اساطیر غرب وشرقك هر كوللرینی ، آكیلیالرینی ، رستملرینی و تاریخك قیصرلرینی وحیدرلرینی تخطر ایتمه‌مك ممكن اولمازمش. دشمن اردوسنك تورك نفری اوزرنده كویا بر جاذبه‌سی حس اولونور؛ باروت قوقوسی وطوپ ولوله‌سی اونی چكر. اك حلیم نفر ساعات محاربه‌ده بوتون بر حس تخریب كسیلیر. كویا اجدادندن موروث وروحنده متراكم بر خزینهٔ شدت واردركه مقابلهٔ خصمده طغیان ایدیبور.

بز حماستی بوتون بر اردوده كورمكه آلیشدیغمز ایچون صانیرزكه بر فضیلت نادره دكلدر. حال بوكه آلدانیورز. تقدیر عمومی‌یه مظهریتی بالعكس ندرتنه دلالت ایدر.

اعتقادمجه انسان نه آرسلان كبی جسور بالطبع ، نه طاوشانلر كبی خائف بالطبع در. قورقویی بر تربیه ، جسارتی ینه بر تربیه طوغوریبور. نفرلرمز همان كاملاً تارلا وطوپراق یاوروسی در، بزم كبی دیو وپری ماصاللریله بویومه‌مشلر ، خیاللری بزمكیلر كبی سریع الاشتعال بر قاو حالنده دكل .. اسكی یونانیلر قورقویی حرب معبودینك قیزی عد ایدرلردی. بزم عسكرلرـ مزجه حرب بر وظیفه‌در ، ایشته اوقدر! اونلر هنوز موجود اولمایان الم و اولوم وهمیله تتره‌مزلر. پیش نظرلرنده‌كی سونكو

جلدلرینه تماس ایدنجه‌یه قدر اونلرجه پارلاق بر دمیر پارچه‌سندن عبارت قالیر. حال بوکه بالفرض سکران الخیال بر فرانسز نفری ایچون بر بورو سسی، بر سلاح چاتیر دیسی نه موهوم فاجعه‌لرك ملهمی‌در! اونلر علی الاکثر یارالانمه‌دن اوجاع مجروحیتی طویار و وورولمه‌دن ئولورلر.

بر تورك نفری کبی - صفت جائز ایسه، - پوروزسز جسوره توركیا خارجنده بیلمم پك صیق تصادف ایدیلیرمی؟ باقکز، اوروپانك اك بنام شجعانندن قیصر روم کوك کورولتوسندن، مشهور توره‌ن اوروجکدن قورقارمش! مارشال دوساقس معیتنده‌کی افرادی جسورانه حربه سوق ایچون دیرمش که:

— محاربه‌ده ئولمك نادر بر تصادفدر. دشمن بر نفر آغیرلغنجه قورشون صرف ایتمدکجه بزنفره بر قورشون اصابت ایتدیره‌مز.

بزم عسکرلرمز بویله تشجیعات ریاضیه‌یه هیچ بر زمان احتیاج کوسترمه‌دی. بزمکیلرك جسارتی بلیغ بر قوماندانك نطق آتشینی ایله آلولنمش موقت بر شراره دکلدر. قیشین قارلر آره‌سنده قوردلره، یازین اورمانلرده آییلره تصادف ایتمکه آلیشمش بر آدم موسم حربده دشمنله قارشیلاشمقدن اورکرمی؟ او بیلیرکه قوردلر و آییلرله دوکوشمك انسانلرله بوغوشمقدن کوچدر؟ قارشیسنده‌کی ده کندیسی کبی بر انسان دکلمی؟

اوندن نیچون قورقسون ؟.. ایشته هنگام مصادمه‌ده تورك نفرینك خلاصهٔ محاکمه‌سی بودر .

لوردوللینغتون انکلیز عسکرلرندن بحث ایدرکن :

— اونیفورمه بر نوع ماسکه‌در ؛ اگر بن بیلدکلریمی اشاعه ایده‌جك اولسه‌م نه قدر قهرمان جسارتك هیکللری ییقیلیردی !

دیمشدی . اگر بزم قهرمانلرمزه هیکل دیکلمك لازم کلسه ایدی ییقه‌جق برتك هیکل بولامازدق . بزم عسکرلرمزده جسارت چوق کره کندیلرینك بیله وارلغندن خبرداراولمادقلری بر طبیعت ثانیه حکمنده‌در . آره صره بر اونباشیمزك ، بر چاوشمزك مستثنی بر موقعده ابراز ایتدیکی محیرالعقول بر اثر درایتدن بحث اولنور : حادثه‌يی تحلیل ایدکز ، قعرنده سائق محض اوله‌رق همان دائما شجاعتی بولورسکز .

بوندن باشقه بزم عسکرلرك شجاعتنده خصوصی بر کوزللك واردرکه اعتقادمجه سکوت و محویتندن طوغاره . بزده هیچ بر نفر جسارتنی حایقرماز وحتی سویله‌مز ؛ بر منکشه نصل نشر عطر ایدرسه بزم قوجه احمد چاوش ویا علی اونباشی ده اویله‌جه متواضع وطبیعی قهرمانلق کوستر . جسارت اونك کوکسنده دنیایه برابر کلمش برحس‌در . ناپولیون دیرمش‌که : « اللرم باشمه باغلی‌در ! » بزم عسکرلرکبی قلبلرینه ، قلبلرنده‌کی جسارته باغلیدر .

حقایق تاریخیه‌دندرکه تورك عسکری هیچ بر زمان دشمنلرینك استخفاف محقنه هدف اولمادی. ریشارکوردولیون صلاح‌الدین ایوبی‌یی ، جنرال دوما امیر عبدالقادری تقدیردن منع نفس ایده‌مدیکی کبی ازلی و صمیمی خصممز روسلرده تورك اردوسنك ازلی وصمیمی حیرانیدر . غالب ویا مغلوب هرنه وضعیتده بولنورسه بولنسون تورك نفری هرکسه تلقین حرمت ایدر .

بزم سوکیلی نفرلرمزدن برینه باقدیغم زمان تتره‌مك شانندن اولمایان بر طاغ پارچه‌سی ، رصین وکران بر چلیك کولجه‌سی خاطرمه کلیر : اونلری بشری ضعفیتلردن او قدر اوزاق حس ایدرم !

ایتالیا نه یاپه‌جق

— اوغلمه مکتوب —

اوغلم ، حال حاضرده ایتالیانک آله‌جغی وضعیتی بر روجه پیشین کشف ایتمک ایستیورسک . اگرچه علی الاطلاق کهانتی سومم وبالخاصه کهانت سیاسیه‌دن تحذیر نفس ایدرم . مع مافیه مسأله‌نك جوارنده طولاشمق شرطیله قونوشه‌بیلیرز .

اوغلم ، هر انسان بر آز أوینه وهر ملت بر آز مملکتنه بکزر ، دیرلر . بو سوزك شمولی عمومی اولماسنده ایتالیا وایتالیانلر حقنده اصابتی صعب الانکاردر .

باشنده آلپ طاغلرینك ابدی بوزلری و آیاغنده وه‌زو ، أتنا ، استرومبولی برکانلرینك ازلی آتشلری ایله عالم شرق و عالم غرب آره‌سنده بر حد فاصل کبی بحر سفیدك اورته‌سنه اوزانمش؛ سمت شمالیسی قارلر آلتنده طونارکن قسم جنوبیسی لاولر ایچنده یانیور ؛ یوقاریسی ثابت وساکت ، آشاغیسی پرزلزله وپرولوله : بتون ایتالیایه بر صحنهٔ تضاد دییه بیلیرز . اوراده هانکی قطعهٔ طبیعتی وهانکی حادثهٔ طبیعیه‌یی تتبع ایده‌جك

اولسه‌ك بر اثر تضاد كورورسك: يك صاف سماسنده يك بيوك فيرطنه‌لر قوپار، بوكون قوپ قورو كورديككك بر مجرا يارين طاغلرى دەويره‌جك بر سيل مدهشه كذركاه اولور. بتون ايتاليا مياه جاريه‌سنده بر عصبيت بوالهوسانه واردر: شمدى اسقا و احيا ايتدكلرى بلادى بر آز صوكره تخريب و امحا ايدرلر.

ديكر جهتدن ايتاليانك يل كيبى حكمنده طوران آپه‌نين طاغلرينك ايكى طرفنه باقه‌لم: سواحل شرقيه ايله سواحل غربيه آره‌سنده ينه بر ضديت نسبيه بوله‌جغز. آدرياتيك طرفنده بلور قورده‌لالر كبى تپه‌لردن دكزه آتلايان سيلابلرله پارچه‌لانمش شجرستانلر وچمنستانلر؛ طوسقان طرفنده بالعكس درەلر شهرلر آره‌سنده طولاشيور، اورمان ومرعا يوق، فقط هريو آثار زراعتله مملو، هرتارلا بر كهوارهٔ ذخائر...

ايتاليادە سونمش وولقانلرك آغزنده متشكل كوللر، ير آلتنده آتش نهرلرى، الحاصل هردرلو اضداد طبيعيه بولنور.

شمدى محيطدن محاطه، ايتاليادن ايتاليانلره كچه‌لم: حيات عموميه‌ده كاه آلپ طاغلرنده‌كى طورغونلغه، كاه (تيبر) و (آينو) نهرلرنده‌كى طاشقينلغنه معادل ادوار سكون وطغيان واردر. بو مملكتك تاريخ سياستنى، تاريخ فنون وصنايعنى وحتى تاريخ عقائدنى آچ: فعاليتك، وەزو يانارطاغى كبى، زمان زمان آتشلنه‌رك براز صوكره اويوشديغنى كوره‌جكسك. عالم افكار

وآثارده انقلابات مهمه قالابرا قطعه‌سنك حركات ارضيه‌سی طرزنده تاکهظهور واویله تاکهمروردر.

قاتلرنده پلازغا، طوسقا، اوسـقا، اتروسقا، ساميتيا، جرمن، يونان، غول، اسپانيول وحتى عرب كريواتى طاشيان ايتاليانلره نه‌تماميله شرقلى، نه‌تماميله غربلى دينه‌مز. كنديلرينك ازمنهٔ قديمه‌ده جانوس نامنده ذوالوجهين برمعبودى واردى‌كه بر يوزى كونشك طوغديغى طرفه، ديكرى كونشك باتديغى جهته ناظردى: ايشـته بو معبود ايتاليان حس وفكرينه بر تمثال اوله‌بيلير. شرقه ايتاليادن دها يقين برقطعهٔ غربيه اولماديغى كبى شرقليلره ايتاليانلردن دها يقين بر ملت غربيه‌ده يوقدر. بوجهتله تاريخده ايتاليايى كاه‌شرق كبى متدين، مستغرق حس وخيال وكاه غرب كبى متفكر ومتفنن، مستهزئ فضائل وصياد منافع كوريورز. ايتاليانلر يالكز زمان اعتباريله دكل، مكان اعتباريله‌ده بر منظرهٔ اضداددر: بوكون اوزون چيزمه‌نك بر يوقاريسـنه برده آشـاغيسنه باقه‌لم؛ شمال اهاليسى متفكر، ساعى، مقتصد، فردا انديش، وجنوب خلقنى بالعكس شوريدهٔ حس وخيال، مست شعر وموسيقى، تنبل وفقير بوله‌جغز؛ اوته‌كيلر قارنجه‌يى وآرى‌يى بريكيلر كلبكى وآغستوس بوجكنى خاطرلاتير. ولافونتنك قصهٔ معروفه‌سنده اولديغى كبى آغستوس بوجكلرى صيق صيق قارنجه‌لردن استعانه ايده كلمشدر.

ايتاليا مدنيتى بر چوجوق كبى اينانيلميه‌جق شيلره ايمان

ایله باشلایور وهمان بوتون عقائد نصرانیه‌یی انکاره منجر اولیور. خرستیانلغی دیزلری اوستنده وبالمقابله خرستیانلغك آغوشنده بویوین بو مملکت رشد دماغیسنی قتولیك علم حالنه قارشی عصیان ایله اثبات ایتدی. ایتالیا پاپانك مقری اولمقده دوام ایتمکله برابر واتیقانك الك بیوك خصمیدر... بتون روما آفاقنی طولدیران قصائد یسوعیه‌یی دفعةً مدفون سکوت ایتمك، تبجیل اصنام یرینه تقدیس فنونی آیین دین اتخاذ ایله‌مك: ایشته «رونسانس» دیدکلری عصر انتباه ایتالیاده بو مذهب دماغی ایله باشلامشدی. پاپالرك تاج وتختی عصرلرجه وعصرلرجه ایتالیا روحنك قبلهٔ احترامی ایکن بو یکی مسلك افكارك سوقیله رکو علم هجوملره وسجده‌لر تپه‌لره منقلب اولیور، اعزهٔ نصارانك یك چوغنی طوغوران ایتالیا جوردانو برونو ایله برلکده بر دهریٔ متعصب اوله‌رق تورات وانجیلی یاقدی، کلیسادن باشنی چویردی، فن هیئت وعلم فلکیاته کشف راز ایدن سمادن باشقا سما طانیمادی. برزمان پترارقا کبی مملکتك حساس شاعرلرینه وارنجه‌یه‌قدر هر ایتالیان عصبیت نصرانیه نامنه ابن رشده لعنتلر یاغدیررکن وندیکده فلسفهٔ ابن رشد تدریس اولنمغه باشلادی.

یالکز خرستیانلغه قارشی دکل هر شیئه قارشی ایتالیان روحی بو حرکات مدیه وجذریه‌یی کوسترمشدر. اونوتماملی که ایتالیا هم قاتونك، قیصرك، ویرژیلك هم‌ده نرونك، هلیوغابالك، فرادیاوولونك وطنی اولدی.

ایتالیانك بالخاصه بو أثناده شدتله علاقه‌دار اولدیغمز تاریخ سیاستنه کلنجه: مونته‌بللو، ماجنتا، وسولفه‌رینو مظفریتلرینی متعاقب ویللافرانقا وزوریخده عقد ایدیلن قونفرانسلرك قراریله تشکل ایدن یکی ایتالیا، دینه‌بیلیرکه، «فرصتدن استفاده»یی دستور سیاست اتخاذ ایتدی. اورته‌یه بر (ایتالیا ایرره‌دنتا) یعنی (استرداد ایدلمه‌ین ایتالیا) سوزی آته‌رق ایتالیا دیپلوماتلری غاریبالدینك ورثه اجرائی اولدیلر؛ (ایتالیا ایرره‌دنتا) دیدکلری یرلری استرداد ایچون دون طابدقلرینی بوکون یاقدیلر ودون یاقدقلرینه بوکون طاپدیلر، عدم ثباتی مفتاح موفقیات عد ایتدیلر. مثلا [١٨٦٦] ده سادووا محاربه‌سی أثناسنده آلمانلرك متفق صفتیله سلاحه صارلمش ومغلوب اولدقلری بو حربدن آلمانیانك مظاهرت غالبانه‌سی سایه‌سنده وندیك قطعه‌سنی آله‌رق چیقمش ایکن درت سنه صوکره فرانسزلرله برلکده آلمانلره قارشی حرب ایده‌رك رومایی اله کچیرمش، بك آز صوکره بالخاصه فرانسه‌یه قارشی انعقاد ایدن اتفاق مثلثه داخل اولمشدر. ایام اخیره‌ده بو اتفاقه‌ده ارتباط تام کوستردیکی ادعا ایدیله‌مز.

بو مقدماتدن ایتالیانك خلاف میثاق حرکت ایده‌جکنه قانع اولدیغمی ظن ایتمه اوغلم. اعتقادمجه جیولیتی‌نك خلافکیر حرب اولماسی بویوك بر قیمتی حائزدر. زیرا جیولیتی‌نك سوزی ایتالیا پارلمنتوسنده‌کی اکثریتك استقامت آمالنی کوستر. جیولیتی اکرچه نه علماً برمتبحر، نه عقلاً برداهی سیاستدر.

فقط کندیسنی یك ایی طانیانلرك متفقاً اعتراف ایتدکاری وجهله بو کون دنیانك بلکه اك بیوك (پارلمنتوجی) سیدر. علم محدود و ذکای معتدلی ایله ایتالیا مجالس تشریعیه‌سنك بوتون تمایلاتنی قبل التظاهر کشف ایده‌رك خط حرکتنی اوکا توفیق ایدر. جیولیتی حقنده بو کونلرده آلمان دوستیدر، صلحپروردر، شودر بودر، دنیلدی. حقیقتده جیولیتی پارلمنتوده اکثریت آرانك دوستی؛ اونك طرفداری، اونك مسلکداشیدر. کندیسنده ادراك وعرفانیله نسبت قبول ایتمه‌ین محیر العقول بر فطرهٔ نفوذ، بر استعداد کهانت وار. همان هر مسئله‌ده مجلس مبعوثانك نه‌یه قرار ویره‌جکنی اولجه پك کوزل کسدیریور ورأی ذاتیسنی اوکا کوره اولچوب بیچیور. بو مهارت خصوصیه سایه‌سنده مملکتنك اك بیوك رجل دولتی اولدی. مادامکه بو کون جیولتی فکر حربه معارض کورونیور، مأمولدرکه اکثریت مبعوثانده معارض اولسون.

ایتالیانك احوال حاضره‌سنده نه‌یاپه‌جغنی دوشونورکن شونیده داخل حساب ایتملی یزکه متوفی قریسپینك ایتالیان روجنه آشیلادیغی بر حس واردر: أمپریالیزم!.. ایتالیا بر زماندنبری آلمانیا، انکلتره و روسیه کبی بر جسامت جثه‌یه نائل اولمق، اقطار عالمه قول صارلمق ایستیور.

بزم تاریخمز

— اوغلمه مکتوب —

اوغلم ، تاریخه مراق صاردیریشك بنی هیچ متعجب ایتمیور . پك آز کشی کوردم که حیات عرفانده بر « تاریخه مراق » دوری کچیرمش اولماسین . همان هر متفکر بر آرالق سر کذشت بشریتی اوکرنمك هوسنه دوشر : سر کذشت بشریت ، دیيورم ؛ زیرا تاریخ بزه بتون ماجرای بنی آدمی آکلاتمق ادعاسنده‌در . تصور ایت : اصغر تخمیناته کوره یوز بیك سنه‌دنبری موجود بر عائله‌ٔ جسیمه‌نك حکایهٔ احوالی ! بو رومانك جاذبه‌سنه قارشی هانکی ذکا لاقید قاله‌بیلیر ؟ مع مافیه هر فائده‌لی شی کبی تاریخده بعضلرینك هدف هجو واستحقاری اولمشدر . ایشته اونلردن برینك سوزلری خاطرمه کلیور :

— احوال حاضره وساعت حاضره‌یه حرمت ایت . تنفس ایتدیکك دقیقه‌لر هیچ شبهه یوق که سنجه ابدیتك اك قیمتدار اقسامیدر ، خلقت عالمدن وخلقت آدمدن ایستر بیك ، ایستر یوز بیك سنه صوکره حلول ایتمش اولسونلر . بتون تاریخ آنجق صوك سطر حرمتنه اوقنور ؛ کندیمزه بر دستور حیات

بچمك ایچون حیات اسلافی تتبع ایدەرز . بوکون کوشه باشنده ایلك تصادف ایتدیکم آدم ، هرکیم اولورسه اولسون، نیم سعادت وفلاکتم ایچون البته ازمنهٔ سابقەنك بیوك قهرمانلرندن، بربخت النصردن ، بردارادن دها مؤثر برعاملدر. حال بوکه اوتەکینك تحقیق هویتنه بیله لزوم حس ایتمیورم ، بریکیلرك نه یدکلرینی ، نەلری طولاشدقلرینی ، نه قدر یاشادقلرینی، کیملرله خوش کچیندکلرینی، کیملرلەدوکوشدکلرینی اوکرنمك ایستیورم : بونی مرضی برتجسس ، برخستەلق کبی تلقیده حقلی دکلمی‌یم ؟ یان یانه عمر کچیردیکمز قومشومزك راز معیشتنه بیکانه قالدیغمزی بیلیورزده برقاچ صحیفه یازی اوقومقله بوندن التی بیك سنه اول یاشامش بر « رامسس » ك اسرار حیاتنه نفوذ ایتمك امیدینەدوشیورز : یاربی، نەغفلت!.. دیکر جهتدن « تاریخ » ك اوزی ، سوزی طوغرو بر مخلوق اولدیغنه ایمان ایتمك ایچون انسان خیلیجه صافدرون اولمالی، زیرا شاهدی اولدیغمز وقایعك دیلدن دیله کچدکچه تغیر ایدەرك طانیلەمیەجق برقیافته کیردیکنی هرکون کورمکدەیز. طوغروسی ظن ایتمیورم که حقائق تاریخیه موجود اولسون، فقط خیالات تاریخیه وحتی حسیات تاریخیه پك چوقدر : یکرمی عصر اول جریان ایتمش برحادثهٔ عدلیەدن طولایی حالا برخرستیانك بر موسوی‌یه یان باقدیغنی کوردکجه حسیات تاریخیەنك عمق وامتدادندن عادتا اورکرم !

فقط ، اوغلم ، بو مجوده بيله بر آز « تاريخ » حس ايتمز ميسك؟ قارشى قارشى يه ، دره دن تپه دن ، صحبت ايدن ايكى كشينك سوزلرى بيله براز تاريخ در . فى الحقيقه بر جمله وارميدر كه مؤداسى خاطرلاتمزله جزئى ، كلى علاقه دار ، يعنى براز تاريخ اولماسين ؟ ايلك مورخ حضرت آدم در ، دينسه فاحش بر مبالغه ارتكاب ايدلمش اولماز . « تاريخ » ى تقدير ويا تحقير ايتسين ، هيچ كيمسه بتون بتون اونوتولمغه راضى اولاميور . احفادك دندان تحسين وتقبيحنه بر لقمهٔ يادكار براقمق هوسى آز چوق هر كسده واردر : اهراملر ، ديكيلى طاشلر ، قايالره وآغاجلره محكوك اشارتلر ، هيه روغليفلر ، خطوط معماريه ، هپسى اونوتولمامق ايچون جو عالمه آتيلمش اوزون صيحه لر كبى تلقى اولنه بيلير .

اكرچه انسان قانون منافعه توفيق ملاحظه ايدرسه تسليم ايتمسى لازم كلير كه بتون تاريخلر هپ ماصال ، آنجق ايچريسنده ياشاديغمز ماصال بزم ايچون بر تاريخ در . حال بوكه بيلم نصل بر غلط نظر سيئه سى اوله رق انسان كندى زمانى قيمتسز واوته كى دورلرى شايان دقت كورور ؛ باخصوص ماضى يى پك جاذبه لى بولورز . ظنمجه هر كسك افق كبى بر دائرهٔ اميد وخيالى واركه ساعات حاضره يه صيغميور ، وبرقرن ديكرك ابعاد موهومه سنى ايستيور .

بناءً عليه اطرافمزده كى طوفان شئون آره سنده اجدادمزك

تماشای گریه وخنده‌سنه شتاب ایتمکی پك طبیعی بولوردم . لکن ایسترم‌که « تاریخ » ی آچمه‌دن اول نه اولدیغنی ایی بیلمه‌سلك وکلمهٔ تاریخ اطرافنده متراکم خیالات کاذبه‌یه آلدانمیه‌سلك .

اوغلم ، برکره یکرمی درت ساعت ظرفنده کرهٔ ارض اوزرنده جریان ایدن حادثاتی ، برکره‌ده بر جریدهٔ یومیه‌نك بر نسخه‌سنده مندرج حوادثی دوشون : بر « تصویر افکار » یاخود بر « طنین » بر کون غلطه میخانه‌لرینك برنده بر غوغایی ، آمریقاده بیلمم کیملك وفاتنی ، فلان بکك فلان خانمله ازدواجنی ، محمد بکك علی افندی‌یی زیارت ایتدیکنی حوادث اوله‌رق بزه ویرییور . حال بوکه کونشك بر طلوعندن دیکر طلوعنه قدر ربع مسکونده میلیونلرجه غوغالر ، میلیونلرجه وفاتلر ، میلیونلرجه ازدواجلر ، میلیونلرجه زیارتلر واقع اولدیغنده هیچ کیمسه شبهه ایتمز . بو حسابه نظراً « تصویر افکار » یاخود « طنین » بزه وقایع جهانك آنجق برمیلیونده برینی اخبار ایده‌بیلیور دیمکدر . بوده آنجق عصر جاریده مالك اولدیغمز تللی وتلسز تلغرافلر ، مطبعه‌لر ، هر نوع وسائط استخبار واخبار سایه‌سنده ممکن اولیور . برقاچ یوز سنه اولکی اجدادمز بزم آلدیغمز حوادثك بیکده برینه مطلع اولامازدی . مع مافیه هیچ کیمسه هر ایشیتدیکنی عقلنده طوتاماز ، هیچ بر حافظه بر غزته‌نك مندرجاتنی ضبط واحاطه ایده‌مز . بو جهتله فکرمز متمادیاً مسموعاتمز اوزرنده بر نوع

عملیهٔ تصفیه اجرا ایدر: ایشنه یارایه‌جقلری صاقلار، اوته کیلری مزبلهٔ نسیانه آتار.

مورخلرده وقوعاتی بویله بر غربال انتخابدن کچیررلر: بعضیلرینی قید، بعضیلرینی طی ایدرلر وضبط ایتدکلری طی ایتدکلرینه نسبةً هیچ مشابه‌سنده‌در. بوجهتله «تاریخ» ی الکه آلدیغك زمان بتون حکایهٔ انسانیتی آووجکده طوتدیغکه ذاهب اولما! تاریخ سکا آنجق مورخلرك اشاعه‌ده محذور کورمدکلری شیلری خبر ویرر.

بزم تاریخمزه کلنجه: دینه‌بیلیرکه بوهنوز یازلمامشدر. اگرچه خواجه‌سعدالدینك «تاج التواریخ» ی ایله باشلایه‌رق «تاریخ لطفی» ده ختام بولان بر سلسلهٔ کتب وار، فقط بونلرك مندرجاتی «تاریخ» دن زیاده زیوف وحشویاتدر. نعیما ایله جودت پاشا استثنا ایدیلنجه تاریخنویسلرمزه مقید وقایع عنوانی بیله زیاده کایر. تاریخ نامنه‌صحیفه‌لرطولدورمشلر، بکندکلری وقوعاتی ضبط ایتمشلر، فقط احاطهٔ حادثاته موفق اولامامشلر. بونلر بتون وقایع ماضیه‌یی «سرای» دهلیزلرندن، «دیوان» صفه‌لرندن، «اوجاق» لردن چیقاریرلر، اوراره‌لردن کیردیکنی تحقیقه لزوم کورمزلر. اونلرجه مثلا برحسن زلالی افندینك عدم ممنونیتی ایله بر پاترونه خلیلك حدتی لاله دورینه‌قاتلی برخاتمه چکن وقایع جسیمه‌نك حدوثنه علت مستقله‌در! مورخلرمزك همان کافه‌سی عادات، اخلاق،

عقائد ، قوانین ، اقتصادیات ، معارف ، مزاج ملت ، بونلرك هپسنك آز چوق مؤثر عوامل تاریخ اولدیغندن غفلت ویا تغافل ایدییورلر . دینه بیلیر که عثمان وقوعاتك آنجق سطحنه تماس ایتمشلر وقارئلرینی دریای وقایعك آنجق کنارنده کزدیررلره چروح اجدادمزك یالکز ایزلرینی کوسترولر ، آلامنی بزه حس ایتدیرمزلر .

بزم تاریخمزده پك چوق فکر وپك آز کورولتو آرامق حقك ایکن پك چوق کورولتو وپك آز فکر بولاجقسك . قوجه خواجه سعدالدین بیله یالکز « پادشاه » دیمك ایچون ایکی بیوك صحیفه طولوسی لغاتی یان یانه دیزمکدن چکنمه مش ..

واقعا بو سلسلهٔ تواریخك مطالعه سندن هیچ بر شی اوکره نیلمز دکل . مثلا [بایراغمز تاتارلر کبکنه تقلیداً اولا بیاضمش ، صوکره یشیل ، نهایت فاتح زماننده قرمزی اولمش ؛ آی ییلدیزی بیزانسلیلردن اقتباس ایتمشز] ، یاخود [حکمدارلرمز ییلدیرم بایزیده قدر امیر عنوانی طاشیرمش ، اولا سلطان عنوانی ییلدیرم بایزید آلمش ؛ خاقان البرین والبحرین عنوانی حضرت فاتحه ویرلمش ، خادم الحرمین الشریفین صفتی یاووز سلطان سلیمه نصیب اولمش] کبی شیلر خبر آلنیر . قعر عمانده اینجی کبی زیوف وحشویات آره سنده غائب اولان قیمتدار خبرلره تصادف اولنور : مثلا ارض اوزرنده ایلك منتظم اوردویی تورکلر وجوده کتیرمشلردر . مورخلرمز مع التأسف

قیمتدار ایله کبهایی تمیزده اوقدر لاقیدکه بویله تاریخ عمومیٔ مدنیتده بزه بر موقع تأمین ایده بیله‌جك اجراآت ماضیه‌یی محاربه تفصیلاتی آره‌سنده اونوتوویریبورلر. حالبوکه وظیفه‌یی تماميله تقدیر ایدن بر مورخ بویله منتظم اردو تشکیلنده ملل سائره‌یه پیشوا اولمامزدن نه سمیح منابع مفخرت وایضاح مسائل ایچون نه‌قدر مساعد بر مفتاح چیقاریردی! فقط، اگر «تاریخ» عدسهٔ ماضیدن رؤیت استقباله مساعد بر دوربین وظیفه‌سی ایفا ایده‌جکسه بونوع معلومات تاریخیه ایله قناعت ایتمك جائز اولامایه‌جق. کوکل آرزو ایدردی‌که مورخلرمز براز اسباب وقایع ونتایج حادثاته مد انظار ایتمش اولسونلر. یا قصداً ویا عن جهل مورخلرمز شئون تاریخی اسباب ظاهره‌یه اسناد ایله اکتفا ایدییورلر؛ حالبوکه سبب ظاهری همان هیچ برزمان سبب یگانه اولاماز. بر حادثهٔ تاریخیه ــ مثلا ۱۰ تموز ویا ۳۱ مارت وقعه‌لری آثار ونتایج اعتباریله بسیط اولمادیغی کبی اسباب ومقدمات اعتباریله‌ده بسیط دکلدر. بر قادین بر چوجوق طوغورور کبی ساده بر اثر تلقیح اوله‌رق وقوعات سینهٔ تاریخدن طوغماز. اك بسیط صاندیغمز وقعه مبادیسی اعتباریله دکز صولری کبی هر طرفدن طوپلانیر و عواقبی اعتباریله کونشك شعاعاتی کبی هر طرفه یاییلیر.

بزم تاریخمزده وقوعاتك بر قسمنی کورورز، فقط همان هیچ بر حادثه‌نك منبع ومنصبنی کشف ایده‌مزسلك. تاریخمز

دنیلن شورش مظلمدن احمد راسم واحمد رفیق بکلرك صوك سنه‌لرده جر واستحصال ایتدكلری آثار تاریخیه حقیقةً پارلاق بر ظفر ذكادر. بو ایكی محررمقتدرك مطالعهٔ آثاریندن صوكره آكلادم كه بز قانون تاریخك بر مستثناسی دكلشز؛ بزدهده افادهٔ ظواهره رغماً شرائط حیاتیه كیتدكجه كسب صلاح ایتمش؛ بش، آلتی یوز سنه اول یاشایان اجدادمز ایچون تنفس، تغذی وتفكر بش، آلتی یوز كره دها مشكلمش ... بو درس بكا شوامیدی ویردی كه بزه یارین دها قولای وبناءً علیه دها طاتلی بر حیات كتیره جكدر.

خلاصه، اوغلم، تتبع ایتمك هوسنه دوشدیكك بزم تاریخمز محاربه كورولتیلری، سرای دیدی قودیلری، دیوان واوجاق ماصاللری آره‌سنده او چتره‌فیل وصعب التفهم لسانیله صوك صحیفه‌سنده سكا دییه‌جك كه: «كوچك آرقاداش، ایلری، بلا تردد ایلری ودائما ایلری!»

عید ملی مناسبتیله

سوقاغه چیقوب‌ده هر طرفی آل بایراق وپنبه کولکه‌لرله دوناتمش کورونجه بر چوجوق کبی کیزلیجه سوینیرم . قلبم پنجره‌لرده سانجاقلرك تموجنه بکزر بر حرکت شوق وسرور ایله تتره‌ر. بکا اویله کلیرکه باندیرامزك رنك فجری آکدیران شن وشاطر بر سیماسی واردر. فقط بر سنه‌دنبری ، بیلمم نیچون ، هر منظرهٔ عید بکا براز حزن آلود کوروندی ؛ کویا جاده‌لرك لسان زینتی روحی تفکر وتأثره دعوت ایدییور. بوکون شهرمزی دوناتمش کورونجه ، هیچ شبهه یوق ، هرکس بوشهر آیینك سببنی تخطر ایده‌جك ...

ایشته تمام یدی سنه اولیور : مناستر و سلانیکدن ترشح ایدن فیصیلتیلر پایتخته قولاقدن قولاغه طاغیله‌رق بر امید وایمانه مقابل بیك یأس و انکاره تصادف ایدرکن بر صباح ناکاه غزته‌لرده عودت مشروطیتی تبشیر ایدن اوچ سطرلق بر نثر کورولدی. بو اوقدر وجیز ، حتی اوقدر یابس ایدی‌که قارئینك قسم اعظمی یکی بر دامکاه استبداد قارشیسنده

بولندقلرینی ظن ایتمشلردی. بومهم خبرك احتمال صحتی نه قدر آزدی! اعلان رسمی‌یی کورنلر کوزلرینه و اوقویانلر اویانیق اوقودقلرینه ، اینانه‌میورلردی. قانون اساسینك رجعت حاکمیتی! یاربی ، بو اینانیله‌جق معجزه‌می ایدی؟.. حقیقت آکلاشلمقده تأخر ایتمه‌دی : عثمانلیلرك اوتوز بوقدر سنه‌دنبری متحسر ومشتاق اولدقلری نعمت مشروطیت قبضهٔ تحکمدن فی‌الواقع استرداد اولنمشدی و آرتق لیلهٔ اعتساف کچمش ، فجر معدلت حلول ایتمشدی. ادارهٔ جدیده بزه حریتی ، مساواتی، عدالتی، اصلاحاتی ، ترقی‌یی، مدنیتی ، الحاصل بتون عوامل مسعودیتی وعد ایدیبوردی . شیمدیدن صوکره عثمانلیلر ظالم ومظلوم ، اصدقاوخونه، منسوبین وبیکسان نامرلیه‌ایکی‌یه آیرلمایه‌جقلردی ، بایراغمز نصل برسه بتون ملتده اویله یکپاره اوله‌رق اقبال وادباره نامزد اوله‌جقدی. عینی عائله‌نك اعضای متفقه‌سی کبی برلکده کوله‌جك وبرلکده آغلایه‌جقدق. آرتق اوتوز ییلدن زیاده سورن کابوسدن قوتارلمش ، کوزلرمزی سیلمش اویانمشدق : ملتك بیوك برطرب شادی ایچنده اعلان ایتدیکی شی دور انتباهمزدی. دوستلرمز کتم ایده‌مدکلری بر حیرت ایله : « تورکلر اویاندی ! » دیدیلر ؛ دشمنلرمز نیم مکتوم بر اندیشه ایله عینی جمله‌یی تکرار ایتدیلر ...

تورکك اویانمسی : بو حادثه اعتراف ایتملی‌یزکه پك آز کشینك ایشنه کلیردی. اویقو سرسملکی زائل اولمادن تورکك

باشنی یومروقلامالی ، دیدیلر ؛ و دشمن طوپلری وطنمزه
چویرلدی. نیتمزه کوره بر خطوه آتمغه وقت بولامادق. بر
محاربه قاپانمه‌دن بر دیکر محاربه آچیلدی. بیوك بر ملتك بر
عصرلق حیات فجایعنی بش التی سنه ایچنده یاشادق: هنوز
التیام بولمایان یارالرمزك اوستنه تازه یارالرویکی المللر آشیلاندی،
باروت قوقوسی ایچنده بوغولدق.

آه، باروت! بر جلوهٔ تصادف اولمق اوزره همان
عینی زمانده [بەقون] ایله [شوارتس] ك — بری انکلیزپاپاسی،
دیکری آلمان راهبی‌در! — ایجاد ایتدکلری بو مهلك توز
اولماسه‌یدی ... هیچ شبهه یوق که باروت اولماسه اسلحهٔ ناریه
اولمایه‌جق، شدائد حربیه بیکده بر نسبتنده اینه‌جکدی.
فی‌الحقیقه باروتك ایجادینی طوپ اعمالی تعقیب ایتدی، فقط
او زمانك آدملری بزدن زیاده محب انسانیت ایمشلرکه کولله‌لر
آنجق قلعه‌لرك هدمی ایچون آتیلیردی، اردولره طوپ
توجیه ایدلمزدی. ایلك دفعه اوله‌رق انسانلره قارشی طوپ
انداختی مشهور [قیره‌سی] محاربه‌سنده انکلیزلر طرفندن ارتکاب
اولندی: ایشته مدنیته انکلتره‌نك بر بیوك خدمتی دها!...

او زماندنبری، دینه‌بیلیرکه، بشریتك قولاغنده طوپ
سسی هیچ اکسیك اولمامشدر. مرمیلر شورالده سکوت ایدرکن
اوته‌ده کورله‌دی؛ بر یرده صوصماسی بر باشقه یرده دهاشدتله
پاتلامق ایچوندی. بوکون بتون اوروپایه انتشار ایدن طوپ

سسی آغیر بر قبرستان رایحه‌سنه قاریشیور. دیار مدنیت ایتام واراملِ ایله طولدی. هلاك اولان بابالر وقوجه‌لر میلیونلره بالغ اولیور ... تارلالرده چفتجی یوق ، فابریقه‌لرده عمله قالمامش ، دستگاهلر صنعتکارلردن خالی ، بتون چالیشه‌بیله‌جك قوللر حرب میدانلرنده قانلی سلاحلره باغلی ... بتون سعی ، بتون صنعت ، بتون معرفت ، بتون ذکالر وبتون لیاقتلر اردو حالنده کلمش ، یورویور ، سونکو اوموزلرنده دشمن مواجهه‌سنه یورویورلر! شیمدی هیچ کیمسه حریتدن ، عدالتدن ، مدنیتدن ، شفقت و انسانیتدن بحث ایتمه‌سین ؛ بو آنده بتون باشلر مست حرب ، یالکز امید ظفرله دونیور ؛ دیللرده آنجق ترانهٔ غزاوار ؛ هر حق یارینکی غالبه وعد اولنمش ؛ بوکون حیات آنجق احراز غلبه ایچون صرف ایدیله‌بیلیر بر متاع در ... حیاتی معرکه‌یه سوروکله‌مین عجزه ، قادینلر ، چوجوقلر واختیارلر متروك فابریقه‌لرده طوپ دوکیور ، تنها دستگاهلرده تفنك یاپیور ، سرحدلرده اعدا ایله چارپیشان کنج بازولره مهمات یتشدیریورلر... بر سنه‌دنبری قوجه اوروپا نهایتسز بر معرکهٔ خونین اولدی .

ایناتمالی یز که یالکز بخار ویا الکتریق تأمین ترقی‌یه کفایت ایتمیور ، براز قان وبراز اولومده لازم ... تدارك اغذیه‌نك ایکی بیوك طریقی واردر : بری اوکوز کبی تارلالرده چالیشمق ، اوته‌کی قوردلر کبی اورمانلرده آو یاقالامق ! آروپا طریق سعی

براقدی، طریق صیده کیردی ، و بر کون ینه حیات مساعیسنه عودت ایده‌جك ؛ تاریخ بر تکرردن عبارتدر. باقکز بوندن تام بر عصر اول واترلو اووه‌سنده‌کی اضمحلال عظیم ایله نهایتلنه‌ن ها ئله بوکون باشقه برشکلده فلاندر وشامپانی صحرالرنده تکرر ایدییور. اکر بز قلعة النجم ، سدالبحر واولتی استقامتی وقوعاتنه حصر نظر ایتمه‌مش اولسه‌یدق آوروپا مصادماتنده نه شایان حیرت صفحه‌لر کوره‌جکدك. فقط بتون روحمز بزم کندی عزیز اردومزه ، کندی عزیز مملکتمزه موقوفدر. شو دقیقه‌ده چناق قلعه‌ده، فرات کنارنده ویا روس حدودنده قادینلری ، چوجوقلری ، اختیارلری، قوزولری وتارلالری، الحاصل بتون کندیسنی مدافعه‌دن عاجز اشخاص و اشیانی مدافعه ایچون کوکسلرینی اولومه آچان قهرمان وطنداشلرمزدن باشقه بر طرفه صرف دقت ایده‌میز. بزم ایچون اونلره قلبلرمز ایچنده حیات ابدیه تأمینی بورجمزدر، حق ، ناموس ، حیات و استقلال ایچون فدای جان ایدنلر الی الابد یاشامق حقنی قازانیرلر.

بر تورك ایچون کوزلری یاشارمقسزین تورك اردوسنی حال حربده تخیل ایتمك پك کوچکدر. او اویله مستثنی بر منظرهٔ هیجاندرکه آنجق صمیمی و آتشین بر قطره کوز یاشنده منعکس یاراشیر. تورك اردوسی تارلالرده بر قهرمان صبر وشفقت ، قیشله‌ده بر قهرمان سعی واطاعت ، میدان محاربه‌ده

بر قهرمان سطوت و شجاعتدر. محور هویتنی احوال مختلفه ایچنده قیمتنی هیچ غائب ایتمکسزین دکیشن بر قهرمانلق تشکیل ایدر. نه شکاری اوستنه آتیلان قارتال، نه آفریقا چوللرنده کوکره‌ین آرسلان، هیچ بر مخلوق جسور اونکله مقایسهٔ جسارته جرئت ایده‌مز. اردومزك ایام صلحده‌کی تواضع معتادی شیمدیدن سمارسیده بر حصار وقار اولمشدر. دوکوشدیکی مدتجه اردومز کندیسنی آتیلا کبی غرب وشرق اوستنده حاکم کورور. موقع حربه متوجهاً یوله چیقان بر آلایمزه دقت ایدیکز: غزایه‌می، عشقه‌می، موته‌می، حجله‌کاهه‌می کیدییور، آکلایه‌مازسکز ... نه بر نشانهٔ تأثر نه بر اثر هیجان، ظن ایدرسکزکه بر چلیك کوله‌سی بر فابریقه‌یه کیدییور. کویاعیالنی، بشریتنی، احتیاجاتنی اونوتمشدر: دائما دشمنی قاتی دوشوندیکی ایچون هیچ بر آن صوسزلغی خاطرینه کلمز، الك قوراق و چوراق یرلرده او بر طوفان دم سرینلکی حس ایدر. اردونك اردودن باشقه دوشونه‌جك اولادی، حیات مملکتدن باشقه حیاتی یوقدر. بورولرك فغان معدنیسی تفنکلرك ترنکا ترنك آتشفشانی، طوپلرك کورله‌مسی وطاغلرك ایکله‌مه‌سی، حربك بتون اصوات و روایحی اونی بر شیدای حرب ایدر ... ایشته تخیل ایدییورم، اردومز: الله! دییور، طاغلر جواب ویرییور: الله، الله!... هر طرف غلغلهٔ تکبیرایله طولیور، تتره‌یور، صارصیلیور، میدان حرب

لرزان ونالان بر معبد توحيد اوليور . . بو عبادت حربيه دقيقه‌سنده بر يوزنده هر كسدن قوتلی وهر قوتك فوقنده بر شی واردر : اردومز !

يوووق ، كمال فخر ايله تكرار ايده‌بيليرز : بر تورك ايچون كوزلری ياشارمقسزين تورك اردوسنی حال حربده تخيل ايتمك پك كوچدر .

زواللی آرناوودلر

بش عصر قدر دوام ایدن وطنداشلغمز اثناسنده آرناوودلری سومه‌ین تورکلر بلکه تورکلری سون آرناوودلر قدر محدوددی. بوکون اویله حس و تخمین ایدییورم که آرناوودلره قارشی درین بر الم ترحم طویمایان بر تك تورك یوره‌کی یوقدر.

دائما شوریدهٔ احتراص بر قاچ سرسرینك آلت آمالی اوله‌رق لاینقطع قانلی اغتشاشلر چیقاران آرناوودلر ناتراشیده ذکالری، خشین صفوتلری، طفلانه وقارلری، ومستانه جسارتلری، عصبیت قومیه‌لری ایله تورکلرجه قومانوه حادثهٔ الیمه‌سنه قدر پك عزیز همشهرلر موقعنده ایدیلر. محرش خشونتلرینه ومزعج طغیانلرینه رغماً اونلره تورکیانك هر طرفنده اظهار اخوت اولنوردی. بقراط زماننده‌نبری شایان حیرت بر ثبات عضوی ایله محافظه ایتدکلری قورو وعصبی وجودلری، ثابت نظرلی کوچك کوزلری، سیوری باشلری، مائل جبهه‌لری وانجه بورونلری مملکتمزك هیچ بر طرفنده استثقال اولنمازدی. فقط اونلر هرزمان بر قاچ دره‌بکنك محموم اغفالی اولدقلری ایچون تورکك کندیلرینه آچیلان سینهٔ شفقتنی قارانلق بر محبس

تلقی ایدر و کندیلرینه قارشی حس اخوتله صیزلایان تورك آغوشندن قورتولمق ایسترلردی. قومانوه‌اهالیی بومقصد مشؤمه آچیلان مهلك قاپو اولدی. آرتق اونلر رشتهٔ تقدیرینی بزدن کسمشدیلر، شمدیدن صوکرا مستقل بر حیات تاریخیه یاشایه‌جقلردی وبز کندیلرینه قارشی بتون بیکانه قالمق حقنی قازانمشدق وبناءً علیه غوسینه وپلاوادن پره‌وزه‌یه قدر امتداد ایدن قطعه اوزرنده‌کی فجایعك شهود لاقیدی اوله‌بیلیردك..

فقط اویله اولمادی و اویله اولمایوروتمنی ایدرم‌که هیچ بر زمان اویله اولماسین. اسلاولر بدبخت « آربانا » نك کوکنی کسمکه‌چالیشیرکن، یونانلیلرطالعسز «آروانیتی» لری بریوزندن قالدیرمق ایسترکن ینه بز : « زواللی آرناوودلر ! » دیه‌لم.

اصللرینی پلاسجلره قدر اعاده ایدن بو قوم قدیم بوکون متروك برجنازه کبی اوزانمش؛ هرطرفندن هجوم‌ایدن حشرات اجنبیه ألنده دیدکله‌نیور. ایللیریانك اسکی مرکزی اولان اشقودرایه سلمه‌السلام قره‌طاغ چته‌لری کیردی، بزم اسکوب دیدیکمز قدیم سقوپیا حوالیسنی صرب دیشلری کمیرمکده، ته‌پیرده یونان‌اشقیاسی کیتدکجه جوشان آقینلرینه دوام‌ایدییور. غه‌ظالر، طوسقالر، یوقاری و آشاغی آرناوودلق، هپسی بی‌حرکت وکویا محروم روح ! مهاجمین اعدایه مال، جان، عرض، نه‌لری وارسه، قرون اولادنبری الك قصقانج فدا کارلقلرله‌احاطه ومحافظه‌ایتدکلری بوتون‌مقدساتی تسلیم‌ایدییورلر.

اسكندر كبيرك جهانمطاع اردوسنه مقاومت ايدن غلو كوسلك نجيب احفادى بويله مى حركت ايتمسك لازم كليردى ؟ وقور وجسور اشكيپتارك ـ اشكيپتار آرناوودجه آرناوود ديمكدر ، ـ بر كون بالقان هوامى طرفندن بويله ساكت وبى مقاومت پارچالانه بيله جكنه كيم اينانيردى ؟ نه روماليلر ، نه ويزيغوتلر ، نه استروغوتلر ـ آرناوودلغه صالديران اقوام غالبه دن هيچ برى بو قدر سهولتله آرناوودلرى بويوندوروقلرى آلتنه آلامامشلردى . وحيفا كه بو كونكى هائلهٔ انقراضه آق وقره دريندن ، ماطدن ، شقومبيدن ، ويوسادن ، بدبخت آرناوودلغك بوحزين دره لرندن باشقا آغلايان يوق !

عجبا بو قوم عصبى بتون قدرت وشدتنى ، بتون سرمايهٔ حميتنى بيتمز توكنمز اختلاللر و عصيانلر ايچنده استهلاك مى ايتدى ؟ فى الحقيقه هپمزك خاطرنده دركه آرناوودلقده بو كون دين بر سبب اغتشاش اولور ، يارين ويركو بر وسيلهٔ طغيان اولور ، دها بر كون صوكره لسان ياخود عسكرلك وياخود اسلحهٔ ممنوعه بر بهانهٔ شورش اولوردى . تسويلات خارجيه اوراده غايت حمول وهضوم بر قبولكاه بولمشدى : بر دولت اجنبيه آرناوودلره كيزليجه سلاح طاغتير ، بر ديكر دولت اجنبيه ال آلتندن رؤسايه رشوت توزيع ايدر ، برى دين نامنه اجراى ملعنتدن ، اوته كى معارف ماسكه سى آلتنده تلقين اهانتدن خالى قالمازدى . اوراده جزويتلر بر مايهٔ مفسدت ،

قره‌طاغ برنسی بر منبع مکیدت ، قپودانلر و آرناوود بکلری أغیار النده برر آلت اولمشدی . کلیسا، مکتب، مغازه وحتی خسته‌خانه هپ برر تخمخانهٔ فسق وفساددی !

معلومدرکه بزم آرناوودلقله مناسبت سیاسیه‌مز بشیوز یکرمی‌سنه اول، مراد ثانی دورنده، رؤسای محلیه‌دن توپیانك دخالت ودعوتی اوزرینه باشلامشدی . ودینه بیلیرکه بوقطعهٔ منیعه‌یه دخولمز اوزون برسلسلهٔ غوائلك مقدمه‌سی اولمشدر. فی‌الحقیقه اوراده ، تاریخ فتحدن پك آزصکره اسکندر بکك اشعال ایتدیکی نائرهٔ بغی وضلال هیچ برزمان تماميله سونمه‌دی. فاتح زماننده باشلایان سوقیات عسکریه‌یه بایزید وقانونی دورلرندن تادور مشروطیته‌قدر دوام اولندی!.. اوراده اووه آرناوودلری مسأله‌سی بیتمه‌دن طاغ آرناوودلری مسأله‌سی چیقیوردی.

ادرنه معاهده‌سنه‌قدر آرناوودلر ایتیشه قوپوشه نیم‌مستقل یاشادیلر. فقط دولت آرتق مملکتك اوته‌سنده بریسنده‌کاه‌وبیکاه صیریتان آثار طغیان وفوضادن اوصانمشدی . آرناوودلغك‌ده شیرازهٔ انتظامه ادخالی قرار کیر اولدی. اوزمان شمالی آرناوودلقده تپه‌دلنیلر الك شمولی معناسیله برر دره بکی حاکمیتی اجرا ایدییورلردی . محمود اولك بخش ایتدیکی بایراقدارلر امتیازی بوشکل استقلاله منجر اولمشدی .

آرزوی ضبط وربطایله کرك تپه‌دلنلی‌یه کوندریلن خورشید پاشانك اجراآتی وکرك یاقووه، ایپك وپرشتنه طرفلرینه کیدن

علی و رشید پاشالرك سرکذشتلری هنوز اونوتلمامشدر. دولتك بتون مساعیٔ فداکارانه‌سنه رغماً قریم محاربه‌سندن روس محاربه‌سنه کلنجه‌یه قدر آرناوودلغی حال تذبذبندن قورتارمق ممکن اولامادی. قانون بر شهره کیردی، اوته‌کنه کیره‌مدی، و کیردیکی یرده یرلشه‌مدی. کیم ایسترسه او عسکر اولور، ویرکو نامنه کیم نه‌دیلرسه اونی ادا ایدردی. حکم قانون باخصوص صارپ طاغلره چیقمقده ناقابل اقتحام مشکلاته مصادف اولیوردی، اووه‌لرده عظیم فداکارلقلر بهاسنه طوتونه‌بیلن نظام اداره هیچ برزمان شواهقه طیرمانامادی! حکومت بری برینی متعاقب ایپکده آرسلان پاشا ایله، یاقووه‌ده محمود بکولای ایله، پرزرنده سیف‌الدین پاشا ایله، اوته‌ده سلیمان بك کل اوغلو ایله، بریده میریدیتلر، مالیسورلر، قله‌مانتیلرله اوغراشدی، اوغراشدی؛ فقط بتون جهد و همتی عقیم قالیوردی.

روس محاربه‌سنی متعاقب پك شایان تقدیس بر مقصدله شمالده دبره‌لی الیاس پاشا، جنوبده عبدول بك فراشه‌ری (قاموس الاعلام مؤلف محترمی سامی بك مرحومك برادری) بر آرناوود قومیته‌سی تشکیل ایتدیلرکه مرکز شمالیسی دبره، مرکز جنوبیسی ارکری و مرکز مشترکی ایلبصاندی. بوتون آرناوودلرك اشتراك ایتدکلری بوقومیته برلین معاهده‌نامه‌سنك آرناوودلره تعلق ایدن آقسامنه قارشی پروتستو ایدیور

و مملکتلرندن بر قاریش طوپراق ویرمه‌مك ایچون بوتون آرناوودلرك فدای جانه حاضر اولدقلرینی اعلان ایدییوردی. پروغراملری اللرنده روما یه ، ویانه یه ، برلینه کیدن محمد علی بك ویریبیونی وعبدول بك فراشه‌ری آوروپایه اسماع ایتدیلردی که آرناوودلر هیچ کیمسه‌دن بر یر ایسته‌مزلر و فقط هیچ کیمسه‌یه‌ده بر یر ویرمزلر ...

انسان بو خاطرات تاریخیه‌یی قاریشدیردقجه قلبنده بر خنجر اضطراب ایله کندی کندینه صورییور : بر قاریش طوپراق ایچون بوقدر غلیان کوسترن آغالر، بکلر نره‌ده ؟ آرناوودلق استقلالنك قهرمان عاشقلری ، اکریلی طاهر بکلر ، اسماعیل بك ولورالر ، احمد دینولر ، زینل آغالر ، بیب دودالر نه اولدی ؟ بوکونکی تجاوز اعدایه قارشی عصیان ایده‌جك بر برناق علی یاخود بر صوقول آوورام یوقمی ؟

بالقان اقوامنك یدنجی عصر میلادیده عقیم بر تشبث حالنده قالان خولیالری بوکون پارلاق ومحقق بر مظفریت شکلنی نصل آلابیلدی ؟ اووخ ، زواللی آرناوودلر ، سز اوته‌ده صرب چاریقلری، افزون یمنیلری وویوودا چیزمه‌لری آلتنده ذلیل وحقیر چیکنه‌نیرکن بز بر کره مورا محاربه‌سنده ، بر کره‌ده اخیراً قومانوواده تورك اردوسنه قارشی اجرا ایتدیککز چرکین بیوفالغی اونوتیورز ، تورکلر علیهنه درت عصر دوام ایدن قانلی خیر چینلقلرکزی حافظه‌مزدن سیلیورز، تورکیانك

روم ایلی قسمی پارچه‌لانیرکن یاپدیغکز استقلال شنلکلرینی
معذور کوریبورز وبوکون هرطرفمزی ساران آتش خصومت
اوزرندن ینه‌سزه اوزاته‌جق بر کلمهٔ تسلیت وتعزیت آرایورز .
معمافیه بر سس لاینقطع قولاغمزه :

— هیچ برزمان عفوایتمه‌ین وهرخطایی ارکچ جزالاندیران
برقانون تاریخ ، بر محکمهٔ تاریخ واردر ! دیبور .

حربدن صکره ؟

ساعت حاضره نه قدر حامل اهمیت اولورسه اولسون وقایع جاریه‌نك مابعدینی آراشدیرمق وکتاب شئونك بو کونکو یاپراقلری آره‌سندن تاریخ آتی‌یی اوقومغه چالیشمق آرزوسی حسب‌التجسس اوقدر منتشردرکه شیمدی کندی کندینه عواقب حربی صورمایان و : « حربدن صوکره ؟ » سؤالی ایله غیجیقلانمایان بر دماغ یوقدر ، صانیرم. فقط بتون آوروپانك بر سنه‌لك مصادمات مدهشه‌دن صوکره واصل اولدیغی منزل تاریخ اویله کثیف سیسلرله محاط که حربدن صوکره‌کی وقایعی صوروشدورانلرك پك مقنع جوابلر آله‌جقلری تخمین اولنماز.

هر طرفده افقلرك نائرهٔ حرب ایچنده پارلاماسندن طولایی ظلمت استقبالك تکاثفی نه غریب بر جلوهٔ تضاددر! دینه‌بیلیرکه سیمای فرداشمدیکی قدرهیچ برزمان مبهمیت کسب ایتمه‌مشدی. اطرافی قارارتان بو حریق عمومیدن مدنیت وانسانیت ایچون خیر وشر نه صدور ایده‌جکنی صورت قطعیه‌ده هیچ کیمسه کسدیره‌مز. مع‌مافیه هرکس میل روحنه وسوق مزاجنه تبعیتله

مستقبله دائر کهانتلردن منع فکر ولسان ایدممه‌یور ؛ هرچه‌باد اباد طرفدار صلح اولانلر حرب حاضرك تخریبات اقتصادیه‌ سی هیچ اولمازسه یاریم عصرلق سعی بشرله آنجق تضمین وتعمیر ایدیله‌بیله‌جکنی سویلرکن برفرقهٔ دیکر مومیا کبی صلح وسکوت ایچنده چوروه‌مکدنسه خلقتك فرمان ازلیسنه اطاعتله قان وآتش ایچندن حریت وسعادت چیقارمق رأینده بولونیور.

اعتقادمجه غلبه ویا مغلوبیت نتیجهٔ حرب هرنه اولورسه اولسون ملت غالبه ویا مغلوبه‌نك طرز تلقیسنه کوره موجب خیر ویا جالب شر اولور . نه غالبیت ونه مغلوبیت صورت مطلقه‌ده مفید ویا مضر دکلدر. مستیٔ مظفریتله باشی دونه‌رك سقوط ایدن دولتلر وبالعکس الم هزیمتله اویانه‌رق طریق ترقی‌یه کیرن ملتلر کورولدی. بر جمعیتك طالعی یالکز صلاح ایله تعین ایتمز. حربك ثمرهٔ حقیقیه‌سی حربدن صوکره دولت وملتك اتخاذ ایده‌جکی تدابیره تابع در . کوچك پروسیا قراللغنی بو کونکو محتشم آلمانیا ایمپراطورلغی حالنه کتیرن نه‌لایپسیغ وواترلو مظفریتلری ، نه‌ده‌ینا هزیمتی دکل ، فقط اونلری متعاقب اجرا ایدیلن اصلاحات اداریه اولدی. امید وآمالمز وجهله جهاد حاضردن مظفراً چیقدقدن صکره غرور غالبیت ایچنده مست آرام قالیرسه‌ق هیچ شبهه یوقکه برمدت صوکره المزده قانلی قلیچلردن وکوکلزده شهدامزك زخم هجرانندن باشقه بر شی قالماز .

قوت وسعادت بر هدیهٔ ظفر دكل، بر ثمرهٔ حصافتدر. جد وسعی ایله قازانیلان حربدن آنجق جد وسعی ایله استفاده اولنور.

ظفر وانهزام مسأله‌لرنده قله‌ئوپاترانك بورونی، ویا ناپولیونك نزله‌سی كبی كولونج حادثه‌لر برر سبب جدی كبی كوستریله‌بیلور. مشهوردر، دیرلوكه: «ناپولیون اكر بنژامن قونستان ایله مباحثات سیاسیه‌یه طالوب‌ده درت ساعت غائب ایتمه‌مش وعلی السحر حربه باشلایه‌رق انكلیزلری پریشان ایتمش اولسه‌یدی واترلو هزیمت مدهشه‌سنه اوغرامازدی.» حال بوكه سبب ترقی اولمق اوزره هیچ بر زمان بویله عوامل ضعیفه ارائه اولنمامشدر. بر قوماندانك صادر اولان كوچك بر ذله برملته بر حرب غائب ایتدیره‌بیلیر، فقط او ملتك موجب انحطاطی اوله‌جق قدر مهم بر عامل اوله‌ماز. محاربه‌لرده طالع وتصادفدن بحث اولنه‌بیلیور؛ بیوك فره‌دریق بیله دیرمش كه: «مسائل حربیه‌ده حشمتلو تصادف حضرتلرینك نفوذنی اونوتمالی!» فقط هیأت اجتماعیه‌نك احوال حیاتیه‌سنده اسباب ایله آثار آره‌سنده دائما توازن واردر. واقعا بعضاً بر كوچك قیویلجمك بربیوك یانغین احداث ایتمسی كبی وقایع اجتماعیه مواجهه‌سنده بولنورز؛ فقط آتشك اسباب توسعنی تحقیق ایله آكلارزكه قیویلجمی یانغین ایدن بر سلسلهٔ عوامل وارمش: سوقاقلرك طارلغی، اولرك صیقلغی، صویك قحطی، روزكارك شدتی، الی آخره.

دیدمیا، تاریخده انقراضه منجر اولان مظفریتلر وانتباه

ملی‌یی انتاج ایدن هزیمتلر کورولدی : بر طرفدن روسیه‌ده قریم محاربه‌سنی متعاقب کورولن احوالی ، دیکر جهتدن انیبال وناپولیون مظفریاتنك قارطاجه و فرانسه‌ده‌کی نتایجنی تخطر ایدکز . هیچ شبهه یوق‌که بنیهٔ اجتماعیه ایچون تدابیر اداریه تدابیر حربیه‌دن دها مؤثردر .

یدی سنه‌دنبری اوچنجی دفعه‌درکه بیوك بر محاربه‌یه کیریشمکه مجبور اولیورز. عاقبتی خیر و شر هرنه اولورسه اولسون حرب بر عارضهٔ تاریخیه‌درکه هر هیئت مجتمعه آره‌صره قبوله مجبور اولور. انسانلر ایلك دمیردن سلاح وایلك طاشدن قلعه یاپدیلر. تاریخ آنجق سرحدلرده اولمکی بیلن ملتلری یاشامغه لایق کوردی وکوره‌جك . نه یاپه‌لم ، بزده حق حیاتمز حرمتنه وطنك یوز بیکلرجه ویوز بیکلرجه کنج ، قهرمان و قیمتدار اولادینی ایچمز صیزلایه‌رق سرحدلره یوللادق ؛ ینه وطن عشقنه ایثار ایتدیکمز بو بیوك سرمایهٔ وطندن بکلدیکمز تاج ظفری الده ایتدکدن صوکره طوپراغمزه وبایراغمزه عشق وارتباطمز آرته‌جق‌در. چونکه وطنده ، هر سودیکمز شی کبی ، حقنده‌کی فداکارلغمز نسبتنده نظرمزده عزیز اولور . والده‌لر الك بیوك آغریلرله طوغوردقلری چوجوقلری‌الك زیاده سودکلری کبی وطنلرینی الك چوق سوه‌ن ملتلرده وطنلری اوغرنده الك آغیر فداکارلقلری اختیار ایدنلردر .

مدافعه‌سی ایچون الك نجیب وجودلری و الك عزیز قانلری فدا ایتدیکمز بو وطن وبو ملته قارشی وضعیتمز نه اوله‌جق؟

ایشمز ینه بر حدودده مواجههٔ اعدایه دوکمك ایچون قان وجان بریکدیرمکدنمی عبارت قاله جق؟ موجودیت عمومیه نك فدیهٔ نجاتی اولمق اوزره حیات افراددن باشقه قوتلر تدارك ایدهمیه جکمی یز؟

حرب حاضر آرقه سنده بو کونکو دهشت و عظمتی قدر اوزون ومتین بر دور صلح کتیره جك ، بونی تصدیقده هیچ کیمسه تردد ایتمیور . اویله صانیورمکه او دور صلحه کیردکدن صوکره دهیدی سنه دنبری یاپدیغمز کبی یکدیکریمزله چکیشیر و بولوندیغمز نقطه ده تپنیرسه ك آرتق حیات ملیه یه هیچ بر حقمز قالمادیغنی اعلان واعتراف ایتمش اولورز . چونکه شمدی یه قدر ترقیمزه مانع اولان اسباب همان کلیاً زائل اولمش اوله جقدر . فی الحقیقه بر طرفدن انکشافمزه اك بویوك انکل تشکیل ایدن امتیازات اجنبیه رفع ایدلدیکی کبی دیکر طرفدن پای عزیمزی دائما چکمکه چالیشان پانسلاویزم جریانی هیچ اولمازسه اوزون بر مدت ایچون سکته یه اوغرامش بولنه جق . حربدن صوکره آرزوی فعالیتمز پك واسع بر ساحهٔ انکشاف بوله بیله جك ، اعدای وطندن سیلکینن قوللرمز ایچون کیف مایشاء چالیشمق ممکن اوله جق؛ حربدن صوکره بتون خطایای سابقه مزی تعمیر فرصتلرینی اله کچیره جکز؛ حربدن صوکره کوچك بر خطا ایله سعادت عمومیه یی ابدی تهلکه لره معروض براقه بیله جکمز کبی جدی همتلرله سعادت ملیه یی ابدیاً تأمین دخی ایده بیلیرز . ومن الله التوفیق .

برنفرك احتساساتى

کچن سنه خدمت عسكريه‌يه دعوت ايديلن بر كنجه احتساساتنى قيد ايتمه‌سنى توصيه ايتمشدم . يازدقلرينى اخيراً كوندرمش . ايشته ايلك صحيفه‌لرى :

« بروجه پيشين خبر ويره‌يم كه شمدى اردونك عاشقى‌يم وحيات عسكريه بكا هر حياتدن طاتلى كليور . فقط بوهر زمان بويله اولمادى . هله ايلك كونلر !... ايشته تماميله خاطرمده : بايزيد ميدانتك كوكرجينلرى آره‌سندن كچه‌رك حربيه نظارتنه كيرديكم كوزل مايس صباحنى اونوتمق احتمالم يوقدر . ايچم پك محزوندى . كورديكم كوزللكلردن ، سوديكم وجودلردن آيريليور كبيدم . اويله صاندم كه نظارتك او بيوك قاپوسى بنى يوتيور . آليق اولمامغه چاليشان خفيف بر تبسمله كيرديكم اوطه‌ده صنوف وطبقات مختلفه‌دن اون قدر اقرانم واردى ؛ بونلر شبهه‌سز ياريننكى سلاح آرقاداشلرمدى . سريع بر نظرله اونلرى سوزدم وايچمدن :

— قيشله بر آز قاريشيق بر جمعيت اوله‌جق ، ديدم .

*
* *

اولا نفر قوستومی براز ... بول وهر صباح تعلیم براز ... صیقی کلدی ! آه ، قیشله اویقوسی: دنیاده بوندن دها طاتلی برشی یوقدر . یمین ایدرم که صباحکی : « قالق » بوروسی آقشامکی : « یات ! » بوروسنك فاصله سز مابعدی کبی کلیور؛ وقالقارکن صانیوردم که هنوز یاتمامشم . ایلك صباحلری اویانیر، فقط آیاغه قالقامازدم : یاتاغمده اوتوران وجودم باشمدن آیری کبی ایدی؛ هرشی کوزمه بوغولو ومجهول کورونوردی. او ساعتده ، هیچ شبهه یوق ، باجاقلرمك قوتنه نسبتله کوودهم چوق آغیردی .

قوشلر اویانمادن بزی اویاندیرییورلر؛ بورولرك ا کثی چیغلغی خروسلردن اول ایشیدیلیور . فجرك سرینلکنده یوزلرمزی ییقایورز . عسکر اولدقدن صوکره اوکرندم : شهرده اك ایرکن قالقان اردو ایمش ، بن مکتب صانیردم .

ایلك کونلری تعلیمه کیدرکن یورغوندم ، تعلیمدن کلیرکن ئولو !... قیشله یه کلنجیه قدر اوکمده کیلرك اوزرینه ییقیله جق کبی اولوردم. دیزلرم بورقولور وبالدیرلرم بری برینی چلمه‌لردی. یولده دائما ایچمدن : « یاربی ، عجله مز نه ؟ » دیردم . بکا اویله کلیردی که بز هر زمان پك حیزلی یورویوردق وبو سرعت لزومسزدی ....

اردوده مناسبت اجتماعیه ـ بوکا کوله جکسکز ، فقط طوغرودر ، ـ دیرسکدن باشلایور . صاغ و صولده‌کی

سلاحداشكزه اول باول ديرسككز سلام ويرر وديرسككز جواب آلير . بويلهجه شهزاده باشيلى ، مرجان اعداديسندن مأذون بركنج ايله معارفه پيدا ايتدم ؛ ضررى آز ، شاقاسى بول .. بغدادجاده سنك توز بولوطلرى ايچنده تعليمه كيدركن:

— نصل ، يورويشمز شمديكى شعرلرك چوغندن دها موزون دكلمى؟ دير. وعودتده كوزلرمز براز تردن وطوپراقدن يانه رق آغزيمزده ديلمز قورولقدن داماغمزه ياپيشمشكن :

— يانيده بربارداق بوزلو بيرا واوستنه طوقاتليانده قالقان طاواسى ايله قوزو قوتلتى ونهايت چيلكلى بردوندورمه ... نه فهم !... شيمدى دوداقلركزى يالاييكز ، رجا ايدرم ، باقكز شويولك توزنده براز تباشيرلى وانيليا لذتى يوقمى ؟..

وكاه آلاى ايله :

— صاعقه ، صوله باقيشكزدن بللى ، مونشر ، سزده مدهش بردهاى عسكرى وار : سزه استقبالك مولتكه سى ، ديه بيليرم .. باقكز دها شيمديدن شان وشرف بولوطلرى ايچنده سكز .

ديه رك اطرافمزده كى توز قاصيرغه لرينه تلميح ايدر .

*
* *

تعليم اثناسنده عينى حركتى يوز كره ويوز كره اجرا ايتمك بكا بداية تحف ، صوكره ... فجيع كلدى . آيدينلق كوزكزى

ویورغونلق دماغکزی قاماشدیریور ، تعلیمك صوك ساعتنده قوماندایی آرتق قولاقلرم دکل ، آنجق عضلاتم ایشیدییور .
تعلیم دوام ایتدکجه ساعتکزه باقماییکز : تعلیم یورغونی ایچون اوندن دها یأس آور برمنظره یوقدر ، اون ایکی یه برقاچ دقیقه وار کبی تخمین ایتدیککز صره ده باقییورسکز که بیلدککزده کی اومه‌غا دها طقوز بچغه کلمه‌مش !

افراد جدیده یازین کونشی پك سومز ؛ چونکه ، بیلمم نه‌دن ، تعلیم کولکه‌ده اولامایور . بتون تموز واغستوسده بوجکلردن چتیردایان آغاجلره متحسر باقدق . تعلیم آغاج آلتلرنده اولسه صانیورم که تعب یاری یاری‌یه اینه‌جك : فقط بزم اونباشی‌یه بوندن بحث ایتمك ممکن دکل .

اوموزده فصله برشریت ایکی انسان آره‌سنده نه عظیم فرق وحد تأسیس ایدییور : بونی تعلیم اثناسنده اونباشیمزله بزم مناسباتمزی کوره‌مین آکلایاماز .

او باغیره‌جق ، بز صوصاجغز ؛ اوندن هپ امر ، بزدن دائما اطاعت ... او بزه کونش یره باقار کبی باقیور ، بز اونك کونش کبی شدت حرارتندن اورکیورز . مع مافیه ایچمزده اون باشی‌یی سومه‌ین یوق ودقت ایتدم ، سرت اونباشیلر دها زیاده سولیور . نیچون؟ ایشته حل ایده‌مدیکم برمعما دها ...

حیات عسکریه بکا خیلی شیلر اوکرتدی : اولا بکنمدیکمز یمکلرك اویله لذتی وارمش که .. خدمات حربیه‌دن دها مؤثر

اشتها علاجی اولمادیغنه بوکون تماميله ایناتیورم . ثانياً شیمدی آکلادم : سفره ده کولمك وقونوشمق طوقلق علامتلری ایمش...
بوراده قاراوانا اطرافنده ایلك بش دقیقه هیچ بریمز طرفندن اخلال ایدلمه‌ین بر سکوت دیندارانه ایچنده کچیور ؛ سوزه وشاقایه آنجق معده‌مزك یاریسی طولدقدن صوکره باشلایه بیلیورز.
علی الاکثر شهزاده‌لینك سسی ایشیدیلیر :

— تمدح آکلاشلماسین اما بز ، استانبول محلبیجیلری ، فنا عسکر اولمایورز . بشکطاشلی بر آرقاداشمز بونی ایضاح ایتدی :

— بن بونی هیچ ده شایان تعجب کورمم . عسکرلك بزم طبیعی صنعتمزدر . حرب عصرلرجه وعصرلرجه اجدادمزك یکانه کوردیکی ایشدی ... بوکون اونلرك روحی عروق واعصابمزه عودت ایدییور : ایشته بوقدر ..؟

آره‌مزده براز سنبولیلك برشاعر وار ، اعتراض ایتدی :

— بو عمومی برحال دکل .. باقیکز ، بن حالا تعلیملرده اطرافك بهاری وروحمك شعری ایچنده یورورم ... هیچ برزمان ایی برعسکر اولمایه‌جغم ، سوق‌الجیش ادبیاتدن اوقدر اوزاق که ...

بر دردنجیسی جواب ویردی :

— فقط (تولستوی) سواستپول محاربه‌سنده برقازاقدی ؛ (آلفره‌د دووینی) ژاندارمه ملازمی ایدی ؛ (وونارغ) و

(ستاندال) سلك عسكريدن يتشديلر... بزده‌ده سليمان پاشا ، نابی زاده ناظم ، رجب وحيی ، عمر ناجی ، محی الدين مكی ، هپ بونلر هم عسكر هم شاعر دكلمی ؟ بن ايكی مسلك آره‌سنده هيچ بر ضديت كورميورم .

حس ايديليور كه سلاح آرقاداشلرمز آره‌سنده فرق طبقات ياواش ياواش آزالدی . يوقاريده‌كيلر بر آز كبارلقلرندن ، آشاغيده‌كيلر بر آز عواملقلرندن صيريليور ؟ علی التدريج ، صف حرب نظامنده اولديغی كبی ، هپ بر حذايه كليوردق . ايلك كونلری آره‌مزده تعليمدن كلير كلمز آياقلرينه ماساژ ياپانلر ، قاشله كوز آره‌سنده طيرناقلرينی پنبه توزلر وعجائب معجونلرله آينه كبی پارلاتانلر وحتی هر صباح يوزلرينه اينجه بر طبقه قرەم چكيرنلر بيله واردی . اوچ آی هپ بونلری اونوتدورمغه كافی كلدی . شيمدی :

— آرقاداش ، ديش فيرچالامق ايچون صابوندن دها فائده‌لی برشی يوقمش ! دييورز واينانيورز . ديكر جهتدن كونش هپمزه بر منظرهٔ اخوت ويردی . بياضلر قاراريبور ، اسمرلر صاراريبور ، طوبجی آ تديران بر رنكده هپمز بولوشيورز . فقط بزی اصل برلشدين عسكرلكدر . ارواح ذاتيه‌مز اوستنده شيمدی بر روح عسكری وار . هر برمز كندی شخصيتنی غائب ايتمه‌مش اولمقله برابر حس اولونيور كه

مجموعمز برشخصیت اجتماعیه ایله محاط ... سلاح بزی تفنکلر کبی بری بریمزه بکزتدی .

علی التدریج کوکسمز کنیشله‌دی ، بازولرمز شیشدی ، باجاقلرمز سرتلندی . آرتق دها آز یورولیور ، اویقودن دها زیاده لذت آلیورز . کوشکلکی اونوتدق ؛ بو کون تعلیمی پك اوزون بولمیورز . شیمدی صانکه اعضامزه صاحبز ؛ وجودمزه حاکم اولدق ؛ فعالیت عسکریه بزی اعصابمزه قوماندان ایتدی .

آکلایورز که نفسمزك سلطانی یز . ترددمز آزالدی ، هانکی موقعده وهانکی حالده بولنسه‌ق پك سریع بر قرار اتخاذ ایده‌بیلیورز ، قوت ومتانتك بخش ابتدیکی حس نجابتله دها وقور اولدق : هله بریسی قابالاغمزه یان باقسین !

*
* *

بنی پیاده‌یه ویردیلر . دیمك که بالخاصه طوپراق عسکری‌یم . یورودکن ایچمدن دییورم که : « بن پیاده‌یم ، باصدیغم یر بنم ! » بر عسکرك وطنی نیچون هرکسدن زیاده سودیکنی شیمدی پك اعلی کندی کندیمه ایضاح ایدییورم . چونکه عسکرك وطنی ایله مناسبتی هیچ کیمسه‌نککنه بکزه‌میور : عسکر اولمایانلر ایچون عرصه ، یول ویا تارلا اولان طوپراق بر پیاده نفری ایچون بریاصدق ، بریاتاق ، برمحافظ ، بر

آغوش ، برهمسر ، بر سود ننه ، هرشی وهرشی‌در . عسکر
کندیسنی وطن طاغلرینک اوغلی ، وطن آغاچلرینک قرداشی،
وطن قوشلرینک و وطن چایلرینک مخاطبی حس ایدر ؛ حتی
سمایی ، وطنک سماسنده‌کی آیی وییلدیزلری هپ حمیتنه مودوع
صایار ...

بوندن بشقه عسکرلک انسانده حس بصیرتی آرتیرییور ؛
زیرا هر گون بولوك قوماندانکزدن ایشیدییورسکز : « فرض
ایدکز که دشمن شو آغاچلرك آرقه‌سنده‌در ؛ ناکاه شورادن
قارشیکزه مخاصم بر بولوك چیقدیغنی تصور ایدکز؛ شوقارشیکی
طوپراق ییغینلری دشمن سپرلری اولدیغنه نظراً .... الخ . »

حکمت عسکریه روحی حربه آلیشدیرمقدر، حال بوکه
حیات برحرب دائمی ، دکلمی ! اوحالده حربه آلیشمق حیاته
آلیشمق دکلمیدر ؟ ایشته براز نورکه‌رك کیردیکم باب حربیه‌ده
برسنه صوکره ویریکم قرار ..... »

یاریم شهیدلر

— معلولین عسکریه —

ثروت بشر وحیات بشر : ایشته بو بویوك حربك ایکی بویوك لقمه‌سی ... خصمنی پاره‌سز وکیمه‌سز براقمق ایچون هر مملکت ذریتنی وثروتنی اوکنه سپر ایتمش؛ بتون آوروپانك کیسه‌سی وطامارلری حدودلرده بوشالیور؛ هر یرده آلتون کونش قدر قیمت آلدی وقیمتجه حیات باقیرك دوننده قالدی. بوکون دیار مدنیه‌ده سپرلری طولدوران هر ملتك کندی خزینهٔ شبابی‌در .

آرتق حتام غائله‌یه قدر هر یکرمی درت ساعت مدهش بر ئولوم فرطنه‌سی کبی تلقی اولونه‌بیلیر. معاشر متمدنه ایله برلکده بزده بو عاصفهٔ اجتماعیه‌یه حصهٔ اضطرابمزی تأدیه ایدیورز و ایده‌جکز. ایشته ایکی سنه‌دنبری سلسلهٔ شهدامز قان بلته‌لریله یامالانمش اونیفورمالری ایچنده حضور حقه دیزلدیلر. بو ساکت ، وقور ، مهیب و ابدی لوحهٔ مثولی هیچ بریمز تویلریمز ئورپرمکسزین تصور ایده‌مه‌یز ... مع‌مافه سپرلرده وطنك طوپراغنی اوپرکن بر خصم وطن سلاحیله یارالانان

دوداغی ، موقع حربك چامورینی بیله یالکز بر آیاغنده کتیرن کنجی ، کور بر قورشـونك سوندوردیکی تازه بر کوزی ، الحاصل دشمن قورشـون وقلیجلرینك بزه اکسـیك اعاده ایتدیکی حیاتلری هر کوردکجه وهر دوشوندکجه قلبمز، هیچ شبهه یوق ، دها شدید بر شکنجهٔ الم وشفقتله بورقولور. زیرا اوته کیلری ناصیه‌لرنده هیچ سونمه‌یه‌جك بر تاج آفتاب ایله ، آرتق بوتون غوائل حیاتدن اوزاق ویوکسك ، سراپا مستور نور وشرف حس ایده‌رز. حال بوکه بورینك قولی ، اوته کنك باجاغی ، اوچنجیسنك کوزی ، هر برینك یالکز بر ویا ایکی پارچه وجودی ئولن وآرتق عمرلری اولدقجه ناتمام قالان یاریم شهیدلر ....

واقعا تام الاعضا بر کدی اولمقدنسه سقط بر آرسـلان اولمق البته دها شـانیدر. أوت ، ایشـته هر معلول جهادك یوزنده برهـالهٔ افتخار کوریيورز. کونشـدن اویله بر رنك متانت وکونش اوستنه ترلمکدن اویله برجلای معدنی آلمشلر که هر برینی طونجدن ــ فقط بر طرفی قیریلق ، ــ کندی هیکل مباهاتی صانیرسـکز !.. حمیت وحماستك یوغوردیغی بو آبدات ذی حیـاتی ملت هیچ شبهه یوق که الی الابد تعزیز ایده‌جك . فقط ، اعتراف ایده‌لم ، بوقدری کافی دکلدر .

*
* *

شان و شرف ئولن ایچون اونوتلـامق و قالان ایچـون سـولمك‌در . شهدامزی کوکلمزده ، لکن غازیلرمزی اللری اللرمزده یاشـاتمالی‌یز. احتیاجات ارضیه‌نك ابرام وحساستندن طولایی شـان و شرف قاتیقسز ، قوپ قورو شـان و شرف حالنده قالنجه قوهٔ غدائیه‌سی جانلی برمعده‌یه کفایت ایتمیور ؛ بلکه بوندن ناشی ــ ضیافت آخرت ایچون بتون عمرینی صوم داود ایله کچیرمکی هیچ بر مذهب تکلیف ایتمدی ...

بر آن ایچـون کوزلرکزی یوق فرض ایدکز ؛ ایشته آرتق ابدیاً ، ابدیاً مستور سـیاه ومدفون ظلمت یاشـایه‌جقسکز. هر صباح آچه‌جق کوز بولمقسزین اویانمق ، ایچنده کزینه ـ جککز أوی ، یدیککز لقمه‌یی ، قوجاغکزه آتیلان چوجوغکزی ، اطرافکزده کزینن زوجه‌کزی ، اوتن قوشـلری ، قوقان چیچکلری ، ایصیتـان کونشی ، هیچ بر شیئی وهیچ بر کیمســه‌یی کورمکسزین ابدیت کبی فرجه‌سز ونهایتسز بر قارانلق ایچنـده قالمق ، کورمکسزین سـومك وکورمکسزین سولمك : اووخ ، بو مظلم فاجعه‌نك بتون مرارتنی حس ایدییورمیسکز ؟...

ایشته دون پرلانـطه کبی کوز بیکلرینی بزم‌ایچون یاقدیران وسـوندورن کنج عسـکر : کوزلرینك یرنده ایکی کوچك قارانلق مزار ایله بزه عودت ایتدی . وطنك تنویر حیـاتی ایچون اونك نور نظرینی ایستدك ، ویردی؛ شمدی کوز یرینه

کندیسه براقدیغمز بوش وقانلی چوقورلری آغلاته جقمی یز؟ کوزلرندن آلدیغمز آیدینلغی - ولو پك ضعیف اولسون - بر هالهٔ امید وتسلی حالنده برآز اونك اطرافنه تأدیه ایتمیه‌لمی؟

عالمده هرکس صحت وحیات ایستر؛ ضربه‌دن وجرحه‌دن هیچ بر ذی‌حیات خوشلانماز. یاریم شهیدلرمزك میدان حربده براقدقلری قانلی پارچه‌لر عزیز وجودلرندن بزم ایچون، بزم سلامت وسعادتمز ایچون قوپارلمش بر دمت فدیهٔ نجاتدر. شو آیاغی کسیلان کنج غازی‌یه - کفران نعمتی کوزه آلدیرمادقجه - یالکز بر ذکر جمیل ایله بر قولتوق دکنکی ویروب کچه‌میز. اکرچه بیت‌المال وخزینهٔ نظامیه وظیفه‌لرینی ادا ایدیورلر، فقط بو بزی ابرا ایده‌مز.

*
* *

نه یاپه‌لم؟ می دییه جکسکز ... قوت، موجددر؛ اتحاد موجب قوت اولدیغی کبی. هپمز برتك یورەك ایله حس ایده‌لم ومتحد بر دماغ ایله دوشونه‌لم. معلولین حربیه‌مزه عرض ایدیله‌بیله‌جك پك چوق جمیله‌لر بوله‌بیلیرز.

اسکیلر - مصریلر، کلدانیلر، یونانیلر، هپسی، - ئولولری ایچون مزارلره یمك قویارلردی. بوعرف قدیمك براز معدل برشکلی حالا بزده یاشار: ئولو لقمه‌سی وقرق حلواسی باشقه شیلر دکلدر. ئولنلرینی بیله دوشونمکه آلیشان بر جمعیت

البته دیریلری اونوتمامز. بناءً علیه هیچ بر معلول حربك مثلا کوزنده دشمنك آچدیغی بر زخم ظلمتله ویا طوپ طراقه‌لرینك قولاقلرینه طیقاندیغی سفالت سکوت ایچنده شکار احتیاج ایدلمیه‌جکندن امینم. فقط هر معلوله وشبهه‌سز هر معلول حربه احتیاجات مادیه‌دن دها آجی کلن بر شی واردر. جمعیتك ماورای مساعیسنه چکیلوب اوراده بیسود وبی حرکت اوطورمق مجبوریتی ... کندیسنی کنج وپر حیات حس ایدرکن فعالیت اجتماعیه‌دن معزول اوله‌رق بر کوشه‌ده باغلی و میخلی قالمق، یوقمی؟ ایشته بو محکومیت بر دلیقانلی‌یه آچلقدن دها درین بر محرومیت حسی ویرر.

اونلری کمال حرمتله اوموزلرمزده طاشیرکن کندیلرینه آکلاتمالی‌یزکه بز اونلری فائده‌سز ثقلتلر کبی تلقی ایتمیورز.

معلولین حربیه‌یه قارشی یار واغیار هپ بو دستوری تعقیب ایدییور. بوکون بزده اویله ایشلر واردرکه ایفاسی نه متعب بر سعی عضلی، نه بر وقوف خصوصی، نه اوزون بر دور تجربه، بونلرك هیچ بریسنه متوقف دکلدر: مثلا توتون بیعی، پول فروختی کبی . . . معلولین حربیه‌مز طورورکن بویله ایشلرك تام الاعضا، زنده و تندرست آدملره مآکل اولماسنی تجویز ایتمه‌ملی‌یز. بونلر اویله ایشلردرکه تعبیر جائز ایسه کندی کندینه کورولور؛ بیعیه تاملیه براقه‌جغی کارمعین،

وآلیم وصاتیم فیئاتلری غیر متبدل اولدیغی ایچون رقابتدن قورتماز ، صاغلام وعلیل متساویاً کوره‌بیلیرلر .

آرانیلسه بزده بویله بلکه اون بش یکرمی ایش بولنور وبونلر زواللی یاریم شهیدلرمزك یالکز ترفیه اداره‌سنه دکل ، بقیهٔ وجودینی اشغاله وطولاییسیله روحنده تأمین انبساطه‌ده خادم اولورلر . صباحلین أوجغزندن چیقوب دکانجغزینه کیدن معلول کندیسنی جمعیت محیطه‌نك دوش تحملنه یوکلادلمش حس ایتمز ، مینی مینی تجارتیله چالیشیرکن حتی معلولیتنی یاواش یاواش اونوتور ، وبرکون کلیرکه نفسنی ماکنهٔ اجتماعیه‌نك پك لزوملی بر چرخی کبی تلقی ایدر واو کون کوچوجك کارینی بیت‌المالك تخصیص ایتدیکی اکمکه قاتیق ایدرکن — امین اولکز — همان همان مسعود اوله‌جقدر ! .. اویله صانیورم که بز بو « حس ممنونیت » ی اونلره حاضرلامقله پك مکلفز .

(غاليچيا) ده كيلره

شيمدى (ترانسيلوانيا) نلك صوك بهار سيسلرينى ييرته‌رق (بوقووينا) جوارندن كچركن بالقان تره‌ننده نه‌قدر همشهرم وارسه اميمنم كه هپسى بنم كبى كوزلريله افق شماليده سزى آرادى ، سزى اى (غاليچيا) ده‌كى تورك قهرمانلرى ...

عسكر بوكون هر زماندن زيادن بزم آفاق روحمزدر ؛ اردومز هانكى طوپراقده بولنورسه بولنسون سما كبى هيچ كوزمزدن آيرلمايور و قانون رؤيتـه مخالف اوله‌رق بزدن اوزاقلاشدقجه كوزمزده بويويور . هر نفر بزم نظرمزده ايكى كره وطنداش واونسبتده عزيزدر ، چونكه عسكردر ؛ باخصوص سز اى (غاليچيا) ده‌كى تورك قهرمانلرى ، سز ايكى كره عسكرسكز ، چونكه وطنكزى وطن جدا اوله‌رق مدافعه ايديورسكز . ملت سزدن ايكى قاتلى بر فدا كارلق ايسته‌دى ؛ دشمنى وطندن چيقارمق ايچون سز وطندن چيقديكز . بوكا هيچ كيمسه بر خروج ديه‌مز ؛ بو بر صعوددر : سزى ، كوز بيكلرمز غربده دكل شاهقه‌لرده ويلديزلرده آرامالى ..

بیلیرزکه تورك ایچون تورکیا الك کوزل بشیك، الك راحت یاتاق والك عزیز مزاردر: اوراده طوغدق، اوراده یاشادیغمز کبی اوراده ئولمك ایسته‌رز . البته یوره‌کز پاره‌لانمقسزین بو فجیع ومتین کونلرده سزدن آیریله‌مازدق . اووخ ، سزی کوکسلرندن یابان ایللره صالیویرمك ایچون قوللرینی چوزن والده‌لر ، زوجه‌لر ، همشیره‌لر وچوجقلر ! ... ای (غالیچیا) ده کیلر ، شو آنده جاکتلرکزی قوقلاییکز : امینم که اوراده حالا سودکلرکزك باشلری ویوره‌کلری قوقار .

حربه کیدن وطنداشلرمزه دائماً دقتله باقارم؛ دها استانبولده ایکن یورویشلری براز هجوم خطوه‌سیله‌در . اونلرده بك قولایلقله حس ایدیلن بر آرزو وار: محاربه‌نك ختامندن اول موقع حربه یتشمك !.. کویا قورقیورلرکه دها اونلر جبهه‌یه وارمه‌دن متارکه ومصالحه بری برینی تعقیب ایده‌جك . سزده، امینم، فرمان وظیفه‌یی دیکلیه‌رك عینی تهالکله حدوددن چیقدیکز، وایشته (غالیچیا) ده یکی بر (قارپات) پارچه‌سی حالنده روس اردوسی اوکنه دیکلدیکز . یاروا غیار سزی اوراده مدافعه وهجومده کوره‌جك : کوره‌جکلرکه سز هم قیلیج وهم قالقانسکز؛ کوکسکز دشمنك کوکسنه قلعه کبی طایانیر وقوللرکز خصمك قوللرینی بالطه کبی کسر ..

موسقوفلره قارشی اجدادمزك باشلادیغی داستان حماستی تمدید ایدییورسکز ؛ آل بایراغکز صانکه اسکی شهدامزك

قانلی کفنی‌در . سز اونلرك مشروع اولادیسکز : قلبکزده اونلرك حسیاتی و بازولرکزده اونلرك متانتی وار . سزك کوکسکزده آتش حیات ایله چارپان یوره‌ککز اونلرك قدید کوکسلرنده ، ایواه ، چوقدنبری دورمش یوره‌کلریله تماسده‌در! بوکون اونلر سزکله برابر حرب ایده‌مدکلری ایچون کیم بیلیر نه‌قدر محزوندرلر ؛ امینم ، اللرندن کلسه سزه سلاح آرقداشی اولمق اوزره مزارلرندن کمیکلرینی یوللارلردی: شهیدلر ایچون ثولوم قیلیجه نسبتله قین کبی‌در ؛ اونلر موت ایچنده الی الابد کسکین بر چلیك صلابت وثباتیله ایام انتقامی بکلرلر ..

چوق کره لسان اجانبدن ایشیتدم : تورك اردوسنده اونیفورمه یوق ، دییورلر . حالبوکه قهرمانلق سزك طبیعی و صمیمی اونیفورمه‌کزدر . عصرلردن و عصرلردنبری عسکرلرمزك روحی مشترك بر کوملك کبی هپ بر اورنك « فداکارلق » له کیینیر وسوسله‌نیر !.. تورك اردوسی حرب ایدرکن هیچ بر زمان قلبنده قید حیات واندیشهٔ ممات بولنمادی: تورکیدر ، وعسکر میدر ، باشنه تاج غزا وتاج شهادت برکلیر...

چار ، چار ! بو فکرلر وبو حسلر صوك تورکك بر تك قولی قالمایخیه قدر بویله دوام ایده‌جك . اردومز بایراغمزی اجدادمزك اللرندن آلدی ؛ وبایراغمزله برلکده حسیاتمزی اولادمزه تسلیم ایتمه‌دن میدان حربی ترك ایتمیه‌جك .. تورك سلسله‌سی دیدیکمز انقطاعسز زنجیری هیچ بر سلاح کسه‌مز !

چار ، سنك قليجكله آچيله‌جق ياره هر تورك سينه‌سی ايچون يكی بر بيله‌كی طاشيدر . بز دائما ننه‌لرمزك كوكسنده بر قاندن ييلديز شكلنده قازاق مهميزلرينك ايزينی بولدق : سنك عسكرلرك هنوز ديشلری چيقمه‌مش تورك ياوررلريله بتون ديشلری دوكولن تورك اختيارلرينی عينی بهيميت خونخوارنه ايله پارالاديلر ؛ نه چيبلاق باشلره ، نه آق صاچلره ، نه‌عجزه ونه‌اضطرابه ، شايان حرمت شيلرك هيچ بريسنه تورك‌قارشيسنده حرمت ايتمديلر . فقط ايشته بوكون منارهٔ تاريخمزده اذان انتقام اوقونيور ...

چار ، چار ! سن بزدن كچن عصرلرده چوق طوپراق و چوق مزار آلدك ؛ فقط توركلك روحنه طوقونه‌مادك : اونك يورهكنده سنی قورقوتان نجابت وشهامتدن هيچ برذره غائب اولمادی . سنك غلبه‌لرك بزه‌رشوتله قازانيلمش دعوالری خاطرلاتيور . . باق ، بوكون يابانجی طوپراقده ينه تورك جبهه‌سی قارشيكه چيقدی ؛ توركلر حدودلرينك بريسنده واوته‌سنده وطنلری ايچون دوكوشمكی و ايجاب ايدرسه ئولمكی بيليرلر : بزده بلكه فن يوق وبلكه صنعت يوق ، فقط بی‌شبهه سلاح و... توركلك واردر ! شهدامز مدفنلرنده مزار طاشی بيله ايسته‌مزلر : اونلرك جسدلری مجروح ومرقدلری ، تعبيرلايق ايسه ، كسيك باش‌در ! ئولوركن اطرافلرنده سلاح آرقاداشلرينك سكوت احترامی و كومولدكدن صوكره‌اسمسز

واشارتسز قبرلرینك جوارنده طبیعتك وانسانیتك احترام سكوتی اونلره یتر ... وطن ایچون ئولدكلری یرك طوپراغی اونلرجه ینه بر وطن طوپراغی‌در . اونلری اللهه تسلیم ایدنجیه قدر صاقلار ..

ایشته ای (غالیچیا) ده‌كی تورك قهرمانلری ، طوپراغك آلتنده ویااوستنده سز برخزینهٔ فضیلتسكز ... بز سزی اهرام حمیتك ذروه‌سنده كوریيورز . یوكسلیكز ، و یوكسلیكز : عثمانلی اردوسی ایچون شواهق شرف نامتناهی‌در ...

مدنیت کاذبه‌یه قارشی

ایکی سنه‌دن زیاده‌در، حیات شبابمز سرحدلرده قانایور؛ کنجلرمز قانلری و جانلری ایله بتون حیات عثمانیه‌یی مدافعه ایدییورلر؛ حیات عثمانیه بزم ایچون حیات انسانیه مرادفی‌در: زیرا عثمانلیلغك اوته‌سنده و بریسنده بزه آنجق ئولوم یاخود ئولومدن بیك کره بدتر ناموسسز برحیات وار. عثمانلیلقدن جدا قالان بدبخت تورکلری اوته‌ده بریده کوردم؛ یاشامق ایچون اویله چرکینلکلره سقوط ایتمشلرکه ... بزم یالکز حیاتمزی ـ کل، دیلمزی، جبهه‌مزی وفضیلتمزی محافظه ایدن‌ده سمت رأسمزده‌کی بایراق وسمت قدممزده‌کی طوپراق‌در. بوجهتله او بایراغی واو طوپراغی حرص خصمه قارشی مدافعه ایدنلر بدایت محاربه‌دنبری نظرمزده لاینقطع بویومش، برقهرماندن دها بویوك برماهیت آلمشدیلر. باخصوص وطنك قلبی دیمك اولان پایتختی انکلیز وفرانسز قوت مجتمعه‌سنه قارشی قلعهٔ بدنی ایله صاقلایان قلعهٔ سلطانیه قهرمانلری سپرلرك قاره طوپراغی ایچنده بزم ایچون حقیقةً بر شهریار تراب ایدیلر؛ اونلرك

بدنلری بتون عثمانلی روحلریله صاریلی ایدی . اونلرك كوكسلرینی انكلیز وفرانسز آتشلری قارشیسنده تصور ایتدكجه بزم نفسمز طارالیر واونلرك صیحۀ هجومنی دوشونوركن قولاقلرمز سكوت موت ایله تترەردی . اونلرك قلبنده بزم قلبمز ، اجدادمزك روحی ، آلتی یوز بو قدر سنه‌لك عثمانلیلق چارپیوردی ، والدەنك مشیمەسنده چوجوغك حیاتی تترەدیكی كبی .... وطنك اولادی وطنك حارس ومشفق والدەسی اولمشدی . قادین ، چوجوق ، اختیار ، بتون عثمانلیلر كلیبولی یه حایقرمق ایستردی :

— وور ، كنج عسكر ! طاشله ، دمیرله ، آتشله ، بتون وسائط تدمیریه ایله‌وور ؛ خصمك لاشەلرندن یكی قلعۀ سلطانیەلر وقانلرندن یكی مرمرەلر یاپ ...

*
* *

اوچ سنەدنبری علم ، صنعت ، فلسفه ، هپسی دور تعطیله كیردی . هانكی افقه باقسەق برتك فضیلت كوریورز : قوت ! ... برتك حقیقت وار : قوت ! ... برتك بیوكلك وبرتك كوزللك وار : قوت ! ... بتون شهرلر برر عسكر قوواغی و بتون اوروپا بر بیوك قیشله اولدی . اوچ سنەدنبری چلیك وآتش ، باروت وثولوم متفكر باشلردن وصنعتكار روحلردن دها یوكسكدر . مدنیت آرتق قطیفه الدیوننی چیقارمش ، دمیر یومروغنی كوستریوردی . بزده

بو کنديني اونوتان مدنيتك مواجهه‌سنده مدنيتمزي اونوتمالي ايدك ، وحق برقوت طانيلنجيه قدر قوتي بر حق طانيمغه مجبورردق . اخلاق نامنه ، حس وشعر نامنه ، انسانيت نامنه ، هر نه نامه اولورسه اولسون ضعف بلكه جناب حقك بيله عفو ايتميه‌جكي بر كناهدي . قلبلر اوستنه موافق حكمت برزره كبي حسسزلكي كچيرملك لازم كليوردي . اونك ايچون قادين ، چوجوق ، اختيار ، بتون ملت كليبولي‌يه حايقيرمق ايستردي :

— وور ، كنج عسكر ! طاشله ، دميرله ، آتشله بتون قواي تخريبيه ايله وور ؛ خصمك لاشه‌لرندن يكي قلعهٔ سلطانيه‌لر وقانلرندن يكي مرمره‌لر ياپ ...

*
* *

بري بريني متعاقب چاناق قلعه‌دن مظفريت مژده‌لري كلنجه استانبول خلقي اويله حس ايتدي كه برسنه‌دنبري مرمره‌نك طالغه‌لرينه توديع ايله كليبولي قهرمانلرينه كوندرديكي نداي تشويق آرتق ايشيدلمشدي . وجدان عمومي : « وور ... » ديدي ؛ وملتك بازوي مسلحي ووردي وخردخاش ايتدي !

بيليورز كه حس وحركتمزي محافل ايتلاف مدنيته قارشي بر غليان شكلنده كوسترمك ايستيور . بو سوء تفهمي ازاله ايتملي يز .

بز (هاميلتون) ه وورورکن حقيقتي ومدنيتي انكار ايتمه‌دك ،

طوپلری قاپومزده اولویان انکلتره ایله (نیوتون) ، (داروین) ، (سپنسر) کبی انکلیزلری تغلیط ایتمه‌یز ، آیدینلق ایله ظلمتی وثولوم ایله عرفانی سیان کورمدیکمز کبی .

دکرمنمزی چویرن روزکار قولوبه‌مزی ییقمق ایسته‌ین قاصیرغه‌یه منقلب اولنجه تبدیل ماهیت ایتمش ، بتون بتون باشقه بر عنصر اولمش اولور . انکلیزلر (ژان دارق) ی یاقدقلری کون فرانسزلر نظرنده مدنیمی ایدیلر ؟ چوجوغمزی قاپمق ایچون طاغدن اینن قورد ایله وطنمزی غصب ایتمك اوزره آقادمیالردن چیقان حیوانات ناطقه‌نك نظرمزده نیچون فرقی اولسون ؟ صو ، عزیز صو بیله طغیان ایدنجه شایان تأدیب بر دشمن اولور . وطاشان نهری یاتاغنه اعاده ایچون بتون قوتلرمزی استعمال ایده‌رز . . . بیلیورز : انکلیز (ووات) بخار ماکنه‌لرینی ایجاد ایتدی و واپوری ایجاد ایدن انکلیز (فلتون) در . مع مافیه واپوری بزه بر حصهٔ حضور وسرور کتیردیکی مدتجه شایان حمایه کوروز ، أویمزی تخریبه کلن زهرلی بی ایچنده کیللرله برلکده مع الممنونیه باتیریرز ، و (ایرزه زیستیبل) لرك ، (غولیات) لرك باتیشنی بر مستیٔ ظفرله تماشا ایدرکن ینه اعتراف ایده‌رز که (ووات) و (فلتون) مدنیته خدمت ایتدیلر !

دشمن : بوتك کلمه بوکون بزم ایچون سکز ملتی جمع ایدییور . بو سکز ملتك اردوسی بزجه بر روس قازاغی ماهیتنده‌در .

(۳۱ مارت) حادثه‌سنده کندی یاوروموز حمدی اونباشی‌ده بزه بو کونکو بر موسقوف نفری قدر شایان ائتلاف کورونمشدی و دون ایتلاف اردوسنی آق دکزه قاچیران اردو حمدی اونباشی‌یی‌ده بلاتردد اعدام ایتدی .

بو کونکی فرانسه‌نك مدرس حکمتی (مارکی دارژانس) وبو کونکی انکلتره‌نك عقل خواجه‌سی (هوبس)در . بونلرله (ده‌قارت) ی ، (مونتسکیو)یی ، (لاغرانژ) ی ، (ته‌ن)ی ، (هاروه) یی ، (جه‌نر) ی ، (لیستر) ی ، (مورس)ی ، (سته‌فنسون) ی وبونلرکبی انکلتره وفرانسه‌ده یتشمش خدمهٔ مدنیتی حتی مجتمع تصور ایتمه‌یز .

بحر سفید بوغازینی زورلرکن بزم ایچون انکلتره: «قارن ده‌شیجی جه‌ق » ، و فرانسه بر « تروپمان » در .

بر انکلیزك مراتب فضائلده بر موقعی اولابیلیر فقط طبقات ظلمده انکلتره‌نك کعبنه هیچ بر قوم یتشه‌مز : هندستانده ، آوسترالیاده ، قطبده ، خط استواده ، عجزی هر نرده کوررسه انکلتره قارنی دشمك ایچون اوزرینه آتیلیر . النده تورات ، قولتوغنده بومبا ، آغزنده کلمهٔ مدنیت ، هر طرفده قانی أمیله جك بر ضعف آرار . صلیبنی معاینه ایدکز: هر قولنده بر ملت معصومه مصلوبدر! ایکی عصر دنبری بتون دنیایه‌قان قوصدوردیغی حالده بر کره کوکلی بولانمادی . بن عالم مدنیتك بو (مسلیمة الکذاب) نه حتی قره ییلانی ترجیح ایدرم . او حیوان هیچ اولمازسه

غرور و ریا بیلمز ؛ زهرینی آقیتدیغی یره : « زیت مقدس سوردم ! » دیمکدن اوتانیر . مع مافیه بوکون بنم حیات ملیه‌مه قصد ایدن انکلتره‌یه قارشی بسیلدیکم بو حسیات بنی (بەقن)، (هاملتون) ، (بنتام)، (میل)، (والله‌س)، (میلتون)، (وورث وورث)، وحتی (پالمرستون) وحتی (بیقونسیلد) کبی انکلیزلری بیوك وپك بیوك کورمکدن منع ایتمیور. وطن ایتمم که بوکون مثلا (پاستور) ی فرانسز اولدیغی ایچون ، یاخود متوفی میستر (کیپ) ی انکلیز اولدیغی ایچون شایان نفرت کوره‌جك بر تورك بولنسون .

ایکی سنه اول بالقان دولتلری ایله یکزبان اوله‌رق بزه :

— کیری تورك، سکا اوروپاده یر یوق !... دیین وبوکون وطنمزك قاپوسنی زورلایه‌رق :

— اوته‌یه تورك، سکا آسیاده یر یوق !... دیمك ایسته‌ین هر کیم اولورسه اولسون بزجه بریامیام‌در واوکا قارشی بهادر و بهادر اردومزه ینه شونی دییه‌جکیز :

— وور ، طاشله، دمیرله ، آتشله ، بتون اسلحهٔ اتلافیه ایله وور ؛ خصمك لاشه‌لرندن یکی قلعهٔ سلطانیه‌لر وقانلرندن یکی مرمره‌لر یاپ !

بیلان ایستر مدرسه‌دن، ایستر معبددن چیقسون ، قفاسنی ازمك بنم ایچون فرضدر : کل مضر یقتل !

— ٢ —

نثر صلح

انسانیت ابتدائیه

علم الارضك « دور ثالث » دیدیکی زمانده ؛ کرهٔ نارسیده‌نك روی رطب وحارینی ستر ایدن سبزیٔ جوشا جوش ایچنده ، علی التخمین بوندن ایکی یوز اللی بیك سنه اول چوقورلرك کنارلرندن ، قووقلرك دلیکلرندن مادر انسانیتك ایلك چوجوقلری پریشان صاچلرینی کوستردیلر . هنوز شکل کمالنی آلامایان بر سیارهٔ صغیره اوزرنده بشریتك نوروز ولادتی ! بیلمم بو حادثهٔ خارق العاده‌یی تقویم عظیم کائناته مداد نور ایله‌می ، یوقسه خطوط خون ایله‌می قید ایتملیدر ؟ بو تاریخ تولد بر عید مدیدك صباح الخیرینی ، یوقسه بتون قرون مظلمهٔ آلامك مقدمهٔ یلداسیمیدر ؟ شوراسی محقق که عمان موجوداته انضمام ایدن بو قطرهٔ نو آرتق فغان وترانه‌سیله موسیقیٔ طبیعتك مرکز آهنکی اوله‌جقدر . خاك اوزرنده اکرچه جرحه‌لر قانایه‌جق ، اکرچه قلبلرده المل صیزلایه‌جق ، فقط آرتق دستکاه کائنات اوکنده صنعت کبی بر استاد بولنه‌جق ، آرتق ترقی کبی دائما یوکسلن بر بنای نفیسك نقش ملاحتنه باشلانه‌جقدی ...

ایلك انسانلر کمال خوف وحیرتله اطرافلرنده‌کی احتشام طبیعته باقدیلر : سرولر عظیم برر مخروط زمرد حالنده سمایه طوغرو فوران ایدییور ، صارماشیقلرله مزین میشه‌لر ، چاملر ، فستقلر برر مبذولیت مسرفانه ایله آفاقی طولدیرییوردی . آغوش ریاح ایچنده صاللانان تازه داللرك زمزمهٔ خرامی کیزلی یووه‌لرك ترانهٔ غرامنه قاریشه‌رق بو معبد اشجاره بر کنکرهٔ موسیقی تشکیل ایدییوردی . یوز بیکلرجه هوام چیچکلردن چیچکلره ، میوه‌لردن میوه‌لره اجنحهٔ رنکیننی کزدیره‌رك هر برندن بر قطرهٔ شهداب آلیوردی . یرده ، تلاطمات شدیده‌سیله بر دریای تهور مهابتنی آلان واسع نهرلرك کنارنده ، سمارسیده اورمانلرك سایهٔ بی‌نهایه‌سی ایچنده هر بری بر عفریت اساطیر نسبت وجسامتنده فیللر ، صو آیغرلری کوتوکلری کمیره‌رك دیشلرینی بیله‌یورلر ، الیوم نسللری منقطع بر سورو اعاجیب خلقت آیاقلریله طوپراقلری قازه‌رق قعر ارضده‌کی کوکلری یولیورلردی ...

ایشته آسیای جنوبینك بو ثروت مخوفهٔ نباتیه وحیوانیه ایله مشحون بر مشجره‌سنده اجداد ابتدائیه‌مز طولاشمغه ، ایلك مائدهٔ حیاتی طاتمغه باشلادیلر .

مادر طبیعتك شونوزاد عریانه عرض ایتدیکی لوحهٔ حیات بوکون هیچ بر خولیای شاعرك احاطه ایده‌میه‌جکی بر کوکبهٔ عظمتی حائزدی . لکن ایلك انسانلر بو دبدبهٔ مناظردن هیچ

برحصهٔ ذوق آلهمدیلر: ابکم وابله، خائف ومتردد، لرزان وسراسیمه هرطرفه کوز کزدیرییور، هرطرفی دیکلیورلردی؛ محاط اولدقلری دارات بدایعدن هیچ، هیچ بر شی آکلایهمیورلردی؛ برینك نظر حیرت واستفهامی دیکرینك چشم استغراب واستیضاحندن باشقه واسطهٔ تفسیر بولهمیوردی.

بر آره‌لق، صوسزلغك کوکسلرینی قاووردیغنی، آچلغك معده‌لرینی ازدیکنی حس ایتدیلر؛ روحلری الم احتیاج ایچنده قیوراندی. مکتب حیاتك احتیاج دیدیکمز استاد اعظمی اجی درسلرینه باشلامشدی!.. تهوین مجاعت ایچون یردن بر اوت قوپارمق ایستدیلر؛ بر دیکن طیرناقلرینی قاناتدی. بردالدن بر میوه آلمق خیالنه دوشدیلر؛ یوکسلمك لازم کلدیکنی اکلادیلر. او زمان کوز یاشلریله بولانمش نظرلرینی کوك یوزینه چویردیلر: بر وعد، بر امید، بر اشارهٔ تشجیع آرایورلردی. هرطرفدن یالکز برصیحهٔ فرمان کلدی: «یاشاملی، ویاشامق ایچون دوکوشملی!» بعدما هرفرد بشر کندی عالم قلبنده بو صیحهٔ طبیعیه‌نك عکس اهتزازینی حس ایده‌جکدی. اوت، یاشاملی ویاشامق ایچون دوکوشملی؛ دیکنلر، طیرناقلر، بوینوزلر، دیشلرله دوکوشملی؛ نباتات ایله، حیوانات ایله، بتون کائنات ایله دوکوشملی؛ دوکوشملی، لاینقطع دوکوشملی. ایشته وعد. ایشته امید، ایشته اشارهٔ تشجیع، ایشته حیات... طبیعت عضویه‌نك قانون تغیرناپذیری بو انقطاعسز مجادله‌در.

اوتلر ، قوشلر ، آغاجلر ، قوردلر ، بتون موجودات عضویه یاشامق ایچون دوکوشیور . انسان‌ده بویله یاپه‌جق ؛ یاشامق ایچون دوکوشه‌جك .، حیات بر حرب دائمی ، یاشامق بر مظفریتدر . حی ومظفر : بو ایکی کلمه قاموس عضویاتده مترادف صاییلیر !

شدائد جویه‌یه قارشی ملجاسز ، پنجهٔ بهایمه قارشی عاجز ، قدرتسز ، غداسز ، ذکاسز ، معلوماتسز یاشامغه چالیشان ایلك آدملرك اسکلتلری اخیراً جاوا آطه‌سنده اجرا ایدیلن تحریات وحفریات اثناسنده کشف و اخراج اولندی . مع التأسف اجداد ابتدائیه‌مز حقنده‌کی معلوماتمز بوندن ایلری کچه‌میور : تاریخ بشریتك بو صحیفهٔ اولینی هنوز یازلمامش کبی طوریور ؛ فنون موجوده‌نك ناطقهٔ صادقه‌سی ایلك آدملرك قصهٔ حیاتنی آکلاتیرکن رکیك و متردد قالیور . او دوره عائد اولمق اوزره صورت قطعیه‌ده یالکز شونی بیلیورزکه عمر انسانیتك مقدمه‌سی آجی ، پك صعب و متعب بر ملحمهٔ عظیمه اولدی . . . بر ملحمه‌که ابدیدر : بر ملحمهٔ مساعی‌که بونك سایه‌سنده شو برهنه‌تن ، شو سفیل وبی زبان مخلوقلرك دست احفادی دیار مدنیتك باب قلاعنی کشاد ایده‌جکدر !....

*
* *

بر حادثهٔ سماویه تاریخ ارضده بر بحران اساسی نسبتنی آلدی : کوك یوزی مخوف بر کیجه ییغینی کبی قارارردی ؛ برد

سیف نور درجه‌سنده کوز قاماشدیران شمشکلر بو ظلام
سماوی‌یی شرحه شرحه ایدییور ، رعدلر سیاه بولوطلرك فوقنده
بر چکاچاك عقورانه ایله خوموردانیوردی . صوکره بتون بو
تهور آسمانی ییلدیرملر ، طولولر ، صاغناقلر صورتنده ارضه
هجوم ایتدی. طبقات سما برر دکز کبی ارض اوستنه ییقیلیور،
ییقیلیوردی. روی زمینده نهرلر قودوردی، دکزلر چیلدیردی؛
صوصحرالری، چوللری ، آغاجلری، تپه‌لری ، هرشیئی ازییور،
اورتیور ، دامن غالیتی آلتنده بلیرسز براقیوردی. یاغمورلر
کسیلمیور ، انهدام سما دوام ایدییوردی ، طاغلر ، یوکسك
تپه‌لر ، تلال و شواهق‌ده بوغولمغه باشلادی .

بو طغیان میاه کرهٔ ارضه بر سن جدید ، بر قرن نوین
بخش ایدییوردی. بو طاشقین صولرك براقدیغی طورطولر یکی
برطبقه ، بر طبقهٔ رسوب ایله سطح کره‌یی بر دها ستر ایتدی:
دور رابع باشلامشدی .

بعدما حیات اجدادمزی دها امین وجدی بر صورتده
تتبع ایده‌بیله‌جکز :

ارضك قسم اعظمی حالا یکی سوندورلمش بر اوجاق کبی
صیجاقدی ؛ عوالم نباتیه و حیوانیه‌نك طمطراق نمو ورفاهی
حالا دوام ایدییوردی. بوشعشعهٔ نباتات وحیوانات ایچنده تکرارا
اجدادمزه ملاقی اولیورز: ایشته شو بویلری قیصه، وجودلری
تویلو، کوکسلری کنیش ، قاشلری قالین ، بورونلری باصیق ،

چکه‌لری چیقیق ، دوداقلری اتلی ، قوللری اوزون وباجاقلری بوکوك مخلوقلرکه کوزلرنده قورقونج بر جلای وحشت ، قاشلرنده پر تهدید وتجسس برحرکت ، آغزلرنده مدهش بر تقلص ، بتون چهره‌لرنده خشین بر معنای بلاهت وار . . طوپاللایه‌رق چابوق چابوق یورییورلر ؛ یورورکن دیزلری منکسر طورییور ؛ باجاقلریله بالدیرلری بر زاویه تشکیل ایدییور ؛ وضعیتلری هنوز تماميله قائم دکل ...

بو خبرلری علم طبقات الارضدن آلیورز : ارض هر بسلدیکی مخلوقلك یادکار قدیدینی کوکسنده صاقلار . قازیکز آراییکز ، بولکز ! بر قاچ عالمك ناخن صبر وثباتی دیباجهٔ تاریخمزی صدر ترابدن چیقارمشدر . مقابرك قعر خفاسنده ایکی بیك سنه اول یاشایان بیوك بابالرمزك مناظر عمرینی کوستریر بر بیوك موزه خانه واردر !

بولوطلره قدر یوکسلن شمشاد ، زقوم ، اینجیر ، زیتون ، آغاجلری آره‌سنده حیواناتك فوقنده برموقع آلمش ، فقط هنوز شکل انسانی‌یی تماميله احراز ایده‌مه‌مش بر مخلوق آنجق بر ضیای سحر حالنده‌کی ملکات سخیفه‌سیله برخدعهٔ صیدیه دوشونیور : ایشته بو بزم دور رابعك مبادیسنده یاشایان جدمزدر . آوده موفق اولمق ایچون طاشلری یونتیور ، داللردن سلاحلر یاپمغه چالیشیور ، کوتوکلرك آرقه‌سنده کمینکاهلر حاضرلایور . صید وشکار بزم ایلك مجادلهٔ حیاتیه‌مز اولمشدی . خیلی صیدیه تحریسی

دسائس حربیه ترتیبنه واران عملیات ذکائیه مزك مقدمه‌سیدر .
بشریت ایلك موعظهٔ انتظار وبصیرتی وظیفهٔ صید و شکاردن
آلدی ...

هنوز علائم معشریه‌دن هیچ بری موجود دکلدی !
عشیرت دکل ، حتی عائله بیله یوقدی ؛ لسان دکل حتی کلمه
بیله یوقدی. ازدواج غایت حیوانی بر اقتراندن عبارتدی :
رعشهٔ وصلك ختامنده ارکك برطرفه ، دیشی برطرفه کیدر ،
هر بری کندی معرکهٔ حیاتنه کیرردی .

یالکزلقدن باشقه مددکارلری اولمایان شو بیکسان فطرتی
نامتناهی اورمانلرك قورقونج تنهالغی ایچنده ترك ایدکز : بر
کولکه ایچندن بر شیر ژیان ، ایکی آغاچ اره‌سندن بر پلنك
عقور چیقسین ؛ ایاقلری آلتنده اچ ییلانلرك صفیر تهدیدینی ،
باشلری اوستنده ییرتیجی قوشلرك نعرهٔ اخافه‌سنی ، هر طرفدن
بتون بر طبیعت متهوره‌نك واویلای ترهیبنی ایشیتسینلر ؛
صاغلرندن بر فیل ، صوللرندن بر کرکدان ، اوکلرندن بزم
هیچ طانیمدیغمز سباع مهلکه‌دن بری کچسین ... بو مهالك
ومخاطرات اورته‌سنده قورقودن باشقه رهنمالری ، یمکدن باشقه
امللری ، باشامقدن باشقه وظیفه‌لری اولماسین : ایشته دور
رابعك ایام ابتدائیه‌سنده یاشایان اولاد ادملك لوحهٔ مسعودیتی !

کاه اولوردی که‌بوکارزار مفترسات ایچنده‌غلبه ینه اجدادمزه
میسر اولوردی : بر فیل برضربهٔ بشرله یره سریلیردی ؛ فقط

بو پك نادر ومستثنی ایدی ... بر معتاد عاجز وبیوایه تحریء غدایه چیقان بر بدبخت ، وحوش متهوره‌دن برینك پنچهٔ هجوم وتخریبی التنده لیمه لیمه اولوردی ؛ او زمان آجی بر صیحهٔ جانخراش اورمانلرك بتون بوشلغنی طولدورر ، اوجوف عظیم ایچنده کوتوکلردن کوتوکلره ، قایالردن قایالره عکس ایدن بر سلسلهٔ افغان صانکه کافهٔ عناصر جامده‌دن استمداد ایدردی ؛ صوکره سکوت او مدهش کرهٔ مظلمهٔ نسیانی ایچنده بوجنایت فجیعه‌یی بتون تفاصیل دلسوزیله موبداً مدفون براقیردی . عجز ایچنده سوروکانه سوروکانه محافظه ایدیلن برزواللی حیاتدن خاطرهٔ یکانه اوله‌رق بر بهیمه‌نك دوداغنده براز قان لکه‌سی قالیردی ... آه ، اوقدیم اورمانلر حیات بشرك نه‌سفالتلرینی ، نه فاجعه‌لرینی ، نه مرارتلرینی ، نه ماتملرینی کورمشلردر !

مع هذا حیات عمومیهٔ انسانیت هر مانعه‌یی اقتحام ایدیبور ، هر تهلکه‌یه رغماً تأمین دوام ایده‌بیلیوردی . والده‌لر یاورولرینی کاه قوووقلرده ، کاه آغاج تپه‌لرنده قایالر وباپراقلر آرسنده صاقلیور ، بشریتی هلاك ابدیدن قورتاریبورلردی . کیدنلر کلنلره سیوری اوچلی طاشلرینی ، دکنکلرینی ، پوصولرینی ، یوردلرینی کوستریبور ، بتون فتوحات فکریه‌لرینی میراث براقیورلردی . بطندن بطنه یادکار قالان بو اسلحه سایه‌سنده بازوی انسانیت کسب قوت ایدیبور ، قلب انسانیتده براهتزاز امید حس ایدلمکه باشلیور ...

*
* *

بو اثنالرده روی زمین یکی بر وقعهٔ جویه‌یه صحنهٔ ظهور اولدی : هوا علی التدریج صوؤمغه ، ملایمت حراریه‌سندن محروم قالمغه باشلادی. کوندن کونه منظرهٔ آفاق دکیشیوردی؛ زمینك بتون خندهٔ نباتیسی، نهرلرك زمزمهٔ جریانی، هر طرفك نشوهٔ حیاتی قالین برطبقهٔ جمود آلتنده قالمشدی. افقدن افقه یووارلانان عظیم سیس ییغینلری بونعش طبیعت اوستنده کیرلی بر کفن حالنده بوروشیوردی. بتون موسیقیٔ صفیر وانینی ایله هبوب ایدن سرت، رطب ومنجمد بر روزکار کمیکلری، ایلکلری، قانلری طوکدرییوردی. بوزپارچه‌لری بر کوهپارهٔ انجماد هیئتنده، بر ولولهٔ مخوفه ایله یوکسکلردن ییقیلیور، اووه‌لری ازییوردی. سما بولوطلرله بچه‌لنمش، کائنات مرثیه دومانلی برلوحهٔ ممات اولمشدی.

حیوانات موجوده تویلندی، پوستلاندی، اورتوندی؛ بر فروهٔ طبیعیه‌ایله قانلرینی، حیاتلرینی صاردیلر، صاقلادیلر. منطقهٔ شمالدن هجرت ایدن یکی بر قاچ سلسلهٔ بهایم جمعیت حیوانیه‌نك ضایعاتنی تضمین ایتدی: اسوج کیکلری، بیاض آییلر کبی قارلر اوستنده یاشایان حیوانلر برودتله برلکده جنوبه اینمشدیلر.

کرهٔ ارضك بو عصر شتاسی ایچنده قالان اجدادمز نه اولدیلر؟ واقعا تویلو اولدقلری ایچون بوکونکی انسانلردن زیاده صوؤغه متحملدیلر؛ مع هذا روزکارك تاروحلرینی ایصیردیغی

حس ایدییورلردی. هر صباح کونش بولوطلر آره‌سندن صحنهٔ خاکه باقدیغی زمان برقاچ کشی‌یی اویوشمش، طوڭمش بولیوردی. هر بری بر قووغلك ظلمتنه صیغنمشدی. اورالرده قورو یاپراقلره، حیوان دریلرینه صارلدیلر؛ موت محققله مجادله ایتدیلر: حیات انسانیتی تهلکهٔ انقطاعدن قورتاردیلر.

بو صوۋق کونلرك اوزون ساعتلرینی قادینلر بیك درلو مساعیٔ هوسکذارانه ایله امرار ایدییورلردی: طاشلری یونته‌رق زیپقینلر، رنده‌لر، بالطه‌لر یاپیور، کمیکلری کسه‌رك ایکنه، سونکو مزراق حالنه کتیرییورلر، دریلردن البسه چیقاریورلردی: عظام واحجاری اشیای نافعه صورتنه قویمق یولنی بولمشلردی.

ارککلر بعض حیواناتی بر اطاعت اهلیه آلتنه آلمشلر، بعض نباتاتدن استفاده‌یه باشلامشلردی. حتی بوینوزلر اوستنه حك تصاویر ایله چوجوقجه بر صنعت نفیسه اظهارینه موفق اولانلر بیله واردی.

ایلك دستکاه صنایع تأسیس ایدلمشدی، بشریت آرتق ایلك تخمی اکمش، موجودات نباتیه‌یه قارشی نائل اوله‌جغی سلسلهٔ مظفریاتك فاتحهٔ تبشیرینی آلمشدی؛ آرتق قویون، کچی کبی اسباب مدافعه‌سی محدود حیوانلر حوزهٔ فرمانی داخلنده ایدی؛ بر از صوکره آتك آغزینه کم، او کوزك کردننه بویوندوروق، دوه‌نك ظهرینه سمر اوره‌جغی امید ایده‌بیلیردی.

ارض اوزرنده مواليدثلثه‌يه قارشى نامزد اولديغى صفت آمريتى اعلان ايتمك اوزره ايدى .

آرتق عائله‌لر تشكل ايتمش، علاقهٔ دمله يكديكرينه مربوط اون بش، يكرمى كشيدن مركب قبيله‌لر كورلمكه باشلامشدى. اركك ، قادين ، چوجوق ، اختيار ، هپسى عين اعمـال ايله مشغول دكلديلر : تقسيم مسـاعى ايديبورلردى . آرتق دور ابكميتدن قورتولمشديلر : بعض اصواتى بعض اشيايه تخصيص ايتمش ، برقاچ حرف نه‌دادن عبارت مينى مينى برلسانه صاحب اولمشديلر .

ايشـته دور جمودى دنيلن بو زمانك بتون مأثر عرفانى شونلردن عبارت اولمقله برابر بودورده پاشايانلر بطون سالفه‌يه قارشى پك اعلى ادعاى فراست ومدنيت ايده‌بيليرلردى .

واقعا شوخست شتائيهٔ كائناتك سؤ نتيجه‌سى اوله‌رق يامياملق باشلامش ودوام ايديبوردى . آچ قالان قويلر دندان احتياجنى ضعيفلرك حياتنه صاپلامشدى . تعبز دكان موجوديته طوپراق ايچنده برچوقور كوسترلميور ، مادرارضه : « آغوشكى آچ ، ياورو كى آل ! » دينلميوردى . مشاق صيديه‌يه تحملى قالمايان اختيـار پدرلر بى رحمانه قتل اولنور ، عائله‌نك پيش اشتهاسنه قونيليوردى . چوجوقلر كنديلرينى طـاشيه يورولان بابا قوللرينى كميريرلر ، كنديلرينـه قارشى محبتـله مملو قلبلرى ديشـلريله ازرلردى . قادينلر سـالخورده اركلرك كميكلرينى

بر رچلیبا شکلنده یکدیکرینه باغلایه رق باشلری ایچون بریاصدیق، دوڤالری ایچون بربالین آرام احضار ایدرلردی .

واقعا تصرف واقتصاد بیلمزلر ، منحصراً حال ایچون یاشارلردی ؛ فردا کندیلرینه هیچ حلول ایتمیه جك بر میعاد کبی کلیردی . حیاتك نه ماقبلنی، نه مابعدینی کورمیور، دوشونمیورلردی . هر کونکی یاشایشلرینی اقشامکی اویقولرینه دفن ایدییور ، ایرتسی صباح یکی بر عمرہ باشلایورلردی . سرکذشتلری یکرمی دردر ساعت سورن بر طاقم قصص پراکنده دن مرکب بر سلسلهٔ سفالتدی .

فقط دور ثالثده کی بیوك بابالرینه نسبتله متفکر ، متحسس ، متمدن و مسعود ایدیلر .

*
* *

بر کون بیوك بر فیرطنه اثناسنده سقوط ایدن صاعقه یوکسك اغاچلردن برینی طوتشدوردی . بوشراره دن اورمانلر ایچنده بر حریق هائل و بوحریق هائلدن بشریت ایچون یکی بر منبع سعادت چیقدی : آتش !..

اوت ، ارتق آتش کشف ایدلمشدی . بوذرهٔ محرقه روی ارضه صافکی حرارتی ، ضیاسی ، بتون کوکبهٔ محیه سیله برپارچه کونش کتیریورردی . ارتق عناصر خارجیه بر رخصم لاقید طوربله پیش انسانیتده طوره میه جقدی . اتش سایه سنده انسانلر

ضیایی بوله‌جق ، کیجه‌دن ، قارانلقدن قورتوله‌جق ، آتش سایه‌سنده انسانلر شدائد شتائیه‌یه قارشی کوکس کره‌بیله‌جك، باقیرلری ، طونجلری ، آهنلری بالمومی کبی اکوب بوکه‌جك، هر عنصره ایستدیکی شکلی ویره‌جك ، هر شیئی هوسات صنعته منقاد ایده‌جك ، یکی سلاحلر ، یکی قوتلر ، یکی اسباب بختیاری تدارك ایلیه‌جکدی . آتش ایچون اوجاق یاپیله‌جق ، اوجاق اطرافنده افراد بشر طوپلانه‌جق ، شب زنده داران الم ظلمت ایچنده بر تبسم ، سکوت لیال اورته‌سنده بر یارتسلی کوره‌جکدی. آتش قارشیسنده عشق و شفقت طوغه‌جق ، آغوش عفو آچیله‌جق وکلهٔ ترحم تلفظ اولنه‌جقدی ...

آرتق قووقلردن انقاس بشرله برلکده دومان چیقیور ، مرارت حیات کسب خفت ایدییوردی . عین زمانده بوزلر اریبور ، هوا ایصنیور ، و شمال حیوانلری وطن طبیعیلرینه دونیورلردی. طاغلردن بر ترانهٔ بلور ایله دره‌لر اینیور ؛ آغاجلر یاپراقلانیور، چیچکلنیور، بر چوجوق کبی سوسلنیور؛ قوشلر داللره یووه‌لرینی و بولوطلره زمزمه‌لرینی آصیوردی . بهار بتون ضیاسی ، تبسمی و شعری ایله کائناته بر حیات شباب ویرییوردی .

بو اثناده اسیانك بر موقع مجهولندن هجرت ایدن یکی بر فرقهٔ بشر شو بهارستان آرام ایچنده بر آفت مهلکه تشکیل ایتدی : بو قیصه بویلو ، چیقیق یاناقلی نوظهور آدملر مجلا

طاشدن یاپیلمش بالطه‌لری، اوقلری ویایلری ایله مسلح اولدقلری حالده قورقلره، ارککلره، قادینلره، هرطرفه وهرکسه هجوم ایدییور، یاره‌لیور، اولدورییور، یاقیور، ییقیورلردی.

ایلك محاربه روی ارضی خون بشرله الکه‌لمشدی. بعدما انسانلر بهایم مفترسه‌دن زیاده کندی افراد نوعندن قورقه‌جقلردی. فقط بر معجزهٔ خلقت اولمق اوزره محاربه‌ده بر واسطهٔ اصلاح و ترقی اولدی. بو دوکولمکه باشلایان دم ادم حدیقهٔ علم وصنعتك منابع حیاتندن بریدر. مصادمهٔ افکاردن بارقهٔ حقیقت چیقدیغی کبی مصادمهٔ ابداندن ضیای مدنیت فیضان ایده‌جکدی.

ایلك محاربه فرقهٔ مهاجمه‌نك غلبه‌سیله نتیجه‌لنمدی. بو یکی آدملر اسکیلرندن دها مدنی ایدیلر: طاشلره جلا ویرییورلر، داللردن کلبه‌لر یاپیورلر، آربه، بغدای اکوب بیچیورلر، حتی مجلا طاشلر آره‌سنده حبوباتی ازه‌رك قابا برا کمك بیله اعمال ایده‌بیلیورلردی. کمیکدن، بوینوزدن، قابا چاموردن معمول چناقلری، چوملکلری، اوانئ طبخیه‌لری واردی. صنایع نفیسه‌اعتباریله اسکیلردن کریده‌ایدیلر، فقط خصوصات سائره‌ده بر مدنیت نسبیه کوستریورلردی. جنازه‌لرینی آتمیور، یمیور، طاشلردن معمول اوطه‌لره وضع ایدییورلردی.

قابالر آره‌سنده یاتان بونعش اجداد اونلری پردهٔ موتی قالدیرمغه، مزارك ماوراسنه باقمغه سوق ایتدی. اولومك اوته

طرفنده نه اولدیغنی کندی کندیلرینه صورمغه باشلادیلر .
بو سؤال روحلرنده برمقدمهٔ اعتقاد اولدی . بوشبههٔ اعتقادی
قبلهٔ حقیقته توجیه ایده‌بیله‌جك نور وقوتدن محروم اولدقلری
ایچون وجدانلری خرافاتدن خرافاته اباطیلدن اباطیله چارپه‌رق
برو جرحهٔ غفلت حالنی الدی : هرشیئه برروح اعاده ایتدیلر ؛
معدنه ، نباته ، حیوانه طاپدیلر . قایالره ، داللره ، طبیعتك هر
جزءقوتنه ، هر ذرهٔ ملاحتنه معبود ، دیدیلر ؛ ناصیه‌لری کاه
یوقاریده‌کی هلال قمره ، کاه اشاغیده‌کی جوی روانه سجده
ایتدی ؛ نظر تعبدلری کاه عطرازهاره قاریشه‌رق سمایه ، کاه
نورشمس ایله برلکده زمینه منعطف قالدی ؛ جنازه‌لری تألیهه
قدر واردیلر ...

عصرلر ، عصرلرجه امتداد ایدن بو شورش غی وضلالك
قوهٔ تخریبیه‌سنی کیم تخمین و قربانلرینی کیم تعداد ایده‌بیلیر ؟
جادو قورقوسیله تتره‌ین دماغلر ظلمت لیل ایچنده دیشلر ،
طیرناقلرله ، هجوملر حس ایدر ، بر سورو اعدای موهومه
اورته‌سنده محبوس و مضطرب قالیردی . نه‌قدر قادینلر ثولن
اوکلریله برابر دیری دیری طوپراغه کومولمش ، نه قدر
اسیرلر افندیلرینك استراحت روحی ایچون جلاد بالطه‌سیله
پاره‌لانمشدر ؛ نه قدر جنازه الایلری خون معصومین ایله
سوسلنمش ، فریاد مظلومین ارەسنده یورومشدر ! جادو
قورقوسی اولولری تبجیل ، دیریلری تذلیل ایتدیریردی ؛

ذیروحلر قتل و فدا ایدیله‌رك موتایه خـدم و خشم تدارك اولنوردی ...

بو قرون بطلانده یاشایانلرك زبدهٔ حیاتی بر قورقودر . عناصر موجوده‌دن قورقارلر ، موهوماتدن قورقارلر ، بولوطدن ، طالغه‌دن ، کونشدن ، کولکه‌دن ، هرشیدن ، باخصوص انساندن قورقارلردی . محاربه‌لر تکرر ایدییوردی ؛ باصقینلر ، یاغمالر ، مصادره‌لر تعاقب ایدییوردی ،

قورقو بو دورك ملهم ترقیسی اولدی : قره‌ده‌کی مأوالر ترصین و تحکیم ایدلدی ؛ صو اوزرنده قازیقلره مستند یکی مسکنلر انشا اولندی .

براز صوکره صره‌سیله باقیری ، قلایی ، دمیری کشف ایتدیلر ؛ اتش سایه‌سنده باقیری قلایله برلشدیره‌رك طونجی بولدیلر . واقعا بو عناصردن اورس و صاپان دکل ، اوق و مزراق یاپدیلر ، واقعـا بو اسلحه‌یی اشیای محیطه‌یه قارشی استعمال ایده‌جك یرده اولاد بشره مقابل قوللانمغه باشلادیلر . مع مافیه بو معادنك کشفی انسانیت حقیقیه‌نك مژدهٔ ولادتی اولمشدر : بعدما انسان هرکچن عصردن بر حبهٔ عرفان الەرق برنسبت متزایدهٔ ترقی ایله مراحل تاریخی طی ایده‌جکدر ...

آچیق مکتوبلر

— ۲ — [*]

علی جانب بکه

سزکله مناظره خوشمه کیدییور . زیرا کوریورمکه مباحثه‌ده استهزادن باشقا برشیئه اهمیت ویرمیورسکز . اولا ذکی بر کنجسکز ؛ ثانیا بزده مناقشات ادبیه‌نك سزجه قیمتی معلومدر. ربع عصردن متجاوز بر زماندنبری تعقیب ایتدیکم مجادلات قلمیه‌مزده حصهٔ فکاهه‌دن باشقا شایان قید بر نتیجه کورمه‌دم. بزده ایکی بدبخت بر فکر ولسان فصلنی قاریشدیرمغه قرار ویردیمی ، اول باول سازلر کفر پره‌سندن آقورده ایدیلیر ؛ بعده ایکی مباحث متقابلاً بری دیکرنده نیات حسنه‌دن بر ذره بولونمادیغنه ایمان ایده‌جکدر ، موضوع مناظره هرنه اولورسه اولسون ، پروغرامك روحی شو اولاجق: استحقار مخاطب !... معارضه دوام ایتدیکی مدتجه وظیفه ۱ : ۵ ستونلق تزییفنامه‌لر احضار ایتمکدر. معترضمزی فکراً واخلاقاً نه قدر

[*] برنجیسی « اوراق ایلم » ده‌در .

كوچك كوستره‌بیلیرسه‌ك او قدر اظهار فضل وكمال ایتمش اولوروز. طبیعیدر كه استحقاری دعوت ایده‌ر وایكی طرف پرتوسزله یكدیكرینك تحری شوائب ومعایبنه باشلار. آرتیق مباحثه ایكنجی دورینه كیرمشدر. بعد ازین بوتون مهارتمزی ایكی معنالی وسهل التأویل جمله‌لرله خصممزی سوء ظن آلتنه دوشورمكه وبیچاره‌نك شان وشهرتی شكوفهٔ شبهه‌دن دائما طیران ایده‌ن بوی مستكرهله تعفین ایتمكه صرف ایده‌رز. ئویله جمله‌لر آرارزكه هر بری ولود برفاحشهٔ تزویرات اولسون! قارئلره فیاض بر مرض افترا تلقیح ایده‌بیله‌جك قطرات ابهامه احتیاجمز واردر؛ جان قولاغیله مشاجره‌مزی دیكله‌ین اصحاب ذوق لئیمك سبوی تجسسنی طولدورمق عزمیله هر چركابه ال آتاجغز: مناقشه‌لری عوام اونك ایچون سه‌وركه طرفینك موجود سوپرونتولرینی اورتایه دوكر، موجود اولمایانلرینك‌ده رایحه‌سنی اشمام ایده‌ر. مباحثه بو طبقه‌یه صعود ایدنجه طرفین آرتیق بر بدمست مداد اولور، آثارلر كفری، آثارلر كفری!... آرتیق مناظرلرك رأیجه منطق آرسطالیسك اویدوردیغی بر شارلاتانلقدر، قیاساتك آرتیق كین وتهوردن باشقا نقاط استنادی قالماز. بركت ویرسون كه عرفهٔ ممنوعیت حلول ایتمش بولونور. فی الحقیقه برایكی كون صوكرا حكومتك مداخلهٔ تنظیفیه‌سیله مشاتمه‌یه نهایت ویریلیر، بر صنف قارئینك امل وانتظاری خلافنه اوله‌رق...

اثنای مناظره‌ده موضوع ئویله ده کیشیر ، ئویله ده کیشیرکه مثلا جواب الجوابی اوقویان ، اگر ایکی اولکی مقاله‌دن بی خبرسه ، نه‌یه دائر مباحثه ایدلدیکنی آکلایاماز . فرض ایده‌لم که ویرکول ئوزه‌رینه بر مباحثه آچیلدی . — « ویرگول ئوزه‌رینه مباحثه آچیلیرمی ؟ » دیه‌بیلیرسکز . بزده ویرکولك آیلرجه مباحثه‌یه تحملی واردر . یاربی ، نه تحمل ! — ئوچنجی ویادردنجی مقاله‌کزده آرتیق ویرکولك برکره‌جك اولسون ذکری سبق ایتمز . زواللی ویرکول بر بیغین کول آلتنده قالمش قیویلجم کیبی علی التدریج نظردن نهان اولور وبرکون حس ایده‌رسکزکه کول بیله بوز قدر صوئومشدر . دقت ایتدم ، حکمهٔ مباحثه علی الاکثر کنج روحلری ترجیح ایدییور ، سببی شو اولاجق : ادبای عثمانیه‌جه معتقداتدندرکه کندی آبدهٔ شاننه اك متین تمل آنجاق بر باشقه‌سنك انقاض شرفندن استحضار اولونابیلیر . ینه دقت ایتدم . مناظره بزده بر سترهٔ عقامت در : آنجاق اك ذریتسز ، اك چوروك ، اك قوف مسلکداشلریمزك اقتداری برشکل اعتراض آلارق صیق صیق میدان مطبوعاتی قوقوتیور .

بوتون بو ایضاحاتی ویردکدن صوکرا آرتیق بر عاشق مناظره اولمادیغمی تصریحه لزوم کورمم . مع هذا سزکله شاقالاشمقده اگر ارزو ایده‌رسه‌کز ، دوام ایده‌جکم . ماشاالله ، هیچ بر لطیفه‌یی جوابسز براقمیورسکز . همده آغیرلغکزدن هیچ برشی فدا ایتمه‌یه‌رك ... بنم مواجههٔ تبسممده سز ینه برشهریار جدیت

اولمقده اصرار ایده‌بیلیرسکز . مخلصکزه کلنجه ، صانیورم که خفتم سوء تربیه‌مدن زیاده جهلمدن متولددر. معلوم عارفانه‌کزدر که جهل براز آغری آچیق وصیریتقان اولور. سمایه‌ماویدر دیه ، یاپراغه یشیلدر دیه حدتلنمك جائز اولمادیغی کبی جاهله‌ده کولیور دیه قیزیلماز. باخصوص بویله مناسبتلرله مسائل دولت وملتدن بحثه اصلا محل یوقدر . بنده‌کزك لاقیدلغمی ، خفت تلقیاتمی ، فلانی یاد و تعداد ایدرکن مملکتك تهلکه‌ده اولدیغنی نیچون اخطاره لزوم حس ایتدیکز . بر دورلو آکلایامادم .

عزیز اولادم، بزم کبی فقرای دماغ آغلاسه دولته نه‌فائده ، کولسه ملته نه ضرر ؟ بنم کبیلرك حیاتده باشلیجه چارهٔ تسلیتی بر نبذه آلای‌در : ذاتکز بنم جهلمله ، لاقیدلغمله اکلنیرکن نه اولور بن ده سزك علم وتقیدیکزه تبسم ایدیورسه‌م !.. نیله‌یم، عزیزم ، بن کوزم سمایه منعطف اولدقجه آز چوق شاعر ومتفکرم ؛ فقط زمینه اعادهٔ نگاه ایدر ایتمز کوکسمده معاند بر فیضان قهقهه‌طویارم وئویله صانیورم‌که اکر کولمه‌سه‌م ارضی آکلامامش اوله‌جغم! دوشونوکز ، بر بر رهیمزی بلع ایده‌جك بونانکور ومشئوم طوپراغه قهقههٔ استخفافدن باشقا نه لایقدر؟ براقیکز ، رجا ایده‌رم . بر قاچ خنده ایله محیط روحم براز سوسلنسون ... بریمز ته‌ئوقریت . دیکریمز دەموقریت اولالم : حیاتك جان صیقیجی اطرادینی قیرمش اولورز . هپ برابر

صومورتالمده وطنی بر بویوك ماتمخانه‌یه‌می چویردلم؟... بری آغلار، بری كولر: ایشته انسانیتك منظرۀ طبیعیه‌سی... اتفاقی پك اعلا آكلارم، فقط برلكده صورت آصمق ایچون دكل! حمدالله صبحی بك طوروڭزده. — جناب حق هرقولنه برشی لطف ایده‌ر، بكاده بركت احفاد احسان بویورمش!— كولونه‌مك لازم كلن شیلره كولدیكم ایچون ممنون اولمایورم. حال بوكه براز ده‌رین دوشونسه‌ڭز تقدیر ایتمه‌سی لازم كلیر؛ دكلمی‌یا، علی العاده كولونه‌جك شیئه هركس كولر: بونده نه مهارت وار؟ معرفت برمعتاد كولونه‌مه‌ین شیلرده یكی یكی كولونه‌جك جهتلر كشف ایتمكده دكلیدر؟..

نور عینم خانب بك، سز حمدالله صبحی بكه باقماییكز؛ اینانیكزكه هر شیئه كولونه‌بیلیر؛ شوقدر واركه اوچوسز كولمه‌ملی... تبسم، خنده، قهقهه، بونلری نه‌یی وزن ایتمك شرطیله ایسته‌دیككز هدفه صاوورابیلیرسكز. كولمك حفظ الصحه‌یه وبناءً علیه اساس اخلاقه موافقدر. ضحاك بالطبع اولمایانلره وازان جمله حمدالله صبحی بكه سوزم یوق. فقط بنده‌كز، پك جدی عرض ایدییورم، مضحكات اولماسه چوقدنبری جان صیقینتیسندن هلاك اولمش اولوردم! اعتقادمجه انسان بر حیوان ضاحك ومضحكدر. بن امر استهزایه كندیمله اكلنه‌رك باشلادم. آه، بونی هر كس یاپابیلسه.. انسان خیالاً براز یوقاری‌یه چكیلوب ده اشاغیده براقدیغی هویتنه باقنجه

مستثنی اهداف استهزا کشف ایده‌ر . فقط بو هر بابایکیتك کاری دکلدر . دیکر جهتدن : « لاقیدیوندنم ! » دەیيشمده ذات ذکاوتمندانه‌کزی تدهیش ایتمه‌سون . تقیدی ایسته‌مه‌یشم امور فکریه‌ده اصابت و حقیقت هنوز تقرر ایتمه‌دیکنی اکلادیغم ایچوندر . حق هانکی شیخده‌در ، بیلمه‌یورم‌که بر درکاهه انتساب ایده‌یم . کوریيورم‌که مذهب نسائیون برخطا ، مسلك رجالیون دیکر خطا : ایکیسنه‌ده برر تمه آتوب چکیورم . ینه مثلا «برغسون» ی دینلرکن : « حریف طوغرو سویله‌یور ! » دییورم : « بوخنه‌ر » ی اوقورکن : « حریفك دیدکلری طوغرو ! » دییورم : حال بوکه برینك بیاض دیدیکنه ئوته کینك سیاه دیدیکی عقلمه کلنجه هیچ برینك مریدی اولمامغه قرار ویریيورم . ایشته بنم قیدسزلقلرم ...

برده ایکی فیسکه آراسنده « طامات » ی اخطار بویوریيورسکز . چوجوقلغمده طولدوردیغم بو دفتر بی‌معنایی ذاتاً اونوتمامشدم‌که ... بو مجموعه‌یی طبع ونشر ایتدیردیکمدن طولایی نادم‌ده دکلم : زیرا برکون بر « منتخبات ترهات » نشر اولونورسه اورایه کیرمك ایچون ایشمه آنجاق « طامات » یارایاجق‌در ! شیمدی برازده لسان بحثنه دائر قونوشالم : بزم اسلوبمزه که « اندرون آرغوسی » دییورسکز . دونه طولاشا مخالف حمیت بیله اولدی . ئویله‌می ؟ کرك سزك وکرك مسلکداشلرکزك مقاله‌لرنده ایما ایدیلدی‌که « یکی لسان » ك باعث

تولدی بویوك بر مفكورۀ ملیـه ایمش ... عزیزم ، مملكتمزی
بنده سه‌وه‌م . فقط ایجابات سیاسیه‌یه كوره لسانمزی چركینلتمكه
عقلم ایرمز . زیرا بیلیرم كه عثمانلیلغك هر هانكی بر جزئندن
نزع ملاحظه‌له قازانیلاجق شی بر مظفریت حقیقیه دكلدر .

دشمن ایچه‌جك قورقوسیله نهرلریمزی زهرله‌مك، یاخود
دوست كذركاهیدر دییه‌رك كوپریلریمزی ییقمق ، بونلر هپ بر
قاپی‌یه چیقان آیواز قصاب حسابلریدر كه توركستان چینیده
آكلاشیلسون قصدیله دیلمزی جاس جاولاق برافمغی‌ده او حسابه
ادخاله مجبورم .

طاشكند وسمرقندده‌كی توركلرله یكی بر رابطه عقد ایتمك
یاخود رشتۀ موجودی قوتلندیرمكمی ایسته‌یورز ؟ آرامزده
علائق تجاریه تأسیسنه چالیشالم . توركیا ایله توركستان آراسنده
بر جریان نقود ومحصولات حاصل اولسون ... صدای منافع ـ
مغلق، واضح، عربی، ایرانی ، اندرون آرغوسی ـ هر نه كثیر یرسه
كثیرسون، دائما آهنكدار ودلنوازدر ، وهر یرده اكلاشیلیر...
كاشغر ایله استانبول آراسنده یوللاناجق كاربانلر ، ایشته آنجاق
بوذی روح ومتحرك طریق منفعت اوزه‌رنده تشیید اخوت ممكن
اولور . بز لسانمزی ایسته‌دیكمز قدر باشقالرینك اكلایاجغی
شكله قویالم ، اكر ایچریسنده دیشه طوقوناجق برشی اولمازسه
نثر خرابمزه هیچ كیمسه التفات ایتمز . امین اولوكز ، بوكون
توركجه بیلن اوروپالیلر آراسنده بر معلم وامبه‌ری‌یه مقابل هیچ

اوملازسه یوز تجارت قومیسیونجیسی کوره‌جکسکز ، بواستاتیستیق قرینه‌ده ، بخارایه‌ده ، آذربایجانه‌ده تطبیق اولونابیلیر . لسان برمملکتدن ئوته‌کنه . حتی برقاره‌شدن دیکرینه یالکز کوزه‌ل ادبیات ومشفق حسیات طاشیمش و یالکز بویله شیلرك واسطهٔ نقلیه‌سی اولمش اولسه‌یدی چوقدنبری کلمات قورومش ، لاقیردی قطاری تعطیل حرکات ایتمشدی ! دیللرك وظیفهٔ حسیه‌وادبیه‌سی انجاق یك اضافی اولابیلیر ؛ اجداد ابتدائیه‌مزك یکهجا اینلری کبی بوکونکی لهجه‌لرده باخصوص بر واسطهٔ اخذ واعطادر .

تجربه‌سی قولای : کاشغره برر مکتوب کونده‌رم . سز « یکی لسان » ایله تورکلرك اخوت ازلیه‌سندن ، مسائل عرق ومدن ، مفکورهٔ ملیه‌دن فلاندن بحث ایدیکز ؛ بن معهود ،ندرون آرغوسیله مهمجه بر چای سپارشی یاپایم .. باقالم ، اوراده‌کی قارده‌شلریمز هانکیمزی دها ئه‌یی آکلایاجق !

دوداق حرکتی ویا قلم صریری بونلری ایشمه یارارسه دینله‌رم ؛ هرکس‌ده آز چوق بویله‌در . عکسنی اوممایکز ، آفریقایه ، قبائل وحشیه نزدینه کیده‌ن میسیونرلری دوشونه‌لم ؛ السنهٔ زنجیه‌دن برکلمه بیلمه‌دکلری حالده پانتومیما ایله زواللی سیاهلرك روحلرینی ، ایمانلرینی ، معبودلرینی ده کیشدیریورلر ؛ چونکه هراشمیزازك بر آووچ بونجوق ، بردمت توی یاخود برقوطی شکر کبی برمفسر بلیغی وار ! پاپاس افندی دیلنده‌کی الفاظ ایله دکل ، جانطه‌سنده‌کی تحف وطرائفله چلیپایی آبنوس کوکسلره

آصیور.. اشك بیله بولجه آرپا ایله برابر ویریلنجه خمسهٔ ترکسی‌یی براز اکلامغه باشلار !

عزیز یاوروم ، اوهامه قاپیلوب ده دیلمزك تنقیص ملاحتی جهتنه کیتمه‌ییکز ؛ بوکون بورجانی بن ایدییورم . آفاق استقبال چوجوقلریمزك قولاقلرنده عکس وتکرار ایده‌جك ...

بتون افعال بشریه قانون منافعه تابعدر ، لهو ولعبه زهد وعبادته واریجه‌یه قدر ... اوجنده وعد فردوس اولماسه کیم نافله نمازی قیلاردی !

ایشته بوکونلك بوقدر ... سزده سویله‌یك . ینه جوابسز قالمازسکز . بو اختلاف افکار وحسیات ، اعتقادجه محض نعمتدر ، بآن شرط که افاده ایدیلیرکن قاشلر چاتیلماسون !

توفيق فكرت

— ١ —

فكرت خسته

فكرت خسته : كچن هفته محاربۀ عموميه يه عائد اخبار متناقضه اوستنده محترم وبى نظير توفيق فكرتك خسته لغى بيلديرن بر شايعۀ مشئومه واردى . ادب وصنعته و باخصوص انسانيته محبت حس ايدن بر تورك ايچون بويك مؤلم بر جمله ايدى: فكرت خسته ...

صانيورم كه بتون استانبول روحى بيوك خسته نك باشى اوجنه آتيلمق آرزوسيله تتره دى. زيرا توركلكك تمثيل نجابتى ايچون بيلمم توفيق فكرتك سيماى نبيلندن دها يوكسك بر ناصيه بولونه بيليرمى ؟ اونك روحنده كى بويوكلك آنجق سليمان قانونى دورنده كى بى نهايه توركيايى خاطره كتيرير. نه ديورم ؟ خاير ، يالكز دولت عثمانيه دكل هيچ بر دولت او روح قدر كسب وسعت وصباحت ايده مه مشدر، او بلكه بتون محاسن زميندن دها كوزل و بلكه بتون مسافات سمادن دها مرتفع وداها واسعدر.

توفیق فکرت بیوك ، بیوك ، الك یوکسك معناسیله پك بیوك برشاعردر . أوت ، شعرلرینی بر انتظام هندسی ایله اتهام ایدنلر، کمال فصاحتنی بر نقیصهٔ بلاغت کبی تلقی ایتمك ایستهینلر، شاعری نقصان حس و حتی فقدان حس ایله معذور کورمکه اوزهنلر وار، بیلیورم. فقط ایمان کامل ایله حایقیریرم که بونلر هپ السنهٔ کین و حسددن آقان چرکابهلردر . فکرتك آثار صنعتی دماغ قارئی علی الاکثر اویله قاماشدیریر که مندرجاتی فکرمی ، حسمی، یوقسه فکر وحس فرقنده صاف بر نور بلاغتمیدر فرقنهوارهمازسکز: اونك محفظهٔ اشعارنده صاقلانان بدایعی بز تمامیله هر زمان کشف ایدهمیور ، ضبط و ادراك ایدهمیورز. زیرا اونلر چوق کره برر مجموعهٔ لفظیه دکل برر روح، برر تجلای دهائیدر. فکرت بالخاصه اضطراب عصرینی شعرینهقویدی: دورسابقده هیچ برعاقل دردینی حایقیرهمازدی؛ هر کوکل هائلهٔ یأسنی کندی شعرسکوتیله آغلاردی. فکرت ده فاجعهٔ وجدانی کندی دهای کتومنه آغلاتدی. فکرتیوآثارینی یقیندن طانیانلر بیلیرلرکه اونده زنکین بر خزینهٔ افکار ودها زنکین بر خزینهٔ حسیات واردر. معمافیه اونك ثروت افکار وسماحت حسیاتنی انکار ایدهجك قدر طرفکیرلك کوسترنلر بیله اعترافه مجبوردرلرکه توفیق فکرت بزم افصح ادبامزدر؛ لسانه فضولیدن حامده قدر هیچ کیمسه اونك قدر حاکم اولامادی . بو اعتبار ایله آنجق « راسین » ه تشبیه ایدیلهبیلیر.

تنکیٔ لهجه‌دن توفیق اصلا مضطرب اولمامشدر : دماغی هیچ بر زمان تحریٔ لغاته ایتمز ، کویا کلمه‌لر اونك ترجمهٔ خیالاتنه آتیلیر . کهنه ترکیبلری سحر آمیز بر فیسکه ایله الك یکی شعرلره واسطهٔ بیان ایدر و اسکی دیوانلردن چیقاردیغی اعصاردیده کلمه‌لرله ، یاربی ، نه قدر کوزل بدیعه‌لر وجوده کتیریر ! توفیق فکرت نظرنده نطق دوداقلردن چیقماز ، فقط دوداقلره ایتر : سوز برشی آکلاتمق ایچون آغیزدن قولاغه کیرن بر اتحاد حروف دکل ، فقط نقل افکار ایچون روحدن روحه اوچان بر اهتزاز آهنکدر .

فکرتك شعرندن دها یوکسك برشی متصورسه فکرتك انسانلغی‌در . اونك محور فطرتی ـ انکسار واعوجاجی دکل حتی‌ادنی بر انحنائی بیله قابل اولمایان بر وقار آهنین اولدی . فکرت الك ممتاز والك نجیب معناسیله مغروردر . کونش کبی تمیز بر غرور اونك لسانی خطادن ، ذوقنی ضلالتدن وقایه ایتدی . فکرتی تمامیله آکلامق ایچون بتون بشری ضعفلرك فوقنه چیقمالی : هیچ کیمسه محاسن نامنه استحقار منافعده اونك کعبنه یتیشه‌مز : اوحقایق و فضائله اویله حرمتکاردرکه حقیقت وفضیلت حرمتنه فدا ایتمیه‌جکی هیچ بر شی یوقدر .

فکرت عدالت وحریتك دلیجه مفتونی‌در . بوندن طولایی جرائم استبدادك حاکم عفوناشناسی ایدی : مناستر وسلانیکدن کلن اشارهٔ عصیانه بتون قلبی و بتون فکری ایله استانبولده

ایلك جواب اشتراك ویرن غالبا «رباب شکسته» ناظمی اولدی. هیچ شبهه یوق که انقلابك قلبی «طلعت» و بازوسی «انور» ایسه روح وشعری «فکرت»دره عبدالحمید نظرنده ملت نه‌قدر مستحقر ایدیسه فکرت نظرنده ییلدیز سرایی ده او قدر مستکرهدی؛ اوراده شیخ الاسلاملره واریجیه قدر هر بویدن وهر اولچودن قاپیجیلر قاپوجیلرك أتکلرینه واریرکن توفیق ـ مظنونیت سیاسیه ایله ادخال ایدلدیکی ییلدیز قاپوسنی خاقان مخلوعدن دها فریح وفخور چیکنه‌مشدی.

فکرتك بنیه‌سی برصفحهٔ پولاد اوستنه کریلمش بر منظومهٔ اعصابدر. او هیچ برقوهٔ بشریه اوکنده قیرلمقسزین اکیله‌مز؛ رکوع و سجودینی انجق معبدینه و معبودینه تخصیص ایدر. یکرمی سنه استبداده، اسارته، ظلم وجهله قارشی اونك بیوك قلبی چارپدی و بتون جملهٔ حسیه‌سی بر رباب اضطراب کبی تتره‌دی وایکله‌دی. ایشته شعرلری بو اهتزازلر وبو أنینلردر.

پك واضح تخطر ایدیورم؛ علی التقریب یکرمی سنه اول برکون [ثروت فنون] مطبعه‌سنده فکرت کوزل وصنعتکار ألنی اوموزیمه طایامش، دیمشدی؛

— جناب، حس ایدیورم، بریکی ادبیات، طوغمق اوزره‌در. بونی یاشاتمق ایچون بنمله برابر چالیشمغی وعد ایدیورمیسك؟

اوزمان ظن ایتمشدم که بتون آغاجلر بر مژدهٔ موسیقی ایله تتره‌دی، دکز کنارنده ابکم طاشلر طالغه‌لردن دها بلیغ اولدی،

بولوطلر بر شعر حریر ایله و کونش بر لسان نور ایله تکلم ایتدی : چونکه فکرتك ایکی ستارهٔ دیده‌سی نشیدهٔ امیدی ترنم ایدییوردی .

او کون معاهده عقد ایدلدی و آرتق هپمز دماغلرمزده بر فیضان افکار و قلملرمزده بر جریان ادبیات حس ایتمکه باشلادق . فکرتك رحیق تشبثی بتون کنج روحلره برمستیٔ فعالیت کتیرمشدی . طامارلرمزده‌کی کریوات دم بیله ، بزه اویله کلیوردی‌که ، نظم و نثر ایچون دوران ایدییوردی . سکوت عمومی اوستنه هرهفته [ثروت فنون]ك اصوات ایقاظی طاملایور و خواب عمومی‌یی غیجیقلایوردی . [ثروت فنون] قطرات ذکاسیله ـ ییلدیز سرایی کبی متین ومستحکم بر شیئی ـ سنك سیاه غفلتی رخنه‌دار ایده‌جکدی . پیدرپی کمالر سیده‌ لیاقتلره نودمیده و جوال استعدادلر التحاق ایتدی . فکرتك دیکدیکی نهال آمال یاپراقلانیور و چیچکلنیوردی و دماغلر دماغلره انضمام ایده‌رك بیوك برمشجرهٔ تفکروجوده کلیوردی . آرتق توفیق فکرتی و خالد ضیایی آکلایه‌رق اوقویانلر لاقید ترقی وبیکانهٔ مساعی یاشایه‌مازلردی ؛ عطالت مملکت قملدامشدی . نتیجه هرکسك معلومی‌در .

فکرت بر مشرح کبی کائناتی دەشه‌رك راز خلقتی اشیای مخلوقه‌دن صورمادی ؛ فقط ضیای ذکاسنی ضیای سمایه علاوه ایده‌رك ظلمت مسائل اوستنده برمعانقهٔ انوار وجوده کتیردی .

کونش بزه یول کوستریبورمی ؟ فقط کونش اولماسه کیم یولنی کوره بیلیر ؟ ایشته ساحهٔ تفکرده فکرت بر کونش وظیفه سی کوردی . آه ، امراه مرحوم کاشکی فکرتی قیره جغنه کندی محیط المعارفنی پارچه لامش اولسه یدی.. عرفان عثمانینك ضرری نه قدر خفیف اولوردی ! فی الحقیقه محیط المعارفدن یارین نه قاله جق ؟ کتابجی دکانلرنده براز توز ، دکلمی ؟ حال بوکه فکرت حیات انسانیه قدر اوزون بر حیات تاریخیه یه نامزددر . فکرت بر منطق دکلدی که مرحوم امرالله اونی اکلایه بیلسین !

الك بیوك خصمی فکرتك قارشیسنه نیت عتاب ایله چیقمق ایسته مش اولسه لسان جسارتنده جدی بر کلمهٔ تقبیح بولاماز ؛ چونکه اونك حیاتی تمیز ، حسیاتی تمیز ، آلنی تمیز ، آووجی تمیزدر : اوکا باقنجه بتون چیلاقلغیله حقیقتی و بتون تمیزلکیله فضیلتی کوروروسکز . و انجق حقیقت و فضیلتی کورمکدن اورکنلر اوکا باقمق ایسته مزلر .

فکرت دائما اطرافنی بر نور عفتله آیدینلاتدی . سوزی و کوزی مشترکاً آتشیندر . قور کبی سوزلر اغزندن و آلو کبی بر نظر کوزلرندن قور و آلو صفوتی ایله چیقار ، فکر و قلبکزی بر حرارت منوره ایله اوقشار ، روحکزده و حافظه کزده باقکه بردها هیچ ، هیچ سونمز . زیرا اونك کوزی و سوزی روحنك شعاعات خارجیه سیدر .

بو بیوك ادم برتك محبت ایچنده درت شیئی تقدیس ایدر ،

وطن ، صنایع نفیسـه ، زوجه‌سی ، اوغلی ! .. حیات ذکایه طوغدیغی کوندن بو آنه‌قدر یالکز برچوجوق عشقی ، یالکز بر قادین عشقی ، یالکز بر شعر عشقی ، یالکز بر دیار عشقی طانیدی : بزم مملکتمز ، بزم ادبیاتمز ، کندی رفیقه‌سی ، کندی خلوقی .. اووخ ، دون یاتاغنده مجروح و کسلان بو درت‌شیدن اویله برحرارت مفتونانه‌ایله بحث ایدییوردی‌که ..

بالخاصه استانبول فکرتک معبد وجنتی‌در : اونک نظرنده پاریس کوزل برصالون، لوندرا کوزل بر مغازه ، برلین کوزل بر قیشله ، استانبول ، انجق استانبول بر کوزل شهردر . اووخ ، چهرهٔ استبداده « سیس » لرینی یووارلادیغی بوغاز ایچنی ، یاوروسنی ، حرمنی و نظم و نثرمزی اوقدر سوییور ، اویله تعزیز ایدییورکه ..

فکرتك وفاتی

فکرتك وفاتیله بز بیوك بر شاعر، بیوك بر صنعتکار، باخصوص پك بیوك بر تورك غائب ایتدك. شاعر فکرتله بتون تورکیا افتخار ایدبیلیر، فقط انسان فکرت بتون انسانیتك مدار مباهاتی اولسه کرکدر. فکرت الك تمیز معناسیله تورکدی: «عرفانم تبدیل تابعیت ایتدی» دیدیکی دقیقه‌ده هیچ شبهه‌م یوق که الك مدهش عذاب دماغی‌نی حس ایتمشدی، زیرا او بو مملکتك اویله چیلغین بر عاشقی ایدی که فکری آنجق بو مملکته تابع یاشایه‌بیلیردی. وپك چوق سودیکی بو مملکتی ایستدیکی درجه‌ده کوزل، ذکی، ذوق آشنا، زنکین، سوسلو و تمیز کوره‌مدیکی ایچون دیشلرینی غجیرداتیر، افقه یومروغنی کوستریر، سودکلرینی وسومدکلرینی نیزهٔ هجوی ایله اویاندیرمق وصیحهٔ عتابی ایله اوتاندیرمق ایستردی. اونك عالم خولیاسنده بوسفورك صولرینه مماثل بر تورکیا واردی، فکرت پارلاق و سیاه کوزلریله، دائما مضطرب و دائما متحسر، هر طرفده او قصورسز

وچامورسز عثمانلی مملکتنی آزادی وبتون حیات شعر وصنعتی بو اشتیاق وهجران ایچنده یانیوردی . آزادیغنی کوره‌مینجه روحنده‌کی حرارتی ستمکار ودلشکن کلمه‌لرله طیشاری دوکر، اك پاك ناصیه‌لرده بیله موهوم لکه‌لر کورور ، چوق کره بغیر حق کوپوررردی. بالقان حربنك اك یأس آور کونلرندن برنده سیرکه‌جی استاسیوننده فکرته راست کلمه‌مدی. کوزلری صانکه عیب وذلت ایچنده آقان خون وطنله قیزارمش : «کوردکمی؟» دیدی . بوتك کلمه ده بتون بر دیوان انکسار مندمجدی ، «کوردکمی ؟» بو آجی استفهام زمینه‌ سمایه ، بتون خطالره وبتون مخطیلره توجیه اولونیوردی . . . فکرت دیلردی که هر کس فکرت اولسون ، اونك شجرهٔ وقاری اوستنه آشیلانان درین بر تواضعی واردی ؛ تواضعی کندیسنه اویله ظن ایتدیرمشدی که توفیق فکرت تعدد ایده‌بیلیر ، نفسنك منفرد قالمغه محکوم اولدیغندن بی خبردی. وکندیسی بزه قدراینه‌میه‌جکی ایچون چالیشیردی که بزی کندیسنه طوغری یوکسلتسین ، وبو جهدنده موفق اولامایجه قیریلیر وقیراردی.

کندیسنده بکندیکی یکانه حال بزم یکانه بکنمدیکمز مردمکریزلکی ایدی. او صانکه آشسز قالمش بر روحدی ، تارك حیات اجتماعیه ایدی . حیات اجتماعیه‌نك فوقنده بر «آشیان» ی واردی ، اورادن هیچ اینمك ایسته‌مزدی . فیرطنه‌لرله مملو بر بیغین بولوط کبی حصار تپه‌سنه بیلغمشدی ،

اوراده سنه‌لردنبری بولوطلره صاپلانمش بر تیغ ذکا کبی یاشادی او ارتفاعدن بزم کوچوکلکلرمزی دها کوچوك کوریبوردی، بز ارتق فکرت ایچون برمنظره اولمشدق. حضورنده شهردن بحث ایده‌جك اولسه‌کز فکرت اللرینی ایکی پاراوانا شکلنده یوزینه طوتار، «اوو، جهنم!» دیردی. بوسفورك طالغه‌لری نصل حصارك ساحلنی یالارسه وقوعاتده اویله‌جه فکرتك یالکز اندیشه‌سنه تماس ایدییوردی، بزم تاریخمزه اونك اره صره انجق حمیت و مرحمتی اینردی. «آشیان» حصارك بر کوچك تاجی، «فکرت» اشیانك تاجدار پر وقاری ایدی. شاعر اوراده یاری ایله یاوروسی آره‌سنده بر ولی طبیعتدی، اطرافنده «صنعت» دن باشقه یابانجی ایسته‌مزدی. فکرت او شاهقه‌ده اویله اخروی بر حیات کچیرییوردی‌که «اشیان» بر خانه‌دن زیاده بر تربه اولمشدی، اورادن اره صره برر آلهی شکلنده فکرتك الحان دهاسی صعود ایدردی.

همان هرکسدن ایشتدیکم بر سوز: «آه، توفیق بویله اولماسه‌یدی!..» هرکس ارزو ایدردی‌که فکرت باشقه درلو اولسون. یالکز بر کشی فکرتك حالندن ممنوندی، اوده بالذات فکرتدی، او باشقه درلو اولمق ایسته‌میوردی؛ بلکه ایسته‌سه‌ده اولامازدی. اونکله بزم آره‌مزده هیچ اولمازسه حصار تپه‌سی قدر برمسافهٔ ارتفاع بولنمالیدی.

او شاهقه‌ده زواللی فکرت دونکی صاعقه‌یی بکلیورمش.

بدبخت شاعر بر سنه‌یه قریب بر زماندنبری خسته ایدی. یاتاغندن آز چوق اندیشه‌ناك بر نظرله شاهقهٔ حیاتك أنیشنی ویوقوشنی آیلرجه تعقیب ایتدی. یازیق، فکرت اویوقوشدن أصلا طیرمانه‌رق چیقمشدی، و، ایواه، او أنیشدن اصلا یووارلانیوردی...

فکرت بزم معاصرمزدی، فقط هیچ شبهه یوق که عصرمزك آدمی دکلدی، بلکه‌ده هیچ برعصرك آدمی دکلدی. باشلی باشنه برعصر آدمیتدی. ایواه، بوعصر آدمیت اللی سنه اولسون یاشایه‌مادی.

شاعر متفکر «کوته» وفات ایدرکن: «بر آز نور عرفان» دیمش. امینم که روحی خالقنه اوزاتیرکن فکرت ده، «بر ازده‌ها فضیلت!» تمنیسنده بولندی. هیچ بر شیده کوزی اولمایان توفیق محاسن اخلاقه قارشی ناقابل اشباع بر آچ کوزلیلك کوستردی. اونك نظرنده انسان بر «حیوان عفیف» ایدی، عفتسز انسانه انسان دینه‌مزدی. فکرت ایچون شبهه وتردد یوقدی. یا عن صمیم تصدیق ایدر، یا عن صمیم انکار ایدردی، حب و نفرتی تام وقطعی ایدی، یاریم توجهی آکلامازدی، یا هیچ یوزکیزه باقماز یاخود کوزلرینی سزدن هیچ ایرمازدی. وجدانی لسانی ایدی. یاشلاندقجه ارتان متانتی الك متین روحلری تتره‌تیردی. خسته‌لانوب‌ده هر قوتی غائب ایتدیکی زمان ینه متانتی تماميله محافظه ایتدی... کوتولکلری

تخریب ایتمك ایچون ییرتیجی اولوردی. نفرتلردن بحث ایدرکن فکرتی برسرخوش ارسلان ظن ایدردیکز؛ محتبلرینی سویلرکن ظن ایدردیکزکه، برمشفق والده‌در. شمدی اغزنده تهور کوپوروور، شیمدی کوزلرنده ترحم یاشاریردی. اجی ویا طاتلی بر تبسم فکرتك دوداقلرینی هیچ ترك ایتمه‌مشدر. تلعین وتقدیسه متساویاً یاقیشان برخطابت مردانه‌سی واردی. صوك سنه‌لرده هریری اودکبی آجی صاری بر رنکده کوریبوردی، کویا اونك ایچون ارتق کلملر وکلملرك پنبه‌لکی قالمامشدی.

مع مافیه فکرت دائما شاعر و سوزی هر زمان شعردی. لسانی کنجلکه مخصوص دور تردد ورکاکتی بیله چکیرمدی. حتی ایلك اثری فصاحت اعتباریله بر نمونهٔ کمالدی. حیات ادبیه‌سنده فکرتك کنجلکی یوقدر ویاشامش اولسه اختیارلغی ده اولمیه‌جقدی، اونك قلم وصنعتی کاهل وکامل طوغمشدی. بو نقطهٔ نظردن فکرته بکزه‌ین یالکز ایکی داهی طانیورم: رسمده رامبرانت، موسیقیده واغنر....

فکرت چوق دوشونور، بالنسبه از اوقوردی؛ بر کتبخانه قوردی دکلدی. کوزلری کتابلردن زیاده افقلرده طولاشیر وافقلردن یورولنجه کندی ابعاد روحنده کزردی. فکرلری ـ ایشته اعتراف ایدییورم، ـ براز حسیاته ودها زیاده خیالاته استناد ایدر، ذکاسی بالخاصه شعر ایله مزروعدی.

فقط فكرت كلبكلر ، چيچكلر ، دره‌لر و بلبللر شاعرى دكلدى : اونك حيات شاعرانه‌سى «لافونتن» ك اغستوس بوجكى كبى يازين كوزل افقلره قارشى اوتمكدن عبارت قالامازدى. عينى زمانده اوهم قارتاللردن زياده يوكسلن ، هم ده عمانلردن دها درين بر صنعتكاردى . شاعرلرك الك آهنكدارى اولديغى حالده برشاعر الحان اولمقله قناعت ايتمه‌دى ، حسيات وخيالاتنه كوزل بر فلسفهٔ شاعرانه يوكسكلكى تأمين ايديوردى .

فكرتك مهارت ادبيه‌سندن بحث ايده‌جك دكلم : بديهياتده اصرار جائز دكلدر . بتون آثارنده مستعمل بر تشبيه ، پيرانمش برخيال ، خايده بر تركيب بولمازلاسكز . هر كلمه‌سى طارتيلى ، هر جمله‌سى اولچولودر ، هيچ برسطرينى تصادفه ترك ايتمز ، قلمى هر النه اليشنده انجق مكمليتى استهداف ايدر . مدت عمرنده بركره اولسون فصاحت وبلاغتدن برينى ديكرينه فدا ايتمه‌دى . هپ طوغرى وهپ كوزل يازدى . آثارينك يكانه قصورى بلكه هيچ قصورسزلغى‌در ، اكر قصورسزلق بر قصور اوله‌بيليرسه ... فكرت افصح ادبامزدر ، ديه بيليرم ، حامدك ابلغ شعرامز اولديغنى اونوتميه‌رق .

فكرت پك قولايلقله يازمازدى . بعضيلرمزده‌كى سهولت انشائيه‌دن محرومدى . فقط الك خرده‌سنه قدر بتون اسرار صنعته واقف اولديغى ايچون هيچ بر اثرنده الام ايلادى حس ايتديرمدى . كوچلكله يازديغى قولايلقله اوقونوردى . ادبياتده

اوزون عمر انجق الام تولدی شدتلی اثرلره موعوددر ، بالکز شرط که مؤلفك چکدیکنی قارء طویماسین . فکرتك نشیده‌لری بو شرائطی جامعدر .

فکرت حیات خصوصیه‌سنده کوه‌زه دکلدی . حیات ادبیه‌سنده‌ده پك ولود اولمادی . فقط هیچ بر آنده عقیم قالمامشدر . قلمی برکت وقحطه متساویاً بیکانه ایدی ، کتبخانهٔ صنعتمزه وعدینی تمامیله انجاز ایتدیکنی اعتراف ایتملی‌یز .

فکرتك وسعت دهاسی ایله طول حیاتی هیچ متناسب اولمادی . او یوکسك وپارلاق ذکا عالم ادبیاتمزدن شمشك کبی کچدی . فقط شمشك تیغ نوریله سمایی یاردیغی کبی توفیق‌ده بارقهٔ دهائی ایله ادبیات عصری ایکی‌یه بیچمشدر . برفکرتدن اولکی ذکای ادبی ، برده فکرتدن صوکره‌کی ذکای ادبی وار ، فکرت بتون ارتفاعیله ایکی دور ادبیات اره‌سنده بر سرحد اولدی . ارتق ارض اوزرنده فکر بولندقجه فکرت اونوتولماز ، وقانون رؤیته مخالف اوله‌رق نظرمزدن اوزاقلاشدقجه بویوکلکی دها بویویه‌جکدر .

دیه‌بیلیرم‌که فکرتك انسجهٔ خلقتی منظوم وموزوندی . سسنده وسوزنده ، ذوقنده وانتقادنده بر اهنك واردی . فکرت یالکز شاعر دکلدی ، معلومدرکه شاعر ورسامدی . فیرچه وقلمی مساوی برمهارتله استعمال ایدردی ویالکز شاعر ورسام اولمقله‌ده قالمامشدی ، اسلوبنه دقت ایدن حس ایدرکه

مرحوم واسع بر نسبتده حس موسیقی‌یه‌ده مالکدی. وزن وقافیه ایله کلمه‌لری ترنم ایتدیردی . فکرتك هر منظومه‌سی اهنك الفاظ اعتباریله بر بستهٔ ادبی‌در .

صنعتله تصنعی هیچ کیمسه فکرت قدر ایره‌ماز . آثاری بتون صنعت اولدیغی حالده هیچ بر نشانهٔ تصنع کوره‌مزسکز. صنعتی سودیکی درجه‌ده تصنعدن محترزدی . شخصی تصنعدن عاری اوله‌رق حصارك شاهقه‌سنده ، شعری ازادهٔ تصنع اوله‌رق ادبیاتك شاهقه‌سنده‌در .

فکرت کندی آثاری حقنده‌غدره تماس ایدن بر مشکلپسندلك کوستردی ، الك خرده‌بینی بر ذلهٔ لفظیه‌یی بیله قبول ایتمزدی. باشقه‌لرینك یازدقلرینی اوقورکن دوداقلرنده خفیف بر مسامحه تبسمی کورورديكز ، مع‌مافیه بکنمدیکی اثره « کوزل » دیدیکی هیچ ایشیدلمش دکلدر . کوزللکی سودیکی قدر کوزللکدن اکلاردی . اونك حقیقةً بکندیکی یازی‌یی بلا تردد حجرهٔ نفائسه رفع ایده‌بیلیرسکز ، تقدیرنده اوقدر اصابت واردی . الك زیاده بکندیکم سطرلرمی « آه ، توفیقه اوقویه‌بیلسه‌یدم! » دیرم. اونك حکمی نجه حائز قطعیتدر . نفاستی پك ایی طانیر و انافسه هپمزدن زیاده حرمت ایدردی . چیرکین یازیلره قارشی شدت وعصبیتی‌ده کوزللکه حرمتندن متولددی . چیرکینلکی یاشاتمق فکرت نظرنده بر الحاد دماغی ایدی ، بعضی ارقداشلرمزك صوك سنه‌لرده شعرمزه ویردکاری منظرهٔ کذافدن صوك

درجه‌ده متأثردی . قافیه‌لرله دوز کونلنمش لقردی ییغینلرینه «منظومه» دیین کنجلر بولندیغنی کوردکجه خیرچینلانیوردی. «کوزل شعرمزی لاف مقفی درکه‌سنه دوشوردیلر !» دیرکن یومروغنی افقه صاللاردی . سکوت ایچون طوغانلر شعره یلتنجه طبیعیدرکه نشیده‌لر برر کوه‌زه‌لك اولور . فقط استاد بومعذرتی مشروع کورمزدی !

فکرتك اطواری یاکلش تفسیر ایدلدی ، «بو طوپراق وطنمکدر!» دیر کبی یرلره برحس مالکیتله باصه‌رق یورویشی بیله مدهش وخسیس برغروره اسناد اولنوردی . فکرت انجق وقور ایدی ، اك نجیب و نزیه معناسیله صوك درجه‌ده وقور !.. انجق بکنیله‌جك برحالی اولمایان خودپسندلره قارشی خودپسنداولوردی. چوقلری اونك متانتنی تکبر ظن ایدرلردی، فکرت بالعکس سودکلرینه قارشی متواضع و حضور صنعتده حقیر وخاشعدی. هیچ اکیلمه‌ین موجودیتی یالکز «حسن» اوکنده سرفرو ایدردی !..

دیکر جهتدن صنعت حقنده‌کی حسیاتنی مع الممنونیه صنعتکارانمزه تشمیل ایتمشدی . فضولینك ، ندیمك ، نفعینك، کمالك، اکرمك ، حامدك ، بتون بو سادات ادبمزك اك صادق واك صمیمی حیرانی فکرتدی . او انجق بدلالره قارشی وقلاشلره قارشی نفسنی یوکسلك طوتاردی ، بوبر اجتنابدی . اویله‌لرك کندیسنه یاقماسنی برلوم ، یاقلاشماسنی برشناعت عد ایدردی .

هیچ برشیدن قورقماز ، فقط حمقانك اصابت عیننده ن ییلاردی ! واونلرك زهر انظار یله کیرلنه‌میه‌جك یرلرده کیزلنیردی . حرمت ومحبتی کبی استحقار واستکراهنی‌ده اچیق طوتاردی . بالخاصه ادبانك حمقاسنه قارشی بوز ، عبدهٔ حمقاسنه قارشی اتش ومعابید حمقاسنه‌قارشی‌بوز واتشدن‌مرکب برکتلهٔ تهکمدی . دماغلرنده برذرهٔ شعر طاشیمایانلرك اوته‌ده بریده ادبیات نامنه اکیرمالری فکرته برسبب سما حسی ویردی .

هپ بونلری عادی برغرور ایله تفسیر ایدنلر آلداندیلر . فکرت او نقیصه‌دن منزهدی . زمانی اونی اکلایه‌مادی ، بر کون — پك نادراً بحث ایتدیکی — نفسندن بحث ایدرکن توفیق :

— بن عالمك نه فوقنده ، نه دوننده‌یم ؛ خارجنده‌یم !

دیمشدی . الك طوغریسی او بشریت حاضره‌مزك « فوقنده وخارجنده » ایدی . حیاتی پك تمیز ، فقط سیاه قطیفه‌دن بر یولدی ؛ ایشته بو یول بیاض بر طاشه وقره برطوپراغه منتهی اولدی . ایوب مزارلغنك مشبوع لحم ودم طاش وطوپراغی بیوك شاعرك اوستنه ییقلدی ؛ فکرت ایلك دفعه اوله‌رق کندیسنی أزدیریوردی ...

« رباب » ایشته شیمدی قیرلدی ، وتللری خسته وشکسته الی‌الابد ایکلیه‌جك ...

فكرتك تصويری

— ٣ —

زواللی فكرت ایشته كوزملك اوكنده یاشیور :

وسطك فوقنده برقامت واسمرك دوننده بر رنك.. قالقان كبی متین وقالقان كبی هجوم ومدافعه‌یه حاضر بر وجود اوستنده اوموزلرك فوق‌العاده كنیشلكنه نسبتله كوچوك قالان بویوك برباش ، اوقدر كوزل برباش‌كه انجق دماغ ایله مملو اوله‌بیلیردی.

فكرتك یوزینه باقوب ده ایكی شیئه دقت ایتمه‌مك ممكن اولمازدی : آلن وكوزلر! بو بویوك مغلوب حیاتك جبهه‌سی صفوتندن پارلایان بر لوحهٔ ظفردی ؛ اوناصیه آنجق تاج عفته نامزد اوله‌بیلیردی . حتی سنه‌لرك بی آمان طیرناقلری فكرتك آلننه طوقونمغه قیه‌مامشدی: نعشی اوستنده بیله اوجبهه بر كنج قیز سینه‌سی كبی مستوی ومنوردی. فكرتك بویی اورته ، فقط جمعیتده جبهه‌سی هرجبهه‌نك فوقنده ایدی .

فكرتك بوتون آتش حياتی كوزلرنده ايدی : حدقه‌لری ذی‌روح برر اخكر سياهدی . بو كوزلر ، ممكن دكل ، كورمه‌مك ايچون باقامازدی . فكرتك كوزلری پك كوزلدی ، فقط قادينلره سويملی كلن كوزللردن دكلدی ... نظرلرينك كوزللكی اركككلری قورقوتديغی كبی كوزلرينك كوزللكی‌ده غالبا قادينلری اوركوتوردی . فكرتك كوزلری هر كسك اكلايامايه‌جغی بر صنعت كبی كوزلدی ... فكرت كولنجه بتون كوزلری دكل ، آنجق كوزلرينك ايچنده بكاری كولردی : حدقه‌لرك خنده‌سی ذكانك خنده‌سيدر . شبهه‌سز فكرتك كوز ببكلرنده دائمی بر حريق ذكا واردی : بو نائرهٔ دماغ بوتون ملامح وجهيه‌سنه بر حيات حرارت ويرردی .

فكرتك بازوسنی كوروكز : پهلوان ! ديرسكز ، فقط اللرينه باقيكز : پرنس ! ديه‌جكسكز ! ... مرحوم قوللرنده قوتی ، پارماقلرنده نجابتی تمثيل ايتمشدی : اللری صنعت كبی بويوك و پارماقلری شعر كبی ناز كدی . طبيعيدر كه بو قدر ممتاز اللر ايچون التون پك شايان استحقار بر شيدی . فيرچه‌يی وقلمی هر كسدن ايی طوتان بو پارماقلر پارایی طوتامازدی ، فكرت مال نامنه دينه‌بيليركه ، هيچ بر شيئه مالك دكلدی ، فقط تماميله نفسنه مالكدی ، و نفسی اونی اغنايه كافی كلمشدی . محروميتی هيچ سومه‌ديكی حالده منفعتی آياقلری آلتنده طوتمقدن هيچ

فارغ اولمامشدر . اونك نظرنده زنکینلك « ایسته‌مه‌مك » دی؛ بو اعتبار ایله فکرتدن دها زنکین بر آدم کوره‌مزسکز .

بویوك شاعرك باجاقلری پك اوزون دکل، فقط خطوه‌لری پك کنیشدی ، مسافه‌لری چابوق قطع ایتمك ایستردی و نه‌قدر حیزلی یوروسه سرعتندن ممنون دکلمش کبی کورونوردی . کویا ابدیته کیدییوردی و صانکه آثارینك لایموت اولدیغنی و کندیسنی ابدیته کوتوره‌جکنی اکلامشدی ... فکرت سوقاقده کیدرکن بعضاً کوزلرینی یومار، فقط هیچ برزمان باشنی اوکنه اکمزدی. یورورکن اطرافنده ــ پك یوکسك شاهقه‌لرده‌کی هوا کبی ، ــ صعب التنفس بر طبقهٔ جدیت واردی : کذرکاهنده چوق کیشی فکرتدن چکینیر ، چوق کیشی فکرتدن قاچاردی . فکرتی خارجده همان دائما یالکز کوروردکز ، اونك همراه معتادی « یالکزلق » دی . فکرت کندیسنه « یالکزلق » دن بر آرقاداش سچمشدی ، اوندن باشقه‌سی فکرتله برابر یورویه‌مزدی !

فکرتك سسی ، اووخ بو سس سویلنمکه دکمز شیلری ترنم ایتسه‌یدی ، یاربی ، نه‌قدر یازیق اوله‌جقدی ! او سسده ازلی بر اهتزاز نوازش واردی : فکرت پك آجی سویلرکن بیله مرارت یالکز الفاظنده قالیردی . کلمه‌لر ، قور کبی محرق و الم کبی مضطرب کلمه‌لر ، فکرتك رباب صوتنده بر حمای شفقتله تتردی . فکرتك سسی اهتزازیله بتون مسافات مراحمی

طولاشیردی. اوسسی یالکز بر مشبه به قبول ایدر: فکرتك شعری!.. استادك شعری بر آهنك، سسی دیکر بر آهنك ایدی. سوز یالکز اونك سسی ایله بر حیات بلاغت آلیردی. بر سس که نه قونتر باصو، نه فلاوطه.. بلکه بر رباب، فیرطنه‌لری و محبتلری عینی بلاغتله افاده ایده‌جك بر رباب، بر رباب ناشکسته!... بوسفورك آهنکی کبی مستغرق عطر ونور بر سسدی، وبوسفورك آهنکی کبی الی الابد استانبولك روحنده آغلامالیدر.

— ٣ —

ترياكى سوزلرى

تریاکی سوزلری

۱

اللهدن هرشیئی ایستیه‌بیلیرسك یالکز پاره ایسته‌مه. چونکه الله پاره‌یی سومز و سومدیکی ایچون آنجق سومدکلرندن بعضیلرینه ویرر... دوشون: هیچ اللهك سوه‌بیله‌جکی آدملرده پاره‌لی کوردکمی؟

۲

بنی قورقوتان ئولدکدن صوکره جهنمه کیتمك دکل، هیچ بر یره کیتمه‌مك‌در!

۳

زنکرین بر تریاکی دیردی‌که: «خروس چوق اوتنجه صباح کیج اولور؛ اوت اما خروسلر سکوت ایدوب‌ده طاووقلر اوترسه صباح هیچ اولماز!»

٤

یاشلاندقچه کوزللشمك چنار آغاجنه مخصوصدر ؛ صاقاللی سوسله‌ینلره بایبیلیرم !

٥

صدقه‌کی ترجیحاً کور دیلنجیلره ویر : لطفدیده‌ك سنی کورمزسه نانکورلکندن امین قاله‌بیلیرسك .

٦

مجادلهٔ حیاتده احراز غلبه ایچون صاغلام قفا لازمدر : انسانلرده قوچلر کبی قفا قفایه دوکوشورلر

٧

دونکی فکر کوفلو ، یارینکی فکر هنوز خامدر : بوکونك آدمنه بوکونك فکری یارار .

٨

کوپکه کم وورمه : کندیسنی آت صانیر !

٩

برمعتاد کوزینی آچمالی : فقط آچیق کوزلولك صره‌سنده کوز یومنی بیلمکدر .

١٠

برطبیعی عنادجی اطرافنده اون مجبوری عنادجی یاراتیر .

١١

بیوك آدم قیامده ایکن ویا یوکسلك مقاملرده اوتورورکن بیوك ، خاك مغلوبیتده یاتارکن دها بیوك کورونور .

١٢

یك طبیعی اولمغه کلمز : تربیه‌سز دیرلر. پك صمیمی اولمغه کلمز ، صایغیسز ، دیرلر .

١٣

قادین اولسون ، کتاب اولسون ، جلدینه آلدانمه ؛ مندرجاتنه باق .

١٤

قابا صوغانه بکزه‌ین وجودلر اولدیغی کبی قابا صوغانه بکزه‌ین فکرلرده واردر .

١٥

آچ کوزلویی منتدار ایده‌مزسك : طویمازکه !

١٦

تنبللك بر نوع وجدان اویقوسی‌در ، اونك ایچون برسیئه اولدیغنك فرقنه وارەمایز .

١٧

صو دوکمه تهلکه‌سی علی‌الاکثر بارداغنی فضله طولدورمق آرزوسندن ایلری کلیر .

١٨

هر شی وهر کس یرلی یرنده کرك : مسجدده سفیهه، میخانه‌ده فقیهه امنیت ایتمه .

١٩

قوزوسنه قییامایان کباب ییه‌مز .

٢٠

علی الاطلاق کوروتمه‌مز ایچون علی الاطلاق آیدینلق کافیدر؛ فقط ایستدیکمز کبی کوروتمك ایچون آیدینلغك ایستدیکمز طرفدن کلمسی ایجاب ایدر .

٢١

صره‌سنده اوقشایان ال قدر صره‌سنده دوکن الده اوپلمکه لایقدر .

٢٢

هیچ بر زمان سومه‌مش اولدیغمز بر آدمك جدی بر دشمنی اولمایز ،

٢٣

واپورده ، ترامواید ، تیاترووده ، هر عمومی یرده اوطورمق ایچون کوشه‌لری ترجیح ایت : هیچ اولمازسه بر طرفك حر قالیر .

٢٤

عوام ، قویون روحی ایله قاپلان خویندن مرکبدر .

٢٥

مانند شجر ثابت اولور ثابت اولانلر : أوت ، اما مناسب يره داالديرلمش ايسه !

٢٦

خواص بكلندكجه آلقيشلار ، عوام آلقيشلادقجه بكلنير .

٢٧

حقيقى ظريف ظرافتندن بى‌خبر كورونور .

٢٨

سودا ايله قره‌سودا آره‌سنده آنجق خفيف بر رنك فرقى واردر !

٢٩

حياتده خصومت و محبت متساوياً بر قوت در : دوست اولامايه‌جقسه‌ك دشمن اول !

٣٠

عوام ، وجود اجتماعينك شحمى‌در .

٣١

قاضى مرتشى اولونجه طبيعيدركه عدالت مزاده چيقار .

٣٢

موتك آجيلغنى سودكلرمزك ئولومنده طاتارز .

٣٣

قاواق آغاجنی بکنن وسون یك آز کیشی کوردم : چونکه طوس طوغرودر !

٣٤

چوق پاره ایله آلدیغك هرشیئی قیمتدار ظن ایتمه : بهالی باشقه ، قیمتدار باشقه‌در .

٣٥

عاشق سودیکنه باقار ، فقط ... کورمز !

٣٦

هر جمعیت لایق اولدیغی ادبیاتی سور .

٣٧

بر حقه‌باز موفق اولمق ایچون ایکی شرط لازمدر : کندیسنده براز مهارت ، تماشا کرانده برخیلی حماقت... بویالکز حقه اویوننده دکل ، قلم اویوننده‌ده بویله‌در !

٣٨

عالمك معایبنی کورمه : یکچشملره کوزلو طرفلرندن باقیویر !

٣٩

کونشی ایستدکلری کبی کوره‌بیلمك ایچون نه‌قدر کسوفی تمنی ایدنلر واردر .

٤٠

عشق، قلبمزك صایغیسز مسافری‌در: بزه صورمه‌دن کلیر، بزه صورمه‌دن کیدر.

٤١

سوء استعمال قاپوسنی آرالق ایتمکه کلمز، درحال آردینه قدر آچیلیر.

٤٢

چوق کیشی ریا ایله حیایی تغلیط ایدر وصانیرکه ریاسزلق حیاسزلق‌در.

٤٣

چوجوق کوچوك ایکن باش آغریسی‌در، بیودکجه یوره‌ك چارپنتیسی اولور.

٤٤

افتراق هر شعر محبتك صوك مصراعی‌در.

٤٥

قلب نه‌مغفل برساعت‌در: کاه برکونی برآی قدر اوزون، کاه برآیی برکون قدر قیصه کوسترر.

٤٦

یالانی سوکوب آتمادن حقیقتی دیکمکه قالقیشما: طوتماز!

٤٧

آلتوندن کندکی کوزه‌ت : زهری هیچ بر زمان تنکه قوپا ایچنده صونمازلر .

٤٨

هرکسه حق ویرن هیچ حقسز چیقماز !

٤٩

ایبلکی یالکز ایبلر آکلار ، فنالغی هرکس !

٥٠

مودایی نه‌تماماً قبول ایت ، نه‌تماماً رد : کولونج اولمازسك .

٥١

کوز بعضی دماغلرك پنجره‌سی ، بعضیلرینك دوربینی وبعضیلرینك . . . آینه‌سی‌در .

٥٢

فکر واردرکه قوش کبی دائما اوچار و یوکسه‌لیر ؛ ینه فکر واردرکه معدنجیلر کبی دائما قازاروده‌رینله‌شیر : انسانیت بونلرك نه برندن واز کچه بیلیر ، نه اوته‌کندن !

٥٣

عوامك شان‌وشرفی یوق در، فقس علی الاکثر شان وشرفی عوام توجیه ایدر .

٥٤

دماغلرکده اوبوری واردر : پك چوق یر، پك آز هضم ایدر .

٥٥

ال ، هر ایش کبی ، آلقیشدنده یورولور .

٥٦

ظرافت ذکانك دلالیدر .

٥٧

ایش آدمی آدمه باقماز ایشه باقار .

٥٨

مقامنه لایق اولان آدم هر نه یاپسه مقامنه لایق دوشورور .

٥٩

تربیه ایله صالحه‌لانمایان ظرافت طاتسز اولور

٦٠

عقل یاشده دکل باشده‌در ، فقط عقلی باشه یاش کتیرر .

٦١

هیچ بر وعده اینانمامق هر وعده اینانمقدن کارلیدر .

٦٢

دشمنلرينى آلداتمايانلر دوستلرينى آلداتمايانلردن دها چوقدر.

٦٣

شن آدم كونشه بكزر: كيرديكى ير آيدينلانمش كبى اولور.

٦٤

اشتهار ايچون زمانه يه ياتماميله اويمالى، ياتماميله قارشى قويمالى.

٦٥

عشق اوستنه كدر قور اوستنه كومور كبى دوشر: اولا كورله تير، صوكره آلولنديرر.

٦٦

ظرافتك ايكى بيوك دشمنى چوق اينجه لك و چوق قابالقدر.

٦٧

طوغرو سوز باشقه، بيوك سوز باشقه، يوكسك سوز باشقه، كوزل سوز باشقه در: صنايع نفيسه كبى ظرافتده آنجق كوزللكى استهداف ايدر. ظرفا ايچون حقيقت، عظمت، علويت بر مسألهٔ اضافيه در.

٦٨

بو کون بر درس ، یارین بر معادله ، دون بر معلم‌در .

٦٩

تواضع یاشماغه بکزر : ئورته‌رك کوزللشدیرر .

٧٠

دوستلرینی چوق صاتمقدن دشمنلرینی چوق صاتمق دها تهلکه‌لیدر .

٧١

صوفینك ریاسی دینداری قاندیرر ، دینسزی دکل .

٧٢

نفوذ ، حسن نیتله صرف ایدلمه‌لیکه چوق یاشاسین .

٧٣

قاباقونوش ، ضرر یوق ، بو آن شرطکه اینجه دوشونه بیله‌سك .

٧٤

هر کس پارلامق ایستر اما طوتوشمه تهلکه‌سی اولماسه .

٧٥

عوام یوقاری‌یه باقاماز ، باشی دونر : اوکا خوش کورونمك ایسته‌ینلرك قامتی وسطك دونده اولمالی .

۷۶

صره‌سنده بر القیش هیچ اونوتولمیه‌جق بر ایلیکدر.

۷۷

ظرافت ثروت کبی‌در : امساك ویا اسراف دکل ، حسن تصرف ایسترکه تمالانسین .

۷۸

انسان کندی موقعنی دوستلرینك کوستردکلری نقطه ایله دشمنلرینك کوستردکلری نقطه آره‌سنده آرامالیدر.

۷۹

مثمر ایشلر نادراً اوزار .

۸۰

انسان سودیکندن قورقار، فقط قورقدیغنی سومز

۸۱

صره‌سنده بر کوزل قوستوم بر کسکین قیلیج قدر جسارت ویریر: نصر الدین خواجه‌نك کورکی برسلاحدرر.

۸۲

آینه‌یه پك چوق باقان قصورلرینی پك آز کورور .

۸۳

یالکز دیلکی حفظه آلیش: اعضای سائره‌کی الله حفظ ایدر .

٨٤

خوشکولق خوشرولقدن زیاده خوشه کیدر: انسان کوزدن زیاده قولاقدن عاشق اولور .

٨٥

اسکی ویکی شیلر نه کاملاً ایی، نه کاملاً فنادر: کرك کنجلرك وکرك اختیارلرك الک بیوك خطالری بونی بیلمه‌مکدن نشأت ایدر .

٨٦

کورمه‌مزلکه کلمك صورتله نه‌قدر کم نظرلر کور ایده‌بیلیر .

٨٧

کیدن محبته هیچ کیمسه یتشه‌مز !

٨٨

ظرافت بالعموم آثار صنعت کبی امور دوقیه‌دن‌در: نه یك ظریف بولدیغمی سن بکنمه‌یه بیلیرسك .

٨٩

دوستلغك محکی ادباردر .

٩٠

مربی یوز ویرمکسزین مکافات وقلب قیرمقسزین مجازات ایتملی .

٩١

عشق بولدقجه بونار .

٩٢

اينجه عاشقلرك ذوقى مالك اولمقده دكل مملوك اولمقده‌در .

٩٣

قيصقانجلر كاه بولوطدن نم قاپار ، كاه . . . كونشى كورمزلر .

٩٤

اوزون سوز اوزون اوكجه كبى قاديىلره ياقيشير .

٩٥

عشقك كوزى كور ، قولاغى صاغيردر: نه‌طوغرو يولى كورور . نه‌طوغرو لافى طويار .

٩٦

سن هركسى سه‌و ، هركس‌ده سنى سور .

٩٧

سومديكمز آدمك دوستمز اوله‌بيله‌جكنه ايناتمق نه غليظ غفلتدر .

٩٨

فضيلتنى تخريب ايده‌مديكك خصمك مغلوبيتندن امين اولماماليسك .

٩٩

الك مثمر رحمت آلن ترى‌در .

١٠٠

دائما آرا: بوكون آلتون آراركن باقير بولورسك، يارين باقير آراركن آلتون .

١٠١

صومورتمق ايسترسه‌ك كندكى دوشون ، كولمك ايسترسه‌ك باشقه‌لرينى خاطرلا !

١٠٢

عوام ايى آكلاديغنه دكل ، ايى ايشتديكنه ايناير : اوكا باغيرمالى !

١٠٣

فكر واردركه مسائلى صو كبى سسسز حل ايدر ، وفكر واردركه دكرمن كبى كورولتو ايله أزر .

١٠٤

ظرافت پاره‌يه بكزه‌ر: باقيرى، كوموشى، آلتونى، سيليكى ، قالبى وحتى ... مسروقى واردر .

١٠٥

اختيار كبى حركت ايدن كنج بر بدلا ، كنج كبى حركت ايدن اختيار بردلى‌در .

١٠٦

قورقو بر معتاد قارشیسنده جسارتی بولور .

١٠٧

بر کوزل اثر وجوده کتیرمك عدمی بر از اعدام ایتمکدر .

١٠٨

عشق آنجق قاز کلهجك یردن طاووغی اسیرکهمز: عشقدن برشی بکلهین اوکا هیچ اولمازسه ایکی شی وعد ایتمهلیدر .

١٠٩

صاقلانان چرکینلك ایکی قات چرکین کورونور .

١١٠

عالم سیاستده نفوذغایت ألاستیقی بردائرهدر: کوشك براقمغه کلمز ، درحال طارالیر .

١١١

قادینه یالکز تملکدن ذوق آلانلر اولدیغی کبی یالکز تحکمدن ذوق آلانلرده واردر .

١١٢

کوزللك و چرکینلك بر معتاد بر یوقلق و چوقلق مسألهسیدر .

۱۱۳

اشرف ساعات ایی ایشلر ایچون ایلك ساعت ، فنا ایشلر ایچون صوك ساعتدر .

۱۱۴

اشرف ساعات وارسه بیله وقت حلولنی بیله مزسلك: بکله مه !

۱۱۵

اشرف ساعات علی الاکثر بعدخراب البصره چالار.

۱۱۶

حیات بر قماردر ، قازانمق ایچون مهارت قدرده ایی زار لازمدر .

۱۱۷

کوزل فکر طوغرو اولماسه بیله خوشه کیدر .

۱۱۸

قلب آنجق فتح ایدیله بیلیر ، استرداد ایدیله مز .

۱۱۹

برحس دائما برحس دیکردن طوغار : سرخوش، مصروع ومجنون حسلرك یاورولرندن کندکی کوزدت !

۱۲۰

مدبره آجیمق اعلی، مقبلی قیصقانمق علی الاعلیدر.

۱۲۱

یالان قدر هیچ بر حیوان ولود دکلدر: بر یالان اك آشاغی اون یالان طوغورور .

۱۲۲

کندی کبر مزه طوقونماسه باشقه‌لرینك کبرندن شکایت ایدرمی یز ؟

۱۲۳

هروعد بر منفعت مقابلی ، هر انجاز ... ایکی منفعت مقابلی در .

۱۲٤

جمعیتلر شهرلر کبی در : خراب اولسه‌لرده بیوك وصاغلام پارچه‌لری آیاقده قالیر .

۱۲٥

کندیسنی پك چوق سون پك آز سودیرر .

۱۲٦

رواج بولان چوغالیر : یالان ، طوغرو ، ایلك ، فنالق ، الی آخره ..

۱۲۷

ماضی‌یه قضا کبی رضادن باشقه چاره یوقدر: تولنلری چکیشدیرمکدنسه طوغانلری چکوب چویرمه‌لی .

۱۲۸

انسان حقيقةً انفس مخلوقات ، اكر قلب كنج قالسه ودماغ ياشلى طوغسه ...

۱۲۹

كوزل كوزده معنيدار نظر نه ايسه بيوك ذكايه نسبتله ظرافت اودر .

۱۳۰

قلب ايله دماغى اوزلاشديرمق: ايشته حكمت عامله!

۱۳۱

تر وجودك كوزياشى در ،

۱۳۲

خسيسك كيسه‌سى حياتنه وحياتى كيسه‌سنه باغلى در.

۱۳۳

معلومات ، ذكا كبى حماقتى ده توسيع ايدر !

۱۳۴

خطانك ابعادينى مخطينك موقعى تعيين ايدر : عينى خطا بيوكده بيوك، كوچكده كوچك كورونور.

۱۳۵

فداكارلقلرك چوغنده بر حصهٔ يأس واردر ، عمليات جراحيه‌ده اولديغى كبى .

١٣٦

منفعت ، جمعیت بشریه‌نك چیمنتوسیدر .

١٣٧

طبیعته غلبه عقلمك ایرمدیکی فتوحاتدندر .

١٣٨

ارککك کوللرکن بر آز قادینه، قادین آغلارکن بر از ارککه بکزه‌مزمی ؟

١٣٩

دوست ودشمن شو نقطهٔ نظردن بری برینه بکزرکه انسان هر ایکیسی حقنده‌ده قلبنده کندن زیاده سویلر .

١٤٠

نه‌یاپه‌یم ، دیه دوشونمکدنسه برشی یاپه ، دوشون!

١٤١

هرشیئی صیره‌سنده یاپمق : ایشته ظرافت فعلیه !

١٤٢

ظرافت انسانی سودیرمك ایچون کافی دکلدر، فقط ظرافتدن هیچ نصیبی اولمایان کوچ سویلیر .

١٤٣

تبدیل حسیات نه‌قدر قولایسه تبدیل افکار اوقدر زوردر .

١٤٤

دشمنلکی دوستلقدن زیاده صاقلامایان یورەك پك نادردر .

١٤٥

دائماتصدیق ویادائما انکار: عقللی مخاطبی چیلدیرتمق ایچون ایکیسی بربوله چیقار .

١٤٦

ایکی شی ظن اولندیغی قدرقولای دکل‌در: صرەسنده کولمك وصرەسنده آغلامق... کولونج اولمقسزین کولن وآغلایان بیوك بر اثر ذکا کوسترمش اولور .

١٤٧

کوزل سویلیەجککدن امین دکلسەك صوص: ایجاب ظرافت بودر .

١٤٨

عاشقلر آرەسنده حقارت بوسه ایله ئودەنیر .

١٤٩

ارککك قلبی یاشلاندقجه، قادینك قلبی بوزولدقجه قاتیلاشیر .

١٥٠

پاره ایله محبت اولماز : آمنا ... فقط پارەسز محبتده سورمز !

١٥١

اوزون مدت ایچون یازان یازیسنه اوزون مدت فدا ایتمه‌لی : چابوق یازیلان چابوق اونوتولور .

١٥٢

بادهوا سیرکه بالدن طاتلیدر ، دیرز اما چوغمزه الك بهالی شی الك طاتلی کلیر .

١٥٣

عشق مادی ایله عشق معنوی آره‌سنده شویله ایرکن یاتمقله کچ یاتمق آره‌سنده‌کی قدر انجق فرق واردر .

١٥٤

ایتدیکی ایيلکی وکوردیکی فنالغی اونوتمایان کوردیکی ایيلکی وایتدیکی فنالغی چابوق اونوتور .

١٥٥

ایی فکرلر طوغرو دماغلردن . کوزل فکرلر اینجه دماغلردن طوغار .

١٥٦

ظرافتلرك الك صعب التصرفی ظرافت مستهزیه‌در : یارالامقسزین طیرمالامق ، آجیتمقسزین چیمدکله‌مك !

١٥٧

آلتونله قازانیلان محبتلر قولایلقله دمیر زنجیر ثقلتنی آلیر .

١٥٨

يالكز كندى نفسنى دوشونه‌رك دوست آرايان خدمتجى آرايور، ديمكدر.

١٥٩

عشق طاغ تپه‌لرينه بكزر: طيرمانماسى اولماسه نظارتى فنا دكلدر.

١٦٠

برار ككك عقلنى آلمغى قصد ايدن قادين دائما ايشنه الويره‌جك قدر ذكا بولور.

١٦١

كبر ايله عشق شو جهتدن بربرينه بكزر كه ايكيسى ده كور ايدر.

١٦٢

قاعدهٔ رؤيتك خلافنه اوله‌رق كندى فداكارلغمز اوزاقلاشدقجه بويور، آخرك حقمزده‌كى فداكارلغى ياقلاشدقجه كوچولور!

١٦٣

نفسنى دوشونه‌رك هركس ايچون، ياخود هركسى دوشونه‌رك نفسى ايچون چاليشمق: نتيجه هپسى بر يوله چيقار.

١٦٤

بيوك قلبلر بيوك بنالر كبی دائما كنديلرينی كوستررلر.

١٦٥

عالمك ضررينه اوله‌رق طفيلی ياشايان ظرافتی سومم: تخته قوروسنه بكزر!

١٦٦

قلبك حجمنی احاطه ايتديكی محبتلر تعيين ايدر.

١٦٧

ادبادن بری اثر ادبی ديه خانملره ويرلمش قونفرانسلرينی كوستريورمش، يارين ذكا ديه فسنی ده كوستره‌بيلير!

١٦٨

ترقی‌يه استعدادی اولماين مباحثه‌لرك استعدادی اوزامغه‌در.

١٦٩

ضعيفك هر حالی كبی ايیلكی وفنالغی ده ضعيف اولور.

١٧٠

كشف حقيقت ايچون واسطه‌مز حواس خمس، مانعه‌مز ... ينه خواس خمس‌در.

١٧١

حافظه دماغمزك قومباره‌سی‌در.

١٧٢

ظرافتده سائر محصولات ذكائيه كبى كنديسنى طوغوران دماغك ابعادينه كوره قوجامان ياخود مينى مينى اولور .

١٧٣

پك چوق سون محبتى دائما آز بولور .

١٧٤

فكر اوغراديغى دماغك دكل چيقديغى ديلك مالى در .

١٧٥

انسان علمنه بيله براز خوينى قاريشديرر : رياضيه‌يى چتينلشديرن على الاكثر رياضيه خواجه‌لرينك طبيعتى در .

١٧٦

چاليشمق استراحتك خردالى در .

١٧٧

آغاجلرى سورم ، چونكه كونشه‌يازين‌سپر اولورلر ، قيشين ألك .

١٧٨

بشريتى دوشونورگن بدبين‌ده نيكبين قدر الدانير .

١٧٩

يالان اوقدر انسانى دركه اكر « يالانجى » كلمه‌سى ايجاد ايدلمش اولماسه يالان ذمايم صره‌سنه كيرمزدى .

١٨٠

اقناع قولاى ، ارضا كوچدر : فكر قلبدن دها چابوق قانار .

١٨١

ايناتمق ايستەمينى هيچ برمنطق ايناندیرەماز .

١٨٢

قصورمز نەقدرچوقسە اوقدر چوق قصور آرارز .

١٨٣

اي ياشامق جناب حقە حمد وثنانك الك طبيعى شكلى در .

١٨٤

طبيعتك كوزللكلرينى سير ايدركن انسانيتە محبتك آرتيورسە كائناتى اكلاديغكە حكم ايدەبيليرسك .

١٨٥

هروضعى اونى اكلايەبيلەجك آدمە قارشى اتخاذ ايتملى ، تواضعى بيلە !

١٨٦

آخرتدە ديرلمك اميدى اولماسە صانيورم كە حفظ الصحەيە رعايت چوغاليردى !

١٨٧

بكا اويلە كليركە قابا حركت قابا سوزدن دها قابادر .

١٨٨

حسونه کوردیکك کوزل رؤیادن بیله بحث ایتمه : قیصقانیر !

١٨٩

بك اهمیتسز بر حادثه بکا پك حزین کلیر : هیچ یاشامامش بر آدمك ئولمه‌سی !

١٩٠

نزاکت اطوار بشریه‌نك اك کارلیسی‌در .

١٩١

ریاسز نماز قیلانك دیزی تحیاتدن یورولماز .

١٩٢

هر صنعته یاراشیر برشکل وار : باغچی کوتوك کبی اولمالی !

١٩٣

سویلیه‌جك بر شی بولامایان آدمك ابکم طوغمامش اولماسی کندیسی ایچون بر مصیبت‌در .

١٩٤

کندینه کولن آدمك خنده‌سی دائما ذکی‌در .

١٩٥

بعضاً باشقالرینی نزاکته مجبور ایتمك ایچون قابا کورونمك اقتضا ایدر .

۱۹٦

ياكلش بيلدكلرمزى آتسه‌ق حموله‌ٔ دماغيه‌مز اوقدر خفيفلردى كه ...

۱۹۷

بعضيسى اوقدر قدما پرستدركه دماغنده اجدادى اوطوريبور ، ديه‌جككز كلير .

۱۹۸

بربرلر نصل كوه‌زه اولمازلر: صباحدن اقشامه قدر چكه‌لرمزله اوينايورلر .

۱۹۹

كورمه‌مزلكه كلمك ايسته‌ين ايچون كوزلك نه‌قيمتدار سپردر !

۲۰۰

ئولدكدن صوكره طوپراق اولمق كوجه كيتمزدى، اكر جاموز طوپراقدن اولماسه !

۲۰۱

چوق كره هيچ آرامادیغمز شيلردن بحث ايدركن: « بولامادم ! » ديرز .

۲۰۲

آغاجلرك چيچكلر كوزى ، قوشلر ديلى‌در .

٢٠٣

انسان برمعتاد نفسنك طاقاووغی‌در .

٢٠٤

عالم وحشتده زورنه ایسه عالم مدنیتده پاره اودر .

٢٠٥

چوق کره موفقیتمزه دوستلرمز قدر دشمنلرمزده یاردیم ایدر ، آنجق ایکیسنی‌ده کوزل انتخاب ایتمش اولمالی‌یز .

٢٠٦

عوام بر آزچوجوغه بکزر: کولمه‌سنك و آغلاماسنك سببی هرزمان آرانمغه دکمز .

٢٠٧

طبیعتك ذوق برنشانهٔ تصویبی ، الم براثرتعیبی‌در .

٢٠٨

اختیارلرده ماضیمزی کورورز، حال بوکه ایی باقسه‌ق استقبالمزی کورملی‌یز .

٢٠٩

دائما : « بیلیرم! » می دیبور ، کنجدر ؛ هر شیئه « اولا بیلیر ! » می دیبور ، اختیاردر .

۲۱۰

انکار ایله باشلامامش اولان ایمان تملسزدر : ایمانك انکار یا مبدئی‌در ، یامنتهاسی !

۲۱۱

هیچ کیمسه‌یه بکنمه‌مکه اوزه‌نن نهایت کندی کندیسنه‌ده بکنمه‌مز اولور .

۲۱۲

چوق کره دماغمزك سبب افلاسی دیلمزك افراط صرفیاتی‌در : کوه‌زه ذکی کورونمز .

۲۱۳

دقت ایدکز: بر آدم ابش کورورکن هیچ چرکین کورونمز ؛ حالبوکه بوش اوطوران پك نادراً کوزل کورونور .

۲۱۴

یالانلرك اك مستکرهی اخلاق نامنه اختیار ایدیلانلردر .

۲۱۵

اومق ، امق ، اویالامق : ایشته منابع اذواقمز !

۲۱۶

کنجلر سفره‌یه اوطورانلرك حالنی ، اختیارلر سفره‌دن قالقانلرك حالنی خاطرمه کتیرر .

٢١٧

پرنده صایانلر یورویئلردن زیاده آیاق پاتیردیسی ایدر.

٢١٨

عوام صانیرکه آیك اون دردی کندیسنه بوغاز ایچنده مهتاب صفاسی حاضرلامق ایچون حلول ایدر.

٢١٩

حیات بر طابور وقوعاتدر؛ قوماندانی: تصادف!

٢٢٠

وقت نقددر، چالیشانلر ایچون... چالیشمایانلر ایچون بالعکس مصرفدر.

٢٢١

صحتله سمیزلکی تغلیط ایتمه‌ین پك آز کیشی واردر.

٢٢٢

بکا بر آدم کوستره‌بیلیرسه‌ك که مبعوث اولمق ایسته‌میور، مأمور اولمق ایسته‌میور، محکمه ویا بلدیه اعضاسی اولمق ایسته‌میور، امام ویا مختار اولمق ایسته‌میور، آز چوق برحصهٔ حاکمیتله آز چوق بر معاش ایسته‌میور، بو آدم باشنده فس ده کورسه‌م یمین ایدرم‌که اجنبیدر!

٢٢٣

فرنك جانی صیقلنجه صوصار، تورك جانی صیقلنجه... چوق سویلر !

٢٢٤

کائناتده یالکز بر سوسیالیست طانیرم : اجل !

٢٢٥

وقوعات سیاسیه کاه فاجعه ، کاه مضحکه‌در : بیوك دیپلوماتلر او ماهر آقتورلردرکه ایکیسنی‌ده کوزل اویناړلر .

٢٢٦

عثمانلی قرداشلرمز ، مسلمان قرداشلرمز ، دین قرداشلرمز، وطن قرداشلرمز، قان قرداشلرمز...... انسان بوقدر قرداشی تصور ایدنجه: « الله بابامزه قوت ویرسین ! دییه‌جکی کلیور .

٢٢٧

عوام وخواص ، اون و مایه کبی‌در : اکمك یاپمق ایچون ایکیسی‌ده لازمدر .

٢٢٨

الك تحملسوز متکلم : نکته صرفنه مراقلی احمق وچوق سویله‌ین که‌کمه !

۲۲۹

مدنیتك محاسنی قدرده مساویسی واردر : ایکیسنی بردن قبول ایتمك ایستهمینلر بداوتلریله قناعت ایتمهلی.

۲۳۰

اعتقادمجه دنیاده اك چیرکین شی قره قوربغه دکل بدلانك منظرهٔ تهوریدر .

۲۳۱

هر فکر بربارقهٔ ذکا اولمالی : طوغرو وپارلاق !

۲۳۲

باشنی سمایه چارپمقدن برمعتاد جوجهلر قورقار !

۲۳۳

دینسزلکك اك مقتدر ناشرلری اقتدارسز علمای دیندر .

۲۳۴

علی الاکثر ماضی‌یی دوشوتجه : « او زمان نه بدلا ایتشم ! » دیرز ؛ یارین حالی دوشوتجه ینه دییهجکمز بودر .

۲۳۵

عوام چوجوق کبیدر ، دائما کورولتو ایستر : کورولتولو اکلنجهیی ، کورولتولو ماتمی‌وحتی کورولتولو ادارهیی سور .

۲۳٦

ذکاسز قوت ییقا بیلیر ، فقط یاپاماز !

۲۳۷

مضاربه‌لرده معده‌نك تأثیری دماغك تأثیرندن زیاده‌در .
طوق قارنه انسان تپشمك دکل اویومق ایستر !

۲۳۸

هر کوزل چیچکك اطرافنده کوتو اوتلر توره‌ر .

۲۳۹

یوکسك مقاملر یوکسك تپه‌لر کبی‌در ، قوشه‌رق
چیقانلر نفس طارلغی حس ایدر .

۲٤۰

ترفیع رتبه ایتدکجه کبرلننلر یانغین قوله‌سنه چیقنجه
دوربین اولدم ، ظن ایدنلردر .

۲٤۱

یاساق آرزو طوغورور .

۲٤۲

عزت نفسه اك آغیر کلن شی استخفافدر .

۲٤۳

کوندوز قندیلنی حاضرلامایان کیجه قارانلغه راضی
دیمکدر .

٢٤٤

انسانك قارنی آجیقنجه کوزی قارارر .

٢٤٥

هرکسی کور عالمی سرسم صانمق‌ده بر سعادت‌در !

٢٤٦

انسان یوکسلدکجه چیقدقجه پانطالونده‌کی یامانك کورونمك احتمالی آرتار .

٢٤٧

کوچك قاپولردن کیرمکه عالیشانلر اکیلمکه مجبور اولورلر .

٢٤٨

عوام هر دورده وهر دیارده آتشله ضیایی تغلیط ایتمش‌در : هر کندیسنی یاقانی کونش صانیر !

٢٤٩

برآدم قارشیمده بر دلیل جدی ایراد ایدر کبی : « ایکی کره ایکی‌درت ایدر ! » دیدیمی، درحال کوزمك اوکنه چاتال طیرناقلی ودرت آیاقلی بر اوکوز کلیر .

٢٥٠

رسام ، شاعر ، یاخود دیپلومات طوغانلر اولدیغی کبی زنکین طوغانلرده وار : اویله‌لرك جیبلری بوش اولسه‌ده کوزلری وکوکللری دائما طولودر . زنکین

طوغمایانلرك يیه‌جكلری آرتدقجه معده‌لری توسع ایدر، هر زمان آچ‌درلر .

٢٥١

یاووز كوپك بیهوده حاولاماز: یاصوصار، یا ایصیریر!

٢٥٢

احسانده بیله موفق اولمق ایچون ذكا واعتنا لازمدر: دیلنجی اولمایان بر آدمه طالغینلقله صدقه اوزاتانك وضعیتنی تصور ایدیڭز .

٢٥٣

حسود پاره‌دن زیاده ذكانك دشمنی‌در ، چونكه اوكا هیچ برزمان مالك اولامایه‌جغنی بیلیر .

٢٥٤

موفقیت الك مؤثر لكه صابونی‌در .

٢٥٥

فقیرسز مملكت یوقدر، زنكین مملكت اوكا دیرلر كه فقراسنی صاقلایه‌بیلیر .

٢٥٦

حقیقةً ماهر پولتیقه‌جی دشمنلرینی بیله كندی منفعتنده استخدام ایتمه‌نك یولنی بولور .

۲۵۷

صادق كوپك واقعا طاياغه تحمل ايدر، فقط صداقتی طاياقله دكل نوازشله تأمين ايدلمشدر.

۲۵۸

چوق كره واقع اولور : هر بری كندی فكرينك حقيقت اولديغنی ادعا ايدن ايكی كشی‌يی ديكلركن سزده اوچنجی بر حقيقت كشف ايدرسكز و بويله‌جه حقيقت تعدد ايدر ، كيدر .

۲۵۹

انسان علی الاكثر باشقه‌سنه سورمك ايستديكی چاموره بولانير .

۲۶۰

خط مستقيم الڭ قيصه يولدر، فقط حياتده علی الاكثر سفالته چيقار !

۲۶۱

هر كسك بايلديغی آدملر سنك خوشڭه كيتميورمی؟ آكلا كه برفطرت عاديه دكلسك .

۲۶۲

ليس للانسان الا ماسعی ! لكن الديون علی الاكثر هيچ چاليشمايان اللری اوقشار !

٢٦٣

انسانلرك صدقنه کوزل بر دلیل : بتون « تاریخی سوزلر » اویدورمه‌در !

٢٦٤

عبث ، منطقك هذیانی‌در .

٢٦٥

هانکی یاشده اولورسه‌ق اولالم، کندی چویردیکمز چنبرك آرقه‌سی صره قوشان چوجوقلرز .

٢٦٦

انسان محکمهٔ طبیعتك یالانجی شاهدیدر : هر کوردیکنی آز چوق تحریف ایله آکلاتیر .

٢٦٧

کوچ اولان قهرمانجه ئولمك دکل قهرمانجه . . . یاشامق‌در !

٢٦٨

مقصدله واسطه‌یی تغلیط ایتمه‌مك نصل ممکن اولسون که بزم مقصد دیدیکمزده بر از اوته‌ده کیزله‌نن بر دیکر مقصدك واسطه‌سی‌در .

٢٦٩

هر نمایش صوؤق‌در، نمایش اخلاق .... ایکرنج!

٢٧٠

استعداد ، دماغمزك آص مجبری در .

٢٧١

چوجوقکن پرده آرقه‌سنده‌کی قره کوزی جانلی صانیردم ، شمدی پرده اوکنده‌کی جانلی‌یی قره کوز صانیورم !

٢٧٢

حیاتده اویله قره کوزلره تصادف ایتدم‌که کاغددن اویولمش آداشی دها ذی‌روح عد اولونه بیلیر ، زیرا هیچ اولمازسه بر دکنکله اونك برقولنی قمِلداته بیلیرسکز !

٢٧٣

بعضیلری طبیعی کورونمك ایچون نه جعلی حاللر اختیار ایدرلر !

٢٧٤

فکرمز نه‌قدر آزسه فکرمزه ارتباطمز اوقدر قوی اولور : ایشته اولادمزله افکارمز آره‌سنده بروجه شبه دها !

٢٧٥

شیب سودیلرك روحی خان اوطه‌سنی آکدیرر : هرکچندن یادکار اوله‌رق براز سوپرونتو بولورسکز .

٢٧٦

باشقه‌سنده کوروب‌ده آلای ایتدیکمز قصورلرك برقسمی یاواش یاواش بزه‌ده سرایت ایدر، فقط فرقه وارەمایز .

٢٧٧

آقار صو نه کوزل درس حیاتدر: کوچك مانعلرك اوزرنده کوپورور ، بیوك مانعلرك یانندن سسزجه کچیویرر !

٢٧٨

کوزلرمزدن آقا بیلن یاشلرك مرارتی هیچ‌در ؛ اصل انسانی روحنده محبوس قالان یاشلر زهرله‌در .

٢٧٩

هر خطوۀ ترقی میلیونلرله آدم اوزر : ایشته قانون تاریخ !

٢٨٠

استبداد هر عاجز ملتك جزای سیاسیسی‌در .

٢٨١

قادینلر ارکك بری برینی اکمال ایدر ، دیبورلر . حال بوکه علی الاکثر بری دیکرینی تنقیص ایدر .

٢٨٢

منفعت صانداليه‌یه بکزر : باشکده طاشیرسه‌ك سنی کوچولتور، آیاغکك آلتنه آلیرسه‌ك یوکسلتیر .

۲۸۳

یوکسك تپه‌لرده هم ییلانه، هم قوشه تصادف ایده‌بیلیرسك؛ فقط بری سورونه‌رك اوته‌کی اوچه‌رق یوکسلمشدر.

۲۸٤

کون طوغمادن مشیمهٔ شبدن نه‌لر طوغار: اوت، اما کیجه‌لری کوندوز بز کندیمز تلقیح ایده‌رز!

۲۸۵

خلقك اکثریت عظیمه حماقتی سایه‌سنده وآنجق براقلیت جزئیه ذکاسی سایه‌سنده کچنیر.

۲۸٦

خیال، روحك کیزلی قپوسی‌در: کوتو فکرلر علی‌الاکثر اورادن کیرر.

۲۸۷

ذکی بر اختیار دیردی‌که: «آرتق بکا ولولهٔ عالم برننی کبی کلیور، ابدی براویقویه حاضرلایان ننی!..»

۲۸۸

بر قادینك الی بوش طورورسه دیلی، الی ودیلی بوش طورورسه کوکلی ایشلر.

۲۸۹

انسانیتی الك چوق سون، هیچ شبهه‌م یوق، یامیاملردر!

٢٩٠

برشی سویله‌مه‌دن اول طقوز کره دیلکی آغزکده چویر، دیرلر. هیچ فنا نصیحت دکل: چونکه اوچنجی چویرمه‌یه واردن علی‌الاکثر سکوتی ترجیح ایده‌رز.

٢٩١

عالم ادبیاتده، دقت ایتدم، هرکس کندی حذاسنده‌کنی آلقشلایور. کیمی آلقشلادیغکی سویله، مرتبهٔ ادبیه‌کی سویلیه‌یم!

٢٩٢

اون دردنجی لوئی: «دولت بن ایم!» دیمش. رجا ایده‌رم، دیه‌بیله‌جك موقعده اولوب ده بونی دیمیه‌جك برتك کیشی وارمیدر؟

٢٩٣

برمعتاد طاباق آتانه قیزار وطاباق ینه آجیرز: مع مافیه ایکیسندن برینك یرنده بولنمغه مجبور اولسه‌ق عجبا هانکیسنی قبول ایدردك؟

٢٩٤

ادبیاتده آز لیاقت عدم لیاقتدن دها بیوك بر بدبختلقدر.

۲۹۵

انسان تحقیرینی ده تقدیری قدر محلنه صرف ایتمه‌لی که مثمر وموثر اولسون .

۲۹۶

عوام نظرنده بیوملك ایسترمیسك؟ اول باول کندی نظرکده کوچولمکه راضی اولاجقسك .

۲۹۷

برزنکریز دیردی که : « هیچ عمرکزده برقادینله برلکده بریوکسك طاغه طیرماندیکزمی ؟ چیقارکن دائما سز ایلریده‌سکز ، او کریده‌در ؛ اینرکن او دائما اوکده کیدر ، سز آرقه‌ده قالیرسکز ... یان یانه یورومه‌کز آنجق دوز یولده ممکن اولور ! »

۲۹۸

کندی اللرینی شاقیرداتمق ایچون باشقه‌سنی آلقشلامه واردر ؛ وا کثریت بویله آلقشلار .

۲۹۹

دیشمه کلن ایشمه کلیر : ایشته اکثریتك دستور ترجیحی !...

۳۰۰

زنکریز دیردی که : « قادینلرك چوجوقلقلری معذور کورولمه‌لی : چوجوق قالبی درلر ! »

۳۰۱

جنتی طوپراغك کیمی اوستنده، کیمی آلتنده آرار: یالکز فیلسوف روحنده بولور.

۳۰۲

عنها منها حیاتده الك محذورسز ذوق ... بر طاتلی رؤیادر.

۳۰۳

بر متفکره صوردم :

— افکار عمومیه نه‌در ؟

— برقاچ میلیون باشلی براعجوبه‌که المه‌کچسه یکرمی پاره‌یه سیر ایتدیررردم ، دیدی.

۳۰٤

چامورلو یولده یورومك تمیز یوقوشه طیرمانمقدن کوچدر ؛ اسافله آجیه‌لم !

۳۰۵

مرمر یاخود تونج حالنده ابدیته کیتمك فنا دکل اما ، نه یالان سویلیه‌یم ، أتمله کمیکلرمله یاشامق بکا دها خوش کلیور !

۳۰٦

خوش مجلس اوکا دیرزکه ایچریسنده کندیمز سویلرکن وکندیمز دیکلرکن ممنون اولورز.

٣٠٧

شهرده أو ایدینن کویلو کویندن زیاده شهرده حد ناشناس اولور !

٣٠٨

اعرف نفسك! پك ایی اما انسان نفسنی او کرندکجه ... او کرندیکنه نادم اولور .

٣٠٩

کونشدن یوز چویرمدکجه انسان کندی کولکه‌سنه پرستش ایده‌مز .

٣١٠

فن ، دین ، اخلاق ، منفعت : بو درت شیئی اوزلاشدیران آدمدن ، ایشته اعتراف ایدیپورم، قورقارم!

٣١١

بر کیشی دینسز یاشایه‌بیلیر ، فقط بر جمعیت ایچون دین بر لازمهٔ حیاتدر .

٣١٢

هنوز کورمدیکمز آخرتی اکلادم ، دینلره حیران اولیورم . چونکه بن کوزمزك او کنده‌کی دنیایی هنوز اکلایه‌مادم .

٣١٣

پرلشمش سفسطه‌یی منطق دکل انجق زمان ییقه‌بیلیر .

٣١٤

اسکی یونانلیلر معبودلری کندی شکللرنده تصویر ایدرلردی ؛ بزده بیوك صایدقلرمزی شکل معبودده تصور ایده‌رز .

٣١٥

پولتیقه‌ده یاکلش یوله صاپانلر دائماحیزلی یورورلر.

٣١٦

لافله پینر کیسی یوروصز اما لافله یوروین کیلر یوق دکلدر : ازجمله پولتیقه کیسی !

٣١٧

سیاستده‌قباحت هیچ‌برزمان ئولدورنك دکل ودائما ئولنك‌در .

٣١٨

هیچ کیمسه‌یی آلداتمقسزین کندکی آلداته‌بیلدکمی؟ ایشته اخلاق دائره‌سنده سعادت بودر !

٣١٩

شبهه ، حمالی خسته‌یه بکزر : اویومازه اویویامازه دالسه‌ده قورقولو رؤیا کورور !

٣٢٠

حتی تربه‌لرك قندیلنی سوندورمه‌رن اول اویوزدن قاچ کیشی کچینور ، حساب ایتمه‌لی‌یز .

٣٢١

خولياسز يورك پترولسز بر لانبادر : هيچ برشيله پارلاتيلاماز .

٣٢٢

اهالينك لقمه‌سی حكومتك تملی‌در .

٣٢٣

هر كليشی موجب ممنونيت اولان يگانه مسافر : اقبال !

٣٢٤

حرمت چوق كره قورقونك بر شكلی‌در .

٣٢٥

اعرف نفسك !.. مرد مكرپز اولمق ايسترسه‌ك !

٣٢٦

انسانيتی يوكسك كورمك ايسترسه‌ك فيزيولوژی ، پسيقولوژی ، سوسيولوژی اوقومه !

٣٢٧

كنديندن بحث ايتمك قدر چركين و اوقدر طبيعی بر حركت يوقدر .

٣٢٨

طبع بشر براز مزاد سركيسنی خاطرلاتير : نه آرارسه‌ك بولورسك .

۳۲۹

برملتك معيارمدنيتى ارباب عرفانه درجهٔ حرمتى در.

۳۳۰

مأموريت — عزتلو ويا سعادتلو براسارت در .

۳۳۱

طبيعت هر بر مزك النه بر كميك ويرر ، عمرمز اولدقجه ايليكنى چيقاره جغز ديه اوغراشيرز : ايشته حيات !

۳۳۲

ياشامق وايى ياشامق : ايشته ، يالكز انسانلرده دكل ، بتون عالم عضوياتده غايهٔ يكانه !.. اوست طرفى كذب بشردر .

۳۳۳

فيرطنه باخصوص يوكسكلرده اجراى تخريبات ايدر : بوجهتله صلح وآسايش بالخاصه سركارده اولانلر ايچون قيمتداردر .

۳۳٤

بن أكسه‌مه اينى بالطه‌يه باقارم ؟ صاپى ايستر شعر وفضيلت ، ايستر ميشه صوپاسى اولسون !

۳۳۵

اذواقده یالکز مقاسمه واردر ، مشارکت آنجق آلامده حس اولنور .

۳۳۶

حس ، فکرك همشیرهٔ قلبیسیدر .

۳۳۷

تر ، براز قانمزی و روحمزی طیشاری چیقاریر : یازین قالابالق یرلرده عالمك روحنی قوقلایورم. صانیرم.

۳۳۸

هر مسلکده یوکسلمك ایچون یولنی شاشیرانلر اولدیغی کبی یولنی شاشیره‌رق یوکسلنلرده واردر .

۳۳۹

ساخته ظرافت دیکن کبی باتار وه‌یکن کبی متانتسزدر .

۳۴۰

حقیقی قورناز هرکسی کندیسندن دها قورناز عد ایدر .

۳۴۱

کوز کوردیکنه وقلب حس ایتدیکنه اینانیر .

۳۴۲

عاشقلرك الك قناعتکاری بیله سودیکندن زیاده سولمك ایستر .

٣٤٣

چوق ياشامق المزده دكل ، فقط نامزی چوق ياشاتمق المزده‌در .

٣٤٤

اك متين نقطهٔ استناد انسانك كندی قوتی‌در .

٣٤٥

بشريتی دوشوكن بديين‌ده نيكبين قدر آلدانير

٣٤٦

برخطا جزاسزقالدقجه نظرعوامده صوابه‌ياقلاشير .

٣٤٧

چپلاق سوز ادبی دكلدر ، چپلاق انسان مؤدب اولماديغی كبی .

٣٤٨

ماضی‌يی چيكنه‌مك هوسی همان بتون كنج آياقلرك قوهٔ محركه‌سی‌در .

٣٤٩

قارنی آچلردن زياده قلبی آچلره آجيرم !

٣٥٠

اويله ياشا كه آز بيله ياشاسه‌ك ياشامش اولاسك ،

۳۵۱

زواللی قویون سوروسی ! چوبانی ده او بسیله‌ر ، چوبان کوپکنی ده ، قوردی ده !

۳۵۲

بر کوزل قیافت ایی برتوصیه مکتوبی‌در .

۳۵۳

ئولومی سومیشمزك بر سببی ده هیچلکمزی میدانه وورماسی‌در .

۳۵۴

ال شاقاسی فنا ، دیل شاقاسی دها فنا ، قلم شاقاسی هپسندن بدتردر .

۳۵۵

راحت ایتمك ایسترسه‌ك آیاغکی یورغانکه کوره اوزات و تپه‌کدن یوکسك فکرلره اوزانمه !

۳۵۶

هر جنازه آلاینده اولدیغی کبی عشقك جنازه آلاینده‌ده قالابالغی کذب وریا تشکیل ایدر .

۳۵۷

بیوکلره چوق صوقولمق احتیاجنی انجق کوچوکلر حس ایدر .

۳۵۸

هر ثولی غسال الندن کچر ، فقط ...... تمیزلنمز !

۳۵۹

قادینه بیوك محبت برنوع عطالت کتیریر : اوآرتق سومکدن باشقه هیچ بر شیئی لایقیله ایفا ایده‌مز .

۳۶۰

دمیر مقدسدر ، سیف اولورسه ؛ ملعوندر ، زنجیر استبداد اولورسه ...

۳۶۱

یوواسنی یاقادقجه ییلانلك کوکی کسیلمز .